

Wrighted. 500
Major

੧੬ ॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਾ ॥ ਗੁਰਮਿਸਤਿ ਜਫਰ ਨਾਮਹਾ ॥
ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਕ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ॥ ੧੦ ॥ ਕਮਾਲੇ ਕਰਾਂ ਤਿਕਾਯ ਮਕਰੀ ॥ ਰਜਾ
ਬਖਸ਼ ਸਰਾਜ ਕਰਹ ਕੇਰਹੀ ॥ ੧ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਹੇ ਅਉਰੰਗਜੇਬ ਤੂੰ ਜੇ
ਕਰਾਮਾਤ ਸਾਥੇ ਮੀਰਾਦਾ ਹੈ ਸੇਵਾਹਿਗੁਰੂ ਪਾਸਿ ਹੈ ॥ ਸੇਕਾਯ ਮਹੈ ਤੇ ਕ੍ਰਿ
ਪਾਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ॥ ਮੁਕਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਦਇਆ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ਅ
ਮਾਂ ਬਖਸ਼ ਸਬ ਮਿਦ ਓਦ ਸਤਗੀਰਾ ॥ ਰਜਾ ਬਖਸ਼ ਸੇਰੇ ਜੀ ਦਿਹੇ ਦਿਲ ਪਸੰ
ਗ ॥ ੨ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਯਗਮ ਦੇ ਬਖਸ਼ ਸਟ ਵਾਲਾ ਹੈ ॥ ਬਖਸ਼ਿ ਦੇ ਹੋਰ ਬ
ਕਰਿ ਕੇ ਪਾਪੀ ਆਕੂਰ ਛਿਲੈ ਦਾ ਹੈ ॥ ਆਪ ਨੀਰਜਾ ਇਕੋ ਬਖਸ਼ ਦਾ ਹੈ ॥

ਰੇਜੀਦੇਵਦਵਾਲਾਹੈ॥ ੨॥ ਸ੍ਰਹਿਨਸਾਹਿਖੂਬੀਦਿਹੋਰਹਿਨਮੂ॥ ਫਿ
 ਬੇਗੁਨਬੇਚੁਨਚੁਬੇਨਮੂ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਪਾਤਿਸਾਹਦਾਪਾਤਿਸਾਹ
 ਖੇ॥ ਵਾਤਿਆਈਦੇਵਦਵਾਲਾਹੈ॥ ਰੰਗਤੇਰਹਿਤੋ॥ ਚਿਹਨਤੇਰਹਿ
 ਤੋ॥ ਨਮੂਨਾਦਿਤਾਨੀਜਾਦਾਮੇਸਾਹੈ॥ ੩॥ ਨਸਾਜੇਨਬਾਜੇਨਫਉ
 ਜੇਨਫਰਸਾ॥ ਖੁਦਾਵੰਦਬਖਸਿਦੇਐਐਸਾਅਰਸਾ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਨ
 ਸਾਜਿਜਿਸਤੇਹੋਵੈ॥ ਨਬਾਜਿਜਿਸਤੇਹੋਵੈ॥ ਨਾਜਿਸਤੇਫਉਜੋ
 ਵੈ॥ ਨਫਰਸਾਜਿਸਤੇਹੋਵੈ॥ ਜੇਵਹਿਗੁਰੁਬਖਸੀਸਕਰੇ॥ ਤਾਤਿਲੇ
 ਕੀਦਾਰਾਜਬਖਸਦੇਵੈ॥ ਤੂਹੰਕਾਰੁਕਰਨਾਹੈਫਉਜਾਦਾ॥ ੪॥ ਜਹਾਂ
 ਪਾਕਜਬਰਸਤਜਾਹਰਜਹੂਰਾ॥ ਅਤਾਮੇਦਿਹਦਹਮਚੁਹਾਜਰਹਜੂ

ਗਾਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਹਾਨ ਤੇ ਪਾਕ ਹੈ ਤੂ ਦਾਹੈ॥ ਪ੍ਰਸਿਧ ਹੈ ਸਿਸਾ ਰੂਪੀ ਬਾਰ
 ਗਾਦਿਗਾ ਦਾ ਤੇ ਦੇਵ ਦਵਾਲਾ ਹੈ॥ ਤੇ ਨੇੜੇ ਤੇ ਨੇੜੇ ਹੈ॥ ੫॥ ਅਤਾ ਬਖਸ਼ ਦੇ
 ਪਾਕ ਪਰ ਵਰਦਿਗਾਹ॥ ਰਹੀ ਅਸ ਤੇ ਰਜੀ ਦਿਹੇ ਹਰਿ ਦਿਆਹ॥ ਟੀਕਾ॥
 ॥ ਦਾ ਤੇ ਦੇ ਬਖਸ਼ ਦੇਵ ਦਵਾਲਾ ਹੈ॥ ਤੇ ਪਾਕ ਹੈ ਤੇ ਪਾਲ ਦਵਾਲਾ ਹੈ॥ ਦ
 ਲਾਇਤਾ ਦੇ॥ ਦਾਇਆ ਕਰਨ ਦਵਾਲਾ ਹੈ॥ ਰੋਜੀ ਦੇਵ ਦਵਾਲਾ ਹੈ॥ ਹਰਿ
 ਦਵਾਲਾਇਤਾ ਦੇ ਦਾ ਹੈ॥ ੬॥ ਕਿਸਾਹਿ ਬਦਿਆਹੁ ਸਤਾ ਅਜਮਾ
 ਜੀ॥ ਕਿਹੁ ਸਨ ਬਜਮਾਲ ਸਤਾ ਰਾਜ ਕਰਹੀ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥
 ਜੇਸਾਹਿ ਬੁਹਿ ਗਿਦਿਲਾਇਤਾ ਦਾ ਵਡੇ ਤੇ ਵਡਾ ਹੈ॥ ਰੂਪ ਸੁੰਦਰ ਹੈ॥ ਰਿ
 ਮਕ ਦੇਵ ਦਵਾਲਾ ਹੈ॥ ਦਾਇਆ ਦੇ ਕਰਨ ਦਵਾਲਾ ਹੈ॥ ੭॥ ਕਿਸਾਹਿ ਬ

~~ਸੁਭਿਗੁ ਸੁਖੁ ਮਾਜਨੁ ਨਿਵੇਸੁ~~ ਗਗੀ ਬੁਲ ਪਰਸੋ ਤੇਗੀ ਮੁਲ
ਗੁਦਾਜਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਬੁਧਦਾਸਾ ਹਿਬੁ ਹੈ ਗਗੀ ਬਾਦੀ ਰਖਿ ਆਕ
ਰਨਵਾਲਾ ਹੈ ਗਗੀ ਬਾਦਾ ਪਾਲ ਕਰੈ ॥ ਦੁਸਟਾ ਦਾਨਾ ਸਕਰਨ ਵਾਲ
ਹੈ ॥ ੨ ॥ ਸਗੀ ਅਤੁ ਪਰਸੋ ਤੇ ਫਜੀਲ ਤੁਮ ਆਬਾ ਹਕੀਕਤ ਸਨਾਸ
ਤਨ ਬੀ ਉਲਕਿਤਾ ਬਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਧਰਮ ਦਾ ਪਾਲ ਕਰੈ ॥ ਵਡਿ
ਆਈ ਦਾ ਪਰੁ ਹੈ ॥ ਹਕੀਕਤ ਦੇ ਪਛਾਨ ਦੇ ਵਾਲਾ ਹੈ ॥ ਨਬੀ ਹੈ ਕਿਤਾ
ਬਾ ਦੇ ਬਣਾਵਟ ਵਾਲਾ ਹੈ ॥ ੯ ॥ ਕਿਦਾਨਾ ਸਪਯੋਗ ਸਤਸਾਹਿਬ ਸਉ
ਗਾ ਹਕੀਕਤ ਸਨਾਸ ਤੁਮ ਆਰਜ ਹੂਗ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਬੁਧਦਾ ਪਾਲ
ਕਰੈ ॥ ਸਾਹਿਬ ਬੁਧਿ ਦਾ ਹੈ ॥ ਹਕੀਕਤ ਦੇ ਬਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ॥ ਪਸਿਧ ਹੈ

ਅਸ

ਸੀ ਸਾਗੇ ॥ ੧੦ ॥ ਸਨਾ ਸਿੰਦ੍ਰੇ ਇਲਮ ਆਲਮ ਖੁਦਾਇ ਕੁਸਾਇ ॥ ੩
 ਦ੍ਰੇ ਕਾਰ ਆਲਮ ਕੁਸਾਇ ॥ ਪਛਾਨ ਦੇਵਾਲਾ ਹੈ ਵਿਦਿਆ ਦੇ ॥ ਸੀ
 ਸਾਗੀ ਵਿਦਿਆ ਆਪ ਹੀ ਖੋਲ ਦੇਵਾਲਾ ਹੈ ॥ ਤੇ ਜਗਤ ਦੇ ਕੀ ਮੇਲੇ ਹੈ
 ॥ ੧੧ ॥ ਗੁਜਾ ਰਿੰਦੇ ਕਾਰ ਆਲਮ ਕਬੀਰਾ ਸਨਾ ਸਿੰਦ੍ਰੇ ਇਲਮ ਅ
 ਲਮ ਅਮੀਰਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਏਰੇ ਦੇਵਾਲਾ ਹੈ ਕੀ ਮਜਗਤ ਦੇ ਵੰਡ ਹੈ ॥
 ਪਛਾਨ ਦੇਵਾਲਾ ਹੈ ਇਲਮ ਵਿਦਿਆ ਜਗਤ ਦੀ ਤੇ ॥ ਪਾਤੁ ਸਾਹਾ ਦਾ ਪ
 ਤਿਸਾ ਹੁ ਹੈ ॥ ੧੨ ॥ ॥ ਦਾਸਤਾਨਾ ॥ ॥ ਮਰਾ ਐਤ ਬਾਰੇ ਬਗੀ ਕਸਮੇ
 ਸਤਾ ॥ ਕਿੰਦ੍ਰੇ ਜਦ ਗਵਾਹਾ ਸਤ ਯਜ੍ਞ ਦਾ ਯਕੇ ਸਤਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਜੇ
 ਅਉਰੀ ਗਜੇ ਬਹਕੀ ਕਿਤ ਕਹੇ ਨਾ ॥ ਮੇਰੇ ਤਾਂ ਈ ਮੇਤ ਬਾਰੇ ਰੀ ਸਹੁ ਤੇ ਨਾ

ਟੀਕਾ

ਗੀ॥ ਏਸ ਰਾਖ ਦਾ ਗਾਵਾ ਹਵਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ॥ ਇਕੋ ਜੇਹੇ ਗਾਏ॥ ੧੩॥ ਨਕਤਰ
ਹਮ ਰਾਖੇ॥ ਤਬ ਰੇ ਬਰੇ ਸਤਾ॥ ਕਿ ਬਖਸੀ ਵਦੀ ਵਨ ਹਮ ਰਿਜ ਬਰੇ ਸਤ
॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਰੰਚਕ ਸਮਾਨ ਭੀ ਮੇਰੇ ਤਾਈ॥ ਮੇਰੇ ਤਬ ਰਾਖੀ॥ ਬਖਸੀ ਦੀ
ਵਾਨ ਸਭੇ ਝੂਠੇ ਜੇ ਨਿ॥ ੧੪॥ ਕਸੇ ਕਉ ਲਕੁਰਾ॥ ਗੰਨ ਦਾ ਮੇਰੇ ਤਬ ਰਾਖੀ॥
ਰੇਜਾ ਆਖਰ ਸਵਦ ਮਰਦ ਪੁਆਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇ ਕੋਈ ਤੁਸਾਰੇ ਕੁ
ਰਾਨ ਦੀ ਸਹੁ ਉਤੇ॥ ਮੇਰੇ ਤਬ ਰਾਖੇ ਗਾ॥ ਮੇਰੇ ਦਿਨ ਖੁਰੇ॥ ਇਕੋ ਮੇਰੇ ਗਾ॥
੧੫॥ ਹੁਮਾਰਾ ਕਸੇ ਸਾਇਆ ਯਦ ਬਜੇਗਾ॥ ਬਰੇ ਦਸਤ ਦਾਰ ਦਨ ਜਾਗੇ
ਦਲੇਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਹੁਮਾਂ ਪਿਛੀ ਜੇਹੀ ਤਿਸ ਦੀ ਛਾਇਆ ਜਿਸ ਤੇ
ਵਦੀ ਹੈ॥ ਤੁਛਾਇਆ ਉਪਰਿ ਕਾਉ ਨਾਹੀ॥ ਹਥ ਪਾਇ ਸਕਦਾ॥ ਤੁਛਾਉ ਹੈ

ਹੁਮਾਉਵਾਹਿਗੁਰੂਹੈ॥ ਤੇਉਸਦੀਛਾਇਆਅਸੀਹਾ॥ ਤੇਰੀਕਿ ੪
 ਆਮਜਲਹੈ॥ ੧੬॥ ਕਸੇਪੁਸਤੁਅਫਤਦਪਸੇਸੇਰਨਗਾਨਗੀ
 ਰਦਬੁਜੇਮੇਸਾਅਹੁਗਾਨਗਾ॥ ੧੭॥ ਰਦਬੁਜੇਮੇਸਾਅਹੁਗਾਨਗਾ॥
 ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਿਕੋਈਸੇਰਟੀਸਰਨਿਆਵੈਨਗਾ॥ ਤਿਸਨੁਬੇਡਾਬਕ
 ਰੀਆਹਰਨਨਹੀਕੁੜਾਅਖਸਕਦੇ॥ ਟਾਹਿਗੁਰੂਸੇਰਹੈ॥ ਤੇਤੁਤੇਰ
 ਬਕਰੀਹਰਨਹੈ॥ ਤੇਰੀਕਿਆਮਜਾਵਹੈ॥ ਸਾਨੁਕਹਿਸਕੇ॥ ੧੭
 ਕਸਾਮਮੁਸੁੰਢੇਖੁਫੀਯਾਗਾਨਖੁਰਮਾਨਦੇਜੇਅਜੀਜੇਰਭਮ
 ਅਫਕੁਨਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸਿਹਕੁਰਾਨਦੀਜੇਮੇਛਪਕੇਖਾਵਾ
 ਕਰਿ

ਆਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਫੇਜ਼ ਉਸਤੀ ਤਲੇ ਪੋੜੇ ਦਾ ਸੁਮਾਪਏ ਆਹਾ ਤੁ
ਹਿਜਾ ਹਿਰੀ ਸਉ ਹਿਖਾ ਹਿਕੇ ਦਗਾ ਕੀਤਾ ਹੈ॥੧੮॥ ਗੁਰਸਨ ਹਿਚਿ
ਕਾਹੇ ਕੁਨ ਦਚਿ ਹਲ ਨਗਾ ਕਿ ਦਹਲ ਖਬਰਾ ਇਦ ਬੋਰੇ ਬੇਖ ਬਰਾ
॥ਟੀਕਾ॥ ॥ ਕੁਖੇ ਕੀ ਕਰਨ ਚਾਲੀ ਸਿੰਘਾ ਦਹਲ ਖਉ ਪਹਿਰਿ
ਨਾ ਦੇ ॥ ਇਕੇ ਬੇਖ ਬਰਾ ਹੀ॥੧੯॥ ਕਿ ਪੈ ਮਾ ਸਿਕਨ ਬੇਦਰੀ ਗਾ ਆ
ਮਦੰਦਾ ॥ ਮਿ ਆ ਤੇ ਗਤੀ ਰੇਤੁ ਫੰਗਾ ਆ ਮਦੰਦਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥
ਬਚਨ ਨੂ ਤੇ ਤ੍ਰਿਕੂੰ ਛੁਤੀ ਨਾ ਲਿ ਆਏ ॥ ਤੁਲ ਦਾਰਤੀ ਰਕਮ ਨ ਬਦੁ
ਕਾਨ ਲਾ ਆਏ॥੨੦॥ ਬਲਾ ਚ ਬਰੀ ਦਰੀ ਮਿਯਾ ਆ ਮਦੰਦਾ ॥

ਬਤਦਬੀਰਤੀਰੋਤੁਫੰਗਾਮਦੀ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਜਰੂਰਨਲਿ ५
 ਜੁਪਦੇਵਿਚਿਆਏ॥ਨਾਲਤਦਬੀਰਬੰਦੂਕਾਕੇਆਏ॥੨੧॥ਚੁਕਾ
 ਰਾਮਜਗਮਾਹਿਗੀਲਤੇਦਰਗੁਜਸਤਾ॥ਹਲਾਲਸਤਬੁਰਦਨਬਸ
 ਮਸੇਰਦਸਤਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਜਦਾਕੀਮਸਕੁਬਹਨੇਆਅੰਦਰ
 ਜਰਦਾਵੇਖੀਏ॥ਤੁਹਲਾਲਜੈਲੈਜਾਣਾਸਾਬਤਲਵਾਏਹਬ॥੨
 ੨॥ਚਿਕਸਮੇਕੁਰਾਮਨਕੁਨਦਾਮੇਤੁਬਾਗਾਵਗਰਨਹਿਤੁਗੋਈਮ
 ਨੀਰਹਿਚਿਕਾਗ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਕੀਸੇਹਕੁਰਾਨਦੀਦਾਮੇਕੁਰਾਮੇਤੁ
 ਬਾਗਾਜਿਕਸਹੀਤਾਮੇਨੁਇਸਰਾਪਿਤੁਹੀਕੁਕੀਕੀਮਸਾ॥੨੩॥
 ਨਦਾਨਮਕਿਈਮਰਦਰੋਬਾਹਿਪੇਚਾ॥ਮਗਰਹਰਗਜੀਹਹਿਨਿਆਉ ੪

ਬਹੇਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਨਾਸਾਮੇਜਾਣਦਾਜੇਤੁਕੈਸਾਮਰਦੁਹੈ॥ ਬੁਥ
 ਫੀਦੀਨਿਆਈਫੁਲੀਆਹੈ॥ ਮੇਰਹਿਗਿਜਇਸਰਾਹਿਨਆਵਦਾ
 ਕਦਾਚਿਤ॥ २੪॥ ॥ ਹਰਾਂਕਸਕਿਕਉਲੇਕੁਰਾਂਆਇਦਸਾ॥ ਨਜੇਬ
 ਸਤੁਨੇਕਸਤਨੇਬਾਇਦਸਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇਕੋਈਸੈਹਿਕੁਰਾਂਨਈ
 ਤੇਆਵੈ॥ ਨਹੀਤਿਸਨੇਬੰਨਣਤੇਕੁਹਣਾਚਾਹੀਦਾ॥ २੫॥ ॥ ਬਰੰਗੇ
 ਮਗਸਸਾਹਿਯੋਸੁਆਮਦੰਦਾ॥ ਬਯਕਬਾਰੰਗੀਦਰਖਰੇਸਾਅ
 ਮਦੰਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਰੰਗਮਖੀਆਂਦੇਸਿਯਹੁਪੁਸਕਾਦੇਅ
 ਏ॥ ਇਕੇਦਾਰਵਿਚਹਥੇਦੇਆਏ॥ २੬॥ ॥ ਹਰਾਂਕਸਜਿਦੇਵਾਰਾ
 ਮਦਬਰੀ॥ ਬਖੁਰਦਨਯਕੇਤੀਰਸੁਦਗਰਕੁਖੀ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇ

ਕੋਈ ਕੰਧ ਤੇ ਆਵੇ ਬਾਹਰਿ ॥ ਖਾਏ ਇਕ ਤੀਰ ਸੇ ਗਾਹਕ ਹੋਵੈ ਖੁਨ ਮੇ ॥ ੧੬
 ੨੭ ॥ ਕਿ ਬੇਬੁਨਿ ॥ ਮਦਕ ਸੇ ਜੇ ਦਿਵਰਾ ਨ ਖੁਰਦੇ ਦਤੀ ਰੋਨ ਗਾਸਤ
 ਦਖ ਆਗ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਜੇਹੜਾ ਨ ਆਵੈ ਕੰਧ ਤੇ ਬਾਹਰਾ ਨ ਓਹੁ
 ਖਾਏ ਤੀਰ ਨ ਓਹੁ ਹੋਵੈ ਖੁਰਾ ॥ ॥ ॥ ॥ ਚੁਦੀ ਦਮ ਕਿਨਾ ਹਰਿ ਇ
 ਆਮ ਦਬ ਜੀਗਾ ॥ ਚਸੀ ਦੇ ਨਯ ਕੇ ਤੀਰ ਤਨ ਬੇਦਰੀਗਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥
 ਜਦਾਂ ਡਿਠੀ ਮੇਨ ਹਰ ਪਾਂਘ ਠਾਣ ਜੀਗ ਦੇ ਵਿਚਿ ਆਵਦਾ ॥ ਯਕੇ ਤੀਰ ਨਾ
 ਲਛੇ ਤੀਹੀ ਮਾਰੁ ਲਇਆ ॥ ੨੮ ॥ ਹਮ ਆਖਰ ਗੁਰੇ ਜੁਦ ਬਜਾਏ ਮੁ
 ਸਾਫਾ ॥ ਬਸੇ ਖਾਨਹ ਪੁਰਦੇ ਦਬੇ ਰੀਗ ਜਾਫਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਭੁਭਿ ਚਿਕ
 ਨੁਨ ਸਗਾਏ ਵਿਚ ਜੁਧ ਦੋ ॥ ਬਹੁ ਤੇ ਖਾਏ ਖਾਵਦਾ ਲੋ ॥ ੩੦ ॥ ਕਿ ਅ
 ਮਾਰੇ

ਲਿਖੇ ਪਰ ਮਾਰੇ

ਸ੍ਰੀ ਮਤਿ ਮਹਾਰਾਜੇ

ਫੁਗਾਨ ਦੀ ਗਰਬਿਆ ਮਦਬਜੇਗਾ। ਚੁਮੈ ਲੇ ਦਵਾਹ ਮਚਤੀ ਰੇਤੁ ਫੰ
ਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੂਜਾ ਪਠਾਵਾ ਵਿਚਿ ਜੰਗ ਦੇ ਆਇਆ ਜੈ ਸੇ
ਗੋਲੀ ਬੰਦੂਕ ਵਿਚੇ ਆਵਦੀ ਹੈ। ਤ੍ਰਿਸੇ ਆਇਆ॥ ३੧॥ ਬਸੇ ਹਮ
ਲਕਰ ਦਹਿਬ ਮਰਦਾ ਨਗੀ॥ ਹਮ ਅਜੇ ਹੋ ਸਰਗੀ ਹਮ ਚੁਦੇ ਵਾਨਗੀ
॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਬਹੁਤ ਹਮ ਲਹਕਰ ਦਾ ਆਇਆ ਨਾਲ ਮਰਦਾ ਨ
ਗੀ॥ ३੨॥ ਬਸੇ ਹਮ ਲਹਕਰ ਦਹ ਬਸੇ ਜਖਮ ਪੁਰਦਾ ਦੁਕਸ
ਰਾ ਬਜਾਂ ਕੁਸਤ ਜਾਂਗਮ ਸਪੁਰਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਬਹੁਤੇ ਹਮ ਲਹ
ਕਰਦਾ ਮੀ ਜੇ ਬਹੁਤੇ ਜਖਮ ਖਾਧੇ॥ ਦੁਇ ਸਿੰਘਾਨੁ ਮਾਰੇ ਹਿਊ ਜੀ ਜਾ
ਨਤੀ ਸਭੇ ਦੁਇ ਲਖ ਮਾਰੇ॥ ३੩॥ ਕਿਆ ਖੁਜ ਮਰਦੁ ਦਸਾਇਐ

ਦਿਵਗਾ ਬਮੇਦਾ ਨਿਆ ਮਦਬ ਮਰਦਾ ਨਵਗਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਆਉ ७
 ਹੋਜੇ ਖੁਜਾ ਮਰਦੁ ਦਬਾ ਸੇ ਕੰਧ ਪਿਛੇ ਛੁਪਿ ਰਹਿਆ ॥ ਦਿਚਿ ਜੁਧ ਦੇ ਨ
 ਆਇਆ ॥ ਸੂਰ ਮੇ ਦੀ ਤਰਾ ॥ ੩੪ ॥ ਦਰੇਗਾ ॥ ਅਗਰੇ ਇਓ ਦੀ ਦ
 ਮੇ ॥ ਬਾਯ ਕਤੀ ਕਲਾ ਚਾਹ ਬਖਸੀ ਦਮੇ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਆਖੇ ਭੋਗ ਮੇ
 ਸਹੀ ਜੇ ਕਰ ਪੁਖ ਓਸ ਦ ਵੇਖਾ ਆਹਾ ਮੇ ॥ ਇਕਤੀ ਰਜ ਰੂਰ ਨਾਲ ਮਾਹਾ
 ਆਹਾ ॥ ੩੫ ॥ ਹਮਾ ॥ ਆਖਰ ਬਸੇ ਜਖਾ ਮਤੀ ਰੇਤੁ ਫੰਗਾ ॥ ਚੁਸੁ ਏ ਬਸੇ
 ਕਸਤ ਸੁ ਦਬੇ ਦਰੀਗਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਚੁਓ ਓਰ ਕਨੁ ਬਹੁ ਤੇ ਜਖਾ ਮਤੀ
 ਹਾਥੀ ਦੁਕਾ ਦੇ ਹੋਏ ॥ ਦੋਹਾ ਤਰ ਫਾਥੀ ਨੇ ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਮਾਰੇ ਗਏ ॥ ੩੬ ॥
 ਬਸੇ ਬਾਨ ਬਾਥੀ ਦਤੀ ਰੇਤੁ ਫੰਗਾ ॥ ਜਿ ਮੀਗਾ ਸਤਹ ਮੰਚੀ ਗੁਲੇ ਲਾਲ
 ਬਹੁਤੇ

੩੩੨੨੨੨

ਹਰੀਗਾ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਬਹੁਤੇ ਬਾਨਾ ਦੀ ਬਰਖਾ ਹੋਈ॥ ਤੀਰਾ ਬੰਦੂਕਾ
ਟੀ ਬਰਖਾ ਹੋਈ॥ ਜਿਮੀਨ ਅਸੀ ਹੋਈ॥ ਨੈਸੇ ਗੁਲਾ ਲੇਵਾ ਰੰਗ ਲਾ ਲ
॥ ੩॥ ॥ ਸਰੋਪਾਇ ਅੰਬੇ ਹਿਛੰਦਾ ਸੁਦਹਿ॥ ਕਿਮੇਦਾਂ ਪੁਰਾ ਅਜ
ਗਾਇਚੇਗਾ ਸੁਦਹਿ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸਿਰਤੇ ਪੈਰਾ ਦਾ ਵਡਾ ਢੇਰ
ਹੋਇਗਾਇਆ॥ ਖੇਤ ਪੁਰਨ ਹੋਇਆ॥ ਖੁਦੇਤੇ ਖੁੰਡੀਆ ਮੇ॥
ਸਿਰ ਖੁਦੇਤੇ ਟੰਗਾ ਬਾਹਾ ਖੁੰਡੀਆ ਹੈ ਖੇਤਾ ਵਿਚਿ॥ ੩੮॥ ਤਰੀਕਾਰ
ਤੀਰੇ ਤਰੀਕੀ ਕਮਾਂ॥ ਬਰਾਮ ਦਾ ਯਕੋਹਾਇਹੁ ਅਜ ਜਹਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥
॥ ਤਤਕਾਰੇ ਹੋਏ ਤੀਰਾ ਦੇ॥ ਕਮਾਨਾ ਦੇ॥ ਬਾਹਰਿ ਇਕਹਾਇਹੁ ਇ
ਜਹਾਨ ਸੇਆਵੇ॥ ਚਾਇਹਾਇ ਜਖਮੇ ਹੋਏ ਕਰਨਾ॥ ੩੯॥ ਦਿਗ

ਗਰਸੇਰਸੇਕੈਬਰੇਕੀਨਹਕੇਸਾ॥ ਜਿਮਰਦਾਂਹਮਰਦਾਬਰੇਰਫਤ
ਰੇਸਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੂਜਾਸੇਰਤੀਰਾਦਾਬਰੇਰਹਇਆਸੁਰਮੇ
ਜੇਮਰਦਹੈ॥ ਤਿਨਾਦੀਆਬਾਂਹਾਂਤੀਬਾਹਰਹੇਸੁਜਾਏ॥ ਐਮੇਸੇਤੀ
ਰਚਲੇ॥ ੪੦॥ ॥ ਹਮਆਖਰਚਿਮਰਦੀਕੁਨਦਕਾਰਜਾਰਾ॥ ਇਬ
ਹਚਿਹਲਤਨਆਇਦਸਬੇਸੁਮਾਰਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਭੀਓਤ੍ਰਕ
ਨਕੀਮਰਦਦੀਚਲਦੀਹੈ॥ ਜੇਚਾਲੀਸਿਘਾਤੇਬੇਸੁਮਾਰਹੀਆਏ॥
ਤਾਂਸਿਘਾਕੀਕਰਨਾ॥ ੪੧॥ ॥ ਚਰਾਰੇਜਹਾਨੇਸੁਦਹਬਰਕਹਪੇਸਾ॥
ਸਬੇਸਹਿਬਰਾਂਆਮਦਹਮਹਿਜਿਲਵਹਿਜੇਸਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥
ਸੂਰਜਲਹਿਗਾਇਆ॥ ਹਨੇਰੇਦਾਬੁਰਕਾਪਹਿਨਿਆਰਾਤਿਦਾ

ਸ੍ਰੀ ਅਸਤੁ

ਪਾਤਿਸਾਹਿਚੰਦਮਾਚਕਿਆਇਆਨਾਖਪਗਾਸਹੋ॥ਜੁਧਕਬਦਿ
ਆਗਤਿਪੇਗਈ॥੪੨॥ਹਰੰਕਸਕਿਕਉਲੇਕੁਰਾਆਇਦਸਾ॥
ਕਿਯਜਦਾਬਰਨੁਮਾਆਇਦਸਾ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਜੇਕੋਈਸੇਹਕੁਰਾ
ਨਦੀਤੇਆਵੈ॥ਤਾਂਦਹਿਗੁਰੂਗਾਹਿਉਸਨੁਆਇਵੇਖਾਵਦਾਰੈ॥
੪੩॥ਨਪੇਚੀਦਮੁਏਨਰੀਜੀਦਤਨਾ॥ਕਿਥੇਰੂਖੁਦਾਵਰਦਦਸਮਨਸਿ
ਕੰਨ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਨਰਿਗਾਹੇਇਆਸਾਧਾਵਲਾਦੁਖਹੋਇਆ
ਸਾਰੇਤਨਨੁ॥ਦਾਹਿਗੁਰੂਲੇਆਇਆ॥ਦਸਮਨਤੁਤੇਹਿਕੇ॥੪੪॥
ਕਿਦਾਨਮਕਿਈਮਰਦਪੇਮਾਸਿਕੰਨ॥ਕਿਦੇਖਤਪਰਸਤਾਅਸਤ
ਈਮਾਫਿਕੰਨ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਜਾਣਦਾਨਾਸੋਜੇਕੈਸਾਹੈ॥ਜੇਬਚਨਦਾ

ਝੂਠਾ ਹੈ। ਤੇ ਦੁਇਲਤ ਦਾ ਪਿਆਰ ਹੈ। ਈਸਾਨ ਦੇ ਰੂਲ ਦੇ ਵਲ ਹੈ। ੪੫
 ੪੫)। ਕਿਈ ਮਾਂ ਪਰੰਤੀ ਨਾ ਗਉ ਜਾਇ ਦੀ। ਨਸਾ ਹਿਬਸ ਨਾ ਸੀ ਨਮਹ
 ਮਦਯਕੀ।। ਟੀਕਾ।। ਜੇ ਤੇਰੇ ਦਿਰਿ ਈਸਾਨ ਹੈ। ਨਦੀ ਨਹੈ। ਨਸਾ
 ਹਿਬਦੀ ਪਛਾਣੈ। ਨਮਹੀ ਮਦਤੇ ਨਿਸਚਾ ਹੈ। ੪੬। ਹਰਾਂਕ ਸਕਿਈ
 ਮਾਪਰ ਸਤੀ ਕੁਨਦਾ। ਨਪੈ ਮਾਂ ਖੁਦ ਸਪੇਸ ਪਸਤੀ ਕੁਨਦਾ।। ਟੀਕਾ।।
 ਹਰਿ ਕੋਈ ਈਸਾਨ ਦੀ ਪਾਲਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਦੀ ਆਪਣੇ ਬਰ
 ਨਨੁ ਅਗੇ ਪਿਛੇ ਕਰਦਾ ਹੈ। ੪੭। ਕਿਈ ਮਰਦ ਰਾਜਰਾਏ ਤੁਬਾਰੇ
 ਸਤਾ।। ਚਿਕ ਸੇਮੇ ਕੁਰਾਨਾ ਸਤੁ ਜਨ ਦਾਯਕੇ ਸਤਾ।। ਟੀਕਾ।। ਜੇ
 ਤੂੰ ਅਜੇਹਾ ਝੂਠਾ ਹੈ। ਤੇਰਾ ਜਰਾ ਭੀ ਐਤ ਬਾਰ ਨਹੀ। ਤੇਰੀ ਕੁਰਾਨ ਦੀ ਸੇ

ਹਦਾਇਤ ਬਾਰੇ ਈ ਨਹੀਂ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਇਸ ਗਲ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ॥੪੮॥
 ਆਚਿਕ ਸਮੇਂ ਕੁਰਾਨ ਸਦਕੁ ਜਦ ਇਥ ਤੀ ਆਗਾ ਮਰ ਕਤਰ ਹਨ ਆ
 ਇਦ ਅਜੇ ਮੇਤ ਬਾਹ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਦ ਕੁਰਾਨ ਦੀ ਸੋਹਕ ਸਮਕਰੇ॥
 ਤਾ ਮੇਰੇ ਤਾਈ ਕਤਰ ਹੁੰਦੀ ਨਹੀਂ ਆਵਦਾ ਇਤ ਬਾਰੇ ਤੇ ਉਪਰਿ॥੪੯॥
 ਅਗਰ ਚੇਤੁਰ ਮੇਤ ਬਾਹ ਆਮਦੇ॥ ਕਮਰ ਬਸਤ੍ਰੇ ਪੇਸਵਾ ਆਮਦੇ
 ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਿਕਰਿ ਤੇਰੇ ਤਾਈ ਮੇਤ ਬਾਹ ਆਵਦੇ॥ ਤਾ ਕਮਰ ਬ
 ਨਕੇ ਅਸਾਨੁ ਆਇ ਮਿਲੁ॥ ੫੦॥ ॥ ਕਿਛੁ ਜਾ ਅਸਤ ਬਰਸ ਕਤੁਰਾਈ
 ਸਖੁ ਨਾ ਕਿਕ ਉਲੇ ਕੁਰਾਨ ਅਸਤ ਕਸਮ ਅਸਤ ਮਨ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥
 ਜੁਤਾਰੇ ਸਿਰ ਤੇਰੇ ਉਪਰਿ ਸੁਖ ਨਦਾ ਅਸਲੁ ਹਿਣਾ ਹੈ ਜੁ ਕੁਰਾਨ ਦੀ

ਸਿਰੀਤੀਹੈ॥ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਤੇ ਸੁਠ ਹੋਇਆ ਹੈ॥ ੫੧॥ ਅਗਰੁ ਜਰ ਤੇਖ ੧੦
 ਦਸਿਤਾ ਦਹ ਸਦਾ॥ ਬਜਾਨੈ ਦਿਲੇ ਕਰਵਾ ਜਹਿ ਸਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥
 ॥ ਜੇਕਰਿ ਤੁਸਾਰਾ ਮਹਿ ਦੋਹਰ ਵਿਚੋਂ ਠੇ॥ ਤੇਜਾਨ ਦੇ ਤੇ ਦਿਲ ਦੇ ਬਚਨ ਕ
 ਰੇ॥ ਜੇਹਾ ਜਪਾ ਲਸੇ ਦਾ ਹੈ॥ ਤੁਤੂ ਮੀਨੇ॥ ੫੨॥ ਸੁਮਾਰੁ ਫਰਜਾ ਮਸਤ
 ਕਾਰੇ ਕੁਨੀ॥ ਬੁਝ ਬਨ ਵਿਤਹ ਸੁਮਾਰੇ ਕੁਨੀ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੇਰੇ ਉਪ
 ਰਿਕਾਰੇ॥ ਜੁਸਾਰੀ ਅਵਮੀਨ ਮੁਜਬ ਲਿਖੇ ਦੇ॥ ਕੁਵੈ ਸੁਮਾਰ ਕਰਿ ਕੇ
 ਦੇਖ॥ ਕਿਤਾ ਬਲੇ ਕੇ॥ ੫੩॥ ਨਵਿਸਤਹ ਰਸੀ ਦੇ ਬਗ ਫਤਹ ਜੁਬਾ॥ ਬੁ
 ਬਾਇਦ ਕਿਕਾਰ ਈ ਬਗ ਹਤਰ ਸਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਕਰਮਾ ਵਿਚਿ ਭੀ
 ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਤੇ ਮੇਰਾ ਪਪੁਰਿਆ ਆਹਾ॥ ਤੇ ਮੇਰਾ ਬਾਨ ਤੀਭੀ ਕਹ

ਨਾਹਾ। ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੈਨੂੰ ਕੀ ਮਇਨੁ^ਨ ਕੁ^ਨ ਖਿਆਈ ਦੇ ਪਹੁਚਣਾ॥ ੫੪॥
 ਹਮੀ ਮਰਦ ਬਾਯਦ ਸੁਦਰ ਸੁਖ ਨ ਦਰਾ। ਨ ਸਿਕ ਮੇ ਦਿਗਰ ਦਰਿ ਦਹਾ
 ਨੇ ਦਿਗਰ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਮਰਦ ਜੇ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੁਖ ਨ ਦਾਸ ਚਾਚਾ
 ਹੀਦਾ ਹੈ॥ ॥ ਮੇਸਾਨ ਹੋਵੇ ਜੋ ਸੁਖ ਤੋ ਹੋਰ ਤੇ ਦਿਡੁ ਵਿਚੋ ਹੋਰ॥ ੫੫॥ ਕਿਕਸੀ
 ਮਗਾਗੁ ਫਤ ਬੇਰੂਨਾ ਮਾ। ਅਗਰਾਸਤੀ ਖੁਦ ਬਿਆਰੀ ਕਦ ਮਾ।
 ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇ ਮਹੀ ਮਦੁ^ਨ ਮੇਰੇ ਤਾਈ ਕਹਿ ਆ ਹੈ ਜੇ ਤੇਰੇ ਕੋ ਬੇਬਾਹ ਰਿ
 ਮੇਨ ਹੀ॥ ਜੇ ਕਹਿਏ ਹਿਬਤ ਸਚੀ ਹੈ ਤਾ ਆਪ ਕਦ ਮੁਖਿਆਇ ਕੀ।
 ਲੁ॥ ੫੬॥ ਤੁਰਾਗਰ ਬੁਬਾਇ ਦਬ ਕਉ ਲੇ ਕੁਰਾਂ। ਬਨਿ ਜਦੇ ਸੁਮਾਂਗਾਂ
 ਰਸਾਨ ਮਹੁਮਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੇਰੇ ਤਾਈ ਜੇ ਕਰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਉ ਲਕੁ

ਰਾਨਦਾਪਾਸਤੇਰੇਪਹੁਚਾਇਦਾਹਾਮੇ॥੫੧॥ ਕਿਤਸਰੀਛਦਰਕਸਬਰੀ
 ਕਾਂਗਕੁਨਦਾ॥ ਵਜਾਂਪਸਮੁਲਕਾਤਕਾਹਾਕੁਨਦਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਜੇਤੂ
 ਸਾਡੇਪਾਸਾ॥ ਵਨਾਹੈ॥ ਤੁਆਸੀਪੈਥੇਕਾਗੁਰੇਰੇਹਾਂ॥ ॥ਸਾਨੁਆਇ
 ਮਿਲਾ॥ ਤਿਸਤੀਪਿਛੇਤੇਰੇਨਲਾਮੁਲਕਾਤਕਰਗੇ॥੫੨॥ ਨਜਰਰਦ
 ਰਈਰਾਹਿਖਤਰਹਿਤੁਰਾਸਤਾ॥ ਹਮਹਕੇਮਬੈਗੁਰੁਕਮੇਮਰਾਸਤਾ॥
 ਟੀਕਾ॥ ॥ਤੂੰਜਰਬੁਝੈਨਕਰਾ॥ ਸਰੇਬੈਗੁਰਾਦੀਆਈਮਾਮੇਰੇਹੁਕਮਦਿ
 ਰਿਹੈਨਿ॥੫੩॥ ॥ਬਿਯਾਤਾਬਮਨਖੁਦਜੁਬਾਨੀਕੁਨੇਮਾਬਰੈਸੁਮਾਂ
 ਮਿਹਰਬਾਨੀਕੁਨੇਮਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਤੂੰਜੇਆਉਨਾਲਮੇਰੇਆਪਣੀਜੁ
 ਬਾਨੀਗਲਾਂਕਰਾ॥ ਜੇਤੂਆਵੇਤਾਮੁਖਤੇਰੇਉਤੇਮਿਹਰਬਾਨੀਕਰੇਗੇ॥

੨

੬੦॥ ਜਕੇ ਅਸਪਸਾਇਸੁ ਤੇ ਯਕਹ ਜਗਾ ਬਿਯਾਤਾ ਬਰੀਰੀ ਬਮ
 ਨਤੀ ਦਿਯਾਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਇਕਹ ਜਗਾ ਪੇਰੇ ਨਾ ਲਿਆਉ ਆਸਾ
 ਰੂਪਾ ਸਿਨਾ ਲਿਮੇਰੇ ਇਹੁ ਦੁਖਾਇ ਤੁਲੇ॥ ਚਲੀ ਬਰਸਗਾ ਜਾਗੇ ਰਕਰ
 ੬੧॥ ਸਹਿਨਸਾ ਹਿਰਾਖੀ ਦਹੇ ਚਾਕਰੇ ਮਾ॥ ਅਗਰ ਹੁਕਮ ਆਇ ਦਬ
 ਜਾਂਹ ਜਰੇ ਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਪਾਤੁ ਸਾਹਾ ਦਾਨੁ ਪਾਤਿਸਾਹ ਹੈ ਜਿਸਦਾ
 ਤੁਬੀ ਦਾਹੈ॥ ਤਿਸਦਾ ਮੇਚਾ ਕਰਹਾ॥ ਜੇਕਰਿ ਹੁਕਮ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾਹੈ
 ਵੇਮੇਰੇ ਉਪਰਿ ਆਵੈ ਤਾਂ ਸਾਬਨਾਨ ਬੀਹਾ ਜਰਹਾਂ॥ ੬੨॥ ਗਰਚੇ ਬਿ
 ਆਮਦ ਬਫਗਮਾਨ ਮਨਾਹ ਜੂਰੇ ਬਿਯਾਯਾ ਮਹਾਮਹਾ ਜਾਨਤਨਾ॥ ਟੀ
 ਕਾ॥ ॥ ਜੇਕਰਿ ਸਾਡੇ ਪਾਸ ਆਵਨਾ ਹੈ ਕਰੇ ਸਾਡੇ ਤਾਂ ਸੁਧਰਿ ਦੇ ਕਰਿ

ਆਉ॥ ਜਾਨਤੇ ਰਿਦਾਸੁ ਪਕਸਿ ਕੈ ਮਿਲੁ ਖੋਟਿ ਗਵਾਇਕੈ॥ ੬੩॥ 12
 ਅਗਰਤੇ ਬਿਯਜੁ ਦਾ ਪਰਸਤੀ ਕੁਨੀ॥ ਬਕਾਰੇ ਮਗਦੀਨੁ ਸੁਸਤੀ ਕੁ
 ਨੀ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇਕਰਿ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੈਨੁ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਛਾਣਹੈ॥
 ਕਰਨੀ॥ ਗਵਿਰਿ ਕਮੇਰੇ ਦੇ ਤੈਨੁ ਦਿਲ ਨਾਹੀ ਚਾਹੀਦੀ॥ ੬੪॥ ਬੁਥ
 ਯਦਕਿ ਯਜਨ ਦਾ ਸਨਾਸੀ ਕੁਨੀ॥ ਨਗੁਫਤੈ ਕਸਾਕਸ ਪਰਾਸੀ ਕੁਨੀ॥
 ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੈਨੁ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨੀ॥ ਨਹੀ
 ਕਹਿ ਆਸਾਹਿ ਬਨੇ ਜੇਗਾਹੀ ਬਾਨੁ ਦੁਖ ਦੇਵਣਾ॥ ੬੫॥ ਤੁਮਸਨ ਦਨ
 ਸੀ ਸਰਵਰੇ ਕਾਇਨ ਤਾ॥ ਕਿ ਅਜਬ ਅਸਤੰਤਿਨ ਸਾਫੁੰ ਭੀ ਹਮ ਸਫਾ
 ਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੂੰ ਤਖਤ ਉਤੇ ਬੈਠੇ ਵਾਲਾ ਹੈ॥ ਤੇ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ਤੇ

ਨੁਵਾਹਿਗੁਰੂਬਖਸੀਹੈ॥ਸਾਬਾਸਤੇਗੀਸਾਫੀਨੂੰ॥ਤੇਸਾਬਾਸਤੇਗੀਸਿ
 ਫਤਨੂੰ॥੬੬॥ਕਿਅਜਬਾਸਤਾਇਨਸਾਫਤੀਪਰਦੁਗੀ॥ਕਿਹੈਫ
 ਸਤਸਦਹੈਫਈਸਰਬਗੀ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਸਾਬਾਸਤੇਗੀਸਫਾਈਨੂੰ॥
 ਤੇਸਾਬਾਸੇਤੇਰੇਦੀਨਪਾਲਵਨੂੰ॥ਤੇਹੈਫਹੈਸੇਫਗੀਹੈਫਹੈਤੇਗੀਪਾਤਿ
 ਸਾਹੀਨੂੰ॥੬੭॥ਕਿਅਜਬਾਸਤਾਅਜਬਾਸਤਾਫਤਵੇਸੁਮਾਂ॥
 ਬਜੁਜਰਾਸਤੀਸੁਖਨਗਾਫਤਨਜੁਬਾਂ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਸਾਬਾਸਹੈਸਾ
 ਬਾਸਹੈਰਾਜਤੇਰੇਨੂੰ॥ਜੇਫੂਰੇਸੁਖਨਕਰਦਾਹੈਜਬਾਨਤੀ॥੬੮॥ਅਜ
 ਨਤੇਗਾਬਰਖੂਨਕਸਬੇਦਰੇਗਾ॥ਤੁਰਾਨੀਜੁਖੂਨਾਅਸਤਬਾਚਰਖਤੇ
 ਗੀ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਤੁਲਵਾਰਨਮਾਰਕਿਸੇਨੂੰਫੇਤੀਨਾਬਿਖੂਨਨਕਰਾ

ਜਿਵੈ ਤੂ ਖੁੰਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਤੈਨੂੰ ਅਕਾਸ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਪਵੈਗੀ ਤੇ ਖੁੰਨ ॥੧੩॥
 ਹੋਵੈਗਾ॥ ੬੯॥ ਤੁਗਾ ਫਲਾਮ ਸਉ ਮਰਦ ਯਾਜ ਦਾ ਹਿਰਾਸਾ ਗਿਰਿ
 ਬੇਨਿਆਜ ਅਸਤ ਕਿਰਿ ਹੁਬੇ ਸੁਪਾਸਾ॥ ੭੦॥ ਟੀਕਾ॥ ਤੂੰ ਹੀ ਕਰਨ ਕਰ
 ਹੋ ਮਰਦ ਦਾ ਹਿਰਾ ਰੁਦ ਬੁਝਿ ਕਰਾ॥ ਓਹੁ ਬੇਪਰਵਾਹੁ ਹੈ। ਬਿਸੁਪ ਰਸ
 ਹੈ। ਤੁਧੁ ਜੇ ਪੇਕਣੀ ਕੀਟ ਹੈ॥ ੭੦॥ ਕਿਰਿ ਬੇਮੁਹਾਬਾ ਅਸਤ ਸਾਹਨਾ॥ ਜਿਮ
 ਨੇਜ ਮਾਂਗਾ ਸਚਾ ਪਤੁ ਸਾਹ॥ ੭੧॥ ਟੀਕਾ॥ ਰੁਝਿ ਤੇਰਹ ਤ ਹੈ। ਸਾਹਾ ਦਾ
 ਸਾਹ ਹੈ॥ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਅਕਾਸ ਸਤੁ ਮੈਦਾ ਪਾਤਿ ਸਹੁ ਹੈ॥ ੭੧॥ ਖੁਦਾ ਵੀ
 ਦਏ ਜਦ ਜਿਮੀ ਨੇਜ ਮਾਂਗੁ ਨਿਦਾ ਅਸਤ ਹਰਿ ਕਸਮ ਕੀ ਨੇਮ ਕਾ॥ ੭੨॥ ਟੀ
 ਕਾ॥ ਖੁਦਾ ਆਪ ਹੀ ਆਪ ਹੈ। ਰਿਦੇ ਦੇ ਜਾਨ ਦੇਵਾ ਲਾ ਹੈ। ਜਿਮੀ

ਨਦਾ ਤੇ ਜਮ ਨੇ ਦਾਹ ਰਿਕਿ ਸੇ ਨੂ ਬਟਾਵੇ ਦਾਹੈ ॥ ਮਕੀਨ ਮਕਾਨ ਕਹੀਏ
 ੫ ॥ ਗੁਰੀ ਉਸ ਬਟਾਹੈ ਨਿ ॥ ਤੇ ੫ ਪਰਾ ਦੇਹ ਹਿਟਵ ਲੇ ਕੁਰੀ ਉਸਿ ਬਟਾਵੇ ॥
 ੧੨ ॥ ਹਮ ਜਪੀ ਗਮੇ ਹੋਹ ਮਹਿ ਫੀਲਤ ਨਾ ॥ ਕਿਆ ਜਜ ਨਿਵਾਜਾ ਅਸਤ
 ਗਾਫਲ ਸਿਕੰਨਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਦੁਰੀ ਹੋਵੇ ਜੇ ਕੀੜੀ ਤੇ ਮਸਤ ਹੋਵੇ ਗਾ
 ਥੀ ॥ ਗਾਗੀ ਬਟੀ ਜੇ ਕੀੜੀ ਹੋਤਿ ਸਦੀ ਗਛਿ ਆਕਰ ਦਾਹੈ ॥ ਮਸਤੁਤੁ
 ਪੁਜੇ ਹੋ ਜੇ ਹੋਤਿ ਸਕਾਨਾ ਸਕਰਤਾ ਹੋ ॥ ੧੩ ॥ ਕਿਓਗਾ ਚਿਇਸਾ ਮਾਸ
 ਤੁਆ ਜਜ ਨਿਵਾਜਾ ॥ ਕਿਓ ਬੇਸੁ ਪਾਸਾ ਅਸਤੁ ਕਿਓ ਬੇਨਿਆਜਾ ॥
 ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਉਸਦਾਨਾ ਉਗਰੀ ਬਨਿਵਾਜੇ ॥ ਤੇ ਬੇਸਪਾਸਤ ਹੋ ॥ ਤੇ ਬੇ
 ਪਰਵਾਹ ਹੋ ॥ ਤੂੰ ਹੋ ਕਾਰ ਕਰੇ ਜੇ ਮੁਖਾਨਾ ॥ ਤੇ ਕੁਰਾਨ ਮੇਰੇ ਕੀਠਿ ਹੋ ॥

ਮੇਛੁਟਿਜਾਵਾਗਾ॥ ਤੁਆਨਲਪੰਛੀਹੈ॥ ਓਸਦੇਪਰਾਉਤੇਕੁਰਾਨਲਿਖਿ॥ ੧੪
ਆਹੇਇਆਹੈ॥ ਤੇਘੇਰੇਭੀਜਓਖਾਵੇਹੈਨਿ॥ ੧੪॥ ਕਿਓਬੇਨਗੁੰਨਾ
ਸਤਓਬੇਚਗੁੰਨਿ॥ ਕਿਓਹਿਨੂੰਆਸਤਓਰਹਿਨਮੂੰ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੁ
ਰੰਗਤੀਰਹਿਤਹੈ॥ ਚਿਹਨਤੀਰਹਿਤਹੈ॥ ਗਾਹਿਦੇਵਿਖਾਲਟੇਵਾਲਾਹੈ
ਤੇਰਾਹਿਵਿਖਾਲਿਆਹੈਸੁ॥ ੧੫॥ ਕਿਬਰਸਰਤੁਰਾਫਰਜਕਸਮੇਕੁ
ਰਾ॥ ਬਗੁਫਤਹਸੁਮਾਕਾਰਖੁਬੀਰਸਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਉਪਰਿਸਿਰਿ
ਤੇਰੇਦੇਬਰਹੈ॥ ਸੇਲਾਹਣਾਹੈ॥ ਜੇਸੇਕੁਰਾਨਦੀਤੁਪਕੀਤੀਹੈ॥ ਕਹਨੇਹ
ਤੇਨੁਨਲਿਖੁਲਿਖਾਈਦੇ॥ ਪਹੁਰਬੇਅਬਰੇਇਨਹੈਇ॥ ੧੬॥ ਬੁਬਾਯ
ਦਤੁਦਾਨਸਪਰਸਤੀਕੁਨੀ॥ ਬਕਾਰੇਮਰਾਚੇਰਦਸਤੀਕੁਨੀ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥

ਚਾਹੀਦਾਹੈਤੈਨੁਬੁਧਿਕਰਨੀਵਿਚਿਕੀਮੇਰੇਦੋ। ਚਲਾਕੀਨਹੀਬਣਦੀ॥
ਜੇਤੁਚਲਾਕੀਕਰਨਾਹੈ॥੧੧॥ ਚਿਹਾਸੁਦਕਿਚੁੰਬਚਗਾਕੁਸੁਤਹਿਚਾ
ਹਾ। ਬਿਬਾਕੀਬਿਮਾਂਦਾਸਤਪੇਚੀਦਹਿਮਾਰਾ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਕਿ
ਅਹੋਇਅਜੇਚਰੇਬੇਟੇਮੇਰੇ। ਰਿਗਏ। ਬਾਕੀਜੁਮੇਰਹਿਨਾਹਾ॥
ਤੇਰੇਮਾਰਨੇਵਾਲਾ। ਜੇਸੇਕੁੰਡਲਮਾਰਕੇਸਰਪਥੈਠਦੋਹੋਵੈ। ਤੇਸੇ
ਕੁੰਡਲਮਾਰਕੇਥੈਠਹਾਮੇ॥੧੨॥ ਤਿਮਰਦੀਕਿਅਖਗਾਰਗਾਮੇਸ
ਕੁਨੀ॥ ਕਿਅਤਸੁਦਮਾਰਾਬੋਦੋਰਕੁਨੀ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਕੀਮਰਦੀ
ਹੈਅਗਜੜਾਤੇਬੁਝਾਈਹੈਤਾਜੇਹੜੀਸਹਿਰਸਾੜਦੀਹੈ। ਤੇਸੇਮੇ
ਅਗਾਹਾਂਤੁਸਨੁਸਾੜਨਾਹਾ। ਥੇਬੇਟੇਮੇਰੇਚੀਗਿਆਰੇਹੈਸਨਿ॥

ਤੇਉਨਾਦੇਮਸ਼ੇਨਤੇਮੇਭੀਨਾਮੁਇਆਤੁਸਾਨੁਮੇਮਾਰਨਾਹੈ॥੧੯॥੧੫
ਰਿਖੁਸਗੁਫਤਫਿਰੋਦੇਸੀਇਖੁਸਜੁਬਾਂਸਿਤਾਬੀਬਵਦਕਾਰਾ॥੦
ਹਰਮਨਾ॥੧੧ਟੀਕਾ॥੧੧ਕਿਆਹਛਕਹਿਆਹੈਅਸਾਨੁਪੈਕੀਬ
ਰਫਿਰੋਦੇਸੀਇਨੇਜੇਫੁਤੀਰਾਜਾਪਟਕਰਲੈ॥ਸਿਤਾਬੀਕੀਮ
ਸੈਤਾਨਦਾਹੈ॥ਮੇਸਹਿਜਨਲਪੀਬੁਬਟਾਵਗਾ॥੨੦॥ਕਿਮਾਵ
ਰਹਜਰਤਆਯਮਸੁਮਾਵਜੁਰੇਜਬਾਸੀਓਸਾਹਦਸੁਮਾ॥੧੨
ਕਾ॥੧੧ਜਦੋਮੇਭੀਦਰਬਾਰੇਆਇਆਹਾਂਤੇਹਜਰਤਤੁਸਾਨੁ
ਭੀਦਰਬਾਰੇਆਇਆਸੀ॥ਓਸੇਦਿਨੁਤੇਤੂਭੀਸਾਹਦਹੈਜੇਰਾਜ
ਖਾਲਸੇਦਾਹੈ॥੨੧॥ਵਗਾਰਨਹਿਤੁਈਹਮਫਰਮੇਸਕੁਨਦਾਤੁ

ਰਾਹਮਫਰਮੇ ਸ੍ਰਯਜਨ ਦਾਂ ਕੁਨ ਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇਕਰਿ ਤੂ ਬੀਬਚ
 ਨਵਿਸ ਚੇਗਾ॥ ਤੁਵਾਹਿ ਗੁਰੂ ਤੈ ਨੁਕੁ॥ ਵਿਸ ਚੇਗਾ॥ ੮੨॥ ਅਗਰਕਾ
 ਰੁਪੀ ਤੇ ਬਿਬਸਤੀ ਕਮਗਾ॥ ਖੁਦਾਵੰਦ ਬਾਸਤੁਰਾ ਬਿਬਸਰਾ॥
 ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇਕਰਿ ਤੂ ਆਸਤੁਰੀ ਮਤੇ ਕਮਰ ਕੀਨੇਗਾ॥ ਤੁਵਾਹਿ
 ਗੁਰੂ ਤੈ ਨੁ ਇਸਗਲ ਦਾਫੁਲ ਦੇਵੈਗਾ॥ ੮੩॥ ਕਿਹੁ ਸਨਲਜਮਾਲ
 ਸਤਰੇ ਸਨਜਮੀਰਾ॥ ਖੁਦਾਵੰਦ ਮੁਲਕ ਅਸਤੁਸਾਹਿਬ ਅਮੀਰਾ॥
 ਟੀਕਾ॥ ॥ ਰੂਪ ਤੇਰਾ ਦਰੁ ਮੁਦ੍ਰੇ॥ ਬੁਧਿ ਤੇਰੀ ਚਿਜਲਹੇ॥ ਪਾਤਿਸਾ
 ਹੁੰਦੇ ਮੁਲਖਾਦਾ॥ ਪਾਤਿਸਾ ਹੁੰਦੇ ਅਮੀਰਾਦਾ॥ ੮੪॥ ਕਿਹੁ ਟੀਕਾਰੇਨਕ
 ਅਸਤੁਦੀ ਪਰਵਰੀ॥ ਰੁਯਜਨ ਦਾਂ ਸਨਾਸੀ ਬਜਾਬਰਤਰੀ॥ ਟੀਕਾ॥

ਜੇਹੇ ਹੁਕਾਰ ਭੁਲੀ ਹੈ ਪਰ ਮਦੀ ਪਾਲ ਨਾ ਕਰਨੀ ਜੇ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਪਛ ੧੬

ਣ ਕਰਨੀ ਰਿਸ ਸੇ ਬੇਹਤ ਰਹੈ ॥੮੫॥ 'ਤੁਰਾਮਨ ਨ ਦਾਨ ਮ

ਕਿ ਜਨ ਦਾ ਮਨ ਮਾ ਬਰਾ ਬਾਦ ਨਿਤੇ ਕਾ ਰਹਾ ਪੁਰਖ ਰਾਧਾ ਟੀਕਾ ॥

ਤੇਰੇ ਤਾਈ ਮੈ ਨਹੀ ਜਾਣਦਾ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਪਛ ਟਵਾਣਾ ਹੁ ਪਰਿ ਮਾਈ ਨਿ ਤੁਨੀ ਕਰ

ਪੁਰ ਨ ਫਿਲ ਨ ਸੇ ਤੇਰੇ ਮੈ ਪੁਨਾ ਸਦਹ ਮੀ ਤੇ ਨ ਯਨ ਦਾ ਕਰੀ ਮਾਨ ਖਾਹਦ

ਹਮ ਤਿਬ ਦਓ ਲਤਾ ^{॥੮੬॥} ਅੰਜੀਆ ਟੀਕਾ ॥ ਪਛ ਟਵਾਣੀ ਭੀ ਤੇ ਨੁ ਸਾਹਿਬ ਜੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦੇ ਕਰ

ਨਵਾਲੇ ਹੈ ਨਚ ਹੋ ਗੀ ਭੀ ਤੇ ਕੇ ਕਦੁ ਨੀ ਆ ਬਰੀ ॥੮੭॥ ਮਗਰ ਸਦਕੁ

ਰਾਗ ਬਖੁਰਦੀ ਕਸਮ ਮਾ ਮਰ ਮੇ ਤਬ ਰੇ ਨਈ ਜਰ ਹਿਦ ਮਾ ਟੀਕਾ ॥

ਜੇ ਕਰ ਸੋ ਕੁਰਾਨ ਦੀ ਕਸਮ ਖਾਵੇ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਤਾਈ ਨਹੀ ਨਿਸਚਾ ਜਰਾ ਸੁ ਮਾ ਤੁਭੀ ॥੮੮॥

ਹਜੂਰੇ ਨਿਯਮ ਨਈਂ ਹਿਸਦੁ ਦਾ ਅਗਰ ਸਹਿ ਬਿਖਾਹਦ ਮਨਾ
 ਜਾਹਦੁ ਮਾ ਟੀਕਾ ॥ ਹਜੂਰ ਤੇ ਰੇ ਨਹੀਂ ਆਵਦਾ ਮੈਨਾ ਇਸਰ ਸਤੇਹ ਦਾ ਹਾਂ ਜੇ
 ਕਰਵਾਇ ਗੁਰਚਾਹਦੇ ਮੈਰਿ ਸਜਗਾਹਦ ਨਕਰਾਂ ਜਿ ਖੁਸ਼ ਸੁਖ ਹਿਸਾਹਨਾ ਅਉ
 ਰੀਗ ਜੇਬਾ ਕਿਚ ਲਕਦ ਸਤ ਸਤ ਰੁਬ ਕਰਕੇ ਬਾ ਟੀਕਾ ॥ ਚੰਗਾ ਵੇਤੁ ਹੈ ॥ ੮੮ ॥
 ਤੁਪਾਤਿ ਸਹਾਕਾ ਪਾਤਿ ਸਹਾਹੈ ਤਖਤ ਕਉ ਸੋਭਾ ਦੇਵਦਾਲ ਹੈ ਜੋਹ ਬਾਕ ਚ ਲਾਕਹੈ ਪੈਸੇ
 ਆਕੇ ਚਲਾਵਦ ਵਾਲ ਹੈ ॥ ੮੯ ॥ ਕਿਹੁ ਸਨ ਲਜ ਮਾਲ ਸਤੁਰ ਉਸਨ ਜਮੀਰਾ ਖੁਦਾ
 ਵੇਦ ਮੁਲਕ ਅਸਤੁ ਸਾਹਿਬ ਅਮੀਰਾ ਟੀਕਾ ॥ ਜੋ ਪ੍ਰਕਾਸਵਾਲ ਹੈ ਹਰਾਤੇ ਰਾਮਾਰ
 ਕਿਤ ਬਤੀਬ ਦਸ ਸਬਤ ਦਬੀਰ ਤੇਗਾ ਖੁਦ ਦੇਗੇ ਖੁਦਾ ਵੇਦ ਤੇਗਾ ॥ ਪ੍ਰਕਾਸਵਾਲੀ ਹੈ
 ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਚੰਗੀ ਤਿਰੀਬੁ ਪੈਹੈ ਤਦ ਬੀਰ ਤੇਗੀ ਚੰਗੀ ਹੈ ਜੇਸੁਰ २ ॥ ਖਵਦ ਮੁਲ
 ਵੇ

ਖਕਰੇ ਤੇ ਸਾਹਿਬ ਅਮੀਰ ਕਰੇ ॥੮॥

ਤੁਬਰਾਹੇ ॥ ਖੁਦਾ ਅਪਣੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਹੋ ॥ ਤੇ ਦੇ ਗਭੀ ਤੇ ਗੀਚੀ ਗੀਤੁਰ ॥੧॥
ਦੀ ਹੋ ॥ ਤੇ ਉਦਾਰ ਹੋ ॥੮੧॥ ॥ ਕਿਹੋ ਸਨ ਜਮੀ ॥ ਅਸਤ ਹੁਸਨ ਲਜਮਾ ਲਾ ॥
ਖੁਦਾ ਦੇ ਦਬਖਾ ਸਿਦਏ ਮੁਲਕ ਮਾਲਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਬੁਧਿ ਤੇ ਗੀਚੀ
ਗੀਹੇ ॥ ਰੂਪ ਭੀ ਤੇ ਗਾਬਰਾ ਪ੍ਰਦੇਹੇ ॥ ਤੇ ਦਾਹਿਗੁਰੂ ਸਬਖਾ ਸਿਆਹੇ ॥ ਤੇ
ਨਮੁਲਖ ਕੁਰੀ ਮਾਲਕੁਰੀ ॥੮੨॥ ॥ ਕਿ ਬਖਸ਼ ਸਸਕ ਬੀਰ ॥ ਅਸਤ ਦਰਜੇ ਗ
ਕੇਹਿ ॥ ਮਲਾਇਕ ਸਿਫਤ ਚੁੰ ਸੁਰੀ ॥ ਅਸਕੇਹਿ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਜੁਬਖ
ਸੀ ਸਤੈ ਨੂਦਾਹਿਗੁਰੂ ਬਡੀ ਕੀਤੀ ਹੋ ॥ ਦਿਚਿ ਜੁਪੁਦੇ ਪਹਾੜੀ ਕੀ ਨਿਆ
ਈ ਅਚਲ ਹੋ ॥ ਦੇਵਿ ਤਿਆਕੀ ਤੇ ਗੀਬਧਿ ਹੋ ॥ ਤੇ ਪਗਾਸਤੋ ਗਤਾਰਿਆ
ਮੇਸਾਹੇ ॥੮੩॥ ॥ ਸਹਿਨ ਸਾਹਿਅ ਉਰੀ ਗਜੇ ਬਾਅਲਾਮੀ ॥ ਕਿਦਾਰਾਇ

ਦੇਹਸਤਦੂਰਾਸਤਦੀਨਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਪਾਤਿਸਾਹਾਦਾਪਤਸਾਹਾ
 ਹੈ॥ ਤੁਖਤਤੇਸੇਕੁਦਾਹੈਸਿਸਾਹਵਿਰਿ॥ ਤੇਵਿਲਾਇਤਾਦਾਪਤਸਾਹਾ
 ॥ ਪਰਧਮਤੇਦੂਰਾ॥ ਧਰਮਤੇਰੇਵਿਰਿਹੈ॥ ੯੪॥ ਮਨਮੁਖਸ
 ਤਨਮੋਕੇਹੀਆਬੁਤਪਰਸਤਾ॥ ਕਿਓਬੁਤਪਰਸਤੰਦਮਨਬੁਤਸਿਕਸਤ
 ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਮੇਕੁਦੇਹੈਨਿਪਹਾੜੀਇਜੇਬੁਤਾਦੀਪੁਜਕਰਦੇਹੈਨਿ॥
 ਓਹਬੁਤਾਦੀਪੁਜਕਰਦੇਹੈਨਿ॥ ਮੇਬੁਤਾਨੁਮੇਢਾਹੁਣਹੈ॥ ੯੫॥ ਬੁਥੀ
 ਕੁਦਰਤੇਨੇਕਯਜਦਾਨਪਾਕਾ॥ ਰਿਅਜਯਕਬਹਿਲਖਬਰਾਨਦਹਿਲਾ
 ਕਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੇਖਕੁਦਰਤਿਵਾਹਿਗੁਰਦੀਕੁਲਹਿਜੁਪਵਿਤ੍ਰਹੈ॥ ਜੁ
 ਇਕਤੇਦਸਲਖਕਟਕਗਰਦੇਮੇਮਿਲਾਇਦੀਨਾਹੈ॥ ੯੬॥ ਚਿਦੁਸ
 ਦੇਖੋਫਿਰਜਾਣਾਬੋਫਾਇਦੈਇਸਜਮਾਨੇਕਾ॥
 ਪਰਪਛੇਪਛੇਪਚਾਦਦੇਹੈਨਨਕਸਾਨਕਓਰਿਸਸ॥

ਮਨਕੁਨਦਮਿਹਰਬਾਨਸਤਦੇਸਤਾ॥ ਕਿਬਖਸੀਦਗੀਕਰਬਖਸਿੰਦ ੧੮
ਰਚਿਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਵੇਗੀਜੋਹਵੈਸੇਕੀਵੈਗਕਰੇਗਾ॥ ਜੇਦਾਹਿਗੁਰੂ
ਮਿਹਰਵਾਨਹੋਵੇ॥ ਬਖਸੀਸਜੇਦਾਹਿਗੁਰੂਕਰੇਤੇਬਖਸੇਤਾਦੁਸਮਨ
ਦਾਰਲਦਾਕੁਸ਼ਨਾਹੀ॥ ੬੭॥ ॥ ਗੁਰਾਈਦਿਹੋਰਹਿਨੁਮਾਈਦਿਹਦਾ॥
ਜੁਬਾਂਬਖਸਿਫਤਿ॥ ਸਨਾਈਦਿਹਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਖਲਾਸੀਦੇ
ਦੇਵਟਵਾਲਾਹੈ॥ ਗਹਿਦਿਖਾਇਦੇਵਟਵਾਲਾਹੈ॥ ਜੁਬਾਨੁਨੁਮਿਫ
ਤਦੇਦਾਹੈਇਸਨਾਈਦੇਦਾਹੈ॥ ੬੮॥ ॥ ਖਸਮਰਾਚੁਕੇਰਚਿਕੁਨਦਦ
ਕਤਕਾਰਾਯਤੀਮਾਂਬਰੂਬੁਰਦਬੇਜੁਖਮਖਾਗ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਵੇਗੀ
ਆਨੁਅੰਨਕਰਦਾਹੈ॥ ਵਖਤਜੁਪਦੇ॥ ਗਰੀਬਾਨੁਖਾਹਰਿਲਿਆਵ

ਟਾਹੈ॥ ਕੰਨ੍ਹੇ ਦਾ ਜਖਮ ਭੁੰਨੀ ਨਹੀ ਲਗਦੇ ਦੇਣਾ॥ ੯੯॥ ਹਰਾਂ ਕਸਕਿ ਚਿਹਾਂਸ
 ਤੁਬਾਜੀ ਕੁਨਦਾ ਚੁਹੀ ਮੇ ਬਰੇ ਰਹਿ ਮਾਸਾ ਜੀ ਕੁਨਦਾ॥ ੧੦੦॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇਕੋ
 ਈ ਦਾ ਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਕੁਜਲ ਕਰਦਾ ਹੈ॥ ਸੋ ਚਿਸਟੀ ਰਹਿ ਆਵਾ ਹਿਗੁਰੂ ਕਰਦ
 ਹੈ॥ ੧੦੦॥ ਕੁਸੇ ਖਿਜਮ ਦਾ ਗਾਂ ਮਦਬ ਮੇ ਦਿਲ ਵਜਾਂ॥ ਖੁਦਾ ਵੰਦਬ
 ਖਸਿ ਦਬਰਵੈ ਅਮਾਂ॥ ੧੦੧॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇਕੋ ਈ ਮਨ ਦਿਲ ਕੰਗਿ ਕੇਵਾਹ
 ਗੁਰੂ ਦੀ ਸਿਫਤਿ ਕਰਦਾ ਹੈ॥ ਤੁਹਾਵਾ ਹਿਗੁਰੂ ਪਰਮ ਬਖਸ਼ਿ ਦੈ॥ ੧੦੨॥
 ੧॥ ਚਿਦੁਸ ਮਨ ਕਜਾ ਹੀ ਲਸਾ ਜੀ ਕੁਨਦਾ॥ ਕਿਬਰਵੈ ਖੁਦਾ ਰਹਿਨਾਮ
 ਈ ਕੁਨਦਾ॥ ੧੦੩॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਵੈਰੀ ਕਿਆ ਬਹਨ ਕਰੇਗਾ ਜੇਵਾ ਹਿਗੁਰੂ ਬਾ
 ਹਿਵਿਖ ਲੇਗਾ॥ ਤੇਰਛਾ ਪਾਲੇ ਦੇਗਾ॥ ੧੦੪॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਅਗਰ ਬਰਯਕਾ

ਇਦਦਹੋਦੇਹਜਾਗਾਨਿਗਾਹਬਨਭਗਾਸੁਵਦਕਿਰਦਗਾਗਾ॥ ਟੀਕਾ॥ ੧੯
॥ ਜੇਕਰਿਯਕਇਕਦੇਉਪਰਿਲਖਲਖਾਅਵੈਚਾਲੀਅਤੇਚਾਲੀਚ
ਖਭੇਜਿਅਤਾਭੁਵਹਿਗੁਰੂਤੇਮੇਰੀਨਜਰਹੈਜੇਹਰਿਵਲਾਇਤਨੁਪਾਲ
ਦਾਹੈ॥ ੧੦੩॥ ਤੁਰਗਾਰਨਜਰਹਸਤੁਲਸਕਰਵਜਗਾਵੁਮਾਰਾਨਿਗਾ
ਹਾਸਤਯਜਦਾਂਸੁਕਰਾ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੇਰੇਤਾਂਈਨਜਰਪੈਲਸਕਰਤੇ
ਹੈ॥ ਤੇਮਾਲਤੇਹੈ॥ ਚਿਕਾਰਫੇਜਤੇਧਨਦਾਕਰਦਾਹੈ॥ ਤੇਸਾਡੀਨਿਗਾਹਵਾ
ਹਿਗੁਰੂਦੇਸੁਖਨਉਪਰੈ॥ ੧੦੪॥ ਕਿਓਰਗੁਰੂਆਸਤਬਰਮੁਲਕਮ
ਲਾਕਿਮਾਗਾਪਨਹਾਸਤਯਜਦਾਂਅਕਾਵਲਾ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੇਨਹੀਰ
ਰੈਮੁਲਖਤੇਮਾਯੈਹੈ॥ ਤੇਅਸਾਨੁਆਸਰਾਇਕਵਾਹਿਗੁਰੂਦਾਹੈ॥ ੧੦

੧੦੭॥ ਤੁਗਾਫਲਮਸਉਈਸਿਪੰਜੀਸਰਾਂਇ॥ ਕਿਆਲਮਬਗੁਜਰ
 ਦਸਰੇਜਾਂਬਜਾਇ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੂੰਹੀਕਾਰੁਨਕਰੁਗਾਠਾਂਵਾਰਾਂਵਿਚਿਨ
 ਗਤਚਲਿਆਜਾਦੀ॥ ॥ ਅਥਵਾਪੰਜੇਤੁਤੇਤੈਗੁਣਾਠਕਰਿਕੈਜ
 ਗਤਹੈਸੇਨਾਸਵੰਤੈ॥ ੧੦੬॥ ਬੁਥੀਗਰਦਸੇਬੇਬਫੁਈਜਮਾਂ॥ ਕਿਬ
 ਰਸੰਗਬਗੁਜਰਦਮਕੀਨੇਮਕਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਏਹੁਜਮਾਨਜੇਹੈਸੇਨਾਸ
 ਵੰਤੈ॥ ॥ ਪਰਮੰਦਰਕੋਠਗੜ੍ਹਸਕੁਨਾਸਉਦੈਹੈਨਿ॥ ॥ ਅਰੁਰਹਿਟਵਾਲੇ
 ਜੀਅਜੰਤਸੇਕੁੀਨਾਸਪੜ੍ਹੇਤੇਹੈਨਿ॥ ੧੦੭॥ ਤੁਗਾਰਜਬਰਾਗਾਜਜਖ
 ਰਾਸੀਮਕੁਨਾਕਸਮਰਾਬਤੇਸਹਿਤਰਾਸੀਮਕੁਨਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਿ
 ਕਰਕੁਦਾਹੈ॥ ਤਾਗਰੀਬਾਂਨੁਮਾਰਨਹੀ॥ ਦੁਖਨਦੇਹਿਸੋਹੈਤੇਰਤਾਈ

ਨਾਲਿ ਜੇਰ ਦੇ ਦੁਖ ਮਾਰਨ ਨ ਕਰੁ ॥ ੧੦੮ ॥ ਯਕੋ ਯਾਰ ਬਾਸ ਦ ਚਿ ਦੁਸ २੦
 ਮਨ ਕੁਨ ਦਾ ॥ ਅਗਰ ਦੁਸ ਮਨੀ ਰਾ ਬਾਸ ਦ ਤ ਕੁਨ ਦਾ ॥ ੧੦੯ ॥ ਈਕਾ ॥
 ਸਚਾ ਆਪ ਜੇ ਮੇਰੀ ਪਿਆਰੀ ਮਿਤੀ ॥ ਤੁਧੈ ਰੀ ਕਿ ਆ ਕਰੇ ਗਾ ॥ ਜੇਕ
 ਰ ਤੁਸੀ ਛੇ ਮੇਰੇ ਵੈਰੀ ॥ ਚਾਹ ਯਾਰ ਤੇ ਪੀਜ ਦਾ ਮਹੀ ਮ ਦ ਛਿ ਵਾਤੀ ॥ ੧੦੯
 ॥ ਖਸਾ ਮ ਦੁਸ ਮਨੀ ਰੰਗ ਜਾਰਾ ਆਵੁ ਰਦਾ ॥ ਨ ਯਕ ਮੁੰ ਇ ਓਰਾ ਜਾਰਾ ॥
 ਦੁਰਦਾ ॥ ਈਕਾ ॥ ॥ ਤੁਸੀ ਮੇਰੇ ਵੈਰੀ ॥ ਜੇਕ ਰਿਹ ਜਾਰ ਵੈਰ ਕਰੇ ॥ ਤੁ
 ਮੇਰੇ ਇਕੋਰੇ ਮਨੁ ਅਜਾਰ ਨਹੀ ਆਵਟਾ ॥ ਤੁਸੀ ਭੁਵੈ ਲਖ ਓ ਪਾਓ ਕੋਰੇ ॥
 ਜੇਵਾ ਹਿ ਗੁਰੂ ਸਚਾ ਮੇਰੀ ਮਿਤੀ ॥ ੧੧੦ ॥ ਅਗੀ ਜੇ ਅਭੁੰ ਜੇ ਆਰੁ ਪੇ ਅਰੇ
 ਖਾ ਅਗਾਧੇ ਅਬਾਧੇ ਅਭੁਰੇ ਮੇ ਅਭੇਖ ॥ ਈਕਾ ॥ ॥ ਜੇ ਗਿਟਤੀ

ਅਗ

ਸੇਤ੍ਰੁਸੁਟਿ॥ ਕਿਰਾਜਾਮਾਨਪਾਤਾਸੀ॥ ੧॥ ॥ ਕਿਰਾਹਮੀਰੂਦਪਿਸਰੇਚ ੨੧
ਹਾਹਾਕਿਦਰਰਜਮਵਰਬਜਮਆਂਮੁਖਤਹਕਰਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਉਸਦੇ
ਪਿਥੇਦੇਚਾਰਿਹੈਸਨਿ॥ ਪਰਕੇਸੇਜੁਪਵਿਚਿਦੇਕੁੀਚੰਗੇਵਿਚਿਸਭਾਦੇਵਿ
ਚਿਕੁੀਬੁਧਿਵਾਨਹੈਸਨਿ॥ ਸਭਕੀਮਾਦੇਸਿਖੋਹੈਹੈਸਨਿ॥ ੨॥ ਬਰਜਮ
ਅੰਦਰਮਦਾਚੁਅਜਸੇਰਮਸਤਾ॥ ਕਿਰਾਬਕਰਕਾਬਾਸਤਹੁਸਤਾ
ਖਦਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੁਪਵਿਚਿਅੇਸੇਹੈਸਨਿਜਸੇਰਬੇਕੁੀਮਸਤਾ॥
ਪੇਵੇਕੁੀਚੰਗੇਕੁਜਾਵੇਹੈਸਨਿ॥ ਹਥਦੇਬਡੇਸਖੀਹੈਸਨਿ॥ ੩॥ ਚਹੋਰੇ
ਸ੍ਰੋਪੇਸਪਿਸਰਾਬੁਖਾਂਦਾ॥ ਜੁਦਾਬਰਜੁਦਾਕੁਰਸੀਏਜਰਨਿਸਾਂਦਾ॥
ਟੀਕਾ॥ ॥ ਚਹੁਹਾਬੇਟਿਆਨੂਪਾਤਿਸਾਹਨੇਆਪਣੇਪਾਸਸਦਿਆ॥

ਵਧੇਵਖਰੀਆਸੁਇਨੇਦੀਆਚੇਕੀਆਊਪਹਿਬੈਠਾਇਆ॥੪॥।।ਬਿਪੁ
 ਰਸੀਦਦਾਨਾਇਦੇਲਤਪਰਸਤਾਅਜੀਅਦਰੂਬਦਸਾਧੀਕਸਸਤਾ।
 ਟੀਕਾ॥।।ਪਾਤਿਸਾਹਿਵਜੀਗਾਬੇਪੁਇਆਇਹੁਜੇਚਰਬੇਟੇਮੇਰੇਹੈਨ।
 ਇਨਾਵੇਚੇਪਾਤਿਸਾਹੀਦੀਲਾਇਕਕੇਹਰ੍ਹੇ॥੫॥।।ਸੁਨੀਦਰੂਦਾਨਾ
 ਇਦਾਨਸਨਿਹਾਦਾਬਤਮਕੀਨਪਾਸਖਾਅਥੰਬਰਕੁਸਾਦਾ॥।।ਟੀਕਾ॥
 ਸੁਨਿਆਜਦਾਂਬੁਪਦਾਨਜੇਹੈਸਨਿਵਜੀਗਾਤਕਹੀਜੁਬਾਂਨਕਰਿਕੈਤੇ
 ਵਿਚਾਰਨਾਲਿਸੁਖਨਬਾਹਰਿਆਦੇਨੇ॥੬॥।।ਬਗੁਫਤਾਕਿਖੁਸਦੇਨ
 ਦਾਨਾਇਨਗਜਾ।।ਕਿਯਜਦਾਂਸੁਨਾਸਾਅਸਤਾਅਜਾਦਮਗਜਾ॥।।ਟੀ
 ਕਾ॥।।ਤੁਸੀਬਡੇਬੁਪਦਾਨਹੈਤੇਪਰਮੀਹੈਤੇਭੁਜਨਕਰਨਦਾਯੋਗੇ॥

ਸਿਸਾਹ ਤੇ ਨਿਗਹਿਰਹਦੇ ॥ ੧ ॥ ਮਗ ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਸਤੁ ਭੀ ਗੁਫਤਾਰੀ ਸਤੁ ॥ ੨੨ ॥
ਸੁਖ ਨ ਗੁਫਤਾਰੇ ਕਿ ਕਰਜਾ ਸੁਫਤਾਰੀ ਸਤੁ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਸਾਡੀ ਮਜ
ਲੀ ਜੇ ਇਕੁ ਸਲਾਹੀ ਇਤੇ ਦੁਜੀ ਆਨੂ ਮਿਲੀਏ ॥ ਤੁਸਾਡਾ ਬਚਨੇ ਹੈ ਮੇ
ਸਾਜੇ ਜਾਨ ਦੇ ਗਵਾਟ ਵਟਵਾ ਲਾਹੈ ॥ ੨ ॥ ਅਗਰ ਸਹਿਬੋਗੇ ਯਦ ਬੁਗੇ ਮ
ਜਦ ਬਾਨਿ ਮੁਇ ਮਬੋਗੇ ਗਲ ਭੀ ਕਾਸਵਾਬਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਪਰਤੋ ਭੀ
ਤੁਸਾਡੇ ਪੁਛਿਤੇ ਜਦਾ ਬਦਾਸਵਾਬ ਕਹਨਾ ਹੋਇਆ ਕਹਦੇ ਮੁਹੰ ਅਸੀਨ
ਗੀ ॥ ਅਖੀ ਵਿਖਾਇ ਦੇਵਗੇ ॥ ਇਸ ਬਾਤ ਦਾ ਜਵਾਬਾ ॥ ੩ ॥ ਹਰਾਂਕ ਸਕੇ
ਜਨ ਦਾਨ ਯਾਗੀ ਦਿਹਾ ਬਕਾਰੇ ਜਹਾਂਕਾਂ ਮਗਾਰੀ ਕੁਨਦਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥
ਜਿਸਨੂੰ ਦਹਿਗੁਰੂ ਬਖਸੀ ਸਕਰੇ ਜਹਾਨ ਦੀ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ॥ ਸਨੂੰ ਮਿਲਦੀ

ਹੈ॥ ੧੦॥ ॥ ਕਿਈ ਰੰਗੁ ਮਕਲ ਮਾਜਾ ਇਸ ਕੁਨੇ ਮਾ ॥ ਵਜਾ ਪਸ ਬਕਾ
ਰਾ ਮਾਜਾ ਇਸ ਕੁਨੇ ਮਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਏਨਾ ਨੂ ਮਕਲ ਦੀ ਮਜ
ਮਾਇ ਕੋਰੇ ॥ ਵਿਚ ਕੀ ਮਦੇ ਮਾਜਾ ਮਾਇ ਲੋਵੇ ॥ ਤਾਫੇ ਰਿਹਾ ਜਤੁ ਸ
ਓ ਸਨੁ ਦੇਵਣਾ ॥ ਜੇਰਾ ਬੁਧ ਵਾਨ ਜਾਨਣਾ ॥ ੧੧॥ ॥ ਯਕੋਰਾ ਦਿਹਦ
ਫੀ ਲਦਹ ਹਜਾਰ ਮਸਤਾ ॥ ਹਮ ਹਮ ਸਤੀ ਓ ਮਸਤ ਜੀ ਰਬ ਸ
ਤਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਵਜੀਰਾ ਦੇ ਕੋਹ ਪਾਤਿ ਸਾਹ ਨੇ ਇਕ ਬੇਟੇ ਨੂ
ਸਹਜਾ ਰਹਾ ਥੀ ਦਿਤੇ ॥ ਪਰ ਸਬੇ ਹਾਥੀ ਮਸਤ ਹੋਵਨਿ ਜੀ ਰਾਨਾ
ਲਿਖ ਪੇਹੇ ਏਹੇ ਵਨਿ ॥ ੧੨॥ ॥ ਦਿਗਰਾ ਦਿਹਦਾ ਮਸਪ ਪਾਂਸ ਦਹ
ਜਾਗਾ ॥ ਜਿਸ ਰਹਸਾ ਖਤ ਹੀ ਨ ਚੁਨੇ ਬਹਾਗਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਦੁ

ਸਰੇਨ੍ਹਘੋਰੇਦਿਤੇਦਸਲਖਸੁਇਨੇਦੀਆਕਾਠੀਆਜੀਨਤੇਨਊਬ ੨੩
ਹਰਦੇਘੋਰੇਚੰਗੇਦਿਤੇ॥੧੩॥ਸਿਆਮਰਾਦਿਹਦਸੁਤਰਸੇਸਦਹ
ਜਾਗਾਹਮਹਨੁਕਰਬਾਰੇਹਮਹਿਨੁਰਨਿਗਾਗ॥।ਦੀਕਾ॥।ਤੀਜੇ
ਨੁਲਖਊਠਿਦਿਤੇ॥ਸਰੇਸੁਇਨੇਰੁਪੇਨਲਲਦਇਦਿਤੇ॥੧੪
।ਚੁਆਮਰਾਦਿਹਦਮੁੰਗਯਕਨੁਖਦਨੀਮ॥।ਅਜਮਰਦਅਜ
ਦਆਕਲਅਜੀਮ॥।ਦੀਕਾ॥।ਦੇਬੇਨੁਇਕਮੁੰਗੀਦਾਦਾਦ
ਦਿਤਾ॥ਤੇਆਧਦੇਲਾਦਿਤਾ॥ਜੇਕਾਬੁਧਦਾਨਸੀਤੇਅਕਲਦਾ
ਦਰੁਸੀ॥ਉਸਨੁਰੂਢਦਾਟਾਦਿਤਾ॥ਹਿਹਦਿਸਾਂਤਰਨੁਚਲੇਗਾਏ॥
੧੫॥ਬਿਆਦੁਰਦਪੁਰਅਕਲਖਾਂਨਹਕਜਾਂ॥ਦਿਗਰਨੁਖਦਨੀਮਤੁ

ਬਿਬਸਤਨ ਅਜਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦਿਲੀ ਪੁਰੂਦ ਦਾ ਵੇਕੇ ਆ
ਪਦੇ ਪਰਿਆਇ॥ ਦੁਜਾ ਆਪਾ ਛੇਲਾ ਜੇ ਸੀ॥ ਕੰਡੇ ਦੇ ਉਪਰਿ
ਤੇਲਾ ਇਕੋ ਬਰ ਬਰ ਕਰਾ ਇਕੋ ਲੈ ਆਇਆ॥ ਦਾਤੀ ਦੇ ਕਰਿ ਨਿਕ
ਛੇਲਾ ਲੈ ਆਇਆ॥ ੧੬॥ ਹਮ ਹਥਾ ਸਤ ਕੇਤੁ ਖਮ ਰੇ ਜੀ ਕੁਲਦਾ॥
ਖਿਰਦਾ ਅਜਮਾਇ ਸੁਖੇ ਰੇ ਜੀ ਕੁਲਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਭੂਚਾ ਹਮੇ
ਸੀ ਕੀਤੀ ਜੇ ਬੀਜ ਬੀਜੀਏ॥ ਬੁਧਿ ਦੀ ਅਜਮਾਇ ਸੁਕਰਿ ਕੇ
ਬੀਜ ਦੇ ਲਗੇ॥ ੧੭॥ ਦਫਨ ਕਰ ਦਹਰ ਦੇ ਜਿਮੀ ਅੰਦਰ॥ ਨ
ਜਰ ਕਰ ਦਬਰ ਸੁਕਰ ਸਾਹਿਬ ਕਿਰਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੇਵੇ ਦਾਟੇ
ਜਿਮੀ ਨਾਵਿ ਚਿਬੀਜੇ॥ ਨ ਜਰ ਦਾਹਿ ਗੁਰੂ ਦੇ ਉਪਰਿ ਰਖੀ॥ ਜੇ

ਜੇਹਰਿ ਵਲਾਇ ਤਨੁ ਪਾਲਦੀ ਹੈ ॥ ੧੯ ॥ ਚੁਸੁ ਮਾਮਾ ਹਰਾ ਸਤੀ ਦਰਾ ॥ ੨੪ ॥
 ਦਰਨ ਵਾਰਾ ਪਦੀ ਦਾ ਮਦ ਹਾਸੁ ਬਜੇ ਨਉ ਬਹਾਰਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥
 ਜਦਾਂ ਛਿਮ ਹੀ ਮੇਰਾ ਜੇਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹੁ ਬੀਜੇ ॥ ਭੁੱਖੇ ਬਹਾਰ
 ਦੇ ਦਾਇ ਉਸਤੀ ਬਹੁ ਤੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਗਟ ਹੀ ॥ ੧੯ ॥ ਬਿਰੇਜੀ ਦਰਿ ਹਟਸ
 ਲਤੁਖ ਮੇਕ ਜਾਂ ॥ ਬਿਪਰਵਰ ਦਰਿ ਰਾਬੁਰੀ ਦਨ ਅਜਾਂ ॥ ਟੀਕਾ ॥
 ਅੰਮ੍ਰਿਤੀ ਬੀਜ ਦਿਆ ਦਸ ਬਰ ਮੋਹੇ ॥ ਪਾਲਨਾ ਕਰਿ ਛੁੱਟਿ ਆਈ ਤੇ ਵਰੇ
 ਮੁੰਗੀ ਨਾ ਭੁੱਖੇ ਮੁੰਗੀ ਨੂੰ ਤੇ ਵਰੇ ਛੁੱਟਿ ਆਨੀ ॥ ੨੦ ॥ ਬਿਰੇਜੀ ਦੇਹੇ ਬੀ ਸਤ
 ਬਾਰ ਸਾ ਅਜੇ ॥ ਬਸੇਗਾ ਸਤ ਪਰਵਾਰ ਦਾ ਨਹਾ ਅਜੇ ॥ ਟੀਕਾ ॥
 ਅੰਮ੍ਰਿਤੀ ਬੀਜ ਦਿਆ ਬੀ ਸਮ ਲਹੇ ॥ ਤੁਝ ਬਹੁਤੁਖ ਲਵੇ ਦਾ

ਟਿਆ ਦੇ ਹੋਏ ਭਿਨਾ ਦਾ ਟਿਆ ਆਉਤੇ ॥ ੨੧ ॥ ਚੁਨਾ ਨਿਆ ਦਹ ਸੁਦ ਦੇ ਲਤੇ
 ਦਿਲ ਕਰਾਗਾ ਕੋ ਜੇ ਦਾ ਨਹ ਸੁਦ ਦਾ ਨਹਾਇ ਅੰਬਾਗਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥
 ਮੇਸੇ ਹੀ ਬਹੁਤੇ ਦੇ ਲਤੇ ਵਪੀ ਦਿਲ ਦੇ ਸੁਖ ਦੇ ਵਟ ਵਾਲੀ ॥ ਭਿਨਾ ਦਾ
 ਟਿਆ ਆਉਤੇ ਅੰਬਾਗੀ ਦਾ ਟਿਆ ਦੇ ਹੋਏ ॥ ੨੨ ॥ ਖਰੀਦੇ ਦਾ ਅਜਾਨ ਕ
 ਦਹ ਹਜਾਰ ਫੀਲਾ ਚੁਕੇ ਰਵਾਂਗ ਮਚੁਦਰੀ ਆਇ ਨੀਲਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥
 ॥ ਦਾਟੇ ਦੇ ਚਕੇ ਰੁਪ ਯੇ ਲਏ ਰੁਪ ਈ ਯਾ ਦੇ ਦਸ ਹਜਾਰ ਹਾਥੀ ਖਰੀਦ
 ਕੀਆ ॥ ਪਹਾੜਾ ਜੇ ਰੂਹਾ ਥੀ ਟੁਰਨਾ ॥ ਮੇਸੇ ਜੇ ਸੇਹੜ ਕਾ ਕੇ ਪਾਣੀ ॥
 ਦੁਰਦਾਸੀ ॥ ੨੩ ॥ ਬਿਗੀਰ ਦਾ ਅਜੇ ਆਸ ਪਪਾਂਸ ਦਹ ਜਾਗਾ ਹਮ ਹਜ
 ਰਵਨੀ ਨਿਹ ਮਹਤੁ ਕਰਹ ਵਾਗਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਭਿਨਾ ਦਾ ਟਿਆ ਦੇ ਪਸਿ

ਲਖਘੋੜਾਖਰੀਦਕੀਤਾ॥ ਸਭੁਘੋੜੇਚੰਗੇਚਾਂਦੀਸੁਇਨੇਦੀਆ २੫
ਕਾਠੀਆਨਾਲਿ॥ ੨੪॥ ਖਰੀਦੇਦਸੇਸਦਹਜਾਰੇਸੁਤਰਾ॥ ਹਮਹ
ਜਰਬਾਰੇਹਮਹਨੁਕਰਹਪੁਰਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੈਲਖਉਠਿਖਰੀ
ਦਕੀਤਾ॥ ਸਭੁਸੁਇਨੇਰੁਪੇਨਾਲਿਲਦੇ॥ ॥ ੨੫॥ ਵਜਾਵਾ
ਲਨਉਸਹਿਰਾਅਜਮਾਬਿਬਾਸਤਾ॥ ਕਿਨਮੇਅਜਾਸਹਿਰ
ਦਿਲੀਸੁਦਾਅਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਓਹੁਜੇਦਾਲਸੀਉਸਦੀ
ਖਟੀਦਾਨਉਤਨਸਹਰਬਾਧਾ॥ ਨਾਮਉਸਦਾਦਿਲੀਰਖਿਅ
ਜਿਸਦੇਵਿਚਤੂਥੈਠਦਾਲਦੇਦਾਟੇਦੀਬਣੀਹੈ॥ ੨੬॥ ਦਿ
ਗਰਦਾਨਹਰਾਬਾਸਤਮੁੰਗੀਪਟੀ॥ ਚੁਦੇਸਤਾਂਪਸੀਦਾਅਸਤ

ਦੁਸਾਮਨ ਫਿਕੰਨਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਦੂਜੇ ਦਾ ਵੇਦਾਸੁ ਹਿਰਮੁ ਗੀਪਰ
ਦਾ ਬਣਾਇਆ ॥ ਜੁਮਿ ਤਨੁ ਪਸਿੰਦਾ ਆਵਦ ਤੇ ਵੈਰੀਆਂ ਹੁੰਦੇ ਨਾ
ਲਗਨ ॥ ੨੧ ॥ ਬਗੁ ਜਗੀਦ ਦਹੇ ਬਗੀ ਨਿਮਤ ਸਾਲਾ ॥ ਬਸੇਗ
ਸਤ ਜੇ ਦਉ ਤੇ ਬੇਜ ਵਾਲਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਜਦਾ ਬਾਰ ਬਰ ਸਗੁ
ਜੇਤਾ ਪਾਗਿ ਮੈ ਬਹੁਤ ਪਨਾ ਅਕਠਾ ਹੂਆ ॥ ਸੁਖ ਦੇ ਦੇਵੇ ਵਾਲਾ
੨੨ ॥ ਚੁ ਬਿਨ ਸਸਤੁ ਬਰਤੁ ਖਤ ਮਾਨੇ ਮਹੀਪਾ ॥ ਬਪੁੰ ਸਸਦ
ਹਾ ਮਦ ਸਹੇ ਹਫਤ ਦੀਪਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਜਦਾਂ ਬੈਠਾ ਉਪਰਿ ਤੁਖ
ਤਦੇ ਮਾਨ ਪਾਤਾ ਰਾਜਾ ॥ ਬਾਰਾਂ ਬਰ ਸਾਤੇ ਪਰੰਦ ਸਾਤ ਦੀਪਾ ਦਾ ਜੇ
ਰਾਜ ਹੋ ਪੁਛੇ ਮੈ ਆਇਆ ॥ ਚਹੇ ਬੇਟੇ ਕੁੀ ਆਏ ॥ ੨੩ ॥ ਬਿਗੋ

ਯਦਕਿਪੇਸੀਨਕਾਰਾਜਾਥਿਆਗਾਕਿਬਖਸੀਦਹਾਅਮਨਬਪਿ २੬
ਸਰਾਚਹੰਗੇ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਪਾਤਿਸਾਹੇਨਕਹਿਆਏਵਜੀਰਕਾਗ
ਦਲਿਆਉ ॥ ਕਿਆਬਖਸੀਸਮੇਥੇਦਿਆਕੋਕੀਨਹੈ ॥ ੩੦ ॥ ਦ
ਬੀਰਿਕਲਾਮਜਨਕਲਾਮਬਰਗਾਰਿਫੁਤਾ ॥ ਜਵਾਬੇਸੁਖਰਾਅਲ
ਮਬਰਗਾਰਿਫੁਤਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਮੁਨਸੀਜੇਕਲਾਮਰਖਵਦਵਾਲੇ
ਨਾਕਲਾਮਪਕੜੀ ॥ ਤੇਜਬਾਬਦਾਸੁਮਲਰਾਜੇਨੁਦੇਦਲਗੇ ॥ ੩੧ ॥
॥ ਬਗੁਫਤਾਕਿਬਖਸੀਦੇਸਾਹਿਰਜਾਗਾਬਕਾਰਾਜਬੁਥੀਤਜੁ
ਬਾਨਸਕਿਯਾਗਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਪਾਤਿਸਾਹੇਨਕਹਿਆਕਿਆਬਖ
ਸੀਸਮੇਥੇਕੀਤੀਹੈ ॥ ਕਾਗਦਦੇਖਕੋਜੁਬਾਨਤੀਬਾਹਰਕੋ ॥ ੩੨ ॥

ਬਕਾ⁺ਜਵਦੀਦੋਬਿਗੁ^ਗਫਤਜੁਬਾਂ॥ ਰਿਬਖਸੀਦਸੁਦਹਰਯਕਕ
 ਜਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤਾਵਜੀਰਾਂਨੇਕਾਗਦਦੇਖਿਆਤੁਦੇਖਕੇਜੁਬ
 ਨਤੀਕਹਿਆਜੇਬਖਸੀਸਚਵਾਨੂਹੇਈਸੀ॥ ਸੇਸਬੁਸੁਦਾਈ॥
 ੩੩॥ ਚੁਬਿਨਸੀਦਸੁ^{ਮੇਰੇ}ਖਨਮਹੀਪਾਨਮਾਨਾਫਗਿਸਤਹਸਿਫਤ
 ਚੁਮਲਾਇਕਮਕਾਨ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਦਾਰਜੇਨੇਸੁਣਿਆਕੈਸਾਹਾ
 ਜਾਹੈ॥ ਦੇਵਤਿਆਜੇਸੀਬੁਧਿਹੈ॥ ਦੇਵਤਿਆਜੇਸੇਘਰਹੈਨਿਜਿ
 ਸਦੇ॥ ੩੪॥ ਗਿਆਰੇਮਰਾਪੀਲਬਖਸੀਦਹਆਮਾਚਰਗੋਚ
 ਹਾਂਆਫਤਾਬੇਯਮਨ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਘਹਿਲੇਬੇਟੇਨੂਰਾਜੇਆ
 ਖਿਆਲਿਆਉਗੁਈਮੇਰੇਹਾਥੀ॥ ਕਿਥੇਹੈਨੀ॥ ਜੇਮੇਦਿਤੇਹੈ

ਸਨਿ॥ ਦੀਵੇ ਹੋ ਜਗਨ ਦੇ ਸੂਰਜ ਹੋ ਯਮ ਨ ਦੇ॥ ੩੫॥ ਵਿਗੋ ਯਦ ਕਿ ੨੭
 ਮੁਹੰਦ ਬਾਨੇ ਮੁਹੀ॥ ਆਰਿ ਮਾਗ ਮਾਥਾ ਸਾਫੀ ਲਬ ਮਾਸੀ ਦਹਾ ਮਾ॥
 ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੁਪਹਿ ਲੇ ਬੇਟੇ ਆਖਿ ਮਾਤੁ ਜੀ ਨੁ ਪਵਿਚਿ ਮਰ
 ਗਏ॥ ਕੁਝ ਬਖਸੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕੁਛ ਮਉਤ ਕਰਿ ਕੋ ਮਰਿ ਗਏ॥
 ੩੬॥ ਆਦਿ ਗਰਗਾ ਬਿਪੁਰਸੀ ਦ ਮਸ ਪਸਾ ਚੇ ਕਰਦਾ॥ ਬਿਬਾਨੇ
 ਬਿਖਸੀ ਦ ਬਾਨੇ ਬਿਮੁਹਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੁਸਰੇ ਨੁ ਪੁਛਿ ਅ
 ਪੇ ਕੇ ਕਿਥੇ ਹੈ ਸੀ॥ ਤੁਹਾ ਦੁਨੇ ਆਖਿ ਆ ਬਾਨੇ ਬਖਸੇ ਹੈ ਨਿ॥ ਬਾਨੇ
 ਮਰ ਗਏ ਹੈ ਨਿ॥ ੩੭॥ ਸਿਯ ਮਗਾ ਬਿਪੁਰਸੀ ਦ ਸੁਤਾਨਾ ਮਾ॥ ਕੁ
 ਜਾ ਤੇ ਬਿਬਾਖਸੀ ਦ ਏ ਜਾਨਾ ਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੁਨੇ ਤੁਝੀ ਪੁੰਡਿ

ਅਭਿਰਿਥੇਰੇਨੀ॥ ਕਿਥੇਬਖਸੀਸਕੀਤੀਅਹੈਮੇਰੀਜਾਨਤੁ
ਸੀਕਹੈ॥ ੩੮॥ ਬਗੁਫਤਾਕਿਬਾਜੇਬਕਰਾਅਮਦੰਦਾ॥ ਕਬਖਸ
ਅਦਰੁਬੇਸੁਮਾਰਾਅਮਦੰਦਾ॥ ੧੧ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੀਜੇਨੇਕਹਿਆਬਾ
ਜੇਜੁਧਵਿਚਿਮਰਗਏਹੈਨਿ॥ ਅਤੇਬਖਸੀਸਵਿਚਿਬੇਸੁਮਾਰਾ
ਦਗਟਤਹੀਅਏਹੈਨਿ॥ ੩੯॥ ਚੁਅਮਰਾਬਿਪੁਰਸੀਦਕਿਏਨੇਕ
ਕਬਖਤਾ॥ ਸੁਜਵਾਰਦੇਹੀਮਸਾਯਾਨਤਖਤਾ॥ ੧੧ਟੀਕਾ॥ ॥ ਚੇ
ਥੇਦੇਤਾਈਪੁਛਿਆਜੇਕੁਲਾਬਖਤਵਾਲਾਹੈਸੀ॥ ਲਾਇਕਛੜ
ਦੇਸੀਤੇਲਾਇਕਤਖਤਦੇਸੀ॥ ੪੦॥ ਕੁਜਕਰੰਦੇਬਖਸੇਤੁਮਾਰਾਫਰ
ਮਾਯਕੇਦਾਨਹਮੰਗੋਦਿਗਰਨੁਖਦਨੀਮਾ॥ ੧੧ਟੀਕਾ॥ ॥ ਐਵਜੀ

ਗਇਸਕੇਮੇਕਿਆਬਖਸੀਸਕੀਤੀਹੇ। ਤੁਸੀਮੈਨੂਵੇਖਕੇਦਸੇ॥ ੨੮
 ਤਾਮੁਦਸੀਆਖਿਆਇਕੁਦਾਵਾਮੁੰਗੀਦਾਤੇਆਪਛੇਲਤੁਸਾਰਿ
 ਤਾਹੇ॥ ੪੧॥ ਅਗਰਹੁਕਮੇਸਵਦਤੁਬਿਆਰੇਮਪੇਸਾ। ਗਮਹਫੀਕ
 ਅਸਪੇਅਜੇਸੁਤਰਬੇਸਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇਕਰਹੁਕਮਹੋਵੈਤਾਮੈ
 ਲੈਆਵਾਂਪਾਸਾ। ਗਾਥੀਪੇੜੇਉਠਿਬਹੁਤਚੰਗੇਲੈਆਇਆ॥ ੪੨
 ॥ ਨਜਰਕਰਦਫੀਲੇਦੇਦਹਜਾਗਾ। ਸਤਾਪੁਰਾਅਜਬਾਹੇਗਮਹੁਕ
 ਹੁਬਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਬੀਸਹਜਾਗਾਥੀਲੇਕਰਿਰਾਜੇਦੇਨਜਰ
 ਕੀਤਾ। ਸਬੁਹਾਥੀਸੁਨੇਰੁਪੇਨਾਲਿਮੜੇਹੁਏ॥ ੪੩॥ ਗੁਮਾਂਅਸਪਾਦਹ
 ਸਦਹਾਜਾਗਾਫੀਦਾ। ਗੁਮਾਂਜਰਜੀਬੇਸੁਮਾਰਾਵਰੀਦਾ॥ ॥ ਟੀ

੨੮

ਜਰ

ਕਾ॥ ॥ ਦਸਲਖਘੋੜਾਚਾਂਦੀਦੀਆਕੁੰਡੀਆਂਹੈਨਿ॥ ਜਿਨਾਦੀਆ
 ਸੇਰਾਜੇਦੇਨਜਰਕੀਤਾ॥ ੪੪॥ ਹਮਹਥੇਦਖੁਫਤਾਂਨਬਰਗਸਤਦੁਹ
 ਬਸੇਤੀਰਸਮਸੇਰਕੀਮਤਿਗਿਰਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਬਹੁਤੇਟੇਪਾਚਿਓ
 ਤੇਪਾਂਪਰਾਤੇਤੀਰਤਲਵਾਹੀਜਿਨਾਦੀਆਬਹੁਤਕੀਮਤਹੈ॥ ਸੇਅ
 ਰੇਰਾਜੇਦੇਰਖੀਆ॥ ੪੫॥ ਬਸੇਸੁਤਰਬਗਦਾਦਜਰਬਫਤਬਾਹ
 ਜੇਰੇਜਾਮਹਿਜੀਮਾਆਤਸੀਬੇਸੁਮਾਰਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਬਹੁਤੇਉਠਿਬ
 ਗਦਾਦੀਜਗੀਬਾਫਤੇਜਾਮੇਕੁਤੀਆਬੇਸੁਮਾਰਾਅਣਗਣਤਲਿਅ
 ਟੀਦੀਨੀਆ॥ ੪੬॥ ਕਿਦਹਨੀਲਦਹਪਦਮਦੀਨਾਰਜਰਦਾ॥ ਕਿਜੇ
 ਟੀਦੋਸੁਦਦੀਦੇਦੇਸਤਸਰਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦਸਨੀਲਤੇਦਸਪ

ਜਗੀਦੇ

੨੯
 ਏਮਸੁਇਨੇਦੀਆਮੁਹਰਾਏਆਇਆ।।ਦਿਲੀਪਨੂਦੇਖਕੋਮਿਤੁ
 ਦੀਆਆਖੀਆਂਸੀਤਲੋਹੇਇਆਈਆਂ॥੪੧॥।।ਦਿਯਕਮੁੰਗਾਯ
 ਕਮੁਹਰੇਜੇਕਾਮਸੁਦਾ।।ਕਿਮੁੰਗੀਪਟਨਸਮੁਹਰਯੋਮਸੁਦਾ॥।।ਟੀਕਾ
 ।।ਤੁਸਾਂਜੇਮੁੰਗੀਦਾਦਾਵਾਦਿਤੁਹੈ।।ਤਿਸਦੀਖਰੀਦਾਮੁੰਗੀਪਟ
 ਨਾਮੁਹਰਬਨਇਆਹੈ॥੪੨॥।।ਕਿਨੀਮੇਨੁਖਦਰਾਦਿਗਰਸੁਹਿਰ
 ਬਸਤਾ।।ਕਿਨੀਮੇਅਜਾਸਹਿਰਦਿਲੀਸੁਦਾਅਸਤਾ॥।।ਟੀਕਾ॥
 ਤੁਸਾਂਜੇਆਪਾਛੇਲਾਦਿਤੁਹੈਸੀ।।ਤਿਸਦਾਦੂਜਾਦਿਲੀਸੁਹਿਰਬਨ
 ਇਆਹੈ॥੪੩॥।।ਖੁਸਾਂਆਮਦਹਬਤਦਬੀਗਮਾਨੇਮਗੀਪਾ।।ਖਿਤ
 ਬਸਬਦੇਦਾਦਰਾਜਹਿਦਿਲੀਪਾ॥।।ਟੀਕਾ॥।।ਪਮਿਦੁਆਇਆ

ਨਲਬੁਧਦੇਰਜੇਮਾਨਧਾਤੇਨੁ॥ ਖਿਤਾਬਰਾਜਦਾਦਿਲੀਪਨੁਦੀਨਾ॥
 ਬਡੀਖੁਸੀਕੀਤੀਰਾਜੇਦਿਲੀਪਤੇ॥ ੫੦॥ ਕਿਪੇਦਾਯੋਜੇਮਰਦਸਧ
 ਨਸਹੀ॥ ਸਜਾਵਾਰਤਖਤਾਸਤਤਾਜੇਮਹੀ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇਏ
 ਹਮਰਦਪਾਤਸਾਹਦਾਰੂ॥ ਪਾਤਿਸਾਹੇ॥ ਲਾਇਕਤਖਤਦੀਰੇਤੇ
 ਲਾਇਕਛਤਦੀਰੇ॥ ੫੧॥ ਬਿਜੇਬਦਾਯੋਜੇਮਰਦਤਾਜੇਨਿਰੀ॥
 ਬਰਾਅਕਲਤਦਬੀਰਹਜਾਰਾਫਰੀਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸੇਭਾਦਾ
 ਪੇਇਸਮਰਦਨੁਜਵਾਹਰਾਵਾਲਾਛਤਾ॥ ਉਪਰਾਅਕਲਦੇਤੇਤਦ
 ਬੀਰਦੇਹਜਾਰਹੀਸਾਬਾਸਕਹੇ॥ ਜੇਸਾਬਾਸ ਹੈ ਸਾਬਾਸਹੇ॥
 ੫੨॥ ਕਿਓਹਸਤਬੇਅਕਲਾਗਾਭੂਦਹਮਗਜਾਨਰਫਤਾਰਖੁਸ

ਤਰਨਗੁਫਤਾਰਨਗਜਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਚਿਹਨੇੜੈ ਹੈ ਸਨਮੁਖ ਖਰੀਦੀ ३०
 ਆਮਰਜਾਂਦਾਂ ਵਾਲੇ ਹੈ ਸਨਮ॥ ਚਿਨਤੀ ਨ ਦਾਦੁਰਨ ਕਿਸੇ ਨੂਹ ਛਾਨ ਲ
 ਗੇ॥ ਨਾ ਬੋਲਿਆ ਹਛਾ ਲਗੇ॥ ५੩॥ ਗਮੀਖਾ ਸਤ ਕੇਰਾ ਬਾਦ ਸਾਹੀ
 ਦਿਹਦਾ॥ ਨਿਦ ਉਲਤ ਪੁਦ ਸਰਾ ਅਗਾਹੀ ਦਿਹਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥
 ਭੀਚਾਰਿਆ ਉਸੇ ਨੇਰ ਜੇ ਨੇ ਜੇਰਾ ਜੁਭੀ ਦੇਵ ਤੇ ਪਨ ਭੀ ਦੇਵਾ॥ ਆਪ
 ਦਾ ਅਗਲ ਦੇਵਾ॥ ५੪॥ ਧਿਜੇ ਬਦ ਅਜੇ ਰੰਗ ਸਾਹਨ ਸਹੀ॥ ਬਿ
 ਸਾਹਿਬ ਸੁਭਿ ਰੰਗ ਸਤ ਤਾਂ ਜੋ ਮਹੀ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇ ਕੁਦਾ ਹੈ ਨਿਸਦਾਂ
 ਗਤੇਰਾ ਜਿਆਦਾ ਰਾਜਾ ਹੈ॥ ਬੁਧ ਦਾ ਸਾਹਿਬ ਹੈ॥ ਤੇ ਛਤ ਦਾ ਲਾ
 ਇਕ ਹੈ॥ ५੫॥ ਧਿਤਾ ਬਸ ਜੇਰਾ ਸਤ ਰਾਜਾ ਹਿਦਲੀ ਪਾ॥ ਧਿਲਾਵ

ਤੁਬਬਖਸੀਦਮਾਨੇਮਹੀਪ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੁਰਿਆਈਗਜਦੀ
 ਦਿਲੀਪਨੁਦੀਨੀ॥ ਦੁਰਿਆਈਮਾਨਧਾਤੇਨੇਬਖਸੀ॥ ੫੬॥ ਸਿਪਿ
 ਸਹਦਿਗਰਸਾਹਿਅਾਜਾਦਕਰਦਾ॥ ਨਦਾਨਸਪਰਸਤੇਨਾਜਾਦ
 ਮਰਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੀਨਜੇਬੇਦੇਹੈਸਨਿਤਿਨਾਨੁਦੁਰਿਕੀਆ॥
 ਤੇਕਹਿਅਾਜੇਏਮੁਰਬੇਨਾਤੁਸਾਰੇਪਾਸਿਬਧਿਹੈ॥ ਨਫਕੀਰੀਹੈ॥
 ਤੁਮੀਕਿਸੇਕੀ॥ ਨਾਹੀ॥ ੫੭॥ ॥ ਕਿਰਾਬੇਰਜਰਸਿਪਾਸਨਿਨਿਸਾਂਦ
 ॥ ਕਲੀਦੇਕੁਹਨਰੀਜਰਾਬਰਕੁਸਾਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦਿਲੀਪਨੁਸੇ
 ਨੇਦੇਸਿਪਾਸਨਤੇਏਠਾਇਆ॥ ਤੇਕੁੰਜੀਆਸਤਾਪਾਤਿਸਾਹੀਆ
 ਦੀਤੇਧਨਦੀਆਹਵਾਲੇਕਰਿਦੀਨੀਆ॥ ੫੮॥ ਬੋਦੇਦਾਦਸਾਹੀ

ਖੁਦ ਆਜਾਵਗਾਸਤਾ। ਬਪੇਸੀਦਵਲਕਰਵਾਸੁਦਬਦਸਤਾ॥ ੨੧
 ਕਾ॥ ॥ ਦੇਕਰਗਜਤੇਆਪਰਾਜਗੋਦਰੀਪੈਨਕੇਜਰਬਤਿਆਗ
 ਕਰਿਕੈਬਨੀਮੇਤਪਲਗਾਕਰਨੇ॥ ਜਿਸਨੂਰੂਫਦਾਨਾਦੀਨਾਥਾਸੇਸਤ
 ਦੀਪਕਾਰਾਜਲਗਾਕਰਨੇ॥ ਅਤੇਜਿਨਨੂਹਾਥੀਘੇਰੇਉਠਦੀਨਿਬ
 ਸੇਰੰਕਬਦਕੇਰੁਲਕੇਚਲੇਗਏ॥ ਤੈਸੇਗੀਤੂਹੰਕਾਰਘੇਰੇਪਨਹੁਕ
 ਮਦਕਰਦਹੈ॥ ਜੇਦਾਹਿਗੁਰੁਚਾਹਿਆਤਾਰਾਜਖਾਲਸਾਕਰੇਗਾ
 ਤੁਸੀਰੰਕਹੋਵੇਗਾ॥ ਉਸਦੇਘਰਦਿਲਨਹੀ॥ ੫੬॥ ਬਿਦਿਹਸਦੀ
 ਆਸਾਗੇਸਬਜਰੰਗਾ॥ ਕਿਮਾਰਾਬਕਾਰਸਤਦਰਵਕਤਜੰਗਾ॥
 ੫੭॥ ॥ ਦੇਹਿਸੁਖਈਆਪਿਆਲਾਸੁਖੇਦਾ॥ ਮੇਰੇਤਾਈ

ਭਗਵੰਤ
 ਕੀ
 ਭਾਵਨਾ

ਕੀਮਹੈਜੋਪੀਕੇਜਗਕਰਾਂਮਲੇਛਾਨਾਲਿ॥ ੬੦॥ ਬਮਨਦਿਹਕਬ
ਖਤਾਜਮਾਈਕੁਨਮਾ॥ ਜਿਤੇਗੋਖੁਦਸਕਾਰਵਾਈਕੁਨਮਾ॥ ਟੀ
ਕਾ॥ ॥ ਮੇਨੁਪਿਆਲਾਦੇਹਿਜੇਮੇਅਜਮਾਇਸਕਰਾਤੁਲਵਾਰਸੇ
ਆਪਜੀਗਕਰਾਂਮਲੇਛਾਨੁਮਾਰਾ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥

ਬੇਲਹੁਵਾਹਿਗੁਰੁਜੀਕੀਫਤੇ॥ ੬੧॥ ੨॥ ੧੬॥ ਫਾਹਿਗੁਰੁਜੀਕੀ
ਫਤੇ॥ ॥ ਖੁਦਾਵੇਦਦਾਸਸਦਿਹੇਦਾਦਗਰਾ॥ ਰਜਾਬਖਸਰੇਜੀ
ਦਿਹੇਹਿਗੁਨਰਾ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਫਾਹਿਗੁਰੁਕੇਸਾਹੈਜੇਬਪਦੇਦੇਵਟ
ਵਾਲਾਹੈ॥ ਰਜਾਕਰਕੇਬਖਸਦਾਹੈ॥ ਰੇਜੀਦੇਵਟਵਾਲਾਹੈ॥ ਰਗੁਨ
ਰੇਦਿਖੇ॥ ੧॥ ॥ ਅਮਾਂਬਖਸਬਖਸਿਦੇਦਸਤਗੀਰਾਕੁਸਾਇਸ

ਕੁਨੇਰਹਿਨਮਾਇਸੁਪਜੀਗਿ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਧਰਮਦੇਬਖਸਦਵਾ ੩੨
 ਲਾਹੈ॥ਬਖਸਿਦਹੈਪਾਪੀਆਨੁਬਖਸਦਾਹੈ॥ਸੁਖਦੇਕਰਨਵਾਲ
 ਹੈ॥੨॥ਹਿਕਾਯਤਸੁਨੀਦੇਮਯਕੇਨੇਕਮਰਦਾ॥ਕਿਅਜੋਦੇਰਦੁਸਮ
 ਨਬਰਾਵੁਰਦਗਰਦਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਕਥਾਮੇਸੁਨੀਹੈਕੁਲੇਨੇਕਮਰ
 ਦਈ॥ਕੈਸਾਸੀਜੇਵਲਾਇਤਵਿਚਵੈਰੀਦਿਖਦਾਤਾਬਾਹਰਿਲਿ
 ਆਉਦਾਉਸਦਾਪੁ॥੩॥ਖਸਮਅਫਕੇਨੇਸਾਹਚੀਦਿਲਫਰ
 ਜਾਗਰੀਬੁਲਨਿਵਾਜੋਗਨੀਪੁਲਗੁਦਾਜਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਵੈਰੀ
 ਆਦੇਨਸਕਰਨਵਾਲਾਸੀ॥ਚੀਨਦਾਪਾਤਿਸਾਹਹੈਸੀ॥ਤ੍ਰਿਦਿਲ
 ਦਾਉਦਾਰਹੈਸੀ॥ਗਰੀਬਾਦੀਰਖਿਗਾਕਰਨਵਾਲਾਹੈਸੀ॥ਵੈਰੀ

ਹਿਲਾਹੀਸੁੰਨਵਾਲੁਹੈ

ਮ

ਆਦਾਨਾ ਸਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਸੀ॥ ੪॥ ॥ ਨਿਰਜਮੇ ਬਕਜਮੇ ਹਮਰ
 ਬੀਦ ਬਸਤਾ॥ ਕਿ ਬਿਸੀ ਆਰਤੇ ਗਾ ਅਸਤ ਹੁਸੀ ਆਰਦ ਸਤਾ॥ ॥
 ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੁਪਾ ਬਿਖੇ ਸਭਾ ਵਿਖੇ ਸਭਾ ਬੁਧਾ ਉਸਦੇ ਯਾਦ ਹੈ ਸਨਾ
 ਤੇ ਗਾਦਾ ਬਰਾ ਹੈ ਸੀ ਸੁਗਮ॥ ਤੇ ਹਥ ਦਾ ਵਰਾ ਸਖੀ ਹੈ ਸੀ॥ ੫॥ ॥ ਨਿ
 ਵਾਲ ਹੁਪਿਆ ਲਹ ਨਿਰਜਮੇ ਵਬਜਮਾ ਤੁਗ ਫਤੀ ਕਿਦੀ ਗਮਨ
 ਲੇ ਸੁਦ ਬਬਜਮ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਚੀਰੇ ਬੁਜਨ ਪਾਵੇ ਪਿਆਲਾ
 ਪੀਣਾ॥ ਜੁਪਕਰਨਾ ਸਭਾ ਵਿਖੇ ਬੁਧਿਵਾਨ॥ ਤੁਕ ਹੈ ਦੁਜਾ ਸੁਗਮ
 ਵਿਚਿ ਸਭਾ ਦੇ॥ ੬॥ ॥ ਬਤੀਰੇ ਤੁਫੰਗਾ ਹਮਚੁਨਾ ਅਮੁਖਤਹਾ ਤੁਰੇ
 ਈਂਦਰ ਸਿਕਮਾ ਦੇਖਤਹਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੀਰਾ ਦੀ ਵਿਦਿਆਈ

ਵੁਕਾ ਦੀ ਸਰੂ ਸਿਖਿ ਆਹੇ ਇਆਹੇ ਸੀ ॥ ਤੁਕ ਹੋ ਜੇ ਦਿਛੁ ਦਿਰਿ ॥ ੩੩ ॥
 ਲੇ ਸਿਖਿ ਆਹੇ ਸੀ ॥ ੧ ॥ ਰੁਮਾ ਲਾਸ ਰਿਹਾਂ ਸਤ ਮਤਾ ਅਸਤ ਮਨੀ
 ਮਾ ਕਿ ਮੁਕ ਸਬ ਸੇ ਅਸਤ ਬਖਸ ਸਕਰੀ ਮਾ ॥ ੨ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ੧ ॥ ਧਨੁ
 ਬੀ ਬਹੁਤ ਸੀ ॥ ਮਤਾ ਹੁਤੀ ਬਹੁਤ ਸੀ ॥ ਉਸ ਦੇ ਪਰ ਸੀ ॥ ਮੁਲਖ ਬੀ ਬ
 ਹੁਤ ਸੀ ਬਖਸੀ ਸਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਓਸਨੁ ਬਹੁਤ ਸੀ ॥ ੮ ॥ ਅਨੇਕ
 ਦਸਾਹੀ ਬਾਅਖਰ ਸੁਦਾ ਅਸਤ ॥ ਨਿਸ ਸਤੰਦ ਵਜੀਰਾਂ ਨ ਓਪੇ ਸੁਪ
 ਸਤਾ ॥ ੧ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ੧ ॥ ਜਿਸ ਦੇ ਲੇ ਓਸਦਾ ਓਰੁ ਕਦਾ ਸੁਆ ਆਇਆ ॥
 ਤਾ ਪਾਸ ਉਸ ਦੇ ਵਜੀਰ ਦਿਵਾਨ ਅਗੇ ਪਿਛੇ ਬੈਠੇ ਹੋ ਸਨ ॥ ੮ ॥ ਜਿ
 ਤੇ ਪਾਸ ਰਿਹਾ ਬਾਦਸਾਹੀ ਦਿਹੇ ਮਾ ॥ ਕਿਰਾਤਾ ਜੁ ਇਕ ਬਾਲ ਬਰਸ

ਰਨਿਹੋਮ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੇਰੇ ਪਿਛੇ ਹੋਰ ਜਾਨੀ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ਕਿਸਨੁ
 ਦੇਵੀਏ॥ ਛੁੜ ਇਕ ਬਾਲ ਦਾ ਕਿਸਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਰਖੀਏ॥ ੧੦॥ ਕਿਰਾਮਰ
 ਦਾ ਅਜੁਖਾਨ ਹਿਥੇ ਰੂਕਨੇ ਮਾ॥ ਕਿਰਾਤਾ ਜੁ ਇਕ ਬਾਲ ਬਰਸਰ ਨਿਹੋਮ॥
 ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੇਰੇ ਪਿਛੇ ਕਿਸਤਾਈ ਤੇਰੇ ਪਰਦਾਇਖਤੀ ਯਾ ਕਰੀ
 ਏ॥ ਛੁੜ ਇਕ ਬਾਲ ਦਾ ਜਿਸਨੁ ਤੁਸੀ ਕਹੋ ਉਸਨੁ ਦੇਵੀਏ॥ ਜਿਵੇ ਦੁਕ
 ਮਿਹੋਵੈ ਤਿਵੇ ਕਰੀਏ॥ ਜੋ ਰੋਲਾਨਾ ਪਵੈ॥ ੧੧॥ ਬੋਹੇ ਸਾਮਾ ਮਦਕੁ ਸਾਦੇ
 ਦੁਰਸਾਮਾ ਬਗੁਫਤਾ ਖੁਖਨ ਸਾਹ ਪੇਸੀ ਨਰਸਾਮ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੇਰੇ
 ਕਾਮਰਦੋ ਸਾਦਿ ਚਿਅਾਇਆ॥ ਤੇਰੇ ਦੇਅਖੀਆ ਬੋਲੀਆ॥ ਜਿਸ
 ਤਰਾ ਆਗੈ ਕਹਿਦਾ ਸੀ ਤਿਵੇ ਲਗਾ ਕਹਾਏ॥ ੧੨॥ ਨਾਪਾਓਨ ਦਸਤੇ ਨਰਸਾਮ

ਜਬਾਨਾਨੋਸੋਨਹਿਮਤੁਨਹੈਬਤਕਸਾਂ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਨਾਜਿਸਦੇਪੈਰ ३੪
 ਹੋਵਨਿ॥ਨਾਜਿਸਦੇਧਰੋਵਨਨਾਜਿਸਦੀਆਆਖੀਅੰਹੋਵਨਿ॥
 ਨਹੋਸੋਹੋਵੇਨਹਿਮਤੁਹੋਵੇਨਕਿਸੇਦਬੁਓਹੋਵੇ॥੧੩॥ਨਹੋਲੋਨਤ
 ਹਮਤੁਨਹੀਲਹਿਨਹੋਸਾਨਬੀਨੀਨਬੀਨਇਹਰਦੋਗੋਸਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥
 ॥ਨਹੋਸੁਜਿਸਨੁਹੋਵੈਨਤੁਹਮਤੁਹੋਸਨਨਾਸੋਹੋਸਨਾਦਿਸਟਿਹੋਸਾ॥
 ਨਦੇਵੈਕੀਨਹੋਸਾ॥੧੪॥ਹਰਕਸਕਿਹਸਤਅਜਮਾਇਸਬਦਦਾ॥
 ਵਜਾਦੈਰਦੀਬਾਦਸਾਹੀਸਦਦਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਜਿਸਦਿਖੇਤੁਸੀ
 ਏਹੁਗਲਾਂਵੇਖੋ॥ਇਸਦਲਾਇਤੁਦਰਾਜਤੁਸਾਂਓਸਨੁਦੇਵਦਾ*
 ਐਸੇਨੇਕਮਰਦਨੇਕਹਿਆ॥੧੫॥ਅਜਬਮਾਂਦਦਾਨਾਇਦਰ

ਸੀ

ਜਿਸਨੁਹੋਵੈ
 ਨਹੋਸੁਜਿਸਨੁਹੋਵੈ

ਈਜਵਾਬਾ। ਸੁਖਨਬਾਤਦੀਗਰਕੁਨਦਬਾਸਦਬਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥
ਅਸਚਰਜੋਇਰਹੇ ਜੇਹੜੇਬੁਧਵਾਨਹੈਸਨਿ॥ ਇਸਬਚਨਨੁਸੁ
ਫਕੇ॥ ਦੂਜੀਵਾਰਫੇਰਸੁਖਨਲਗੇਪੁਛਣ॥ ੧੬॥ ਬਕਿਗਸਦ
ਰਾਮਦਦਸਿੰਗਸਗਰਿਫਤਾਜਵਾਬੇਸੁਖਨਰਾਬਰੰਗਸਗਰਿਫਤ
॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਵਿਚਾਰਵਿਚਿਅਏਤੇਫਿਲਪਕੜੀਆਨੇ॥ ਬਚਨਫੇ
ਰਿਪੁਛਣਤੇਰਖਿਯੋ॥ ੧੭॥ ਚਪੇਰਾਸਤੇਕਰਦਚਰਖੇਜੁਵਾ॥ ਬ
ਰਾਵਰਦਸੁਖਨਚੁਕੈਬਰਕਮਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਖਬੀਜੁਬਾਨਨੁਸਿਧ
ਕੀਤੇਨੇ॥ ਜਿਉਪੜੀਭੋਦੀਯੋਰਤਰਫਾ॥ ਬਾਹਰਬਚਨਅਢੇਨੇ
ਜੈਸੇਕਮਨੇਤੀਰਾਅਵਦਾਹੈਫੁਤੀਨਾਲਾ॥ ੧੮॥ ਕਿਏਸਾਧਿਹਸੀਆ

ਰਾਮਾਜਾਦਮਗਜਾ॥ ਚਿਰਾਮੇਤੁਗੋਈਦਰੀਕਾਰਨਗਜਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ੨੫
॥ਇਰਾਜਨਤੁਬਡਾਬੁਧਿਵਾਨਹੈ॥ ਬੁਜਨਕਰਨਵਾਲਾਹੈ॥ ਤੇਕਿਆ
ਕਹਿਆਏਕੀਮੁਬੁਧਿਦਾਹੈ॥ ੧੯॥ ॥ਕਸੇਰਾਸਦਦਕਾਰਈਦਰਜ
ਮਾਂ॥ ਵਜਾਂਹਸਤਮੇਬੁਧਾਸਤਜਧਰਜਹਾਂ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਕਿਸੇ
ਤਾਈਮੇਸਾਕੀਮਹੈਜਮਾਂਨੇਦੇਬੀਚਾਏਹੁਬਾਤਅਚਰਜਹੈ॥ ॥ਪ੍ਰਿ
ਧਜਹਾਨਮੇ॥ ੨੦॥ ॥ਕਿਈਹਸਤਮੇਬੇਤੁਗੋਈਹੁਨਗ॥ ਕਿਏਸਾਹਮ
ਹਾਨਹਾਮਹਬਹਰਬਗ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਜੇਏਹੁਮੇਬਹੈਤੁਮੀਕਹਦੇਹੈ
ਜੇਹੁਨਹੈ॥ ॥ਕਿਰਾਜਨਕੇਰਾਜੇਜਲਥਲਕੇਰਾਜੇ॥ ਏਕਾਗੰਗਾਜਿਸ
ਤੇਨਹੈਦੇਤਾਓਹੁਨਹੀਸੇਕੁਦਾ॥ ॥ਮੇਸੇਬੁਤਹੈਇਆਤਿਸਤੇਰਾਜ

ਕਿਉਕਰਿਹੋਇਥਾ॥ ੨੧॥ ਨਦਰਜੀਗਪੁਸਤੋਨਦਸੰਮਨਨਦਦਾ
 ਨਅੰਗੁਸਤਬਰਹਰਫੁਦਸਮਨਨਿਹਾਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਨਹੀਪਿ
 ਠਦਿਤੀਤੈਦਸਮਨਨੀ॥ ਨਹੀਅੰਗੁਠਤੇਰੇਹਰਫੁਏਤੈਦਸਮਨਰਖਿ
 ਆ॥ ੨੨॥ ਨਆਗਮਦਸਮਨਾਅਸੁਚੇਸਤਾ॥ ਜਵਾਬੇਗਦਧਾਂ
 ਅਦੁਰਾਬੋਪੇਸਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਨਹੀਤੈਅਗਮਵੈਰੀਆਲੈਦਦਿਤਾ॥
 ਨਹੀਤੈਮਿਤ੍ਰਾਨੁਦੁਖਦਿਤਾ॥ ਨਹੀਤੈਜਵਾਬਕੰਗਾਬੁਨੁਦਿਤਾ॥ ਵੈ
 ਰੀਅੰਨੁਕੁਲੀਤਗਾਂਤੈਪੀਠਾਹੈ॥ ੨੩॥ ਨਵੀਸਿੰਦਹਰਜਾਨਹਰਫੇਰਿ
 ਹਾਦਾ॥ ਸੁਖਨਗਹਰਕਜਾਸਰਫੁਰਿਹਾਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਨਵੀਸਿ
 ਦਿਆਤੁਈਤੈਹਰਫੁਦੀਰਖਦਨਹੀਦਿਤੀ॥ ਸੁਖਨਤੈਕਹਿਅਹੈ

ਤੁਟਸਚਾਕਹਿਆਐ॥ ਸਭੁ ਕਿਸੇਨੁ ਦਰਿ ਆਈ ਦਿਤੀ॥ ੨੪॥ ੩੬
 ਨਉ ਸਤਾ ਦਰਾ ਦਾਦ ਜਾਇ ਸੁਖ ਨਾ ਦੁਗਾ ਮੇ ਸਗੀ ਚੁਬਕਾ ਦੇ ਕੁਹਾ॥ ੩੭
 ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਨਹੀ ਤੈ ਕਿਸੇ ਉ ਸਤਾ ਦੁਰ ਦਕਰ ਵਾਇਆ॥ ਵਿਸਰ
 ਗਇ ਹੈ ਨਿਤੈ ਨੁਪਰ ਤਨ ਕੀ॥ ੨੫॥ ਬਬਰ ਮਸਖਤ ਕਸਨ ਦਾਦ
 ਦਿਗਗਾ ਬਿਹਸਨਾ ਮਚਿਉ ਤਗੀਯ ਦੁਹਨਗ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਖੋਟੀ
 ਮਸਲਤ ਤੈ ਕਿਸੇਨੁ ਨਹੀ ਦੀਨੀ॥ ਦੁਸਰੇਨੁ ਕੁਲਾ ਤੇਰਾ ਨਾ ਮਹੈ ਤੈ ਕਹਿ
 ਆਏ ਹੁਨਗ॥ ੨੬॥ ਨਖੀ ਨਦ ਦਿਗਰ ਜਨ ਬਰਸਾ ਮੇ ਖੁਦਸਾ॥ ਨਵ
 ਦਕਾਰ ਕਸਕਰ ਦਨ ਜਰੇ ਬਦਸਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਨਹੀ ਦੇਖ ਦਤੁ ਬਿਗਾ
 ਨੀ॥ ਇਸਤੀ ਬੀਨੇ॥ ਨਹੀ ਬਦਕਰ ਮ ਕਿਸੇ ਤੇ ਨ ਜਰ ਰਖੀ॥ ੨੭॥ ਨਜ

ਕਰਦਕਸਬਰਹਰਦੇਹੰਗਾਮਾ॥ ਨਿਗਹਦਾਸਤਬਰਸੁਕਰਯਜਦਾ
 ਮੁਦਾਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਨਜਰਤੈ ਕਿਸੇਹਰਦਹਰਾਂਮਦੇਤੇਨਹੀਰ
 ਖੀ॥ ਨਿਗਹਜੇਰਖੀਹੈਸੁਦਾਹਿਗੁਰੂਤੇਤੈਰਖੀਹੈ॥ ੨੮॥ ਨਜਰਰਾ
 ਬਬਦਕਾਰਦੀਗਾਰਬਬਸਤਾ॥ ਸਨਾਸੀਤਤਹਕੀਕਓਕੋਰਹਸਤਾ॥
 ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਨਜਰਕੇਤਾਈਵਿਚੇਬੁਰੇਕੀਮਾਦੁਸਾਰਿਆਦਿਓਬੀਨੇ
 ਪਛਾਣੇਤੂੰਨਿਸਚੇਕਰਿਕੇਜੇਓਹੁਅੰਨਹੈ॥ ੨੯॥ ਕਦਮਰਾਨਦਾਰਦ
 ਬਬਦਕਾਰਹਕਾਰਾ॥ ਨਦਰਜੀਗਪਸਪਾਉਪੁਸਤੇਹਜਾਗਾ॥ ॥ ਟੀ
 ਕਾ॥ ॥ ਤਾਨੇਕਮਰਦਦੇਰਸਦਾਪਾਨਹੋਇਆ॥ ਤੇਕਹਨਲਖਗਾ॥
 ਜੁਪੈਰਾਂਤੇ ਲੰਗਾਓਹੁਕਹਿਅਧੈ॥ ਜੁਪੈਰਾਂਨੁਨਾਰਖੇਖੋਟਿਆਕੀਮ

ਤੇ॥ ਨਾ ਵਿਚਿ ਜੁ ਪਦੇ ਪਿਛਾ ਪੈਰ ਦੇਵੇ॥ ਕੁਵੇ ਪਿਠਾ ਪਿਛੇ ਹਜਾਰੀ॥ ੩੭

ਰੇਨ॥ ੩੦॥ ਨਦਰ ਕਾਰ ਦੁਜ ਦੀ ਨ ਬਿਲ ਬਿਸ ਕਰੀ॥ ਨਖ ਨੈ ਖੁਰ

ਮ ਬਾਜਨ ਨ ਰਹ ਜੁਨੀ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਨਾ ਵਿਚਿ ਚੇਰੀ ਦੇ ਆਵੇ ਕਿਸੇ ਦਾ

ਦਿਲ ਕੁੀ ਛਾਹੇ ਨਹੀ॥ ਨਾ ਕਲਾਂ ਲਾਂ ਦੇ ਪਰ ਜਾਏ॥ ਨਾ ਹਾਹ ਮਾਰੇ ਨਾ ਬਿ

ਗਾਨੀ॥ ਸਿਸਤੀ ਦੇਖੇ॥ ੩੧॥ ਬਨ ਕਸ ਦੁਆਏ ਨ ਗੋਯ ਦ ਸੁਖ ਨ॥

ਬਖਾਹ ਸਖ ਗਾਸੀ ਨ ਜੇਯ ਦ ਸੁਖ ਨ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਮੂਰਖ ਨਾ ਬਿਪੇ

ਰੀ ਪਵਣ ਨ ਕਰੇ॥ ਕਿਸੇ ਦਾ ਬੁਰਾ ਨ ਤਰੇ॥ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦਾ ਮਾੜਾ ਸੁਖ

ਨ ਦੁਖੇ॥ ੩੨॥ ਨ ਬਦ ਕਾਰ ਕਸ ਦਰ ਨ ਦੇ॥ ਦੁਖਾਇ॥ ਕਿਓ ਪਾਉ

ਓਗ ਸਤਿਗੋਬਿੰਦ ਜਾਇ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਨ ਬਦ ਕਰ ਮਾਰੇ ਉਪਰ ਲਤ

ਦਰ

ਗੁਰਮਤੀ ਸੰਤ ਸੰਗੀ ਕਾ ਰਾਜ ਕਰੇ ਹਉ ਕੀ ਨਾਮੁ

ਰਖੇ ਕਿਸੇ ਦੇ।। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪੈਰ ਤੇ ਲਿਖਾ ਗਿਆ ਹੈ॥
ਤੁਸਾਨਿ ਸਚੈ ਕਰ ਕੇ ਜਾਨ ਦਾ॥ ੩੩॥ ਬਹੁ ਜੁ ਦੀ ਮਤ ਰਾਨਾ ਮਾ
ਲੁ ਦਹ ਦਸਤਾ॥ ਬਖੁਰ ਸੇ ਹਰਾ ਮੇ ਕੁ ਸਾਇ ਦਨ ਦਸਤਾ॥ ੧੮੧
ਕਾ॥ ॥ ਚੇਰੀ ਦੀ ਮਤ ਹਨ ਲੇਹ ਬਨ ਲਾ॥ ੩੪॥ ਬਖੁ ਦਦਸ
ਤਖਾ ਹਦਨ ਗੀਰਿ ਦਮਾਲਾ ਨਰਯਤ ਬਰਾਸੀ ਨਾਮਾ ਜਸ ਜਵ
ਲਾ॥ ੧੮੧ ਕਾ॥ ॥ ਹਬਨਾਲ ਨਾਲੇ ਬਿਗਾਨਾ ਪਨਾ ਨਰਯਤ
ਨੁ ਦੁਖ ਦੇਵੇ ਨਾਗੀ ਬਾਨੁ ਦੁਖ ਦੇਵੇ॥ ੩੫॥ ਦਿਗਰਜ ਨਨਖੁ ਦ
ਦਸਤਾ ਮੀਦਾਖਤ ਨਾ॥ ਰਯਤ ਪਲਾਸਹਿ ਨ ਬਰਤਾਖਤ ਨਾ॥
੧੮੧ ਕਾ॥ ॥ ਬਿਗਾਨੀ ਇਸਤੀ ਨੁ ਹਬਨਾ ਪਾਇ॥ ਰਯਤ ਨੁ ਰਾਜ

ਰਖੇ॥ ਰਯਤਤੋਦੋੜਨਾਕਰੇ॥ ੩੬॥ ਆਪੁਦਦਸਤਰਿਸਵਤਨ ॥ ੩੮
ਆਲੁਦਹਕਰਦਾ॥ ਕਿਅਜਸਾਹਦਸਮਨਬਰਵਰਗਾਰਦਾ॥
ਟੀਕਾ॥ ॥ ਹਥਨਾਲਵਛੀਦੀਚੀਜਨਾਲੈ॥ ਵੈਰੀਆਨੂਵਲਾ
ਇਤਉਤਰਨਨਦੇਵੈ॥ ਵੈਰੀਆਨੂਗਰਦਨਾਲਲਲਾਇ॥ ੩੭॥ ਨ
ਜਾਇਅਦੂਗਾਦਿਹਦਵਕਤਜੀਗਾ॥ ਬਬਾਰਸਾਦਿਹਦਤੇਗਤੀ
ਰੇਤੁਫੰਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਨਜਾਗਾਦੇਵੈਵੈਰੀਨੂਵਲੇਜੁਪਦੇ॥ ਤੇ
ਗਸੇਤੀਰਾਕੀਬਰਖਾਕਰੇਸਮੇਜੁਪਦੇ॥ ੩੮॥ ਨਅਰਾਮਸਾਦਿਹ
ਦਾਸਪਰਾਵਕਤਕਾਗਾਨਜਾਇਸਾਅਦੂਗਾਦਿਹਦਰਿਦਿਯਾ
ਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਅਰਾਮਨਲੈਦਦੇਵੈਧੋਇਆਨੂਵਿਚਜੀਗਦੇ

ਨਜਾਗਾ ਦੇਵੇ ਵੇਰੀ ਆਨੁ ਵਿਚ ਵਲਾਇਤੁ ਆਪਣੀ ਦੇ॥ ੩੯॥ ਕਿ
 ਬੇਦ ਸਤ ਓਹ ਸਤ ਗੋਪੁਰੁ ਨਗ॥ ੪੦॥ ਭੋ ਆਯੁ ਦਗੀ ਨਿਬ ਸਤੁ ਕੁਮ
 ਰ॥ ੪੧॥ ਟੀਕਾ॥ ਸਹਬਾਂਦਾ ਟੁੜਾ ਓਹੁ ਆਖਿਆ ਹੈ॥ ਜੇ ਮੰਦੇ ਕੀ ਮਾਤੇ
 ਨਾ ਬੀਨੇ ਕਮਰ॥ ੪੦॥ ਨਗੋ ਯਦ ਕਸੇ ਬਦ ਸੁਖ ਨ ਜੋ ਜੁਬਾਂ॥ ਕਿ
 ਓਥੇ ਜੁਬਾਂ ਨ ਆਸਤ ਜਾਹਰ ਜਹਾਂ॥ ੪੧॥ ਟੀਕਾ॥ ਨ ਕਹੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ
 ਜਬਾਨ ਬੀ ਮੰਦਾ ਸੁਖ ਨਾ ਨਗਾ ਲ ਦੇਵੈ॥ ਗੁਰਾ ਓਹੁ ਕਹਿ ਆਹੈ
 ਤਸਾਨਿ ਸਚ ਕਹਿ ਕੇ ਜਾਣਨ॥ ੪੧॥ ਸੁਨੀ ਦਨ ਬਦ ਸੁਖ ਨ ਕਸ
 ਰਾ ਬਰੋਸਾ॥ ਕਿ ਓਹ ਸਤ ਬੋਰੋ ਮਰੋ ਈ ਬਰੋਸਾ॥ ੪੨॥ ਟੀਕਾ॥ ਸੁਨੇ
 ਨਹੀ ਮੰਦਾ ਸੁਖ ਨ ਕਿਸੇ ਦਾ ਬੁਝੀ॥ ਵਿਚ ਕੀਨ ਦੇ॥ ਗੁਰਾ ਓਹੁ ਆਖਿ

ਆਹੇ॥੪੨॥ਕਿਪਸਪਰਦ ਹਰਗਲੀਸੁਨੀਦਨਨਕਸਾ॥੨੯
ਜਾਖੁਦਸਨਾਸੀਕਿਗੋਈਸਹਸਾ॥੧੧ਟੀਕਾ॥੧੧ਪਿਛੇਪੜਦੇਦੇ
ਚੁਗਲੀਨਸੁਦੇਕਿਸੇਦੀਬੁੀਐਸਾਜੇਰੂਹੇਵੈਸੇਤੁਮਜਾਨਦਾ॥
ਪਾਤੁਸਾਹਓਹੇਵੈਗਾਸਾਇਕਦਾ॥੪੩॥ਕਸੇਕਚਬਦਰਾਨ
ਗੀਰਦੇਗੋਇਗਿਕਿਹਿਮਤਬੇਬੀਨੀਏਨੇਕਥੇਇ॥੧੧ਟੀਕਾ॥
ਬਦਕਰਮਾਦੀਬਦਬੇਇਨਲੇਵੈ॥ਓਹਾਨਾਸਾਬਿਨਕਹਿਯਾ
ਹੈ॥ਕੁਲਾਸੁਕੁਵਹੇਵੈ॥੪੪॥ਨਹਉਲੇਦਿਗਰਹਸਤਜੁਜਬਾ
ਖਦਾਇਗਿਕਿਹਿਮਤਦਰਗਾਨਦਾਰਦਨਿਪਾਇ॥੧੧ਟੀਕਾ॥ਨਾ
ਉਲਕਰੇਕਿਸੇਦੁਜੇਦਾ॥ਬਿਨਾਇਕਦਾਹਿਗੁਰੁਤੇ॥ਜੇਰਦਾਲਿ

ਅਨੂਪੇਗਵਿਚਆਪਟੀਵਲਾਇਤੁਦੇਨਰਖਦਦੇਵੈ॥੪੫॥
 ਬਹੇਸਾਅੰਦਰਮਦਹਮੇਵਕਤਜੀਗਾ॥ਕਿਕੇਸਸਕੁਨਦਪਾਵੰਤੀ
 ਰੇਤੁਫੰਗਾ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਹੇਸਵਿਚਿਆਵੇਵੇਸੇਜੁਪਦੇ॥ਚਲਾ
 ਕੀਪੇਗਦੀਕਰੇਤੀਗੰਤੇਬੀਦੁਕਾਦੀਕਰੇ॥੪੬॥ਕਿਦਰਕਾਰਇ
 ਨਸਾਫਓਹਿਮਤਅਸਤ॥ਕਿਦਰਪੇਸਗਾਰਬਾਇਓਹਅਜ
 ਜਅਸਤ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਵਿਚਕੀਮਦੇਸਾਫਹੋਵੇਹਿਮਤਵਾਯਾ
 ਹੋਵੈ॥ਗਾਗੀਬਾਅਗੋਆਜਜੀਕਰੇ॥੪੭॥ਨਹੀਲਿਹਕੁਨਦਦ
 ਰਕਾਰਜਾਰਾ॥ਨਹੀਬਤਕੁਨਦਦਸੁਮਨੰਬੇਸੁਮਾਰ॥॥ਟੀਕਾ॥॥
 ਨਬਹਾਨਕਰੇਵਕਤਜੁਪਦੇ॥ਨਕੁਕਰੇਵੈਕੀਆਦਾ॥ਕੁਵੇਬਹੁਰੇ

ਹੀ ਹੋਵਨਿ ॥ ੪੪ ॥ ਹਰਾਂਕ ਸਜੀ ਅਸਤਗਾਜੀ ਸਦਾ ਬਕਰੇ ਜਹ ॥ ੪੦ ॥
 ਰਜਮ ਸਾਜੀ ਕੁਨਦਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਜੇਕੋਈ ਐਸਾ ਹੋਵੈ ਜਿਸ ਵਿਚ
 ਐਸੇ ਗੁਣ ਪਾਈ ਅਨਾ ਤਾ ਜਹਾਨ ਦੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਉਸ ਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ
 ਤੇ ਮੁਖ ਉਸ ਤੋਂ ਵੇਸੇਗਾ ॥ ੪੫ ॥ ਕਸੇਰਾ ਕਿਈ ਕਾ ਅਯਦ ਪ
 ਸੀਦਾ ਦੁਜਾਂ ਸਾਹ ਬਾਸ ਦੁਜਹਾ ਅਰਜਮੀਦਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਕੇ
 ਈ ਤੁਸਨੂ ਪਸਿਦਾ ਆਵੈ ਐਸਾ ਗੁਣ ਵਾਨਾ ਉਸਨੂ ਰਾਜ ਦੇਵਦਾ
 ਅਰਜੂ ਬੰਦ ਤੁਸਾਰ ਹਿਣਾ ॥ ੫੦ ॥ ਸੁਨੀਦੀ ਸੁਖ ਨਰਾ ਦੁਰਦਾਨ
 ਦੁਜੀਰਾ ਕਿ ਅਕਲ ਸਨਾ ਸਤੁ ਪੇਜ ਸੁਪਨੀਰਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਸੁਨਿ
 ਆਸੁਖ ਨ ਜਿਤ ਦੇਲੇ ਦੁਜੀਰਾ ਨੇ ਜੇ ਬੁਧਿ ਵਾਨੇ ਸਨਿ ਤੇ ਆ

ਗਿਆਮੀਨਵਦਾਏਹੈਸਨਿ॥ ੫੧॥ ਕਸੇਗਾਸੁਨਾਸੁੰਦਰਾਅਕ
 ਲੇਬਹੀ॥ ਗੰਗਾਵਿਦਾਤਾਜਤੁਖਤੋਮਹੀ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਕੇ
 ਈਪਛਾਣੇਬੁਧਦਾਨੇ॥ ਸਾਜਰੂਰਜਰੂਰਾਮਹੀਤਖਤਤਾਜਰ
 ਸੇਦੇ॥ ੫੨॥ ਬਬਖਸਮੇਰੇਰਾਮਹੀਤਖਤਤਾਜਾਗਰਭਿਰਾਸ
 ਸਾਸੀਗਰਯਤਨਿਦ੍ਰਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਬਖਸੁਦਾਤਾਸਾਡੁਰੇ
 ਤੁਖਤਰਯਤੁਰੇ॥ ਸਾਗੁਣਦਾਦਾਦਸਾਏਗਾ॥ ੫੩॥ ਬਹੈਰਤ
 ਰਾਮਦਬਾਪਿਸਰਾਚਹਾਰਾਕਸੇਗੇਇਹੀਚਲਾਮਹਦਕਤਕ
 ਰਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਹੈਰਾਨਹੈਇਹਹੈਚਖੇਬੇਦੇ॥ ਜੇਕੋਈਇਹਧ
 ਰੇਤਾਰਾਜਸਾਨੂਮਿਲੇ॥ ੫੪॥ ਹਰਾਕਸਕਿਆਕਲਯਚੀਦਿ

ਦਿਹਾ

ਦਿਹਾ। ਬਕਾਰੇ ਜਹਾਂ ਕਾ ਮਗਾਰੀ ~~ਦਿਹਾ~~ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਹੇਅ ੪੧
ਰੰਗ ਜੇ ਬਾਜਿ ਸਨੂਦਾ ਹਿਗੁਰੁ ਇਹੁ ਗੁਦ ਦੇਵੇ ਤਾਗ ਜਉ ਸਦਾ
ਅਟਲ ਰਹਿਦਾ ਹੈ ॥ ਨਹੀ ਤਾਪਾ ਪਾਕਰ ਕੇ ਚਲਿਆ ਜਾਦਾ ਹੈ ॥
ਸੇਤੁ ਪਾਪੀ ਹੈ ਰਾਜ ਤੇ ਰਾਹੁ ਨਹੀ ਸਮਾਤੁ ਸਾਰਾ ਦੂਰ ਹੋਇਆ
ਹੈ ॥ ੫੫ ॥ ॥ ਬਿਦਹਿ ਸਾਕੀਆ ਸਾਗਰੇ ਸਬ ਜਰੰਗਾ ॥ ਕਿਮਾਗ ਬ
ਕਾਰਾ ਸਤੁ ਦਰਦ ਕਤ ਜੰਗਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਦੇਹਿ ਸੁਖਈ ਯਾ
ਪਿਆਲਾ ਸੁਖੇ ਦਾ ॥ ਮੇਰੇ ਤਾਣੀ ਕੀ ਮਹੈ ॥ ਜੁਪੀ ਕੇ ਜੰਗਾ ਕ
ਰੰਗਾ ॥ ੫੬ ॥ ॥ ਬਿਦਹਿ ਸਾਕੀਆ ਸਾਗਰੇ ਤੈਨ ਪਾਨਾ ਕੁਨ ਦਪੀ
ਰੁਸਦ ਸਾਲਹੈ ਜੇ ਜੁਆਨਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਦੇਹਿ ਸੁਖਈ ਯਾ

ਪਿਯਾਲਾ ਜੇ ਅਖੀਲਾ ਲੀਆਵੈ। ਕੈਸਾ ਹੋ ਜੇ ਸੇਬਰ ਸਾਦਾ ਬੁਢਾ
ਹੋਵੈ ਤੇ ਪਾਵੈ ਤੇ ਪਾਵੈ ਤੇ ਨਿਰੁਆਨ ਹੁੰਦਾ ਹੋ।

॥

॥

॥

॥

॥

੧੬। ਦਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ

ਕੀਠਤੇ॥ ॥ ਕਿਰੋਜੀ ਦਿਹਿ ਦਾਅਸਤਗਾਜ ਕਰਹੀ ਮਾਗਹਾਈ
ਦਿਹੋਹਿ ਨੁਮਾਇ ਕਰੀਆ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੁਰੋਜੀ ਦੇਵਣ ਵਾਲਾ ਹੋ॥
ਤੇਰਿ ਜਕੁ ਦਿਤਾ ਹੋ ਸੁਾਤੇ ਦਇਆ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋ॥ ਗਾਹਿ ਦੇਵਿ
ਖਾਲਣ ਵਾਲਾ ਹੋ॥ ਗਵਿਪਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋ॥ ੧॥ ਦਿਲਾ ਅਫਜਾਇ
ਦਾਨਸ ਦਿਹੋ ਦਾਦਗਾਰ ਜਾਬਾਖਸੇਰੋਜੀ ਦਿਹੋਹਿ ਗਿਰਨਗਾ॥
ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦਿਲ ਦੇਵ ਪਾਵਣ ਵਾਲਾ ਹੋ॥ ਨਿਗਾਇ ਦੇਵਣ ਵਾਲਾ ਹੋ॥

ਖਾਲਸੀ ਦੇਵਣ ਵਾਲਾ ਹੋ॥

ਰਜਾਕਾਰਿਕੇਖਖਸਵਦਾਲਹੀ॥੨॥ ਰਿਕਾਇਤਸੁਨੀਦਮਯਕੇ ੪੨
ਨੇਕਜਨਾਚੁਸਮਸਾਦਕਦੇਬੋਜੇਚਮਨ॥ ਟੀਕਾ॥ ਕਥਾਸੁ
ਨੀਹੈਮੇਇਕਨੇਕਇਸਤੀਦੀਸਰੂਦੀਨਿਆਈਉਸਦਾਕਦ
ਉ॥੩॥ ਰਿਓਰਾਪਦਰਹਾਜੇਹਉਤੁਦੇਸਾਬਸੀਰੀਜੁਬਾਂਹਮਚੁ
ਇਨਲਾਸਕੇਸਾ॥ ਟੀਕਾ॥ ਉਸਦੀਪਤਾਸੀਰਾਜਾਉਤੁ
ਦੇਸਦਾਜੁਬਾਂਨਦੀਮਠਾਸੀ॥ ਮਤ੍ਰਾਚਰੀਆਪਦਿਆਨਾਦ
॥੪॥ ਰਿਆਮਦਬਰਾਏਹਮਹਗੁਸਲਰੀਗਾ॥ ਚਕੋਬਰਕ
ਮਾਹਮਚੁਤੀਰੋਤੁਫੰਗਾ॥ ਟੀਕਾ॥ ਰੀਗਾਦੇਇਸਨਾਨਵਾ
ਸਤੇਆਇਆਰਾਜਾਕੇਸੇਜੇਸੇਕਮਾਨਤੇਤੀਹਆਵਦਾਹੈ॥

ਜੇ ਸੇਬੀ ਦੁਕਤੋ ਗੋਲੀ ਆਵਦੀ ਹੈ ਤੇ ਸੇ ਆਇਆ ॥ ੫ ॥ ਹਮੀਖ
 ਸਤ ਕੇਰਾ ਸੁਅੰਬਰ ਕੁਨ ਮਾ ਕਸੇ ਸੀ ਪਸੀਦਾ ਆਇਦ ਚਿ ਦਿਹ
 ਮਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਭੁਗਾ ਜੇ ਨੇ ਕੁੀ ਚਾਹ ਕੀਤੀ ਜੇ ਸੁਅੰਬਰ ਕ
 ਰਾ ਜੇ ਕੁਇ ਸਨੁ ਪਸੀਦਾ ਵੇ ਸਨੁ ਮੇ ਦੇਵਾ ॥ ੬ ॥ ਬਗੁ ਫਤ
 ਸੁਖ ਨ ਦੁਖ ਤਰੇ ਨੇ ਕਤਨਾ ਕਸੇ ਤੇ ਪਸੀਦਾ ਆਯਦ ਚਿ ਬਕੁਨ
 ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਰਾ ਜੇ ਕਹਿ ਆਇ ਬੇਟੀ ਕੁਲੇਤ ਨ ਵਾਲੀ ਚ ਤੇ ਦੇਖ
 ਰਾ ਜੇ ਇਕ ਠੇਹੇ ਹੋ ਨਿ ਜੇ ਹਕਾ ਤੇ ਨੁ ਪਸੀਦਾ ਵੇ ਸਨੁ ਤੁ ਬਰਾ
 ॥ ਨਿਸੰਦੇ ਦ ਬਰਕਾ ਪਓ ਹਫਤ ਖੰਨਾ ਚੁ ਮਾਹੇ ਮਹੀ ਆਫਤ ਬੇ
 ਯਮਨਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਬੇਠੀ ਮੀਦਰ ਦੇ ਉਪਰ ਸਤ ਫਤਾ ਜਿਸਦੀ ਆ

ਭੇਸਨਿ ਮਾਨੇਚੰਦਮਾਹੇ ਮਾਨੇਯਮਨਦੇਸਦੀ ਸੁਰਜੁਯੇ ॥੮॥ ੨੪੪

ਨੇਦੁਲਹਰਾਦਹਨਬਰਕੁਸਾਦਾ ਜਵਾਬੇ ਸੁਖਨਰਾ ਭੁਜਰਬਰਨਿ

ਹਾਦਾ ॥੨੫॥ ੧੬੬੫ ॥ ਮੇਲੀਆਨੇਦੋਲਬਜਾਇਤਾਰਾਜਾਨੇਦੁਰਾਮ

ਤੀਤੇਬਾਤਰਖੀ ॥ ਜਿਸਨੁਪਸਿੰਦਕਰੇਰਿਸਨੁਮੇਦੇਵੁ ॥੨੬॥ ਕਿ

ਕਿਉਦੀਗਜਾਬੇਸੁਮਾਰਾ ਕਿਵਕਤੇਤਰਦਦਾਅੰਮੁਖਤਰਕਾ

ਰੁ ॥੨੭॥ ੧੬੬੫ ॥ ਮੇਖਹੇਬੇਟੀਰੁਲੇਗਾਜੇਬਹੁਤੇਹੈਨਿ ਤੇਜੁਪਾਵਿ

ਚਿਸੁਰਮੇਹੈਨਿ ਸਬੁਕੀਮਾਦਿਚਿਬੁਪਿਦਾਨਹੈਨਿ ॥੨੮॥ ਕਸੇ

ਤੇਪਸਿੰਦਾਆਯਦਰੁਸੀਜਮਾਂ ॥ ਦੁਜਾਂਪਸਬਦਾਮਾਦਦੀਆਇ

ਦਹਮਾਂ ॥੨੯॥ ੧੬੬੫ ॥ ਜੇਕੋਈਤੇਨੁਪਸਿੰਦਾਆਵੇਏਨਾਦਿਚੇ

ਓਸੇਨੂੰਮੇਜਵਾਈਬਣਾਵਾ॥੧੧॥ਨੁਮਾਂਦੀਦਭਿਰਾਂਜਹਾਬੇਸੁਮਾਰਾ
 ਪਾਸਿਦਸਨਿਆਮਦਕਮੇਕਾਰਬਾਰਾ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਵੇਖਾਏਗਾ
 ਜੇਬਹੁਤਗਜੇਨੇ॥ਪਰਪਾਸਿਦਨਆਇਆਕੋਈਕੀਮਦਾਲਾ
 ੧੨॥ਹਮਆਖਰਸਕੇਗਾਜੇਸੁਰੂਰਸਿਪਾ॥ਪਾਸਿਦਆਮਦਸ
 ਹਮਦੁਰਗਾਨਿਹੇਗਾ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਭੂਭਿਕਨੁਇਕਰਾਜਾਮੁਭ
 ਰਸਿਪਾਪਾਸਿਦਆਇਆ॥ਜੇਸੇਗਰਜਣਵਾਲਾਮਿਸਾਰਹੋਵੇ॥
 ੧੩॥ਹਮਹਉਮਦਹੇਗਾਜਹਾਪੇਸਖਾਂਦਾ॥ਜੁਦਾਬਰਸੁਦਾਦੇਰਮਜ
 ਲਸਨਿਹਾਦਾ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਸਭੇਚੰਗੇਰਜੇਸਦੇਵਖੇਵਖੇਰਸਭਾ
 ਵਿਚਿਬੈਠਾਏ॥੧੪॥ਬਿਪੁਰਸੀਦਕਿਏਦੁਖਤਰੇਨਕਖੇਇ॥

ਤੁਹਾਕਸਪਸਿਦਾਅਇਦਾਅਜੀਹਾਬਨੇਇ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥੧੪॥
 ਜੇਪੁਛਿਆਏਬੇਟੀਕੁਬੇਸੁਭਾਇਦਾਲੀਤੈਨੁਕੋਈਪਸਿਦਾਅ
 ਏਏਨਾਦਿਚਦੂਢਾ॥੧੫॥ ॥੧੫॥ ॥੧੫॥ ॥੧੫॥ ॥੧੫॥ ॥੧੫॥
 ਯਦਕਿਸੀਰਾਜਹਾਉਰਦੇਸ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥੧੬॥ ॥੧੬॥ ॥੧੬॥
 ॥੧੬॥ ॥੧੬॥ ॥੧੬॥ ॥੧੬॥ ॥੧੬॥ ॥੧੬॥ ॥੧੬॥ ॥੧੬॥
 ਕਿਨਿਅਬਸਤਸਬਛਮਤੀ॥ ॥੧੭॥ ॥੧੭॥ ॥੧੭॥ ॥੧੭॥ ॥੧੭॥
 ਹੀ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥੧੮॥ ॥੧੮॥ ॥੧੮॥ ॥੧੮॥ ॥੧੮॥ ॥੧੮॥ ॥੧੮॥
 ਰਜਜੇਸੀਹੀ॥੧੯॥ ॥੧੯॥ ॥੧੯॥ ॥੧੯॥ ॥੧੯॥ ॥੧੯॥ ॥੧੯॥
 ਪਸਾਅਜੀਹਬੁਥੀਪੁਰਗੁਹਰ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥੨੦॥ ॥੨੦॥ ॥੨੦॥

ਵਿਚੋ ਨਾਨਾਇਆਪਸਿੰਦਾ। ਤਾਉਹਰਾਜੇਹੈਨਬੈਠੇਏਨਾਨੂਦੇਖਹੋਬੁ
ਧਵਾਨ॥੧੮॥ ਨਜਰਕਰਦਬਰਹਾਜਹਾਨਾਜਨੀ॥ ਪਸਿੰਦਾਸੁਨਿਆ
ਆਮਕੋਸੇਦਿਲਨਰੀ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਿਸਦੇਲੇਕਿਠਹਾਜਿਆ
ਨੁਬਛੜਾਮਤੀਨੇ। ਤਾਕੋਈਪਸਿੰਦਨਾਨਾਇਆਦਿਲਵਿਚ॥੧
੯॥ ਸੁਆੰਬਰਦਰੋਰੇਜਮਉਕੁਫਗਸੁਤਾ॥ ਕਿਨਜਮੁਬਬਰਖ
ਸੁਤਦਰਵਾਜਹਿਬਸਤੁ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸੁਆੰਬਰਓਸਾਦਿਹਾੜੇ
ਮਕੁਫਚਾਇਕੀਤਾ॥ ਏਲਰਕੇਉਪਰਿਚਕਿਰਾਈਦਰਵਾਜੇਮਾ
ਰਕਰਿ॥੨੦॥ ਚੀਰੇਜੇਦਿਗਾਰਸਾਹਜਰੀਸਿਪਿਹਰਾ॥ ਬੁੱਧਮਉਰ
ਗਬਰਾਮਦਰੋਰੇਸੁਨਗੁਹਰਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੁਸਰੇਦਿਨਸੁਰਜੁਲਾੜਿ
ਆਦਿਨਰੂਪੀਤਪਤਕੇਉਪਰਮਾਇਬੈਠਾ॥ ਜੈਸੈਮੋਤੀਆਕਾਪ੍ਰਗਾਸਹੋਤਹੈ॥੨੧॥ ਦਿਗ

ਰੇਨ੍ਹੇ ਹੋ ਖਾਸ ਤੇ ਦਾ ਵਿਗਰਹੂੰ ਨ ਬਨਰ ਆਰਾਸ ਤੇ ਦਾ ਟੀਕਾ ॥ ਦੂਨੇ ਦਿਨ ਸਰੁਰ ਭੇ
 ਸ ਦੇ ॥ ਹੋਰ ਤਰਾ ਸਭ ਬੈਠਾਈ ॥ ਸਭੁ ਸਭੁ ਬੈਠਾਈ ॥ ੨੨ ॥ ਨਜ ੪੫
 ਰਕਰ ਦਬਰ ॥ ਏਤੁ ਏ ਦਿਲੁ ਰੁਖਾਇ ॥ ਕਿਰਤੇ ਨਜਰ ਬਿਯਾਮਦ
 ਬਜਾਇ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਪਿਆਨਕ ਰਿਕਰ ਕੇ ਦੇਖ ਤੁਏ ਦਿਲ ਦੇ
 ਮੇਹ ਨਯਾਰੀ ॥ ਨਿਸਤਾਈ ਤੁਪਾ ਮਿਦ ਲਿਖਾਵੈ ॥ ਨੁਕ ਖੁਲਤੈ ॥ ੨
 ੩ ॥ ਬਪਹਿਨਾ ਗੰਦਰਾ ਆਮਦ ਗੁਲੇ ਗੰਜ ਮੰਨ ॥ ਕਿਜਰ ਆਬਰੀਗ
 ਸਤੁ ਸੀਮਾ ਬਤਨ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਵਿਚ ਸਭੁ ਦੇ ਆਈ ਜੇ ਸੇ ਦੁਲ
 ਬਾਗ ਮੇਹ ਤੁਹੈ ॥ ਸੁਇਨੇ ਦੇ ਪਿਆਉ ਜੇ ਸਾਰੀ ਗਹੈ ॥ ਪਾਚੇ ਦੇ ਨਿਅ
 ਏ ਦੇ ਹੀ ਹੈ ਨਿਸਦੀ ॥ ੨੪ ॥ ਰਵਾਂਗਾ ਸਤੁ ਦਰ ਰਾਜਾ ਬੇਸੁ ਮਾਰਾ ॥
 ਗਲੇ ਖੁਰਖ ਚੁੰਗੀ ਬਜੇ ਨ ਬਹਾਰਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਵਿਚ ਸਭੁ ਦੇ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਲੀਮਾਨੇਲਾਲਜੈਸੇਫੁਲਹੋਦਾਏ॥ ਅਨੇਰੇਨੁਪਗਾਸਕਰ
 ਦੀਜਾਏ॥ ੨੫॥ ਵਿਦੁਜਦੀਦਦਿਲਰਾਜਗਬੇਸੁਮਾਰਾ॥ ਬਿਅਛ
 ਤਦਿਨਿਮੀਯਲੇਕਾਜਾਗ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਸਬੁਨਦੇਦਿਲਚੁਰਾ
 ਦਿਲਏਗਾਨਿਯਾਏ॥ ਪਰਤਾਤੇਅੰਮ੍ਰਿਤਗੋਮੁਰਫੁਤੋਹੇਇਕੇ॥
 ਜੈਸੇਫੁਰਿਅੰਮ੍ਰਿਤਗੋਇਆਮੁਰਗਮਾਨਿਗਦਾਏ॥ ੨੬॥ ਬਿਜਦਵੰ
 ਧਾਨੁਨਰਦਰਾਨਪੇਸਾ॥ ਬਿਧੀਉਮਦਹੇਗਾਜਗਾਉਤਰਦੇਸਾ॥ ॥
 ਟੀਕਾ॥ ॥ਬ੍ਰਹਮਦੇਨਬਚਨਗਾਨਿਯਾਨੁਕੀਤਾ॥ ਜੇਏਹੁਰਜ
 ਬਹੁਗੇਉਤਰੇਸਦਾ॥ ੨੭॥ ਦੁਨਾਂਦੁਖਤਰੀਹਸਤਫੁਤਰਾਮ
 ਤੀ॥ ਚੁਮਾਏਫੁਲਕਾਮਚੁਰੇਪਗੀ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਇਸ

ਅਹਿਜੇ ਬੇਟੀ ਹੈ। ਸੇਰੰਦਮਾ ਜੈ ਸੀ ਹੈ। ਸੁਰਾਅਰ ਪਰੀ ਅਜੈ ਸੀ ਹੈ ॥ ੪੬ ॥
 ੨੯॥ ਸੁਅੰਬਰ ਦਰਾਂ ਮਦਰੁ ਮਾਹੇ ਫਲਕਾ ਫਰਿਸਤ ਹਸਿ ਫਤਤੁ ਚ
 ਦਾਨ ਸਮਲਕਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਸੁਅੰਬਰ ਦੇ ਵਿਚਿ ਆਈ ਜੈ ਸੇਅ
 ਕਾਸਾ ਵਿਚ ਚੰਦਮਾ ਆਵਤਾ ਹੈ। ਦੇਵਤਿ ਅਜੈ ਸੀ ਬੁਧਿ ਹੈ। ਦੇਵ
 ਤਿ ਅਜੈ ਸੀ ਸਿਫਤਿ ਹੈ ॥ ੨੯॥ ਕਿਰਾਇ ਕਬਾਲ ਯਾਗੀ ਦਿਹਦਾ ॥ ੨੯ ॥
 ਕਿਈ ਮਾਹਰੇ ਕਾ ਮਗਾਰੀ ॥ ੨੯॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਚਾਜੇ ਲਗੇ ਆਖ
 ਦੁਗਾਈ ਏ ਪੰਨ ਮਹਾਰਾਜ ਕਿਸੇ ਨੂਰੇ ਦੇ ਗਾ ਸੁਣੇ ਚੰਦ ਮੁਖੀ ਕਿ
 ਸੇ ਮਿਲੈ ਗੀ। ਤਿਸ ਦੇ ਬਡੇ ਕੁਰਾਗੇ ਦੁਨਰੇ ॥ ਜਿਸ ਨੂਰੇ ਹੁਦਰੇ ਗੀ ॥
 ੩੦॥ ਪਸਿੰਦਾ ਆਮਦ ਚਿ ਸੁਰੁਟ ਸਿੰਘ ਨਾਮਾ ਕਿਰੇ ਸਨਤ ਬੀ

ਅਤਸਲੀਖਤਮੁਦਾਮ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਬਛੜਾਮਤੀਨੁਇਕਸੁ
 ਕੁਟਸਿੰਘਪਸਿੰਦਾਆਇਆਬੁਧਿਨਿਸਦੀਦੁਹੀਐ॥ ਪੂਰਨ
 ਹੇਸਕੁਰੀਆਇਚਿ॥ ਅਤੇਸੁਦਹੇ॥ ੩੧॥ ਰਵਾਂਕਰਦਬਰਵੇਦਕੀ
 ਲਸਕਿਰਾਂ॥ ਕਿਏਸਾਹਸਾਹਨਰੇਸਨਜਮਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੁਤ
 ਏਕਬਛਾਮਤੀਗੇਕੁਨਿਆ॥ ਬਹੁਪੁਕੁਟਸਿੰਘ॥ ਜੁਏਰਾਜਨਕੇ
 ਰਾਜਾ॥ ਸਿੰਘਰਕੇਪਕਾਸਕਾ॥ ੩੨॥ ਕਿਸੀਤਰਜਲਾਲਾਇਕਰ
 ਗੇਸਮਨਾ॥ ਕਿਲਾਇਕਸੁਮਾਨਾਸਤੀਰਾਬਕਨ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥
 ॥ ਜੁਏਹੁਕੇਸੀਹੇਚਬੇਦੇਪਤੁਤੇਸੁਦਰਹੇ॥ ਲਾਇਕਤੇਗੀਹੇਇਸ
 ਨੁਤੁਦਰੁ॥ ੩੩॥ ਬਗੁਫਤਾਯਕੇਖਾਨਹਿਬਾਨੇਮਰਾਸਤਾ॥ ਕਿ

੪੭
 ਚੁਸਮੇ ਅਜੇਹਰੁ ਆਹੁਤਰਾਸਤੁ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਸੁਰੁਟਿ ਸਿੰਘ ਕ
 ਰਿਯਾਇ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਮੇਰੇ ਪਰੇ ॥ ਕਿਨੇ ਰੁਪਿ ਸਦੇ ਹਰਨ ਤੁਰਹਿ
 ਹੈ ਨਿਚੀਰੇ ॥ ੩੪ ॥ ਕਿਸੇ ਰਾਮ ਨ ਘਰਗਾਜਨ ਕਰਦਾ ਮਕ ਬੂਲਾ ॥
 ਕਿਕਉ ਲੇਕੁ ਰਾਂਗਾ ਸਤੁ ਕਸਮੇ ਰੁਪੁਲਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਜੇ ਇਸ
 ਦੇ ਤਾਈ ਮੇਹਰਗਾਜਨ ਹੀ ਕਬੂਲ ਕਰਦਾ ॥ ਮੇਨੂੰ ਮੇਹਰੇ ਕਰਾਨ ਦੀ ਤੇ
 ਕਸਮ ਰੁਪੁਲ ਦੀ ਹੈ ਨਹੀ ਦਰਦਾ ਇਸਨੁ ॥ ੩੫ ॥ ਬੰਸੁ ਸੁਖੀ ਦਰਾਗਾ
 ਮਦ ਅਜੀਨ ਸੁਨਾ ਬਜੇ ਬਸਦਰਾਂ ਮਦ ਜੇਨੇ ਕਤਨਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥
 ॥ ਇਸਰੀ ਦਰੁ ਜੇ ਸਾਦਿ ਚਿਆਈ ॥ ਜਿਸਦੇ ਲੇਦੁ ਤਜਦਾ ਬਾ
 ਨਦੀਆ ਗਾਮੇ ਦਿਚਿਆਈ ਜੇ ਭੁਲੇ ਤਨ ਵਲੀ ਹੈ ॥ ੩੬ ॥ ਕਸੇ

ਦੁਕੇ ਕਾਰ:

ਫੁਤਹਮਾਰਾ ਕਰਕੇ ਦੁਖਾ ਦੁਖਾ ਸਾਹਮਾਨਾ ਸੁਦਦੀ ਦਿਖਾ
ਗਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਰੇਈ ਫੁਤੇ ਕਰੇਗਾ ਜੁ ਪਵਿਚਿ ਮੇਰਿ ਸੁਦਰਾ ਗੀ
ਏਹੁ ਦਿਲਾਇਤ ਕੁੀ ਜਿਸੇ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ॥ ਹੋਰ ਮੇਰੇ ਸੁਦਰਾ ਗੀ ਕੀ
੩੧ ॥ ਬੋਕੇ ਸੀ ਦੇ ਮੇਦਾ ਨ ਜੇ ਸੀ ਦ ਜੇਗਾ ॥ ਬੋਧੇ ਸੀ ਦ ਖੁਫਤਾ ਨੇ
ਦਰੀਗਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਚਲਾ ਕੀ ਕੀਤੀ ਜੇਗਾ ॥ ਤੇਜੁ ਸਾ ਕੀਤਾ ਮੇਦਾ
ਨੀ ॥ ਗਚਿਲਤਾ ਸਗੀਰ ਤੇ ਪੇਲਾ ਦ ਦੇਰੀਗਾ ਦਾ ਹੁ ਰਿਗਾ ॥ ੩੨ ॥ ਨਿਸਮ
ਤਹੁ ਬਰਾਹ ਬਚੁ ਮਾਹੇ ਪੁਨੀਗਾ ॥ ਬਬ ਸਤੰਦ ਸਮ ਮੇਰ ਜੁ ਸਤੰਦ ਤੀ
ਗਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਰਖੁ ਰੂਪ ਰਿਖੈ ਠੀ ਸੇਰੁ ਦੀ ਹੋ ਜੇ ਮੇਰੰਦ ਮਾਹੇ ॥ ਲ
ਕਤੁ ਲਵਾਰ ਬਧੀ ਹਥੀ ਤੀਰ ਪਕਰਿ ਗਾ ਕਾ ਮਾਦਹ ਬਪਕਰੀ ॥

ਟੀਕਾ॥ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਬਹੁਤ ਹੋਈ ਤੀਰੋਈ ਬੰਦੂਕ ਦੀ॥ ਬਹੁ
 ਤੇ ਮਰਦ ਜੰਗਾਂ ਮੇਂ ਮਾਰੇ ਗਏ॥ ਬਿਅੰਤ ਹੀ॥ ੪੩॥ ਸੰਗੇ ਨਾਮ
 ਗਜ ਸਿੰਘ ਰਾਮ ਦਥ ਜੰਗਾਂ॥ ਦੁਸੇ ਬਰਕਮਾਂ ਹਮ ਚੁਤੀ ਹੋਤੁ ਫੰਗਾਂ॥
 ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਗਜ ਸਿੰਘ ਰਾਮ ਦਿ ਚਿਜੁ ਧਰੇ ਆਇਆ॥ ਜੈ ਸੇਤੀ
 ਰਕਮਾਨ ਦਿ ਚੇ ਆਵਦਾ ਹੋ॥ ਜੈ ਸੇ ਗੋਲੀ ਆਵਦੀ ਹੋ॥ ੪੪॥ ਬਜੇ
 ਬਸੰਤ ਰਾਮ ਦਰੁ ਅਫਗੀਤ ਮਸਤਾ॥ ਯਕੇ ਗੁਰਜ ਅਜ ਫੀਲ ਪੇ
 ਕਰ ਬਦਸਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੀ ਬਸ ਦਿ ਚਿ ਆਇਆ॥ ਜੈ ਸੇ ਦੇ
 ਵ ਮਸਤ ਹੋਤਾ ਹੋ॥ ਇਕ ਬਡੀ ਗੁਰਜ ਭੂਗੀਲੇ ਆਇਆ ਹਥ ਦਿ
 ਰਾ॥ ੪੫॥ ਯਕੇ ਤੀਰ ਜੁ ਦਬਾਨੁ ਏ ਪਕਮ ਰਦਾ॥ ਕਿ ਗਜ ਸਿੰਘ

ਬਰਾਮਦਾਸਪਸਤਗਰਦਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਇਕਤੀਰਮਾਰਿਆ ४੮
 ਇਸਤੀਨਿਮਰਦਨੁਗਾਜਸਿਪਜੇਆਇਆਘੋਰੇਤੋਰਿਗਾਇ
 ਚਿਗਰਦਦੇਜਾਇਪਾਇਆ ॥ ੪੬ ॥ ਦਿਗਰਗਾਜਹਰਦਸਿਪਬ
 ਰਾਮਦਬਰੇਸਤਾ ॥ ਕ੍ਰਿਪਰਵਾਨਹੋਚੁਦਰਾਮਦਬਰੇਸਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥
 ਦੁਜਾਹਰਦਸਿਪਆਇਆਨਾਲਕੁਪਦੇ ॥ ਜੈਸੇਪਤੰਗਦੀਵੇਤੋਆ
 ਵਰਾਹੇਬਰੇਸਨਲਾ ॥ ੪੭ ॥ ਦੁਨਤੇਗਜਦਬਾਨੁਏਸੇਰਤਨ ॥ ਬਿਅ
 ਫੁਤਾਦਰਦਸਿਪਚੁਸਰਵੇਚਮਨਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਐਸੇਤੋਗਾਮਾ
 ਰੀਤ੍ਰਿਗਪਾਇਆਜੈਸੇਸਰੂਰਿਗਦਾਹੋਬਾਗਾਇਚਿ ॥ ੪੮ ॥ ਯਕੇ
 ਸੁਹਿਰਾਅੰਬੇਗਦਿਗਰਜੇਧਪੁਗਾ ॥ ਖਿਰਾਮੀਦ ॥ ਚਰਖਮਿਦਹ

ਲਗਣੀ

ਦੁਗ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਇਕ ਅੰਬੇਰ ਦਰਸਾ ਦੂਜੇ ਜੇਧ ਪੁਰੀਆ ਨਾ
ਲਇ ਸਤ੍ਰੰਦੇ ਰੂਪਿ ਪਇ ॥ ਜੈ ਸੇ ਮੇਤੀ ਦਾ ਪਰਗਾ ਸਹੇਦਾਰੇ ॥ ਤੈ ਸੇ
ਸੰਦਰਤਾ ਈਰੇ ॥ ੪੯ ॥ ॥ ਬਿਜ ਦਤੇ ਗਬਾ ਜੇਰ ਬਾਨੁ ਸਿਪਗਾ ॥ ਬਿ
ਬਰਖੇ ਸੇਲਹਾ ਆਤੁ ਸੇ ਚੰਗਾ ਹਰਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਮਾਰੀ ਤੇਰਾ ਨਾਲ
ਜੇਰ ਦੇ ਦੁਲ ਪਰ ਲਗੀ ॥ ਦੁਲ ਵਿਚੇ ਅਗਨ ਨਿਕਲੀ ॥ ਜੈ ਸੇ ਮੇ
ਤੀ ਪਰਗਾ ਸਦੇ ਰੇ ਨਿਤੁ ਸੇ ॥ ੫੦ ॥ ॥ ਸਿਆ ਮਰਾਜ ਹਿਬੂ ਦੀ ਦਰਾ ਮ
ਦਿਲੇਗ ॥ ਤੁਬਹ ਬਚਹਾ ਆਹੁ ਚੁਗੁਰੀ ਦਹ ਸੇਰਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥
ਤੀ ਸਰਾਰਾ ਜਾਬੂ ਦੀ ਦਾ ਆਇਆ ਦਿਲੇਰੀ ਨਾਲ ॥ ਜੈ ਸੇ ਹਰਨ ਦੇ ਬ
ਰੇ ਤੇ ਸੇਰਾ ਆਵਦਾਰੇ ਤੈ ਸੇ ਆਇਆ ॥ ੫੧ ॥ ॥ ਰੁਨ ਤੀਰਨ ਦਹਰਦ

ਅਬਰੂਸਿਕੀਜਾ॥ ਬਿਅਫਤਾਦਾਅਮਰਸਿੰਘਚੁਸਾਖੇਤੁਰੰਜਾ॥ ॥ ਟੀ 40
 ਕਾ॥ ॥ ਐਸਾਤੀਗਮਾਰਿਆਦੁਹਾਕੁਊਹਾਦੇਬੀਚਮਾਰਿਆ॥ ਟਿਗ
 ਪੜਾਅਮਰਸਿੰਘਜੈਸੇਟਾਹਵਤੇਫੁਕਡਿਗਦਾਹੈ॥ ॥ ੫੨॥ ਚੁਦਮ
 ਰਾਜਹਜੈਸਿੰਘਆਮਦਮੁਸਾਫਾ॥ ਬਜੇਸਾਅੰਦਰੂਸੁਦਰਕੋਹਕਾ
 ਫਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਚਉਥਾਰਾਜਾਜੈਸਿੰਘਆਇਆਪੈਦਾਨਵਿ^{ਅਕ}
 ਚਛੇਤੀਨਾਨਾ॥ ਐਸੇਆਇਆਜੈਸੇਪਹਾੜਵਿਚੇਸੇਰਾਅਵਦਾ
 ਹੈ॥ ॥ ੫੩॥ ਹੁਮਾਖੁਰਦਸਰਬਤਕਿਯਾਰੇਚਵਮਾ॥ ਜਿਜੈਸਿੰਘਪਸੇ
 ਕਸਨਾਅਵਦਕਦਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਚੋਥੇਯਾਰਭੀਪਿਆਲਾਮੈ
 ਤਦਾਪੀਤਾ॥ ਜੈਸਿੰਘਤੇਪਿਛੈਕਿਸੈਨਪੈਰਾਅੰਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥

60

ਯਕੇਸਹਿ ਫਿਰੰਗੇ ਪਲਿ^੧ ਦਿਗਗ ਬਮੇਦਾਂ ਦਰਾ ਮਦੁ ਸੇਰੇ ਜਬ
 ਹ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਇਕ ਫਿਰੰਗ ਦਾਰਾ ਜਾ ਦੂਜਾ ਪਿਲਿਗ ਦਾ ਜਪਾ ਦਿ
 ਚ ਆਇ॥ ਜੈ ਸੇ ਬਰਾ ਸੇਰਾ ਆਵਦਾ ਹੈ॥ ੫੫॥ ਸਿਯਮ ਸਾਹ ਅੰਗ
 ਰੇ ਜਦੁ ਆਫਤਾ ਬਾ ਚੁਆ ਮਸਾਹੁ ਬਸੀ ਚੁਮ ਰਿਦਰਾ ਆਬਾ॥ ॥ ਟੀ
 ਕਾ॥ ॥ ਤੀਜਾ ਅੰਗ ਰੇ ਜਦਾ ਜਾ ਆਇਆ॥ ਜੈ ਸੇ ਮਛ ਪਾਨੀ ਦਿ
 ਚੇ ਆਵਦਾ ਹੈ॥ ਚੇ ਬਾਹੁ ਬਸੀ ਦਾਰਾ ਜਾ ਆਇਆ॥ ਜੈ ਸੇ ਸੂਰਜ
 ਆਵਦਾ ਹੈ॥ ੫੬॥ ਯਕੇਗ ਬਿਜਦੇ ਨੇ ਜਹੁ ਮਸਤਹ ਦਿਗਗ॥ ਸਿ
 ਆ ਮਰਾ ਬਪਾਉ ਚੁਆਂਗਾ ਸਿਪਰਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਇਕ ਨੂਨੇ ਜਾ ਮਾ
 ਰਿ ਆਵੁ ਜੇ ਨੂਮੁ ਕੀ ਮਾਰੀ॥ ਤੀਜੇ ਨੂਪੇਰਾ ਮਾਰਿ ਆਵੈ ਬੇਨੁ ਫਾਲਾ ਮਾ

ਗੀਚਰੇ ਮੁਕਾਇਦੀਨੀ॥੫੭॥ ਚੁਨਾਮੇ ਬਿਅਫੁਤਾ ਦਨ ਬਰਖਾਸਤ 49
 ਬਾਜਾ॥ ਸੁਏ ਆਸਾਮਾਂ ਜਾਨ ਪਰਵਾਜ ਹਸਾਜਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ
 ਗੋਪਇ ਜਾਨ ਅਸਾਮਾਨ ਨੂੰ ਓਰੁ ਗਏ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਚਲੇ ਗਏ॥ ੫੮॥ ਦਿਗਰਕ
 ਸਨਿਆ ਮਦਤ ਮੰਨਾਇ ਜੰਗਾ॥ ਕਿਧੇ ਸੇਨਿਆ ਮਦ ਦਿਲਾਵਰ ਨਿਰੰ
 ਗਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੂਜਾ ਕੋਈ ਨਾ ਆਇ ਆਇ ਛਾਕ ਰਿਕੈ ਜੰਗਾ ਮੇ॥
 ਅਗੇ ਫੁਤਾ ਮਤੀ ਦੇ ਨਕੋਈ ਆਵੈ॥ ਬਰੇ ਦਿਲਾਵਾ ਲੀਜੁ ਹੈ॥ ੫੯॥
 ਰਸਾਹੇ ਸੁਬਿਸਤਾ ਦਰਾਂ ਮਦਦ ਛੋੜਿ ਜਾ॥ ਸਹੇ ਖਾਨਹਾ ਅਮਦਹ ਮਹ
 ਮੀਜੋ ਮੀਜਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਦਾਂ ਰਾਤਾ ਪਾਤਿਸਾਹ ਚੰਦ ਮਾਤਾ ਰਿਆਦ
 ਫੈਜਲਾ ਆਇਆ॥ ਰਾਜੇ ਆਪਣੇ ਰੂਹੇ ਆਏ॥ ਜੈ ਸੇਲ ਹਿਰਾ ਅ

ਦੁਟੀਆਪੈਨਿ॥ ੬੦॥ ਬੋਰੇਜੇਦਿਗਰੇਸਨੀਅਤਪਨਾਹਿਬਰਾਮ
ਉਰੀਗਦਰਾਮਦਚੁਅਉਰੀਗਸਾਹ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਦਿਨਦੁਜੇਰਉਨ
ਈਸੁਰਜੋਹਈ॥ਤੁਖਤਉਪਰਗਜਾਸੁਰਜਾਆਇਆ॥੬੧॥ਦੁ
ਸੁਏਯਲਾਜੁਮਲਹਬਸਤਦਕਮਗਬਮੇਦਾਨਜੁਸਤਦਸਿਪ
ਰਬਰਸਿਪਗ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਦੁਹੰਤਰਫਾਬੀਨੇਸੁਰਮਿਆਨੇਕਮ
ਰਾਬਧੀਆ॥ਦਿਚਥੇਤਦੇਛੁਲਾਮਾਰਨਲਗੇ॥ਛੁਲਾਂਪਰਫਾਲੁ
ਲੈਕੇ॥੬੨॥ਬਗੁਰਰੀਦਨਆਮਦਚੁਅਬਰੇਮਸਾਫਾਯਕੇਗ
ਸਤਹਾਇਲਯਕੇਗਸਤਜਾਫਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਗਜਕੇਆਉ
ਜੈਸੇਬਦਲਗਜਕੇਆਵਤੇਹੈਖੇਤਾਦਿਚਿ॥ਇਕਮਸਤਹੋਏ॥

ਨਿਤਿਕਹਾਇਲੋਹੇਏਏਨਿ॥ ੬੨॥ ਚਕਾਚਕਬਰਖਾਸਤਤੀਰੇਤੁ ੫੨
ਫੰਗਾ॥ ਖਤਾਖਤਦਰਾਂਮਦਹਮਹਰੰਗਰੰਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦਿਹਦੇ
ਹਬਰਖਾਤੀਰਬੰਦੁਕਾਦੀਹਿਥੀ॥ ਥੀਗਰੰਗਾਦੇਸਕੁਸਸਤੁਫੁਟੇਹੈ
ਨਿ॥ ੬੩॥ ਨਿਤੀਰੋਨਿਤੋਪੋਨਿਤੋਗੋਨਿਤਬਰਾ॥ ਨਿਨੇਜਹਦਜਾਚਦ
ਨਦਕਸਿਪਰਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੀਰੋਤੇਪਤੇਗਾਤਬਰਨੇਜਹਦਨਾਚ
ਖਫਾਈਇਨਕਰਕੇਬਰਾਜੀਗਹੁਆ॥ ੬੪॥ ਯਕੇਦੇਵਆਮਦਦ
ਜਗੋਨਿਸੰ॥ ਬੁਗਰਗਿਦਸੇਰਹਮਚੁਪੀਲੇ॥ ਮਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਕਾ
ਕਯਜਨਾਮੀਦੈਤਆਇਆ॥ ਜੈਸੇਗਜਕੇਸੇਰਆਵਦਾਹੈ॥ ਜੈਸੇ
ਮਸਤਹਾਥੀਆਵਦਾਹੈ॥ ੬੫॥ ਕੁਨਦਤੀਰਬਰਾਨਚੁਬਰਾਨਮੇਗਾ॥

ਬਰਖਸਾਅੰਦਰਆਮੰਤਰਕਸਤੁਤੇਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੀਰਥੀ
 ਬਰਖਕੀਤੀਜੈਸੇਬਦਲਾਂਦੀਆਖੁਦਾਪੈਦੀਆਹੈਨਿ॥ ਤਰਕਸ
 ਤਲਵਚੀਚਮਕਦੀਆਹੈਨਿ॥ ਜੈਸੇਬਿਜੁਲੀਆਚਮਕਦੀਆਹੈ
 ਨਿ॥ ੬੧॥ ਬਜੇਸਾਅੰਦਰਆਮਦਵਹਾਨੇਦੁਹਲਾਚੁਪੁਰਗਸਤ
 ਬਾਜਾਰਜਾਏਅਜਲਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੋਲਵਰੇਛੇਤੀਨਾਲਬਜੇ॥
 ਜੁਧਦੀਜਾਗਪੁਰਨਹੋਈ॥ ੬੨॥ ਹਰਾਂਕਸਕਿਪਰਰਾਸਵਦਤੀਰਦ
 ਸਤਾ॥ ਬਸਦਪਹਿਲੁਏਪੀਲਮਰਦੰਗੁਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਛਤਮ
 ਤੀਜੇਤੀਗਮਾਰੇਸੈਸੈਮਰਦਦੇਵਿਚੋਂਸੁਕਾਤੀਰਨਿਕਲਜਾਏ॥ ੬੩॥
 ਹਮਾਂਕਸਬਸੇਤੀਰਜਦਬਰਕਜਾਂ॥ ਬਿਅਫਤਾਦਦਾਨੇਚੁਕਰਖੇ

ਗਿਰਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਦਾ ਬਹੁਤ ਤੀਰਥ ਮਾਰੇ ਉਸਨੂੰ ਤਾਦੈਤ ਕੁੰਗਿਰ 43
ਪਾਇਆ॥ ਜੈਸੇ ਬਹੁਤ ਪਰਿਗਿਰ ਪੜਤਾ ਹੈ॥ १੦॥ ॥ ਦਿਗਰ ਦੇ ਵਗਾਰਾ
ਸਤ ਬਿਆ॥ ਦਬਜੀਗਾ॥ ਚੁਸੇਰੇ ਅਜੀ॥ ਮਹਮਚੁ ਪਰਗੀ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥
ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੂਜਾ ਦੈਤ ਆਇਆ ਵਿਚ ਜੀਗਦੇ॥ ਜੈਸੇ ਬਹੁਤ ਸੇਰ ਆਵ
ਦਾ ਹੈ॥ ਜੈਸੇ ਚਿਤ੍ਰ ਆਵਦਾ ਹੈ॥ ਤੇ ਸੇ ਆਇਆ॥ ੧੧॥ ॥ ਚੁਨਾ ਜਖਮ
ਗੋਪਾਲ ਅੰਦਾਖਤ ਸਖਤ॥ ਬਿਆਫਤਾ ਦਦੇ ਨੇ ਚਬੇਖਾ ਅਜ ਦਰਖ
ਤੁ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਕੁਰੂਾਣੀ ਜੁਮਾ ਚੀ ਸਖਤ ਕਰਕੇ ਜੇਦੈ ਤੇ ਮੇਸੇ ਗਿਰ
ਪੜਾ॥ ਜੈਸੇ ਜੜਾ ਥੀ ਪਟਿਆ ਦਰਖਤ ਗਿਰ ਦਾ ਹੈ॥ ੧੨॥ ॥ ਦਿਗਰ
ਕਸਨਿਆ ਮਦਾ॥ ਜੇ ਆਹੁ ਜੇ॥ ਕਿਆ ਇਦ ਬਜੰਗੇ ਚੁਨੀ ਮਾਹਰੇ॥

ਟੀਕਾ॥ ॥ ਫੇਰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਨਾ ਆਵੇ ਚਾਹਕਰ ਕੋ॥ ਬੀਚ ਜੀਗਦੇ ਬਛੜ
 ਮਤੀ ਅੰਸੇ ਪਰਗਾਸੇ ਜੈਸੇ ਚੰਦ ਮਾਪਗਾਸੇ॥ ੧੩॥ ਸ੍ਰੋਚੀ ਨਸਰਤ
 ਜਸਿਗੀ ਨਿਹਾਦਾ॥ ਬਲਾਇ ਗੁਬਾਰ ਸੁਦਹ ਨ ਬਰਕੁ ਸਾਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥
 ਚੀਨਦਾਰਾ ਜਸੇ ਸੁਰਜੁ ਹੈ॥ ਸਿਰਤੇ ਛੁੜਾ ਅਨੇਰਦਾਰੁ ਖਿਆ॥ ਰਾਤ
 ਪਈ ਬਲਾਈ ਅਨੇਰਦੀਆ ਮਾਈਆ॥ ਅਰਬੁ ਏਹੁ ਜੁਰਾਤੁ ਪੈਗਈ
 ਜੀਗਕਰ ਦਿਆ॥ ੧੪॥ ਸਬ ਆਮਦ ਯਕੇ ਫੇਰ ਜਰਾ॥ ਸਾਜਿ
 ਕਰਦਾ॥ ਜਿਦੀ ਗਰਦਨ ਬਾਜੀ ਆਗਾਜ ਕਰਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਰਾ
 ਤਿਆਈ ਤਾਰਿਆ ਨ ਲਖੇ ਤਨਿਆਰਾ॥ ਚਾਇਕੀ ਤੁਆ ਆਪੋ ਆਪ
 ਟੇਰੇ ਰੇਚਲੇ ਗਏ॥ ੧੫॥ ਕਿਆ ਫੇਰ ਸਾ ਅਫਸੋਸੈ ਹੇਰਾਤ ਹਾਤ॥

ਅਜੀਓ ਮਨਹੈ ਜੀ ਦਰੀਤ ਨਹ ਯਾਤਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਅਸਚਰ ५੪
ਜੇ ਅਸਚਰ ਜੇਹੈ ਮੇਸੀਓ ਮਰਹਾਤਾ ਹੀ ਗਵਾਇਦੇ ਹੈ ਨਪ
ਏ ॥ ੧੩ ॥ ਬਰੇ ਨੇ ਦਿਗਰੇ ਸਨੀ ਅਤ ਟੀਕਾ ਬੁਝੈ ਗਵਰਾ ਮਦ
ਤੁਸਾਹੇ ਦਿਗਰਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਰੇ ਜਦੁ ਜੇਹੈ ਸਨਾਈ ਸੁਰਜ ਦੀ ਹੋਈ
॥ ਦਿਨ ਰੂਪੀ ਤਖਤ ਤੇ ਦੂਜਾ ਰਾਜਾ ਆਇਆ ॥ ੧੪ ॥ ਜਿਪਹੁ ਸੁਦਖ
ਰਖਾਸਤ ਅਜੇ ਸਨੀ ਗਾ ਰਵਾਂ ਸੁਦਖ ਹਰੇ ਗੋਸਤੀ ਰੇਤੁ ਫੰਗਾ ॥ ॥
ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਸਿਪਾਹੀ ਦੇਹ ਤਰਫਾ ਬੇਉਠੇ ਬਡਾ ਜੀਗਰੀਤਾ ਰਵਾਂ ਨ
ਤੇ ਏਤੀ ਰਤੇ ਬੰਦੂਕਾ ਜੁਪਾਇਖੇ ॥ ੧੫ ॥ ਰਵਾਂ ਸੁਦਖ ਕੈ ਬਰੇ ਕੀ ਨਹ ਕੇ
ਸਾ ਕਿ ਬਾਜੁ ਇਮਰਦਾ ਵਰਾ ਵਰਦੇ ਜੇਸਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਤੀਰਜੁ

ਛੁਟੇ ਹੋਏ ਤਾਂ ਦਿਗਾ ਮਰਦ ਦੇ ਬਹਾਂਤੀ ਹੋ ਸਕਾਹੁੰ ਪ੍ਰਾਨਿਕ ਲੋ॥੧॥
 ੯॥ ਚਲ ਸਕਰਤ ਮਾਮੀ ਦਗ ਮਦ ਬਕਾ ਮਾਮੀ ਕੋ ਮਾਂ ਦਓ ਰਾਉ
 ਕੁਟ ਸਿੰਘ ਨਾਮਾ॥ ੧੦੧੧ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਦਾ ਟੋਜ ਸਤੁ ਜੀਗਦੇ ਦਿ
 ਚ ਮਰਗਾਈ॥ ਇਕ ਸੁਕੁਟ ਸਿੰਘ ਰਹਿ ਗਇਆ॥ ੧੦॥ ਬਰੀ
 ੨੨॥ ਕ੍ਰਿਸਾਹੁ ਸਤ ਮਜ ਮਾਂ ਤੁਮਾਰਾ ਬਿਕੁਨ ਯਾ ਬਿਰੀਰ ਕਮਾਂ॥
 ਟੀਕਾ॥ ॥ ਛੁਤਾ ਮਤੀ ਨੇਕ ਹਿਆ ਏਰਾ ਜਨ ਜਹਾਨ ਦੇ ਪਕਾ ਸਕ
 ॥ ਤੀ ਮੇਰੇ ਤਾਈ ਵਰਜਾ ਕਮਾਨ ਲੈ ਕੇ ਜੀਗ ਕਰਾ॥ ੧੧॥ ਬਜੀ ਬਸ
 ਦਗਾਂ ਮਦ ਚ ਸੇਰੇ ਸਿੰਘਾਨ ਪੁਸਤੇ ਦਿਗ ਮਬਾਨੂੰ ਏਹ ਮਚੀਨਾ॥
 ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸੁਇ ਦਿਆ ਗੀ ਜੀਬ ਸਾਵਿਚਿ ਆਇਆ ਜੀਸੇ

ਸੇਰੋਹੇਦਾਹੈ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤਕਹਿਅਇਸਤੀਮੇਪਿਠਨਹੀਦੇਟਿਜੇਸੇ ५੫
ਹੋਰਗਾਜੇਕੁਜਗਾਇਹੈਨਿ॥ ੮੨॥ ਬੋਧੇਸੀਦਖੁਫਤਾਨਜੇਸੀਦਜੀ
ਗਾ॥ ਬੋਧੇਸੀਦਚੁਸੇਗਮਰਦੇਨਿਹੋਗਾ॥ ੮੩॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਪਹਿਨੀਓ
ਸਚਿਲਤਾਤੇਜੁਸਾਕੀਤੇਜੀਗਦਾ॥ ਚਲਾਕੀਕੀਤੀਓਸੁਜੇਸੇ
ਸੇਰਕਰਦਾਹੈ॥ ਕੇਸੀਸਾਕਰਦਾਹੈ॥ ੮੩॥ ਬਜਾਇਸੁਦਗੰਮ
ਦਚੁਸੇਰੇਅਜੀਮ॥ ਬੋਧੇਬਰਕਮਾਂਕਰਦਬਾਰਸਕਰੀਮ॥
ਟੀਕਾ॥ ॥ ਵਿਚਿਜੁਧਦੀਜਾਗਾਵਿਚਿਅਾਇਅਾਜੇਸੇਬ
ਡਾਸੇਰਾਆਵਦਾਹੈ॥ ਕਮਾਨਤੀਗਦੀਬਰਖਾਕਰਦਾਅਾਇਅਾ॥ ੮੪॥
ਬੋਧੇਗਾਸੇਤੇਕਰਦਖਮਕਰਦਗਾਸਤਾ॥ ਗੁਰੇਵੇਕਮਾਕਰਖਚੀਨ

ਬਿਖਾਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਬਜੇਸਜੇਹਥਨਾਥਤੀਰਚਲਵੇਕਮਾ
 ਨਕੜਕੜਸਬਦਕਰੇ॥ ॥ ਅਛਾਸਤੀਕਸਬਦਹੁਆ॥ ॥ ੮੫॥ ॥ ਹਰਾਂ
 ਕਸਾਕਿਨੇਜਹਿਬਿਅਫਤਾਦਮੁਸਤਾ॥ ਦੁਤਾਗਾਸਤਮੁਸਤੇਹਮੀ
 ਚਾਹਗਾਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਿਸਨੂੰਨੇਜਾਸਟੇਮੁਠਨਾਲਮਾਰਕੇ॥
 ਚਾਹਮੁਠੀਬਾਹਰਜਾਏਨੇਜਾਸੁਰੇ॥ ॥ ੮੬॥ ॥ ਬਿਅਦੇਖਤਬਾ
 ਟੀਗਰੇਬਾਜਨਗਾ॥ ਚੁਸੁਰਖਾਅਜਦਹਾਬਰਹਮੀਸਿਰਨਗਾ॥ ॥
 ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸੁਭੁਟਸਿੰਘਤਿਬਛੰਮਤੀਦੇਵੇਆਪਸਮੇਲਕੇਜੁਪ
 ਕਰਨਾ॥ ਜੈਸੇਨਗਮਾਦੀਸੁਰਖਾ॥ ਜੈਸੇਸਪਸਪਲੀਤੇਸੇਰਸੇਰਨੀ
 ਤੇਸੇਲਗੇਜੁਪਕਰਨਾ॥ ੮੭॥ ॥ ਚੁਨਾਂਬਾਨਾਅਫਤਾਦਤੀਰੇਤੁਫੰਗਾ॥

ਜਿਮੀਕੁਸਗਾਨਸਤਸੁਦਹਲਾਲਹਰੀਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਅਯੋਸੇਤੀ ੫੬
ਗਾਟੀਬਰਖੋਹੇਈਤੇਬੰਦੁਕਾਦੀ॥ ਜਿਮੀਨਓਪਰਜੇਮਾਰੇਪਏਹੇ
ਨਿ॥ ਤਿਨਦੇਲੇਹੂਨਲਲਾਲਹਰੀਗਾਜਿਮੀਨਹੇਈ॥ ੨੮॥ ਕੁਨਦਤ
ਰਬਾਗਾਂਨਰੇਜੇਤਮਾਮਾ॥ ਕੁਸੇਰਾਨਗਸਤੀਦਮਕਸੁਦਕਾਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥
॥ ਤੀਗਾਟੀਬਰਖਾਸਬਾਦਿਨਕੀਤੀਓਨੇ॥ ਕਿਸੈਦਾਪਰੇਜਨਸਿ
ਪਨਹੂਆ॥ ੨੯॥ ॥ ਅਯੋਜੇਜੀਗਾਜੇਮਾਦਗੀਮਾਦਗਾਸਤਾ॥ ਬਿਅਫ
ਤਾਦਹਰਦੇਦਗਾਨਪਹਨਦਸਤਾ॥ ੩੦॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੀਗਾਟੀਮਾਂਦਗੀਸੇ
ਮਾਂਦਗੀਹੂਏ॥ ਗਿਰੂਪਰੇਦੇਨੇਪਿਰਾਬਕੇਹੂਏ॥ ੩੦॥ ਸੁਹਿਨਸਾਹਿ
ਰੂਮੀਸਿਪਹਦਾਦੇਹੇਇ॥ ਦਿਗਰਸਾਹਿਏਦਾਸੁਦਹਨਕਥੇਇ॥ ॥

9

ਕ੍ਰਮ ॥ ॥ ਦੁਹਾਂਤਰਫਾਬੰਨਿਗੋਤਨਹੋਏਛੀਨਾਗੁਛਿਆਗਇਆ ॥ ੪੪ ॥

ਬਰਖਸਅੰਦਰਾਮਦਚੁਮੁਸਕੀਨਿਹੰਗਾ ॥ ਬਸੇਬੰਗਸੀਬੇਜਬੰਗੋਪਿ
ਲੰਗਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਮੁਸਕੀਘੋਰੇਬੰਗਸਦੇਬੇਜਬੰਗਾਪਿਲੰਗਾ ॥

ਚਮਕਣਅੰਦਰਾਏ ॥ ੪੫ ॥ ॥ ਕਿਆਬਲਕਸਿਆਹਅਬਲਕ

ਬੇਜਬੇਜਾ ॥ ਬਰਖਸਅੰਦਰਾਮਦਚੁਤਾਊਸਮੇਰਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥

॥ ਅਬਲਕਕਾਲੇਅਬਲਕਕਕੇਜੇਬਚਮਕਣਅੰਦਰਾਏ ॥

ਜੇਸੇਚਿਤੇਜੇਸੇਮੇਰਤੈਸੇਘੋਰੇਜੰਗਮੇਚਮਕਣਾ ॥ ੪੬ ॥ ॥ ਬਸੇਬਾ

ਨਬਾਰੀਦਤੀਰੇਤੁਛੰਗਾ ॥ ਜਿਮੀਗਾਸਤਹਮਚੁੰਗੁਲੇਲਾਲਹਰੰਗਾ ॥

॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਐਸੀਬਾਨਦੀਬਰਖਾਹੋਈਤੀਰੰਤੇਬੰਦੁਕਾਦੀ ॥

ਜਿਮੀਐਸੇਲਾਲਜੈਸੇਗੁਲਾਲੇਦਾਰੀਗਹੇਦਾਰੈ॥ ੬੧॥ ਜਿਗਹਿ
ਪਾਹਿਸੁਦਯੋਦਪੁਫਤਾਬਜੰਗ॥ ਜਿਬਖਤਗਜੇਬਰਗਸਤਵ
ਬਾਖੁਦੰਗ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਿਹਰਾਪਾਟਗਈਆਟੇਪਪਾਟਗਏਚਿ
ਲਤੇਪਾਟਗਏ॥ ਪਾਂਖਰਾਂਪਾਟਗਈਆਨਾਲਤੀਗਾਂਦੇ॥ ੬੨॥ ਰੁ
ਨਤੀਰਬਾਹਾਸੁਦਦਕਾਰਜਾਗ॥ ਜਿਬਖਤਗਜਿਜਿਰਹਾਂਬਰਾਂਰ
ਦਸਰਾਗ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਐਸੇਤੀਰਦੀਬਰਖਹੋਈਜੁਧਾਬਿਖੇ॥ ਬ
ਖਤਰਾਂਤੇਜਿਰਹਾਂਵਿਚੇਅਗਨਪਈਨਿਕਲੇ॥ ੬੩॥ ਬਰਖਸ
ਅੰਦਰਾਅਮਦਰੁਸੇਰੇਨਿਹੰਗ॥ ਜਿਮੀਗਸਤਸੁਮਹਹਮਚੁਪੁ
ਸਤੇਪਿਲੰਗ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਰਮਕਟਦੇਅੰਦਰਾਅਏਜੈਸੇਸੇਰ

ਤੇਰੇ ਨਿੰਨਾ ਜਿ ਮੀਨੇ ਸੀ ਹੋਈ ਖੁਰਾਨਾ ਬਜੇ ਸੇ ਚਿਤੇ ਦੀ ਪਿਠੇ
 ਟੀਹੇ ॥ ੧੦੦ ॥ ਚੁਨਾ ਜਿ ਆਦਹ ਸੁਦਾ ਆਤ ਸੇ ਤੀਰ ਬਾਜਾ ॥ ਕਿਆ
 ਕਲਾ ਅਜ ਮਗਜਰ ਫਤਹੇ ਸਾ ਅਜ ਦਿ ਮਾਗ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਐਸੇ
 ਅਗਨ ਬਹੁਤ ਵਧੀ ਤੀਰਾ ਦੀ ਬਰਖਾਸੇ ॥ ਜੁ ਅਕਲ ਮਗਜਰ ਥੀ ਰਲ
 ਗਾਇਆ ॥ ੧੦੧ ॥ ਚੁਨਾਂ ਵੇਖਤ ਹਰੇ ਹੁ ਮਾਂ ਜਾਇ ਜੰਗਾ ॥ ਕਿਤੇ ਗਾ
 ਜੀ ਮਿ ਆਗ ਸੁਤ ਤੁਹ ਗਾ ਸੁਖ ਤੰਗਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਐਸੇ ਜੁ ਧੁਆ
 ਜੇ ਦੁਹਾ ਜੁ ਧ ਦੀ ਜਾਗਾ ਵਿਖੇ ਤੇ ਗਾਂ ਮਿ ਆਨ ਤੀ ਦੂਰ ਹੋਈ ਆਂ ॥ ਤਰ
 ਗਾ ਸਤੇ ਤੀਰ ਦੂਰ ਹੁਏ ॥ ੧੦੨ ॥ ਚੁਨਾ ਜੰਗ ਕਰਦੇ ਦਸੁ ਬਹਤਾ ਬਸਾ
 ਮਾ ਬਿਅਫਤਾ ਦਬੋ ਨ ਫਤਨ ਖੁਰਦੇ ਦਤਾ ਆਂ ਮਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥

੫੮

ਸੇ ਸੇ ਚਿਤੇ ਦੇ ਹੋਨ

ਅੇਸੇ ਮੂਰਛੁ ਤੇ ਹੋਏ ਕੇ ਗਿਰੇ ਰਾਤ ਪਈ॥ ਅੇਸੇ ਮੂਰਛੁ ਤੇ ਹੋਇ ਕੇ
 ਗਿਰੇ ਨਖਾਧੀ ਆਰੇਟੀ ਆਉਤੀ॥ ੧੦੩॥ ਜਿਖੁ ਦਮਾਂਦਰ ਸੁਦਰ
 ਰਦੇ ਦਰਜਾਇ ਜੇਗਾ॥ ਦੁਸੇ ਰੇਜੀ ਆਨੇ ਦਬਾਜੇ ਪਿਲੇਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ
 ॥ ਆਪ ਮਾਂਦਗੀ ਜੋ ਅੇਸੇ ਹੋਏ ਮਾਂਦੇ ਦੇਵੇ ਵਿਚ ਜੁਪਦੇ॥ ਦੇਵੇ
 ਸੇਗ ਮਸਤ ਦੇਵੇ ਬਾਜਹੈ ਨਿਸਾਨੇ ਚਿਤੇ ਹੈ ਨਿ॥ ੧੦੪॥ ਚੁਹ ਬਸੀ
 ਬਦੁ ਜਦੀ ਦਦੀ ਨ ਚ ਜਰਦਾ॥ ਜਹਾਂਗ ਸਤ ਚੁੰਗੀ ਬਸੇ ਦੁਰਦਰਦਾ॥
 ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਰਾਤ ਰੂਪੀ ਚੇਰ ਸੁਰਜ ਰੂਪੀ ਮੇਰ ਚੁਰਾਇ ਲੈਗਾਇ ਅ
 ॥ ਜਹਾਨ ਅੇਸੇ ਹੂਆ ਅਨੇ ਰਹੀ ਹੋਇ ਰਹਿਅਾ॥ ੧੦੫॥ ਸਿਆਮੁੰਚ
 ਗਾਂਬਿ ਬੁਰਦ ਆਫਤਾ ਬਾਜਹਾਂਗ ਸਤ ਚੁੰਗੀ ਨੀ ਆਹਿਤਾ ਬਾ॥
 ਰੋਜ

ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੀਜੇ ਦਿਨ ਸੂਰਜ ਆਇਆ ਆਪਣੇ ਅਸਥਾਨ ਫੇਰਿ॥
ਜੇ ਸੇਚੀ ਦੁਆ ਆਵਤਾ ਹੈ॥ ੧੦੬॥ ॥ ਬਿਬਰਖਾ ਸਤ ਹਰ ਦੇ ਅਜੀਜ
ਇਜੀਗਾ ਚਵਾਂ ਕਰ ਦਹਰ ਸੂਇਤੀ ਰੇਤੁ ਫੁੰਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਫੇਰਿ
ਉਠੇ ਦੇਵੈ ਜਾਗਾ ਜੁਪਦੀਤ ਆਇ॥ ਤੀਰਬੰਦ ਕਾ ਹਥੀ ਆਰਛੁ ਟੇਬ
ਹੁਤੇ॥ ੧੦੭॥ ॥ ਚੁਨਾ ਗਗਮ ਸੁਦ ਆਤੁ ਸੇਕਾਰ ਜਾਗਾ ਕਿਫੀ ਲਦੇਦ
ਹਰ ਜਾਗਾ ਅਮਦ ਬਕਾਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਐਸੇ ਗਗਮ ਹੋਈ ਅਗਾਜੁ
ਧਵਿਖੇ॥ ਜੁਗਾ ਥੀ ਬਾਰ ਹਰ ਜਾਗਾ ਜੁਪਮੇ ਮਾਰੇ ਗਇ॥ ੧੦੮॥ ॥ ਬਕਾਰ
ਅਮਦ ਹਾ ਅਸਪਹ ਫਤ ਸਦ ਹਰ ਜਾਗਾ ਹਮ ਹਜੁ ਆਨ ਸਾਇ ਸਤ ਹੇ
ਨਾਮਦਾਰ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਵਿਚ ਜੁਪਦੇ ਸਾਤੁ ਲਾਖ ਪੇੜਾ ਮਾਰਿਆ

੫੯

ਗਿਆ ਚੀਰੇ ਜੁਆਨ ਨਾਮ ਦਾਗ ਮਾਰੇ ਗਇਓ ਜੇਹਾ ਅਟਗਟ ਤੁਹੀ
ਮਾਰੇ ਗਇਓ ॥ ੧੦੮ ॥ ਜਿਸਿ ਸਿਧੀ ਚਿਅਰ ਕੀ ਓਐ ਮੇਰਾ ਕੁਜਾਇ ॥ ਬਕ
ਤੁਆ ਮਦਾ ਅਸ ਪਚੁ ਬਾਦ ਪਾਇਓ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਸਿਧੀ ਅਰਕੀ
ਮੇਰਾ ਕੀ ਚੀਰੇ ਪੈਟ ਵਤ ਪੈਰ ਜਿਨ ਦੇਇ ਜੇਹੇ ॥ ਸਤ ਲਖ ਮਾਰੇ ਹੋਰ ਮ
ਟਗਟ ਤੁਹੀ ॥ ੧੦੯ ॥ ਬਸੇ ਕੁਸਤ ਸੁੰਗ ਸਾਇਤ ਹਮੇਰਾ ॥ ਬਵ ਕਤੇ ਤਰਦ
ਤ ਬਕਾਰੇ ਦਲੇਰਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਬਹੁਤੇ ਕੁਠੇ ਗਇ ਸਿਰਦ ਖਚੇ ਗੇ ਸੇ
ਰਦ ਤਜੇ ਹਰੇ ਹੋ ਸਨਿ ॥ ਵਖਤ ਤਰਦ ਤਦੇ ਦਿਲੇ ਹੋ ਸਨਿ ॥ ੧੧੧ ॥
ਬਗਾਰੀ ਦਨਾ ਮਦਦੁ ਅਬਰੇ ਸਿਅਹਾਨ ਮੇਖੁ ਨ ਬਮਾਹੀ ਲੋਕ
ਤੇਗ ਮਾਹਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਗਾਰਜ ਕੇ ਮੇਸੇ ਆਇ ਦੇਵੇ ਜੇ ਸੇ ਕਾਲੀ

ਆਪਣਾ ਆਵਦੀ ਆਰੋਨਿ ਲੇਹੁ ਪਤਾਲਤੀ ਕਰਾਇਆ ॥ ੬੦

ਕਾਸਤੀ ਕਤੇਗ ਦਾਖ ਕਾਸਰੁਇਆ ॥ ੧੧੨ ॥ ਬਜੇਗ ਅੰਦਰੂਰੀ

ਗਏਗਾ ਜੀਆ ॥ ਜਿਮੀ ਤੇਗ ਸੁਦ ਸੁਮੇਤ ਜੀਆ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥

ਜੀਗ ਵਿਚਿ ਹੋਰੇਲੀ ਪਾਇ ਦੀਨੀ ^ਅਜੁਗੀਆ ॥ ਜਿਮੀ ਨਤੀਗ ਹੋ

ਈਘੇ ਹਿਯਾ ਦੇ ਸੁਮਾਨ ਲਾ ॥ ੧੧੩ ॥ ਸੁਮੇ ਬਾਦ ਪਾਇਆ ਨ ਫੇਲਾ

ਦਨ ਲਾ ਜਿਮੀ ਗਸਤ ਪੁਸਤੇ ਪੀਲੇਗੀਆ ਸਾਲਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥

॥ ਘੋਹਿਯਾ ਦੇ ਸੁਮਾਨ ਲਾ ਜਿਮੀ ਨ ਫੇਲਾ ਦਜੈ ਸੀ ਹੋਈ ॥ ਮੇਸ

ਰਈ ਚਿਤੇ ਦੀ ਪਠ ਜੈ ਸੀ ਹੋਈ ॥ ਘੋਹਿਯਾ ਜਿਮੀ ਨ ਵਢੀ ਹੈ ਖੁਰਾਸ

ਲਾ ॥ ੧੧੪ ॥ ਚਰਾਹੇ ਜਹਾਨੇ ਖੁਮੇ ਬਾਦ ਖੁਰਦਾ ॥ ਜਿਸਰਤ ਜਦੀਗ

ਗਬਿਰਾਦਰਸਪੁਰਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸੂਰਜ ਅਸਤ ਹੋਇਆ॥
ਸਿਰਦਾਛਤ੍ਰਦੂਜੇਬੁਝੀਚੰਦਮੇਨੁਸੁਭਿਪਿਆ॥ ੧੧੫॥ ਬੋਰੇ
ਜੇਚਹਾਗਮਤਪੀਦਾਫਤਾਬਾ॥ ਬਜਿਲਵਹਦਰਾਂਵੇਖਤਜ
ਰਗੀਤਨਾਬਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਰੋਬੇਦਿਨਸੂਰਜਚਰਿਅਫੇਰ॥
ਮੇਸੇਕਿਰਨਸੇਬੁਝੀਆਹੈਨਿ॥ ਜੇਸੇਸੁਇਨੇਦੀਆਤਾਂਗਾਂਚ
ਮਕਦੀਆਹੈਨਿ॥ ੧੧੬॥ ॥ ਦਿਗਰਵਦਸਮਰਦਾਨਬਸਤਿਦ
ਕਮਗਾਯਾਮਾਨੀਕਮਾਨੰਦਾਸਤਬਰੋਸਿਪਰਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥
ਦੁਜੀਤਰਾਂਮਰਦਾਨੇਲਕਖਯੋ॥ ਯਮਾਨੀਕਮਾਨਾਹਬਵਿਖੇ
ਲਈਆਂ॥ ੧੧੭॥ ਬੋਹੇਸੁਅੰਦਰਾਮਦਬਜੇਸੀਦਜੇਗਾ॥

ਮੁਖਉਪਰਿਦਾਲਾਉਈਆ

ਬਰੇਇਸੁਦਰਾਂਮਾਂਮਦਚੋਕੇਸਸਪਿਲੰਗਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਹੇਸ ੬੧
ਵਿਚਿਆਏਤੇਜੇਸਕੀਤਾਜੁਪਮੇਤੇਬਡਾਗੁਸਾਕੀਤਾ॥ਤੇਚਲਾ
ਕੀਕੀਤੀਜੈਸੇਚਿਤਾਕਹਦਾਏ॥੧੧੮॥ਚੁਵਮੋਰੇਜਕੁਸਤੀਦਦਹ
ਹਜਾਰਫੀਲਾ॥ਦੁਦਹਹਜਾਰਾਸਪੇਚੁਦਰਾ॥ਇਨੀਲਾ॥ ॥ਟੀ
ਕਾ॥ ॥ਚੇਥੇਦਿਨਚਾਰਹਜਾਰਾਥੀਮਾਰਿਆ॥ਬਾਰਹਜਾਰ
ਘੇੜਾਮਾਰਿਆਗਾਇਆ॥ਜੈਸੇਦਰਿਯਾਈਏ॥੧੧੯॥ਬਕ
ਰਾਮਦਹਪਿਆਦਹਸੀਸਦਹਜਾਰਾਜੁਵਾਂਮਰਦਸੇਰਾਂਨ
ਅਜਮੁਦਹਕਾਰਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਵਿਚਜੁਪਦੇਪਿਆਦੇਤੀਲਾ
ਖਮਾਰੇ॥ਬਡੇਸੁਰਮੇਸੀਖੇਹੇਏਜੁਪਕਰਨਵਾਲੇ॥ਹੇਚੇਅਟ

ਗਾਣਤੁਹੀ ਮਾਏ ॥ ੧੨੦ ॥ ਕੁਨਦ ਜਰਹੇ ਰਥ ਚਹਾਰੇ ਹਜਾਰ ॥ ਬਸੇ
ਰਾ ਅਫਕੋ ਨੇਜੀ ਗਾਯਾ ਮੁਖ ਤਹ ਕਾਰ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਚਾਰ ਹਜਾ
ਰ ਰਥ ਰਤੀ ਰਤੀ ਕੀਤਾ ॥ ਸੂਰ ਮੇਰਥਾ ਵਾਲੇ ਸੇਰਾ ਦੇ ਤੇ ਕੁਨ ਵਲੇ
ਸੀਖੇ ਹੋਇ ਹਰ ਕੀ ਮਾਏ ॥ ੧੨੧ ॥ ਕਿ ਅਜ ਚਾਰਤੀ ਰਾ ਅਸ ਪਕੁ
ਸਤ ਸਤ ਚਹਾਰਾ ॥ ਦਿਗਰਤੀ ਰਕੁ ਸਤ ਸਤ ਸਰੇ ਬੈ ਹਲ ਦਾਰ
॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਚੇਹਾਂਤੀ ਰਾ ਸੇ ਚਾਰ ਪੇਰੇ ਮਾਏ ॥ ਦੂਜੇ ਤੀਰ ਸੇ ਬਾ
ਲ ਦਾਰ ਮਾਰਿਆ ॥ ੧੨੨ ॥ ਸਿਯ ਮਤੀ ਰਜ ਦਹਰ ਦੁਆਬਰੀ
ਸਿਕੰਜਾ ॥ ਕਿ ਮਾਰੇ ਬਿਪੇ ਚੀ ਦੇ ਸੇ ਦਾਇਜੰਗਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥
ਤੀਜੇ ਤੀਰ ਦੁਹਾਬ ਉਹਾਂ ਦੀ ਤਿਹੁੜੀ ॥ ਵਿਰੇ ਮਾਰਿਆ ਜੈ ਸੇ ਸ

ਰਪਰੈਰੂਲਮਾਰਕੇਮਾਯਾਉਤੇਬੈਠਦਹੈ॥੧੨੩॥ਚਹਾਰਮਾਥਿ ੬੨
 ਜਦਤੀਰਖਬਰਸਨਯਾਫੁਤਾ॥ਕਿਕੁਰਮਸਬੁਬਰਖਾਸਤਪਰ
 ਮਸਨਯਾਫੁਤਾ॥॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਚੇਬਾਤੀਰਜੇਮਾਰਿਆਸੇਖਬਰ
 ਭੀਨਾਪਈ॥ਕੁਰਮਉਠੀਗਇਆਪਰਧਰਮਨਉਠਿਆ॥॥
 ॥ਵਿਜਦਰੁੰਚੁਆਮਰੇਬਰੇਨਜਨੀ॥ਬਿਖੁਰਦੰਦਸੁਹਰਗਇਅਫ
 ਤਦਜਿਮੀ॥॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਜਦੋਚੇਬਾਤੀਰਮਾਰਿਆਇਸਤੀਨੇ
 ॥ਸਹਿਰਗਦੀਨਾਨ੍ਹਾਵਿਚਿਲਾਗਾਸੁਜਿਮੀਨਪਗਿਰਪਹਿਅ
 ੧੨੪॥॥ਬਿਦਾਨਸਤਕਿਈਮਰਦਪਯਮੁਰਦਹਗਸਤਾ॥ਵਿਅ
 ਫਤਾਦੰਬੁਮਹਮਹਸੇਰਸੁਸਤਾ॥॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਜੋਤੇਸਜੁਈਮ

ਰੁਟੀ ਮਿਹਤ ਕਰੀ ਨਿਯਮੀ ਗਿਰਪ ਰਹੈ ॥ ਪਿਰਥੀ ਕੇ ਉਪਗਾ ਜੈਸੇ
ਸੇਰ ਮਾਸ ਤਹੁ ਆਗਿ ਰੁਤਾਹੈ ॥ ੧੨੬ ॥ ਕਿਅ ਜਗਥਾ ਬਿਆਮਦ
ਬਿਆਮਦ ਨਿਮੀ ॥ ਧਿਰਾਂ ਮਾਂਦ ਸੁਦ ਪੈ ਕਰੇ ਨਾਜਨੀ ॥ ਟੀਕਾ
॥ ਰਬ ਤੇ ਉਤਰੇ ਕੇ ਨਿਮੀ ਨਤੇ ਆਈ ॥ ਸੁਰੁਟ ਸਿੰਘ ਪਾਸ ਬਡੀ
ਸੁੰਦਰ ਪਕਾਸ ਕਰੁਹੈ ॥ ੧੨੭ ॥ ਬਾਯ ਕਦ ਸਤ ਬਰ ॥ ਸਤ ਯਕ
ਪਿਆਲ ਹਾਥਾ ਬਾਨਿਜ ਦੇ ਸੁਹਾ ਆਮਦ ਰੁਪ ਰਹੈ ਉਕਾ ਬਾ
॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਇਕ ਹਥ ਉਠਾਇ ਸੁਸੁਰੁਟ ਸਿੰਘ ਨੂ ॥ ਇਕ
ਹਥ ਛੁਨਾ ਪਾਲੀ ਦਾਇਤੇ ਸੁਪਾਸ ਆਇਕੈ ॥ ੧੨੮ ॥ ਬੋਗੇ ਯ
ਕਿਏ ਸਾਹ ਆਜਾਦ ਮਰਦਾ ਚਰਾ ਖਫਤ ਹਸਤੀ ਦਰ ਖੁਨ

ਗਰਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਕਹਿਓ ਸੇਰਾ ਜਨ ਤੂ ਕਿਸ ਪਕਾਰ ਵਿ ६੨
ਚਖੀਨਦੋ ਗਿਰਾਹੇ॥ ਤੈਨੂੰ ਕੀ ਦੇਦਨਹੇ॥ ੧੨੯ ॥ ਹੁਮਾਂ ਜਾਨ ਜਾਨੀ
ਤੁਅਮਨ ਉਜੁਆ॥ ਬਦੀ ਦਨ ਤੁਰਾ॥ ਮਦਮਈ ਜਮਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥
॥ ਓਹੁ ਤੇਰੀ ਜਾਨ ਦੀ ਜਾਨੀ ਹਾਏ ਮਰਦਾ॥ ਤੇਰੇ ਪਰਦੀ ਦੇ ਖਕੇ ਤੇ
ਰੇਤਾਈ ਆਈ ਹਾਏ ਮੇਏ ਬੇ॥ ੧੩੦॥ ਬਗੁ ਫੁੱਤਾ ਕਿਏ ਬਾਂਨੁ ਏਨੇ ਕ
ਬਖਤਾ॥ ਓਹੁ ਤੇ ਬਿਆਮ ਦਰਗੀਜਾ ਇਸਖਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥
ਆਖਿਓ ਸੇਰਾ ਇਸਤੀ ਤੂ ਕੁਲੇਕਰ ਮਾਵਾਲੀ॥ ਤੂ ਕਿਸ ਦਾ ਸਤੇ
ਆਈਹੇ ਇਸ ਸਖਤੀ ਦੇ ਵਿਚ॥ ੧੩੧॥ ਅਗਰ ਮੁਰਦ ਹਬਾਸ
ਬਿਆਹੇ ਮਲਾਸਾ॥ ਵਗਾਗ ਜਿੰਦਗਾ ਸਤੀ ਬਯਕ ਜਾ ਸੁਖਾਸ॥

ਟੀਕਾ ॥ ਜੇਕਰਿ ਤੂੰ ਮਿਤ ਕਹੇ ਦੇ ਅਹਤਾਮੇ ਤੇਰੇ ਲੇਖ ਵਾਸਤੇ ਆਇ
 ਹਾ ॥ ੧੩੨ ॥ ਅਜਾਗੁ ਫਤਨੀ ਹਾ ਖੁਸਾਅ ਮਦਸਖਨਾ ਬੁਗੋਯ
 ਟਕਿਏ ਨਾਜਨੀ ਸੀ ਮਤਨਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਸੁਰੁਟ ਸਿੰਘ
 ਬਹੁਤ ਖੁਸੀ ਹੋਇਆ ॥ ਏਹੁ ਬਾਤ ਸੁਣਕੇ ਆਖਿ ਜਿਸੁ ਏਇ ਸ
 ਰੀਚਾਂ ਦੀ ਦੀਨਿਆਈ ਤਨਵਾਲੀ ॥ ੧੩੩ ॥ ਹਰਾਂ ਕਸਕਿ ਖਾਹੀ
 ਬਿਗੋ ਮਨ ਦਿਹਮਾ ॥ ਕਿਏ ਸੇਗ ਦਿਲ ਮਨ ਗੁਲਾਮੇ ਤੁਆਮਾ ॥ ਟੀ
 ਕਾ ॥ ਜੇਕੁ ਝੂਝੁ ਮੇਰੇ ਪਾਸੇ ਮੰਗੇ ਸੇ ॥ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਦੇਵਾਹਾਂ ॥ ਜੇ ਅੰਤ ਦੇ
 ਲੇ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਆਈ ॥ ੧੩੪ ॥ ਖੁਦਾ ਵੰਦ ਬਖਸੀ ਦਤੁ ਏਕਾਹ
 ਸਖਤਾ ॥ ਕਿਮਾਰਾ ਨਿਕਾਹ ਕੁਨ ਨੇਕ ਬਖਤਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਟੁਹ

ਬ

ਗੁਰੂ ਨੇ ਤੈਨੂੰ ਸਖਤੀ ਵਿਚੋਂ ਰਖਿਆ ਹੈ ॥ ਨਿਤ ਨ ਜਨਮ ਹੁਆ ਹੈ ॥ १३४ ॥
ਰੇ ਸਾਬ ਲਾਂਵਾ ਦੇ ਰੇ ਲੈ ਕੁਲੇ ਕਰਮਾਵਾ ਲੇ ॥ १३५ ॥ ਗਿਰਹ ਬਸਤ
ਬਾਓ ਕੁਸਾਦ ਸੁਦਰਸਮ ॥ ਹਮ ਹਰਦ ਸੁਸਾਹਨ ਪੇਸੀ ਲਸਮ
॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਗੀਤ ਬਪੀ ਉਸ ਸਾਬ ਬਛੜਾ ਮਤੀ ॥ ਅਖੀ ਬੇਲ
ਓਸ ਗਾਜਿ ਆਂਵਾ ਲੀਤ ਰਾਸ ਕੁਚਾ ਲਲਾਂਵਾ ਦੀਕੀਤੀ ॥ १३੬ ॥
॥ ਬਿਆਫਤਾ ਦਬਰ ਰਬ ਬਿਆਫਤਾ ਦਜਾਂ ॥ ਬਿਜਦ ਨੇ ਬਤੇਸ
ਹਸਾਹੇ ਜਮਾਂ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਗਬੂ ਪਰ ਬੈਠਾ ਇਕ ਰਿਲੈ ਆਇ
ਫੇਰਿ ਨੇ ਬਤ ਬਜਾਈ ਓਸੁ ਗਾਜਨ ਕੇ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਜਿਤ ਕੇ ॥ १३੭ ॥
ਬਹੇ ਸਾਅੰਦਰਾ ਮਦਦੁਰ ਸਮ ਸਕੁਸਾਦਾ ਬਗੋਯ ਦਕਿਏ ਰਾਜ

ਇਮਾਰਾਨਿਹਾਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਹੇਸਾਵਿਰਿਆਇਆਵੇਵੇਸ
 ਖੀਖੇਲੀਆ॥ ਤੇਆਖਿਓਸੁਕੇਹੜੀਜਾਗਾਮੈਨੂਰਖਿਆਹੈ॥ ੧
 ੩੮॥ ਬਗੋਯਦਤੁਰਾਜਫਰਜੰਗਾਯਾਫਤੀਮਾ॥ ਬਕਾਰੇਸੁਮਾਂਕਤ
 ਖੁਦਾਯਾਫਤਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਕਹਿਓਸੁਤੇਨੂਜਧਾਵਿਖੇਫਤੇ
 ਕੀਤਾਹੈ॥ ਫਤੇਕਰਿਕੈਆਦਾਹੈ॥ ੧੩੯॥ ॥ ਪਸੇਮਾਂਸਵਦਸੁਖ
 ਗੁਫਤਨਫਜੂਲਾ॥ ਹਰਾਂਕਸਤੁਗੋਈਕਿਬਰਮਨਕਬੂਲਾ॥ ॥ ਟੀ
 ਕਾ॥ ॥ ਸੁਰੁਟਸਿੰਘਬਹੁਤਸਗੀਮੀਦਾਹੋਇਆ॥ ਆਖਿਓ
 ਸਕਿਏਇਸਈਜੇਕੁਝਤੁੰਆਖੇਸੇਮੈਨੂਕਬੂਲਹੈ॥ ਤੈਸੇਹੇਅ
 ਉਰੀਗਜੇਬਤੈਨੂਬੀਨਕਲੈਆਦਾਹੈ॥ ਤੁੰਤਾਸਗੀਮੀਦਾਹੋਵੇਗਾ॥

ਸੁਰੂਟਸਿੰਘਦੀਤਰਾ॥ ੧੪੦॥ ਅਬਿਦਹਿਸਾਕੀਆਜਾਮਫੇਰੇਜ ੬੫

ਹਫਾਮ॥ ਕਿਮਾਰਾਬਕਾਰਾਸਤੋਰੇਜੇਤਮਾਮ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ਦੇਹ

ਸੁਖਈਯਾਪਿਆਲਾਸੁਖੇਦਾ॥ ਜੇਪੀ॥ ਇਕੋਜੁਸਕਰਾਵਿਚਿਰੁਪ

ਦੇਰੰਗਾਰੇ॥ ਪਿਆਲਾ॥ ੧੪੧॥ ਤੁਮਾਰਾਬਿਦਹਿਤਾਸੁਦਮਤਾਜਦਿ

ਲਾ॥ ਕਿਰੀਹਰਬਿਆਰੇ॥ ਮਆਲੂਦਹਗਿਲਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੁਮੇ

ਰੇਤਾਈਦੇਹਿਜੇਹਵੈਦਿਲਤਾਜਾ॥ ਜੈਸੇਗੰਦੇਚਿਕੜਾਵਿਚੈਮੋਤੀ

ਲਈਦਾਏ॥ ਤੈਸੇਰਾਜਮਭਿਛਾਵਿਚੈਲੈਕੇਖਾਲਸੇਨੂਬਖਸਾ॥

ਵਾਹਿਗੁਰੂਜੀਕੀਫੁਤੇਏ॥ ॥੦੦॥੦੦॥੦੦॥੦੦॥੦੦॥

॥੦੦॥੦੦੦॥੦੦॥੦੦॥੦੦॥੦੦॥੦੦॥੦੦॥੦੦॥

॥ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

" ੧੬ ॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ॥ ॥ ਤੁਈ ਰਹਿਨੁ ਮਾਓ ਤੁਈ ਦਿ
 ਲਕਸਾਇ ॥ ਤੁਈ ਦਸਤਗੀਰਾ ਅੰਦਰ ਹਰਿ ਦੇ ਸਰਾਂਇ ॥ ॥ ਟੀ
 ਕਾ ॥ ॥ ਤੁਈ ਗਾਹਿ ਵਖਾਲ ਵਾਲਾਹੈ ॥ ਤੁਈ ਦਿਲ ਦੇ ਖੋਲ ਦੇ ਵ
 ਲਾਹੈ ॥ ਤੁਈ ਗਬਕ ਰਿਕੇਰਾ ਖੰਟ ਵਾਲਾਹੈ ॥ ਦੋਹਾ ਜਗਾਨ ਦੇ ਵਿਚ
 ॥ ॥ ਤੁਈ ਰਜਾ ਕੋਰੇ ਜੀ ਦਿਹੇ ਦਸਤਗੀਰਾ ॥ ਕਰੀ ਮੇਖਤਾ ਬਖਸਦਾ ਨ
 ਸਪ ਜੀਰਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਤੁਹੀਰੇ ਜੀ ਦੇ ਦੇਵ ਵਾਲਾਹੈ ॥ ਵਿਖਾ ਕ
 ਰਨ ਵਾਲਾਹੈ ॥ ਅੰਗੁਣ ਦੇ ਬਖਸਦ ਵਾਲਾਹੈ ॥ ਬੁਧ ਦੇ ਬੁਝਣ
 ਵਾਲਾਹੈ ॥ ੨ ॥ ॥ ਹਿਕਾਸਤ ਸੁਨੀ ਦੇ ਮਾਯ ਕੇ ਕਾਜੀ ਅਸਤਾਯ ਕਿ

ਬਰਤਰਨਵੀਦੇਮਕਜੇਦੀਗਰਸਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਕਥਾਸੁਨੀਹੈ॥ ੬੬
ਇਕਕਾਜੀਦੀ॥ਐਸਾਸੀਕਾਜੀਜਿਸਜੇਹਾਐਰਕੇਈਨਹੀਸੀ॥
੩॥ਯਕੇਖਾਨਏਥਾਨੁਏਨੇਜੁਵਾਂ॥ਕਿਕੁਰਬਾਂਸੁਦਦਹਰਕਸੇਨਜਦ॥
॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਇਕਇਸਤੀਨੇਜੁਆਂਕਾਜੀਦੇਪਰਸੀ॥ਜੇਕੇ
ਈਓਸਨੁਦੇਖਦਾਸੀਬਲਹਾਰਵਾਰਨੇਜਾਏ॥ਐਸੀਸੁਦਰਸੀ॥੪॥
॥ਕਿਸੇਸਨਸਰੇਰਾਫੋਰੇਮੇਜਦਹਾ॥ਗੁਲੇਲਾਲਰਾਦਾਗਬਰਦਿਲ
ਸੁਦਹਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਸੇਸਨਜੇਫੁਲਹੈਸੇਸਿਰਦੇਤਾਈਮਾਰੇ॥
ਆਖੇਐਸਾਸੁਦਮੇਭੀਨਹੀ॥ਗੁਲੇਲੇਦਾਫੁਲਜੇਸੀਸੇਓਸਨੁ
ਦਾਗਕਾਲਾਪੈਗਾਇਆ॥ਦੇਖਦਿਆਨਲਾ॥੫॥ਕਜਾਂਸੁਰਤੇ

ਮਾਹਰਾਈ ਮਸੁਦਾ ॥ ਜਿਹ ਸਕ ਸੇਖ ਤਹ ਅਜੀਮ ਅੰਨੀ ਮਸੁਦਾ ॥ ॥
ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਸੁਰਤ ਦੇਖ ਕੇ ਇਸ ਤੀ ਦੀ ਰੰਦ ਮਾਨੁ ਭੈਰੋ ਹੋਇਆ ॥ ਬਖੀਭੀ
ਸੇ ਦੇਵ ਕਰੋ ਹੋਇ ਗਇਆ ॥ ੬ ॥ ਬਕਾਰਾ ਅਜ ਸੁਏਖਾ ਨਹ ਬੇਰੂਰ
ਦਦਾ ਬਦੇ ਸੇ ਜੁਲਫ ਸੇ ਬੁਝਿ ਬਲ ਸਵਦਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਕਿਸੇ ਕੀ
ਮਾਪਰ ਤੇ ਬਾਹਰ ਨੁ ਜਾਈ ਸੀ ॥ ਤੇ ਮੇਵੇ ਤੇ ਜੇ ਜੁਲਫ ਪਲ ਮਦੀਅ
ਹੇ ਸਨਿ ਸੇ ਬਡੀਆ ਸੁਦ ਦੇਖ ਕੇ ਸੁਬਲ ਪਾਸਤੀ ਸੇ ਰਕੋਹ ॥ ਆ
ਖੇ ਅੇ ਸਾਵਟ ਮੇ ਨੁਕੀ ਨਹੀ ਪਉਦੇ ॥ ੭ ॥ ਗਰਾ ਬੇਬਦਰੀਆ ਬਿਸੇ
ਦਰੁਖ ਸਾਹ ਮਹਾਰਾ ਮਾਹੀ ਸਵਦ ਗੁਲ ਰੁਖ ਸਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥
ਜੇ ਕਰਿ ਦਰੀਆ ਉਦੇ ਵਿਚਿ ਮੁਹਿ ਪਾਏ ॥ ਤਾ ਸਭੇ ਮਛੀ ਅੰਦੇਖ

ਕੇਉਸਦੇਮੁਖਨੁਕੰਡਿਆਵੇਫੁਲਹੇਇਗਏਮਛੀਅੰਨੁ॥੮॥ਜਿਮਿ ੬੭
ਓਛਿਤਾਦਹਿਹੁਮਾਧਾਇਆਬਾ॥ਜਿਮਸਤੀਸੁਦਹਨਾਮਨਰਗਾਸਸ
ਗਾਬਾ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਦੇਖੇਵਿਚਪਾਂਈਦੇਧਿਆਨਕਰਕੇਆਪਣੇ
ਚਿਹਰੇਨੂੰ॥ਦੇਖੇਤਾਮਸਤਹੇਈ॥ਜੇਸੇਸਗਬਪੀਕੇਮਸਤਹੇਦਾ
ਹੈ॥੯॥ਬਦੀਦਸਯਕੇਰਾਜਏਨੇਜੁਗਾਂ॥ਕਿਹੁਸਲਜਮਾਲ
ਅਸਤਜਹਰਜਹਾਂ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਤੁੰਗਇਕਸਮੇਰਾਜੇਸਬਲਸਿੰ
ਘਨੁਡਿਠੇਸਾਨੇਜੁਆਨਨੂੰ॥ਜਿਸਦਾਬਡਾਸੁੰਦਰੁਪਸੀ॥੧੦॥ਬਗੁ
ਫਤਾਕਿਏਰਾਜਏਨੇਕਬਖਤਾ॥ਤੁਮਾਗਾਬੇਦਹਿਜਾਇਨਜੀਕਤ

ਖਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਕਹਿਓ ਸੁਜੁਰਾਜ ਨੂਏ ਨੇਕ ਬਖਤਾ ਤੂੰ ਮੈਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ
ਪਾਸ ਰਾਤੀ ਸੋਟ ਨੂ ਜਾਗਾ ਦੇਹੁ॥ ੧੧॥ ॥ ਨਖੁ ਸਤੀ ਸਿਰ ਕਾਜੀ ਆਵੁਰ
ਦਤ ਰਾਸਤਾ॥ ਵਜਾ ਪਸ ਕਿਏ ਖਾਨਗੁ ਆਜਿ ਤੁਰਾਸਤਾ॥ ॥ ਟੀ
ਕਾ॥ ॥ ਤਾਸ ਬਲ ਸਿੰਘ ਕਹਿ ਆਪ ਹਿਲੇ ਕਾਜੀ ਦਾ ਸਿਰ ਵਢ
ਲੇ ਆਵੇ॥ ਤਾਓ ਸਦੇ ਪਿਛੇ ਮੈਂ ਤੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਰਗਥਾਗਾ॥ ੧੨॥
ਸੁਨੀ ਦੀ ਸੁਖ ਨਗ ਦਿਲਾ ਅੰਦਰਿ ਨਿਹਾ ਦਾ ਨਗ ਜੇ ਦਿਗਰ ਪੇਸ
ਐਰਤ ਕੁਸਾਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸੁਨ ਕੇ ਏਹੁ ਬਚਨ ਦਿਲ ਦੇ ਵਿਚਿ
ਗੀਖ ਓਸੁ ਬੁਏ ਕਿਸੇ ਇਸਤੀ ਪਾਸ ਨਾ ਦਸਿਓ ਸੁ॥ ੧੩॥ ਬਵ
ਕਤੇ ਸੁਹਰਾ ਖੁਸ ਖੁਫਤ ਹਟੀ ਦਾ॥ ਬਿਜ ਦਤੇਗ ਖੁਦ ਦਸਤ ਸਰ

ਭਬਰੀਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਏਕਸਮੇਕੁਰਤੇਨੁਸੁਤਾਪਾਇਆਸੀਤਿਉ॥ ੬੮
 ਸੁਖਸੀਨਾਲਾ॥ ਲੇਕੇਤੁਲਵਾਰਖਾਂਵਦਦਾਸਿਰਵਾਹਿਓਸੁ॥ ੧੪॥
 ਬੁਰੀਦਨਸਰੇਰਾਵਾਂਜਾਇਗਾਸਤਾ॥ ਦਰਾਂਜਾਸਬਲਸਿੰਘਬਿਨ
 ਸਸਤਤਖਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਵਦੁਕੈਸਿਰਤਾਂਈਰਵਾਨਹੋਇਗ
 ਈ॥ ॥ ਨਿਥੈਸਬਲਸਿੰਘਤਖਤੁਉਪਰਿਬੈਠਾਸੀ॥ ॥ ੧੫॥ ॥
 ਚਗਫਤੀਸੁਮਾਂਹਮਚੁਨੀਕਰਦਹਾਅਮਾਨਪੇਸੇਤੁਈਸਰਮਨਾਅ
 ਵੁੰਦਹਾਅਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੈਕਹੀਸੀਮੇਰੇਤਾਈਬਾਤਸੇਈਮੇ
 ਕੀਤੀਹੈ॥ ॥ ਅਗੇਤੇਰੇਮੇਸਿਰਾਦਾਹੈ॥ ਵਦੁਕੈਲੇਵੇਖਾ॥ ੧੬॥ ॥
 ਗਰਸਰਤੁਖਾਂਹੀਸਰਤੁਮੇਂਦਿਹਾ॥ ਬਜਨੇਦਿਲੇਬਰਤੁਆਸਕ

ਸੁਦਮਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਜੇਤੂਆਖੇਤੂਆਪਣਾਮਿਰਤੀਵਾਛਿਦੇਵ
 ॥ ਮੇਰਾਮਨਿਤੇਰੇਉਪਾਰਿਨੇਸਾਆਸਕਰੇਇਆਰੇ ॥ ੧੭ ॥ ਕਿਇ
 ਮਸਕਕੁਨਾਅਹਿਦਤੇਬਸਤਈ ॥ ਬਗਮਜਹਚਸਮਜਾਨਮਨਕੁ
 ਸਤਈ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਇਸੇਤਰੁਹਾਬਾਤਕਰਜੇਕੁਤੇਕੋਲਕੀ
 ਤਾਰੇ ॥ ਤੇਰੇਨੇਤੁਦੇਖਕੇਮੇਰੀਜਾਨਤੇਮਨਕੁਠਗਾਇਆਰੇ ॥ ੧੮ ॥ ਚੁ
 ਈਦਸਸਰੇਰਾਜਹੇਨੇਜੁਆਂ ॥ ਬਿਤਰਸੀਦਗੁਫਤਾਕਿਏਬਦਨਿ
 ਸਾਂ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਜਦਾਤਿਠੇਸੁਰਜੇਨੇਕਿਆਦੇਖੇਜੇਨੇਜੁਆਂ
 ਦਾਮਿਰਵਾਛਿਲੈਆਈਹੈ ॥ ਰਾਜੇਨੂਤੁਸਾਆਇਆਉਸਤਾਈ
 ਕਹਿਓਸੁਏਬਦਨਿਸਾਂ ॥ ੧੯ ॥ ਚੁਨਾਬਦਤੁਕਰਦੀਖੁਦਾਵੰਦਖੇ

ਸਾਗਿ ਮਾਠਾ ਚਿ ਆਹੀ ਅਜੀ ਕਾਰ ਬੇਸਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਐਸਾ ਤੈਮ ॥ ੬੨ ॥
ਕਰਮ ਆਪਣੇ ਖਾਂਦ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ॥ ਮੇਰੇ ਤਾਈ ਕੇ ਹਰੀ ਨੇ ਕੀਕ
ਰਨੀ ਹੋਤੈ ॥ ੨੦ ॥ ਜਿ ਤੇ ਦੇਸਤੀ ਮਨ ਬਥਾ ਜਾਮ ਦਮਾ ॥ ਜਿ ਕਰ
ਦਹਿ ਤੁਮਨ ਦੁਨਿਆ ਜਾਮ ਦਮਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਤੇਗੀ ਪੀਤ ਸੇਮ
ਐਵੇ ਬੁਲਾਹਾ ॥ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਨੇਹ ਕਰਨ ਤੀਉ ਆਵਦਾ ਹੈ ॥ ੨੧ ॥ ਚੁਨਾ
ਬਦਤ ਕਰ ਦੀ ਖੁਦਾ ਵੰਦਕਾ ॥ ਮਗ ਕਰ ਦਬਾ ਸੀ ਚੰਨੀ ਰੇਜ ਗਾਹ ॥
॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਐਸਾ ਕਰਮ ਤੈ ਕੀਤਾ ਹੈ ਬਦਾ ਆਪਣੇ ਬੁਰੇ ਨਾਲ ॥
ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕੀ ਕਰੇਗੀ ॥ ਹੋਰ ਸੁਨਾ ਲਪੀਤ ਕਰਿ ਕੈ ਮੇਰਾ ਭੀ ਸਿਰ ਵ
ਦੇਗੀ ॥ ੨੨ ॥ ਬਿਅੰਦਾ ਖਤ ਸਰਗ ਦਰਾਜਾ ਜਿ ਦਸਤੁ ॥ ਬਰੇ ਮ

ਨਹਿ ਸਗ ਬਿਜ ਦਹਰ ਦੁਦਸਤਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਸਿਗਨੁ ਬਿਗੀਨ
 ਜਗ ਬਚਾਇ ਕੇ ਸਬ ਲਮਿ ਪਟੀ ਦੁਲ ਸਟਿ ਚਿਸੁ ॥ ਓਪਾਹਿ ਸੀਨੇ
 ਦੇ ਤੇ ਸਿਰ ਦੇ ਦੇਵੇ ਹਬ ਮਾਹਿ ਚਿਸੁ ॥ ੨੩ ॥ ਮਗ ਪੁਸਤ ਦਾ ਦੀ ਤੁਹਾ
 ਹਕ ਦਿਹਰਾ ਦੁਹਾਂ ਰੇ ਜਮੇ ਲਾਇ ਕਾਜੀ ਸਵਦਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਜੇ
 ਹੀ ਤੇ ਮੇਰੇ ਤਾਈ ਪਿਠ ਦਿਤੀ ਹੈ ਤੇ ਨੂਸਚਾ ਖੁਦਾਇ ਦੇਵੇਗਾ ॥ ਚਿਸੇ
 ਦਿਨ ਨਿਆ ਓਕੇਗਾ ॥ ੨੪ ॥ ਬਿਅੰਦਾਖਤ ਸਰਖਾਨਾ ਅਮਦ
 ਬਬਜਾ ॥ ਬਿਅਾਲਾ ਸਕਾਜੀ ਬਿਖੁ ਸੁਪੀਦ ਦਰਾਜਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥
 ॥ ਸਟਿਕੈ ਸਿਗਨੁ ਬਿਗੀਨ ਤੇ ਫੇਰਿਆ ਪਟਿ ਪਹਿਆਈ ਕਾਜੀ
 ਦੀ ਲੇਖਨ ਲੇਖੀ ਗਈ ਲੀ ਮੀਹੇ ਇਕੈ ॥ ੨੫ ॥ ਬਿਅੰਦਾਖਤ ਬਰ
 ਦਾਹਿਗੁਰੂ

ਸਰਜਿਖੁ ਦਦਸਤ ਖਾਕਾ ॥ ਬਿਗੁ ਫਤਾ ਖੇਜੇ ਦਸਾ ਰਾਨ ਪਾਕਾ ॥ ਟੀ ੧੦
 ਕਾ ॥ ॥ ਉਠਿ ਕੈ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਉਤੇ ਮਿਟੀ ਪਾਵਟ ਲਗੀ ॥ ਆਖਿ
 ਚਿਉਣੇ ਕੋ ਕੋਰੁ ਟੀ ^{ਹੁਕਮ} ਚਿਉਣਿ ॥ ੨੬ ॥ ॥ ਬਿਬਦ ਕਾਰ ਕਰਦੀ ਕਸੇ ਸੇਰ
 ਬਖਤਾ ॥ ਕਿਕਾ ਜੀ ਬਜਾ ਕੁ ਸਤ ਯਕ ਜਖਾ ਮਸਖਤਾ ॥ ਟੀ ਕਾ ॥ ॥
 ਕੋਈ ਅਸਾਖਟ ਕਰਮ ਕਰਗਾਇਆ ਹੈ ॥ ਜੇ ਮੇਰੇ ਖਾਂਦਨੁ ਮਾਰਗ
 ਇਆ ਹੈ ॥ ਨਾਲਤ ਲਵਾਰੇ ॥ ੨੭ ॥ ॥ ਬਹਰਜਾ ਕਿਯਾ ਬਦਖੀਨ ਸੁ
 ਨਿਸਾ ॥ ਹੁਮਾਂਗੀ ਰਦਗ ਮਗਮਦ ਮਾ ॥ ਟੀ ਕਾ ॥ ॥ ਨਿਸਾ
 ਗਤੁ ਸੀ ਪਾਵਟੇ ਕੂਟੀ ਨਿਸਾਨੀ ॥ ਚਿਉਣੁ ਸੀ ਕੋਰੇ ਸਭੇ ਮਰਦਤੁ
 ਸੀ ਜਾਹੇ ॥ ੨੮ ॥ ॥ ਬਾਜਾ ਜਹਾਂ ਖਲਕ ਇਸਤਾਦੁ ਕਰਦਾ ਬਜ

ਏ ਕਿਸਰਕਾਜੀ ਅਫਤਾਦਕਰਦਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਓਸੇ ਜਾਗਲੇ
 ਕਾਨੂਲੇ ਗਈ ਲੇਹੂਲੇ ਕਾਨੂ ਵਿਖਾਇ ਦੀ ॥ ਜਿਥੇ ਸਬਕਾ ਸਿੰਘ
 ਬੈਠਾ ਹੈ ਸੀਤ ਖਤ ਉਤੇ ॥ ੨੯ ॥ ॥ ਬਿਦਾਨ ਸਹਮ ਹੋਏ ਮਰਦ
 ਮਾਂ ॥ ਕਿੰਨੀ ਰਾਬ ਕੁ ਸਤ ਸਹਾਜ ਹੁਮਾਂ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਜਾਤਾ ਸ
 ਕੁਨਾਇ ਸਤੀ ਆਕੁ ਤੇ ਮਰਦਾ ਕੁ ॥ ਜੇ ਕਾਜੀ ਦਾ ਸਿਰ ਏ ਸੇਵਾ ਦੇ
 ਅਯੋਂ ਇਸਤੀ ਤੇ ਲੇਕੁ ਆਯੋ ॥ ੩੦ ॥ ॥ ਗਾਰਿ ਫਤੁ ਦ ਓਰਾ ਬਬ
 ਸਤਿ ਦ ਸਖਤਾ ॥ ਕਜਾਏ ਜਹਾ ਗੀਰ ਬਿਨ ਸਸਤਤ ਖਤਾ ॥ ੩੧ ॥
 ਸਕੁਰਾ ਜੇ ਨੂ ਬਿਨ ਕੇ ਸਖਤੀ ਸੇ ਲੇਕੁ ਹਿਗਏ ॥ ਜਿਥੇ ਜਹਾਂ ਗੀਰ ਪਾ
 ਤੁਸਾ ਹਤ ਖਤ ਉਪਰ ਬੈਠਾ ਸੀ ਸਕੁਰ ਕੀ ਕਤ ਕਹੀ ॥ ੩੧ ॥ ਬਗੁ

ਏਸਦੀ

ਫਤਿਹੁ ਭੀਰਵਾ ਲਹੜਾਇ ॥ ਬਦਿਲਹਿ ਰਿਦਾਹੁ ਸਜਾਇ ਸ २੧
 ਦਿਹਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਜਹਾਂਗੀਰਨੇ ਆਖਿਆ ਜੇਏ ਸੇ ਦੇਹੁ ਵੇਲੇ ਕੋਰੇ
 ਜੇਏ ਸੇ ਦੇ ਮਨਿਆਵੈ ਸਾਈ ਸਜਾਇ ਇਹੁ ਦੇਵੈ ਗੀ ॥ ੩੨ ॥ ਬਿਛ
 ਰੁੰਦ ਜਲਾ ਦਹਾਂ ਸੇਰ ਬਖਤਾ ॥ ਕੀਈ ਸਰਜੁ ਦੂਨ ਬਯਕ ਜਖਮ
 ਸਖਤਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਸਦਕੇ ਚੂਹੇ ਕਬਖਤ ਬੁਢੀ ਨਿਆਖਿਆ
 ਜੇ ਇਸਦਾ ਸਿਰ ਵੇਢੇ ਇਕੇ ਜਖਮ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲਾ ॥ ੩੩ ॥ ਚੁਸਮ ਸੇ
 ਰੁੰਦੀ ਦਾ ਅੰਨ੍ਹੇ ਜੁਆਂ ॥ ਬਰਲਰ ਜਹ ਦਹਾਂ ਮਦ ਚੁਸਰ ਦੇ ਗਿਰਾ ॥ ॥ ਟੀ
 ਕਾ ॥ ॥ ਬਗੁਫਤਾ ਕਿਮ ਨਕਾਰ ਬਦਕਰ ਦਹਾਆ ॥ ਬਕਾਰੇ ਸੁਮਾਂਤ
 ਉਰਖ ਦਕਰ ਦਾਆ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਕਹਿਓ ਸੁਰਾਜੇ ਨੇਐ ਇਸ

ਤੀ ਮੇਨੇ ਮਾਝਾ ਕਰਮ ਕੀ ਆਹੈ ॥ ਤੇਰਾ ਬਚਨ ਮੇਨ ਹੀ ਮਾਨਿਆ ॥ ਤੈਥੇ
ਮੇਰੂ ਠਾਪਇ ਆਹਾ ॥ ੩੫ ॥ ਨਮੁੰਦ ਹਬ ਸਾਰ ਤਬ ਚਸਮੇ ਬਾਘ ॥
ਕਿਏ ਬਾਨੂ ਏਸ ਰਵੇਰੇ ਬਾਨੂ ਆ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਨਿਰਾ ਦੀ ਸਾਰ ਤਕੀ
ਤੀ ਓਸਾ ॥ ਕਿਏ ਸਰਬ ਇਸਤੀ ਦੀ ਸਰਦਾਹ ॥ ੩੬ ॥ ਜਿਹ ਕਮੇ
ਸੁਮਾ ਮਨ ਖਤਾ ਕਰਦਹਾ ॥ ॥ ਕਿਈ ਕਰ ਬੇਬਾਸ ਲਤ ਕਰਦਹ
ਆਮ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਇਏ ਸਤੀ ਤੇਰੀ ਮਸਲਤ ਵਿਚਿ ਮੇਨ ਹੀ ਵ
ਰਿਆ ॥ ਤਿਸ ਤੇ ਮੇਨੁ ਪਾਪੀ ਮਾਨਿਆਹੈ ॥ ੩੭ ॥ ਖਲਾਸ ਮਬਿਦ
ਹਾਹੰਦ ਕਰਦ ਮਕਬੂਲਾ ॥ ਕਿਆ ਹਦੇ ਖੁਦਾ ਅਸਤ ਕਸਮੇ ਰਸੂ
ਲਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਜੇਤੂ ਮੇਨੁ ਖਲਾਸ ਕਰੇ ਤਾ ਮੇਓ ਬਚਨ ਮੇਨ ਸਾਂ

ਮੇਰੁ ਖੁਦਾਇ ਦੀ ਸੇਹ ਹੋਰ ਸੁਲ ਦੀ ਸਹੁਰੇ ਜਿਨਾ ਮੀਨਾ ਤਾ ॥ ੩ ॥ ੭੨
 ੩੮ ॥ ਗੁਨ ਹਬ ਖਸ ਤੇ ਮਨ ਖਤਾ ਕਰ ਦਹਾ ਅਮਾ ॥ ਕਿਏ ਜਿਗਰ ਜਾਮ
 ਨ ਗੁਲਾ ਮੇਰੁ ਅਮਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਏਹੁ ਐ ਗੁਣ ਮੇਰੁ ਬਖਸ ਮੇ ਬਰੁ
 ਖੇਟ ਕਰ ਮਕੀ ਆਹੈ ॥ ਏ ਮੇਰੀ ਜਿਗਰ ਜਾਨ ਮੇਰੇ ਗੁਲਾ ਮਹਾਂ ॥ ੩੯
 ॥ ਬਗੁਣ ਤਾ ਕਦੀ ਰਾਜ ਹਪਾਂ ਸਦਕੁ ਸਮਾ ॥ ਨ ਕਾਜੀ ਮਰਾ ਨੀ ਦਹ ਦਸ
 ਤਾ ਅਮਦਮਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਇਸ ਤੀਨੇ ਆਖਿ ਆਪੇ ਕੁਈ ਓਜੇ ਮੇ
 ਮੇਰੀ ਆਦਾ ਪੀਜ ਮੇਰਾ ਸਿਰ ਦੁਫਾ ਤੇ ਭੀ ਨਹੀ ਕਾਜੀ ਮੇਰੇ ਹਬ ਆਉਣਾ ॥
 ੪੦ ॥ ਕਿਓ ਕੁਸਤ ਗਸਤ ਹਰਾਈ ਕੁਸਮਾ ॥ ਕਿਧੁ ਨੇ ਅਜੀ ਬਰਸੇ
 ਬਦਕੁਸਮਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਓਹੁ ਤਾ ਮਿਰਤੁ ਹੋਇ ਆਪਰੇ ਮੇਰੇ ਇਸਨੁ ਕਿ

ਸਵਾਸਤੇ ਮਾਰਾ ॥ ਇਸ ਦਾ ਖੂੰਨੀ ਮੇ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਉਤੇ ਲਵੇ ॥ ਇਸ ਤਾਲ
 ਇਆਰੇ ॥ ੪੧ ॥ ਕਿਖੁ ਸਤੁਰ ਕਿਥੀ ਰਾਖ ਲਾਸੀ ਵਿਹ ਮਾਵੁ ਮਨ ਹਜ਼
 ਰ ਤੇ ਕਾਬਹਾ ਲਹਿ ਰਵ ਮਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਜੇ ਮੇ ਬਹੁਤੁਰ ਜੀਹ ਇਸੇ
 ਫੇਰੇ ॥ ਮੇ ਗੁਣਿ ਜਾਰ ਤੁਕਾ ਬੇਈ ਜਾਨੀਹਾ ॥ ੪੨ ॥ ਬਗੁ ਫਤਹੀ ਸੁਖ ਨ
 ਰਾਵ ਕਰਦ ਸੁਖ ਲਾਸਾ ॥ ਦੁਖਾਨ ਹੁਦਾ ਆਮਦ ਜਾਮਹ ਕਰਦ ਵਾ
 ਸਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਕਹਿਓ ਸੁਖ ਨ ਤੇ ਕੀਤੇ ਸੁਖ ਲਾਸਾ ॥ ਘਰ ਆ
 ਪਣੇ ॥ ਇਕੋ ਮਾਯਾ ਕੀਤੀ ਓਸੁ ਸਭੁ ਇਕ ਠੀ ॥ ੪੩ ॥ ਬਬਸ
 ਤੰਦ ਬਾਰੇ ਤਿਯਾ ਗੀ ਕੁਨ ਦਾ ॥ ਕਿਏ ਜਦ ਮਰਾ ਕਾ ਮੰਗਾਰੀ ਵਿਹ ਦਾ
 ਟੀਕਾ ॥ ਬੀਨ ਕੇ ਬਹੁਤੁਰਾ ਦੇ ਭਾਰ ਤਿਯਾ ਗੀ ਕੀਤੀ ਓਸੁ ॥

ਅਤੇਆਖਿਓਸੁਵਾਹਿਗੁਰੂਨੇਮੈਨੂਦਰਸਨਕਾਬੇਦਾਇਸੇਤਰਕ ੭੩
ਰਾਵਟਾਸੀ॥ ੪੪॥ ਦੇਗਾਅਜਕਥਾਇਲਜੁਦਾਮੇਸਵਮਾਅ
ਗਗਿੰਦਬਾਸਮਬੁਬਾਜਆਮਦਮਾ॥ ਟੀਕਾ॥ ਮਤਾਇਨ
ਕਦਜਿਨਸਰਾਬਾਰਬਸਤਾਰਵੇਨੇਸੁਇਕਾਬਹਾਅਲਹਸੁਦਸਤਾ
॥ ਟੀਕਾ॥ ਰੇਕਜਿਨਸਬਸਤਗਹਿਦੇਗੁਰਦੇਗੁਰਬਧੇਅ
ਸਵਾਹੀਕੀਤੀਕਾਬੇਬੀਨੇਤਰਫਕਾਬੇਨੁਤੁਰੀ॥ ੪੫॥ ਚੁਏਰੁਬਰਾ
ਮਦਦੁਸੇਚਾਰਮੀਜਲਸਾਬਯਾਦਆਮਦਹਖਾਨਹੋਦੇਸਤਸਾ॥
ਟੀਕਾ॥ ਜਦਾਂਬਾਹਰਦਇਤੈਮਜਲਾਯਾਈ। ਤੁਯਾਦੀਮਤਦ
ਪਰਿਆਇਪਇਆ॥ ੪੬॥ ਬਬਾਜਆਮਦਹਨੀਮਸਬਖੰਨ

ਹਾਅੰ ਚੁਨਿਆ ਮਤ ਅਜੇ ਮੋਜੇ ਦੇ ਲਤ ਗਿਰੰਗ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਫੇਰਿ
ਆਈ ਅਪੀਰ ਤੁਨੀ ਮਤ ਦੇ ਪਗ ਬਡਾ ਧਨ ਨਿਆ ਮਤ ਬਹੁਤਾ ਰਿ
ਆਈ ॥ ਬਡੀ ਆਚੀ ਜਾਲਿਆਈ ॥ ੪੮ ॥ ਬਦ੍ਰੰ ਸਤ ਆਲਾ ਮਕ
ਜਾ ਜਾਇਗ ਸਤ ॥ ਚਿਦਾਨ ਦਕਿਕ ਸਹਾਲ ਬਰ ਸਰਗੁ ਸਤ ॥ ॥
ਟੀਕਾ ॥ ਸਿਸਾਹ ਕਿਆ ਜਾਵੇ ਜੇ ਰਿਖੈ ਗਈ ਹੈ ॥ ਕਿਆ ਕੋਈ ਜ
ਟਦ ਹੈ ਰਿਖੈ ਹਾਲ ਦੀ ਜੋ ਪਈ ਗੁਜਰਦੀ ਹੈ ॥ ੪੯ ॥ ਬਿਦਿਹ ਸਾ
ਕੀ ਆਪਿ ਆਲਾ ਹਫੇ ਕੇ ਜਹ ਫਾਮਾ ॥ ਕਿਆ ਗਾ ਬਕਾਰਾ ਸਤ ਦਰਦ
ਕਤ ਆਮ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਦੇ ਸੁਖਈ ਜਾਪਿ ਆਲਾ ਸੁਖੇ ਦਸੁ ਜੈ
ਜੁ ਮੇਰੇ ਤਾਈ ਕੀ ਮੇਰੇ ਵਿਚ ਜੀ ਗਏ ॥ ੫੦ ॥ ਬਮਨ ਦਿਹ ਕਿਖੁ ਸਤਰ

ਦਿਮਾਗੇ ਕੁਨੇਮਾਗ ਕਿਰੇਸ਼ਨ ਤਬੈ ਚੁੰਚਰਗੇ ਕੁਨੇਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਮੈ
ਨੁਖਿਆਲਾ ਦੇਹ ਜੁ ਮੈ ਖੁਸਾ ਦਿਮਾਗ ਕਰਾ ਬੁਧਨੁ ਚਰਾਗ ਕਰਾ ਉਨਲ
ਬੁਧਿ ਤੇਹੁ ਪਿਆਲਾ ਕਰਾਹੈ॥ ੫੧॥ ੫॥ ॥ ੩ ॥ =
॥ ੩੦ ॥ ੩੦੦ ॥ ੩੦੦ ॥ ੩੦੦ ॥ ੩੦ ॥ ੧੬॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ
ਫਤਹ॥ ॥ ਖੁਦਾ ਦੇ ਦਬਖ ਮਿਦੇ ਦਿਲ ਕੁਸਾਇ ਰਾਜਾ ਬਖ
ਸਰੇ ਜੀ ਦਿਹੇ ਰਹਿਨੁ ਮਾਇ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਬਖਸ਼ ਮਟ
ਵਾਲਾ ਹੈ॥ ਤੇ ਦਿਲ ਦੇ ਬੇਲਟ ਵਾਲਾ ਹੈ॥ ਰਾਜਾ ਕਰ ਕੈ ਬਖਸ਼ ਮਦਾ ਹੈ॥
ਤੇ ਰੇ ਜੀ ਦੇ ਵਟ ਵਾਲਾ ਹੈ॥ ਰਾਹਿ ਦੇ ਦਿਖਾ ਵਟ ਵਾਲਾ ਹੈ॥ ੧॥ ਨਫ ਉ
ਜੇ ਨਫ ਰੇ ਮੇ ਨਫ ਰੇ ਨਫ ਰੇ॥ ਖੁਦਾ ਦੇ ਦਬਖ ਮਿਦੇ ਜਾਹਰ ਜਗੁਰਾ॥

ਟੀਕਾ॥ ॥ ਨਵੇਂ ਜੋ ਵੇਤੇ ਨਹੀਂ ਵੇਫਰ ਸਨ ਹੋਵੇ ਨਵਰ ਨਿਸਪਾਸਾ ਤੇ ਵ
 ਹਿਗੁਰਬਖਸੇ ਤਾਂ ਤਿਥੇ ਕੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇ ਮੇਸੇ ਨੂੰ॥ ੨॥ ਹਿਕਾਸ
 ਤਸੁ ਨੀ ਦੇ ਮਦੁਖਤਰ ਵਜੀਰ॥ ਕਿਹੁ ਸਨ ਲਜ ਮਾਲਾ ਅਸਤੋਰੇ ਸ
 ਨਜ ਮੀਰ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਕਥਾ ਸੁਨੀ ਹੈ ਮੇਵਜੀਰ ਦੀ ਬੇਟੀ ਦੀ॥ ਰੂ
 ਪ ਦੀ ਸੁੰਦਰੇ ਬਪ ਨਿਸਦੀ ਵਡੀ ਭਿਜ ਲਹੇ ਸੀ॥ ੩॥ ਵਜਾ ਕੇ ਸੋਰੇ
 ਸਾਹੁਰੂ ਮੀ ਕੁਲਾਹਾ ਦਰਖਾ ਸਿਦਏ ਸਾ॥ ਸੁਚਰਖਾ ਸਿਦਹ ਮਾਹਾ॥
 ਟੀਕਾ॥ ॥ ਭਿਥੇ ਦਰਾਜ ਨੁਥਾ ਸੇਰੀ ਮਦਾਰਾਜਾ ਬਾ॥ ਸੁਰਜ ਕੀ ਨਿਆ
 ਈ ਸੇਰਾ ਵਾਨ ਬਾ॥ ਚੰਦ ਮੇ ਦੀ ਨਿਆਈ ਪ੍ਰਗਾਸ ਬਾ॥ ੪॥ ਯਕੇ
 ਰੇ ਜੋਰੇ ਸਨ ਬਰਾ ਮਦ ਸਿਕਾਹਾ॥ ਹਮਾਹੁ ਜਾਨ ਬਾਨ ਬਹਰੀ ਹ

ਜਾਗਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਸਿਕਰ ਬੇਲ ਨਾਇਆ ॥ ਸਬ
 ਚੀਤਿ ਬਾਜ ਬਹੀ ਗੰਗ ਨਹੀ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ॥ ੫ ॥ ਬਪਹਨ ਦਰੰ ਮ
 ਦਬਨਖ ਸੀਰਗਾਹਾ ਬਜ ਦਗੋਰਾ ਆਹੂ ਬਸੇ ਸੇਰ ਸਾਹਾ ॥ ਟੀਕਾ
 ॥ ਸਿਕਰ ਗਾਹ ਦੀ ਜੇ ਜਾਗਾ ਹੈ ਸੀ ॥ ਤਿਥੇ ਰਾਜਾ ਆਇਆ ॥ ਮ
 ਰੇ ਗੋਰਾ ਪਰ ਤੇ ਹਰਨ ਤੇ ਸੇਰ ॥ ਪਾਤ ਸਾਹਨੇ ॥ ੬ ॥ ਦਿਗਰ ਸਾਹ ਮਰ
 ਹ ਬਦਰਾਂ ਮਦਦ ਲੇਗਾ ॥ ਦੁਰਖ ਸਿੰਦਾ ਮਹੇ ॥ ਦੁਗੁਰ ਗਿਦਹ ਸੇਰ ॥
 ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਦੁਜਾ ਸਾਹ ਪਸਰ ਮਦਾ ਆਇਆ ॥ ਜੇਰ ਨ ਲਜੈ ਸੇ
 ਰੰਦ ਮਾਪ ਗਾ ਸਹੇ ਪਗਾ ਸਦਾ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇਰਾ ਜਕੇ ਸੇਰਾ ਆਦਦ ਹੈ
 ॥ ਦੁਸਹੇ ਦਰਾਂ ਮਦ ਯਕੇ ਜਾਇ ਸਖਤਾ ॥ ਕਿਰਤੇ ਗਯਾ ਹੀ ਦਿਹਦ

ਨੇਕ ਬਖਤੁ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਦੇਵੇ ਪਾਤਿਸਾਹ ਜੁ ਪਦੇ ਵਿਚ ਆਇ ਵਿ
 ਕੇ ਜਾਗਾ ॥ ਕਿਸਤਾਂ ਈ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਫਤੇਹੇ ॥ ਭੁਲੇਕਰ ਮਾਵਲੇ ॥
 ॥ ਕਿਹੋ ਜੇਨ ਇਕ ਬਾਲ ਸਾਹੀ ਦਿਹਾ ॥ ਕਿਯ ਜਨ ਦਾ ਕਿਹ ਕਾ ਮਗਾ
 ਹੀ ਦਿਹਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਇਸ ਦਿਨ ਕਿਸਨੁ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਫਤੇਹੇ
 ਗਾ ॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਿਸਨੁ ਬਖਸੀ ਸਕਰੇਗਾ ॥ ੯ ॥ ਬਜੰਬ ਸੁਦਹਾਂ ਮ
 ਦੁਸਹੇ ਦਲੇਰਾ ॥ ਕਿਬਰ ਬਚਾ ਆਹੁ ਯਕ ਬਗਾ ਮਦੁ ਸੇਰਾ ॥ ੪
 ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਬਡੇ ਜੇਹਨ ਲਾਭ ਆਇ ਦੇਵੇ ਪਾਤਿਸਾਹ ॥ ਜੈ ਸੇਏ ਕਰਨ ਪੁ
 ਰੇ ਸੇਰਾ ਆਵਤੇ ॥ ੧੦ ॥ ਬਗੁਰੀ ਦਨਾ ਮਦੁ ਅ
 ਬਰੇ ਸਿਆਹਾ ਸਨਾਨੇ ਬਿਅੰਦਾ ਬਤਨੇ ਜਹ ਚੁਕਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥

ਗਜਕੇਆਏਦੇਵੇਪਾਤੁਸਾਹਮੇਸੇਆਏਜੈਸੇਕਲੀਆਪਟਗਗਜ ੭੬
ਕੇਆਵਟੀਆਹੈਨਿ। ਨੇਜੇਸਦਿਆਨੇ। ਐਸੇਜੈਸੇਵਟੇਡਿਗਦੇਹੈਨਿ।
੧੧। ਚੁਨੰਤੀਰਬਾਹਾਨਪਰਦਹਸੁਦਹਾ। ਜਿਮੀਅਸਮਾਨਪੁਰਾਨ
ਕਰਦਹਸੁਦਹਾ। ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਐਸੇਤੀਰਾਦੀਬਰਖਚੋਈ। ਜਿਮੀ
ਅਸਮਾਨਪੁਰਨਹੋਇਰਹਿਆ॥ ੧੨। ਚਕਾਚਕਬਰਖਾਸਤੇ
ਕੇਸਿਨਾ। ਯਕੇਰਸਤਖੇਜਾ। ਜਬਗਮਦਜਗੰ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਨੇ
ਜੈਜੈਨੇਕਾਵਲੇਤਿਨਦੀਬਰਖਾਬਡੀਹੋਈ॥ ਇਕਾਖਰਮਾਨੇਅ
ਇਗਈ॥ ਐਸੇਜੁਧਾਨਾਜਗਤਾਦਿਚਾ॥ ੧੩। ਚੁਸੁਰੇਸਰਾਫੀ
ਬਰਖਮੇਜੁਹਾ। ਕਿਰੇਜੈਕਿਆਮਤਬਰਖਮੇਜਦਹਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥

ਮਹਾਦੇਵ ਕਰਨਾ ਇਵ ਜਾਣੀ॥ ਆਖਰ ਦੇਸ ਮੇ ਮਨੇ ਮੇ ਜੇਹੂਆ
ਲੇ॥ ੧੪॥ ਗੁਰੇਜ ਸੁਦਰਾ ਮਦਬ ਅਰਬੀ ਸਿਪਾਹਾ ਬਗਾਲਬ
ਦਰਾ ਮਦਚੁ ਮਗਰਬ ਸਾਹ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਅਰਬ ਦੇਸ ਦਸੇ
ਪਾਤਿਸਾਹੁ ਬਾਹੂ ਮਦਾਤਿ ਸਦੀ ਸਿਪਾਹ ਨ ਸਿਗਾਈ॥ ਅਤੇ
ਪਸਚਮ ਦਾ ਜੋ ਪਾਤਿਸਾਹੁ ਆਹਾ ਸੀ ਸੋ ਜੋ ਗਵਿਰਿ ਆਇਆ
੧੫॥ ਕਿਤਨ ਹਾਥਿ ਮਾਂਦਹਾ ਅਸਤੁ ਸਾਹੇ ਅਰਬਾ ਬਦਕਤੇ
ਚਪੇ ਸੀਨ ਸਮਾਸਤੁ ਗਰਬਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਅਕਲਾਹ ਹਿਗ
ਇਆ ਅਰਬ ਦਾ ਪਾਤਿਸਾਹਾ ਜੈ ਸੇਰਾ ਤੁਕੇ ਸਮੇ ਸੁਰਜੁ ਲਹਿਦ
ਲੇ॥ ਤੇਹਨੇ ਰਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਿਵੇਰੁ ਮਦਾ ਪਾਤੁ ਸਾਹਾ ਅਨੇ ਰਹੂਆ॥ ੧੬

ਚਿਤਾਬਸਨਾ॥ ਦਸਸਵਦਦਸਤਗੀਗਾ॥ ਚੁਦੁਜਦੇਸਵਦਦਦ॥ ११
 ਤਸਰੰਬੰ^੨ਅਸੀਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤਾਐਸੇਪਕਹਿਲਇਆ॥
 ਸਿਪਾਹੀਆਨੇ॥ ਜੈਸੇਰਾਤਕੇਸਮੇਚੇਰਪੁੰਡੀਦੀਹੇ॥ ੧੬॥ ਬਬਸ
 ਤੁਦਸਹਿਰਾਬੁਰਦਨਿਜੰਦਸਾਹਾ॥ ਚੁਮਾਹਾਅਫਕੋਨਹਮਚੁਬੁ
 ਰਦੇਦਮਾਹਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਬੰਨਕੇਰੀਮਦੇਪਾਤਿਸਾਹਲੈਗਏ
 ਪਜਚਮਦੇਪਾਤਸਾਹਕੇਲਾ॥ ਜੈਸੇਰਾਹਕੇਤਚੰਦਮੇਨੂੰਗਾਸਾ
 ਦੇਰੇਨਿ॥ ੧੭॥ ਬਖਾਨਹਖਬਰਆਮਦਹਸਾਹਬਸਤਾਹ
 ਮਹਕਾਰਦੁਜਦੀਵਮਰਦੀਗੁਜਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਬਬਰਾ
 ਈਜੇਸਾਹਪਾਤਿਸਾਹਬਧਾਹੈ॥ ਦੀਵਾਨਮੁਸਦੀਦੁਜੀਰਸ

੧੧

੧੬

ਸਭੁਨਾ ਦੀ ਗਲ ਗੁਜਰ ਗਈ ॥ ੧੯ ॥ ਨਿਸ਼ਾ ਸਤੀ ਦਬ ਮਜਲਸ
 ਜਿਦਾਨਾ ਇਦਿਲਾ ਸੁਖ ਨਗਾਂ ਦੀ ਪਨਹਾਵ ਨਾ ਸਹਿ ਪਾਜਿਲਾ
 ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਬੈਠੇ ਸਭੁ ਦੇ ਦਿਚਿ ਬੁਧ ਦੁਖ ਨ ਤੇ ਸਗੀ ਮੀ ਦੇ ਹੋਇ
 ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਫੁਪ ਕੈ ਗਲਾਂ ਕਰਨ ਮਾਤ ਕੋਈ ਦੁਖ ਕੋ ਲੁਟ ਦਾਹੇ ਦੇ ॥ ੨੦ ॥
 ਚੁਕਿ ਨਸੀਦਈ ਖਬਰ ਦੁਖ ਤਰਵ ਜੀਗ ਬਿਬਾਸ ਤੇ ਦਸ ਮਸੇ
 ਰਜੁ ਸਤੀ ਦਤੀਗ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਜਦਾ ਸੁਨਿਆ ਵਜੀਰ ਦੀ ਬੇਈ
 ਨੇ ਦੇਹ ਖਬਰ ਤੁਲਵਾਰ ਲਕਨਾ ਲਖਾਈ ॥ ਤੇ ਤੀਰਕਾ ॥ ਨਹ ਥ
 ਪਕੜੀ ॥ ੨੧ ॥ ਬੋਧੇ ਸੀਦ ਨਰ ਬਫਤੁਗੁ ਮੀ ਕਬਾਇ ॥ ਬਜੀ ਬਰ
 ਨਿਸ਼ਾ ਸਤੀ ਬਿਆਮ ਦਬ ਜਾਇ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਜਗੀ ਤੇ ਬਾਫ

ਤੇ ਦੀ ਗੁਮੀ ਕਵਾਇ ਪਹਿਨੀ ਚਿਸਾ ਤੇ ਪੇੜੇ ਤੇ ਦਾਹਿਅਾਈ ਉਸੇ ॥ ੨੮ ॥
 ਜਾਗਾ ॥ ੨੨ ॥ ਰਵਾਂ ਸੁਦ ਸੁਇ ਸਾਹ ਮਗਰ ਬਚੁ ਬਾਦਾ ਕਮਾਨੇ ਕਿ
 ਜਾਨੀ ਬਤਰ ਕਸੁਦ ਨਿਹਾਦਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਚੁਲੀ ਪੰਚਮ ਦੇ ਪਾਤ
 ਸਾਹ ਦੇ ਪਾਸਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਦਿਖਾਨੀ ਕਮਾਸ ਹੁਲੈ ਈਤਰ ਕ
 ਸਕ ਮਰਨ ਲਬਧਾ ॥ ੨੩ ॥ ਬਪੇ ਸੇ ਸਹੇ ਮਗਰ ਬਦਰ ਮਦਦ ਬੇਰਾ
 ਚਗੁ ਰਗੀ ਦਹ ਬੋਰੇ ਚੁਦਰਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਪਸਚਮ
 ਦੇ ਪਾਤਿ ਸਾਹ ਦੇ ਪਾਸਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਜੇ ਸੇ ਗਰਜ ਕੇ ਬੁਦਲ ਤੇ ਸੇਰ
 ਆਵਦਾ ਹੈ ॥ ੨੪ ॥ ਦੁਆ ਕਰ ਦੇ ਸਾਹ ਆਜਾ ਦਬ ਖਤਾ ॥ ਸ
 ਜਾਵਾਹ ਦੇ ਹੀ ਮੁਸਾਯਾ ਨਤ ਖਤਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਸਾਹ ਬਸਲਾ

ਮਤੁਹੈਏਖਾਤੁਸਾਹਾ। ਤੁਲਾਇਕਹੈਛਰਦੇਤੇਲਾਇਕਹੈਤਖਤੁਦੀ
 ੨੫॥ ਮਰਾਕਾਂਹੀਆਆਮਦੁਜਬਹਿਰਕਾਹ। ਬਰੇਸਦਸਵਰੇ
 ਬਯਕਸਕਲਸਾਹ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸਾਨ੍ਹੇਪਾਹੀਹੈਸਮਿਆਏ
 ਹੇਸਨਿਵਾਸੁਤੇਪਾਹਦੇ। ਦੇਸੇਅਸਵਾਰਸੀਤੇਇਕਸਕਲ
 ਪਾਤਿਸਾਹਦੀਸੀ॥ ੨੬॥ ਕਿਬਿਹਤਰਹੁਮਾਨਸਤਾਂਗਾਬਿਦਹਾ
 ਵਗਾਰਨਹੁਖੁਦਸਮੇਤਬਰਸਰਬਿਨਹਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇਭੁਲਾ
 ਕਰੇਤਾਪਾਹੀਸਾਨ੍ਹੇਦੇਹਾ। ਜੇਨਾਵੇਵੇਗਾਤਾਮੇਤਾਆਪਟੇਸਿਰ
 ਪਰਰਖਾ॥ ੨੭॥ ਸੁਨੀਦੀਜਿਮਨਸਾਹਗਾਰਈਸਖੁਨਾਹੁਮਾਨ
 ਤੁਰਾਏਖਬਰਕੰਦਬੁਨਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸੁਨੇਗਾਜੇਕਹਿਸਾਨ੍ਹਾ

॥ ਤਿਸਾਹ ਉਹੁ ਤੇਰੇ ਤਾਈ ਜਹੁ ਤੇ ਪਟੇਗਾ ॥ ੨੮ ॥ ਸੁਨੀ ਦੀ ਸੁਖ ੨੮
 ਨਸਾਹ ਪੇਲਾ ਦਤਨ ਬਲਰਜੀ ਦਬਰ ਖੁਦ ਚੁਬਰਗੇ ਸਮਨਾ ॥
 ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਸੁਨਿਕੇ ਸੁਖ ਨ ਪਾਤੁ ਸਾਹ ਕੀ ਬਿਆਜੈ ਸੇਚ ਬੇਦੇ ਪ
 ਤਕ ਬਦੇ ਹੈਨ ॥ ੨੯ ॥ ਚੁਨ ਜੀਗ ਕਰਦੇ ਦਈ ਕਾਹੀ ਆਲਦਾ ਨ ਮ
 ਮਗਰ ਸਾਹ ਬਾਸ ਦਜੁਵਾਂ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਐਸਾ ਜੁਧ ਕੀਤਾ ਹੋਏ
 ਨਾਪਾਹੀ ਆਯੋ ॥ ਨਜਾਣੀ ਐ ਜੇ ਐਸਾ ਪਾਤੁ ਸਾਹ ਹੋਵੇ ॥ ੩੦ ॥ ਨਦਾ
 ਨ ਮਕਸੇ ਸਾਹ ਹਸਤ ਸੁਜੁਵਾਂ ॥ ਕਿਮਾਰਾ ਬਿਗੀਰਦ ਜਿਮਾਜੀ ਦ
 ਰਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਨਜਾਣੀ ਐ ਜੇ ਕੋਈ ਐਸਾ ਜੁਵਾਨ ਹੋਵੇ ॥ ਮੇਨੁ ਮ
 ਯੀਦਗਾ ਵਿਚੋ ਬੀਨ ਕੇ ਲੈ ਜਾਵੇ ॥ ੩੦ ॥ ਜਿਧੇ ਸੀਨ ਹਏ ਸਹਦੁ ਜੀਗ

ਬੁਖਾਂਦਾ ਸੁਖਨਹਾਇ ਪੋਸੀ ਦਬਾਉ ਬਿਗਦਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਵਜੀ
ਰਾਂ ਨੂਸੁ ਦਿਆ ਤੇ ਸੁਖਨ ਕਹਿ ਆਨ ਲਉ ਸੁਦੇ ॥ ੩੨ ॥ ਰੁਦੀ ਦੀ ਰੁਨ
ਕਾਹੀ ਅੰਜੰਗ ਕਰਦਾ ॥ ਕਿ ਅਜ ਮੁਲਕ ਯਜਨ ਦਾ ਬਰਾਵਰ ਦਗਰ ਦ
॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਐ ਵਜੀ ਰਹਿ ਠਹੈ ਜੁ ਪਾਹੀ ਆਲੇ ॥ ਜੇ ਜੁ ਪਕੀਤ ਹੈ
ਜਗਤ ਦਾ ਪ੍ਰੀਆ ਦਾ ਹੈ ਨੇ ਬਾਹਗ ॥ ੩੩ ॥ ਮੁਬਾਦ ਕੁਨ ਦਤੁ ਖਤ ਬਰਮੁ
ਲਕ ਸਖਤਾ ॥ ਦਿਹ ਦਕਾਹੀ ਆਗਾਂ ਅਜ ਨੇ ਕਬ ਖਤਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥
ਮਤੁ ਦੇ ਰੂਕੈ ਸਖਤ ਕਰਕੈ ਮੁਲਖ ਮੇਰਾ ਲੁਟ ਲੈਣਾ ॥ ਦੇਈ ਏ ਸਨੁ ਪਾ
ਹੀ ਬੇਹੋ ਕੀ ਮਤੇ ਦਿਗਾ ਰੁਨ ਕਰੀ ਏ ॥ ੩੪ ॥ ਹੁਮਾ ਸੁਹਮ ਹੁਬੁ ਸੀਅ
ਪੇ ਸਖਾਦਾ ॥ ਫਟ ਲਹਨ ਮੁਦ ਸੁ ਕਿ ਰਿਗ ਨਿਸਾਦਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥

ਓਸੇ ਪਾਤਸਾਹੁ ਸਦਵਾਇਆ ॥ ਕੈਦ ਵਿਚੇ ਹਵਾਲੇ ਉਸਦੇ ਕੀ ८੦

ਤਾਂ ॥ ੩੫ ॥ ਤੁਆ ਜਾਦਗ ਸਤੀ ਅਜੀ ਸਹਲ ਚੀਜਾ ॥ ਬਿਗੀ ਗੇਇਗਾ ॥ ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਬੈਠਾਇਆ ॥
ਦਰਤੁ ਅਜਜਾ ਅਜੀਜਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਤੁਆ ਜੁਰਦਾ ਕਿਉਂ ਹੈ ਬੁਝੀ ॥

ਕਿਆ ਹੁਆ ਜੇ ਅਸਾ ਪਾਹੀ ਬਧੇ ॥ ਲੈ ਬੁਝੀ ਪਾਹੀ ਤੁਜਾ ਨ ਬੇਭੀ ॥

ਅਸਾਨੂੰ ਪਿਆਰਾ ਹੈ ॥ ੩੬ ॥ ਜਨੇ ਪੇਰਦ ਸਤਾਰ ਰਾਤਾ ਬਦਾਦਾ ॥

ਦਿਗਰ ਮੁਸਤਬਰਦ ਸਤਤੇਗਾ ਸਨਿਹਾਦਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਇ

ਸਤੀ ਨਿਪੇਚ ਪਗਦਾ ਪੁਟਕੈ ਫੇਰਿ ਬਧਾ ॥ ਤੇ ਦੁਨੀ ਤਲਵਾਰ ਤੁਮਰ

ਰਖੀ ॥ ੩੭ ॥ ॥ ਬਿਜਦ ਤਾਜੀਆ ਨਹ ਬਹਰ ਚਾਰ ਚਾਰਾ ॥ ਬਗੁਫਤਾ

ਕਿਏ ਬੇਖਬਰ ਬੇਮੁਹਾਰਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਚਾਰ ਚਾਰ ਕੋਰੇ ਸਭਨੂੰ

ਮਾਰੇ॥ ਤੇ ਕਹਿਆ ਏ ਬੇਖ ਬਰੇ ਬੇਖੁ ਹੋਰੇ॥ ੩੮॥ ਗਿਆ ਮਦਦਰੀ
 ਜਾ ਵਜਾ ਕਾਹੇ ਸਤਾ॥ ਕਿਏ ਜਦ ਗਵਾਹ ਅਸਤਾ ਜਨ ਦਾ ਯਕੇਸ
 ਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੁਸੀ ਜੇ ਏ ਬੇਅਏ ਹੋ ਉਹਾ ਪਾਹੁ ਨ ਸੀ॥ ਪਾਹੁ
 ਤਾ ਬੇਭੀ ਬਹੁਤ ਸੀ॥ ਤੁਸੀ ਕੀ ਕੀਤਾ ਸਾਹੁ ਵਾਹਿਗੁਰੁ ਇਕਰੇ॥
 ੩੯॥ ਦੋਰੇ ਗੇ ਮਗ ਬਰਗ ਫੁਕਾ ਵਾਸਤਾ ਬੋਰੇ ਏ ਮਗ ਪਨ ਹੋਖੁ
 ਦਾ ਅਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਅਸਰ ਜੇ ਜੇ ਅਸਾਨੇ ਅਵਗੁਟਾ
 ਨੁਵਾਹਿਗੁਰੁ ਬਖਸਦਾ ਹੋ॥ ਪੈਨ ਵਾਹਗੁਰੇ॥ ੪੦॥ ਰਹਾਈ ਦਿ
 ਹਦੇ ਦਹਾ ਪੁਦਾ ਵੇਦਤੁ ਖਤਾ॥ ਵਿਦਾਗ ਸਤ ਜੇ ਮੀਨ ਜੇ ਲੇਜਾ ਇਸ
 ਖਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਖਬਾਸੀ ਦਿਕੇ ਅੰਗ ਬਏ ਹੋ ਜੇ ਫੁਰੂ ਇਕੇ ਪਾਤ

ਸਾਹਾ ਆਪਣੇ ਨੂਰੇ ਹੀ ਗਵਿਦਿਆ ਲੈ ਕੇ ਭੁਗੀ ਮਜਲ ਕੀਤੀ ਬਡੀ ੮੧
 ਸਖਤਾ ਹੋ ਗੇਰੀ ਗਜੇ ਬਵਨੀ ਰਦੀ ਬੇ ਰੁਖਾ ਸਕੇ ਹਰੀ ਫੁਓ ਜਸੀ ॥
 ਏਕਲੀ ਹੀ ਪਾਤਿਸਾਹ ਰੁਛ ਰੂਪ ਇਲਿਆਈ ॥ ਭੁਰੀ ਕਰ ਰਫੇ ਜਾਵਾ ਕ
 ਰਦਾ ਹੋ ॥ ਫੇਰਾ ਵਾਲੇ ਬਸੇ ॥ ਤੇ ਹੁਏ ਕਲੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਇ
 ਆ ਕਰ ਕੇ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ ॥ ੪੧ ॥ ਬਿਦਹਿ ਸਾਕੀਆ ਸਾਗਰਿ ਸਬ
 ਜਪਾਨਾ ॥ ਕਿਸਾਹਿ ਬਸੁਰਿ ਅਸਤ ਜਾਗਰ ਜਗੰ ॥ ਟੀਕਾ ॥
 ॥ ਦੇਹ ਪੁਖਈ ਯਾ ਪਿਆਲਾ ਸੁਖੇ ਦਾ ॥ ਸਾਹਿਬ ਬੁਧ ਰਾਹੇ ॥ ਤੇ
 ਪਸਿਪਹੈ ਜਗਨ ਦਿਚਾ ॥ ੪੨ ॥ ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀ ਜਾਮ ਫੇਰੇ ਜਹਿ
 ਰੀਗਾ ॥ ਕਿਦਰ ਵਕਤ ਸੁਖ ਪੁਸੇ ਰੇ ਜਗ ਜੰਗਾ ॥ ਟੀਕਾ ਦੇਹ ਪਿਆ

੪੩

ਲਾਸੁਖੇਦਾ॥ ਵਿਚਸਮੇਗਤਦੇਖੁਸੁਰਖਦਾਹੈ॥ ॥ ਬੋਲਹੁਦਾ
 ਹਿਗੁਰੂਜੀਕੀਫਤੇ॥ ॥ ੦੦॥ ॥ ੦੦॥ ॥ ੦੦॥ ॥ ੦੦॥
 ॥ ੦੦॥ ੧੬ ॥ ਦਾਹਿਗੁਰੂਜੀਕੀਫਤੇ॥ ॥
 ਖੁਦਵੰਦਬਖਸਿੰਦੇਬੇਸੁਮਾਗ॥ ਕਿਜਾਹਰਨਹੁਰਾਅਸਤਸ
 ਹਿਬਦਿਆਗ॥ ੧॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦਾਹਿਗੁਰੂਬਖਸਟਵਾਲਾ
 ਭੇਤੇਅਗਟਤਹੈਤੇਪਸਿਧਹੈ॥ ਜਗਤਵਿਚਪਾਤਸਾਹੁਹੈਵਿ
 ਲਾਇਤਾਦਾ॥ ੧॥ ਤਬੀਅਤਬਹਾਲਾਅਸਤਹੁਸਨਲਜਮ
 ਲਾਚੁਹੁਸਨਲਜਮ॥ ਅਸਤਫਨੀਅਤਕਮਾਲਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ
 ਬੁਧਿਜਿਸਦੀਖੁਸੀਵਿਚਿਹੈ॥ ਰੂਪਾਜਿਸਦਾਸੁੰਦਰੈ॥ ਤੇਵਹਿਅਸੀ

ਆਦਾਪਰੁਹੈ॥ ੨॥ ਇਸਫੰਦਯਾਰਾਜਕਜਹਰਖਤਬਰਦ ੮੨
ਨਸਬਨਾਮਇਖੁਦਤਬਹਮਨਸਪੁਰਦਾ॥ ੧॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਹੋਐਰੰਗ
ਜੇਥਾ॥ ਇਸਫੰਦਯਾਰਾਜਿਸਵੇਲੇਮਿਤਹੂਆ॥ ਪਾਤਸਾਹੀਆਪ
ਣੀਬਹਮਨਕੋਸੇਪਗਇਆ॥ ੩॥ ਅਜਾਂਦਖਤਰੇਹਮਚਪ੍ਰੇਹ
ਮਾਇ॥ ਚੁਹਸਨਲਜਮਾਲਾਸਤੋਦੋਲਤਫੁਜਾਇ॥ ੪॥ ਟੀਕਾ॥
॥ ਉਸਦੇਘਰਬੇਟੀਹੁਮਾਇਜੇਸੇਪਗੀਹੋਵੈ॥ ਰੂਪਦੀਸ੍ਰੀਦਸੀ
ਤੋਦੋਲਤਤਿਸਦੇਘਰਬਹੁਤਸੀ॥ ੪॥ ਚੁਬਹਮਨਸੁਦਾਅਜ
ਈਜਾਂਬਾਬੁਰਦਾ॥ ਬਦਖਤਰਸਪੁਰਦੇਦਾਜਾਂਤਾਜਤਖਤ॥
॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਦਾਬਹਮਨਕੁਮਿਤਹੂਆ॥ ਤਾਬੇਟੀਨੁਸਭਿ

ਪਿਆਛੜਤੇਤਖਤਾ॥ ੫॥ ਨਸਸਤੀਬਰਤਖਤਗੁਮੀਹੁਮ
 ਇ॥ ਕਿਬੇਸਤਬਹਾਰਸਤਸੁਰਤਫਜਾਇ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥
 ਬੈਠੀਉਤੇਤਖਤਦੇਗੁਮਦੇਗੁਮਾਇ॥ ਜੈਸੇਬਾਗਹੈਤੈਸੇਸੁ
 ਰਤਉਸਦੀ॥ ੬॥ ਚੁਬਗਜਸਤਬਰਦੈਜਿਦਹਸਾਲਚਾ
 ਹਾ॥ ਕਿਪੇਦਾਸੁਦਹਸਬਜੇਨਉਬਹਾਰ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜ
 ਦਾਗਜਰੇਉਸਨੁਚਉਦਾਬਰਸਾਤਾਪ੍ਰਿਦਰਤਾਈਮੇਆ
 ਈ॥ ਨਿਬਹਾਰਦੀਪ੍ਰਿਦਰਤਾਈ॥ ॥ ਬਹਾਰੇਜੁਆਨੀਬਿਨੇ
 ੩ ਦਰਸੀਦਾਜੁਬਸਤਗੁਲੇਸੁਰਖਬੇਰੀਦਮੀਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥
 ॥ ਜੁਬਾਅਵਸਥਾਹੈਈਜੈਸੇਬਾਗੀ॥ ਬਾਲਫੁਲਪ੍ਰਿਦਰ

ਰੇਤਾਏ। ਤੈਸੇ ਪ੍ਰਦਰੋਹੀ॥ ੮॥ ਬਹੁਸਨਾਅਮਦਸ੍ਰੁਤੀਏ ੮੩

ਨੇਬਹਾਗ। ਚੁਮਾਹੇ। ਕਿਬਰਖਦਕੁਨਦਜਿਲਵਹਦਾਗ॥ ੯॥ ਟੀ
ਕਾ॥ ॥ ਹਸਨਵਿਚਿਆਈਜੈਸੇਤੂਤੀਅਹੈਨਿ। ਤਿਹਸਨਚ

ਰੁਦਾਏ। ਜੈਸੇਚੰਦਮਾਪਰਕਾਸਦਾਏ॥ ੧੦॥ ਮਿਜਾਜਸੁਜਿਤਿ

ਫਲੀਬਰੁੰਦਰਸੀਦਾ। ਜੁਆਨੀਜਿਆਗਾਜਬਰਵੇਕਸੀ

ਦਾ॥ ੧੧॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਬਾਲਾਅਵਸਥਾਦੁਰਿਹੋਈ। ਜੁਬਾਅਵ

ਸਥਾਅਇਪਹੁਚੀ॥ ੧੨॥ ਕਿਬਿਨਸਸਤਬਰਤਖਤਸਾ

ਹਨਸਹੀ। ਬਕਲਮਅੰਦਰਵੇਖਤਕਾਗਦਮਹੀ॥ ੧੩॥ ਟੀਕਾ॥

ਬੈਠੀਉਪਰਿਤਖਤਦੇਸਾਹਨਸਾਹੋਇਕਗਾਸਾਰੀਧਰਤੀ

ਦਾਕਾਗਦਾਭਿੰਨੋਸੁਆਕਾਗਦਪਰਸਕੁਪਿਥਮੀਚੜਾਈ॥੧੧॥

ਨਜਰਕਰਦਬਰਬਚਹਰੀਹਰਨਿਗਾਹ॥ਕਿਬੁਰਦਅੰਦਨਸੁਬ

ਦਕਤੇਹੁਬਾਹ॥।ਟੀਕਾ॥।ਜਦਾਹਰੀਕਲਕੁਕਾਥਾਤਿਸੁਨੰਦੇ

ਖਕਰਮੋਹਤਹੋਈ॥ਗਾਡਕੇਸਮੇਅੰਦਰਲੇਗਈ॥੧੨॥ਗਵਿਆ

ਵੇਖਤਬਾਓਦੁਸੇਚਾਹਮਾਹ॥ਜਿਸਿਕਮਸਫੋਰੇਮਾਂਦਅਜਤ

ਖਮਸਾਹ॥।ਟੀਕਾ॥।ਨਲਓਸਦੇਨੇਮਹੀਨੇਕੁਗਕੀਤੇਸੁ

ਓਸਦੇਈਰਜਸੇਅਰਧਾਨਠਹਿਰਗਾਇਆ॥ਜਦਾਹਰੀਦੇਈ

ਰਜਬੋ॥੧੩॥ਚੁਨੁਹਮਾਹਿਗਸੁਤਰਬਆਂਬਿਸਤਨੀ॥ਬਰੇ

ਸੁਸਦਗਆਮਦਰਗੇਖੁਸਤਨੀ॥।ਟੀਕਾ॥।ਜਦਾਨੇਮਹ

ਨੇਓਸਨੁਹੋਏ। ਤਾਫਿਦੁ^{ਬਹੁਤ}ਆਨਿਵਪਿਆਸਿਦੁਤਨਦਾ॥ ੧੪॥ ੮੪
 ॥ ਤਵਲਸੁਦਹਕੇਦਕੇਸੀਰਖਾਗ। ਕਿਖਦਸਾਹਸਾਹਾਅਫ
 ਕੇਨਾਮਦਾਗ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਪੇਦਾਹੁਆਲੜਕਾਦੁਪਦੇਪੀਵ
 ਵੇਦਾਲਾ। ਆਪਪਾਤਸਾਹਸਾਹਦੇਤੇੜਨੇਵਾਲਾਹੋਇਆ॥
 ੧੫॥ ਕਿਜਾਹਰਨਕਰਦੇਦਸਿਰਰਬਰਜਹਾਂ। ਬਸਿਦੁਕਠਾਨਿ
 ਗਹਦਾਸੁਤਾਅੰ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਕੇਦਮਾਝਮਨਕਰਵਾਇਓਸੁ
 ਜਹਾਨਨੂੰ। ਤੇਸਿਦੁਕਵੇਚਿਰੀਖਿਆਬਾਲਕਨੂੰ॥ ੧੬॥ ਦੋਰੇਮੁਸ
 ਕਾਅੰਬਰਦਹਾਂਵੇਖਤੰਗਾ। ਬੋਹੇਓਦਾਅਜਜਾਫਰਹੇਖਤੰਦਾ॥ ॥
 ਟੀਕਾ॥ ॥ ਵਿਚਮੁਸਕਵਿਚਜੈਫਲਪੁਪਕਸਤੂਰੀਸਿਦੁਕਵੇ

ਪਾਈ॥ ੧੭॥ ਬਿਦਸਤਾ ਅੰਦਰ ਦਾਸਤ ਚਰਾਹ ਕੀਕਾ ਰਵਾਂ ਕਰਦ
ਸੰਦੂਕ ਦਰੀਆ ਅਮੀਕਾ॥ ਟੀਕਾ॥ ਬਾਲ ਕਰੇ ਸਜੇ ਹਥ ਜ
ਵਾਹਰ ਗਥਿਓ ਸੁ ਤੇ ਸੰਦੂਕ ਬੁਝੇ ਦਰੀਆ ਓ ਵਿਚ ਲੁਕਾ
ਇਓ ਸੁ॥ ਟੀਕਾ॥ ਹਵਾ ਕਰਦ ਓਹ ਕੁਨ ਦਜਾ ਮਹਿ ਚਾ
ਕਾ ਨਜਰ ਦਾਸਤ ਬਰ ਸੁ ਕਰ ਯਜ ਦਾਨ ਪਾਕਾ॥ ਟੀਕਾ॥
ਲੁਕਾਇ ਕੇ ਸੰਦੂਕ ਨੁਤੇ ਗਲ ਦਾਜਾ ਮਾਪਾ ਹਿਓ ਸੁ ਨਜਰ ਦਾ
ਗੁਰੂ ਤੇਰ ਥਿਓ ਸੁ ਕੇ ਸਾਵਾ ਹਿਗੁਰੂ ਹੇ ਜੇ ਪਾਵਿ ਤੇ॥ ੧੮॥ ਨਿ
ਸਸਤੰ ਦਦਰੇ ਦਲ ਬਗਾ ਜਗਾ ਨਜਰ ਕਰਦ ਸੰਦੂਕ ਦਰੀਆ
ਹਵਾ॥ ਟੀਕਾ॥ ਧੋਬੀ ਦਰੀਆ ਓ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਬੈਠ ਬਸਤ ਪੇ

੫੫
ਵਦੇਹੇ ਸੁਨਿ॥ ਪਿਆਨ ਕਰ ਕੇ ਕਿਆ ਦੇਖਨ ਜੁਦ ਹੀ ਆਉਂਦਿ
ਚਿ ਸ੍ਰੀ ਦੂਕ ਚਲਿਆ ਆਉਂਦਾ ਹੋ॥ ੨੦॥ ਗਮੀ ਖਾਸਤ ਓਹ ਬ
ਦਸਤੁ ਆਵਰੀਦਾ॥ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਦੂਕ ਬਸਤੁ ਹਸਿਕ ਸਤੁ ਹਾਵਰੀਦਾ॥
॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਗੁਰੀ ਚਹਨ ਓਸ ਨੇ ਕੀਤੀ ਜੇਏ ਸਨੁ ਲਿਆਇ ਕੇ ਦੇ
ਖੀਏ॥ ਤੇ ਕੇਵੇ ਦੇਖੀਏ ਜੇਏ ਸਦਿ ਚਕਿਆ ਹੋ॥ ੨੧॥ ਚੁਕਾ ਜੁ ਬ
ਕੇ ਸਸਦਹਾਂ ਮਦਗਿਰਾ॥ ਬਦਸਤੁ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਮਤਾਏ ਗਿਰਾ॥
॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਦਾਂ ਬਾਹਾ ਦੇ ਨਾਲ ਆਦਾ ਸ੍ਰੀ ਦੂਕ ਤਾ ਬਡਾ ਭਾਗ
ਨੂੰ ਭੇਜੇ॥ ਹਥ ਲਾਇ ਕੇ ਦੇਖਨ ਤਾ ਜਾਤੀ ਓਨੇ ਜੇ ਬਡਾ ਧਨ ਏਸ
ਦੇ ਵਿਚ ਹੋ॥ ੨੨॥ ਸ੍ਰੀ ਕਸਤੰਦ ਮੁਹਰ ਸੁਬਹਾਏ ਮਤਾਹਾ ਪਦੀ

ਦਾ ਅਮਦਰਜਾ ਚੁਰਖਾ ਸਿੰਦਰਮਾਹਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਤੇਰੀ ਚਿਨ੍ਹੇ ਮੁ
 ਹਰ ਵਾਸਤੇ ਪਨ ਦੇ ਲੋਕ ਕਰਕੇ ॥ ਜੇ ਦੇਖਨ ਤਾ ਬਾਲਕ ॥ २੨ ॥
 ਰੂਪੀ ਦੋਹੇ ॥ ਜੇ ਸੇਚੀ ਦਮ ਹੋ ਤਾ ਹੋ ॥ ੨੩ ॥ ॥ ਵਜ੍ਹਾ ਗਾਂਗਾ ਖਾਨ ਹੋ ਕੇ
 ਦਕ ਚੇਨੇ ਸਤਾ ॥ ਖੁਦਾ ਮਨ ਪਿਸਰ ਦਾ ਦਈ ਗਮ ਬਸੇ ਸਤਾ ॥ ਟੀ
 ਕਾ ॥ ॥ ਓਨਾ ਪੋਈ ਅੰਦੇ ਪਾਹ ਅਗੇ ਲਕੜ ਕੋਈ ਨਾਮੀ ॥ ਲ
 ਗੇ ਆਖਣ ਸਾਨੁ ਦਾ ਹਿਗੁਰੂ ਬੇਟਾ ਦਿਤਾ ਹੋ ॥ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੋ ॥ ੨੪ ॥
 ਕਿਆ ਵਰਦ ਓਰ ਗਰਿਫਤ ਅਸੀ ਕਾ ॥ ਸੁਕਰ ਕਰ ਦਯਾ ਜਦਾਂ ਨ
 ਆਜਮਾ ਅਸੀ ਕਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਓਸ ਬਾਲਕ ਨੁਭੀ ਬਇਓ
 ਨੇ ਤੇਜ ਵਾਹਰ ਭੀ ਬਇਓ ਨੇ ॥ ਸੁਖ ਪਾਇਓ ਨੇ ਤੇ ਕਹਿਓ ਨੇ ਪੀਨ
 ਸੁਲੇਓ

ਵਾਹਿਗੁਰੂਹੈ ਜਿਸਨੇ ਬੇਟਾ ਬਖਸਿਆ ਹੈ॥ ੨੫॥ ਕੁਨਦ ਪਰਦੁ ੮੬
 ਸਚੁ ਪਿਸਰੇ ਅਜੀਮਾ ਬਯਾਦੇ ਪੁਦਾ ਕਿ ਬਲ ਹਿਕਾ ਬਹਿਕਰੀ
 ਮ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਪਾਲਨਾ ਕੀਤੀ ਓਸੁ ਪਤ੍ਰਦੀ ਬਡੀ॥ ਅਤੇ ਯਾਦ
 ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਰਨ ਜੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਪਾ ਕੀਤੀ ਹੈ॥ ੨੬॥ ਚੁਬੁਗਾ ਸੁਤ ਬ
 ਰਵੈ ਦੁਸੇ ਸਾਲ ਮਾਹ॥ ਕਰਨੇ ਦੁਖ ਤੇਰੇ ਖਾਨਹਾਦੁਰ ਦਹ ਸਾਹ॥ ॥
 ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਦਾਂ ਗੁਜਰੇ ਏਕ ਬਰਸ ਤੇ ਪੰਜ ਮਹੀਨੇ॥ ਤੁਧੇ ਬੀਦੀ ਬੇ
 ਰੀ ਪਰ ਪਾਤਸਾਹ ਜਵਾਈ ਦੇ ਆਈ ਬੇਰੇ ਨਾਲ॥ ੨੭॥ ਨਜਰ ਕਰਦ
 ਬਰਵੈ ਹੁਮਾਏ ਅਜੀਮਾ ਬਯਾਦਾ ਆਮਦ ਸੁਪਿਸਰਗਾ ਜਰਕਰੀ
 ਮ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਹੁਮਾਇ ਪਿਆਨ ਕਰਿ ਕੈਵੇ ਖੈ ਬਾਲ ਕਦੇ ਬੀ

३

ਨੇ॥ ਤੁਯਾ ਦਾ ਅਇਓ ਸੁਆਪਣਾ ਬੇਟਾ ਮੇਰਾ ਭੀ ਮੇਸਾ ਹੀ ਹੈ ਸੀ॥
੨੨॥ ਬਿਪ੍ਰਹਸੀ ਦਓਗਾ ਕਿ ਕੁਜਨਾ ਕੁਜਾ ਜਾ ਫਤੀ ਪਿਸਰਖਸ
ਖੋਇਤਨ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਹੁਮਾਂਇਨੇ ਪੁਛਿਆ ਉਸਦੇ ਤਾਈ ਕਿਏ
ਨੇ ਕੁਜਨਾ ਤੈਨੂੰ ਕਿਥੇ ਹਥ ਲਗਾ ਹੈ ਪੁਤ੍ਰੇ ਮੇਸਾ ਸੁੰਦਰੇ॥ ੨੩॥ ਬਿ
ਦਾਨੇ ਕਥਾ ਨਹ ਮਸਨਾ ਸੇ ਮਮਨਾ ਯਕੇ ਮਨ ਸਨਾ ਮਨ ਦੀ ਗਰਸਖਨਾ
॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਾਣਾ ਮੇਤੇ ਮੇਰੇ ਪਰਹੀ ਮੇਇ ਕਜਾਣਾ ਗੈਰ ਕੇਈ ਦੁ
ਜਾਨਾ ਜਾਣੈ ਕੇਦੁ ਸਰਕਹੀ ਮੇਨੂੰ ਤੀ॥ ੨੪॥ ਦਵੀਦੰਦ ਮਰਦ ਮਬਿ
ਖਾਹਦਾ ਅਜੇ॥ ਕਿਅੰਜ ਖਾਨੇ ਗਾਜਰਾਨ ਮਅਜੇ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥
॥ ਤਾਲ਼ ਹਕੀਕ ਹਿਅਾ ਮੇਨੂੰ ਇਸ ਬਾਤ ਦੀ ਖਬਰ ਨਹੀ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ

ਨੁਮਾਤੁ ਮੇਰੇ ਗੁਮਾਇ ਨੇ ਸਦਵਾਇ ਅਧੇ ਬੀਨੁ ਆਪਣੇ ਆਦਮੀ ੨੭
ਕੁਜ ਕੇ ॥ ੩੧ ॥ ਬਖਾਵੰਦ ਭਗਬਤ ਸਤੰਦ ਸਖਤਾ ॥ ਬਿਪ੍ਰਸੀਦ
ਭਗਵਿਐ ਨੇ ਕਬਖਤਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਸਦਕੇ ਪਾਛਿ ਆਕਿ ਭਨੇ ਕ
ਬਖਤ ਧੇ ਬੀ ॥ ਸਦਕ ਹੁਤੈ ਨੁਪੁੜ ਕਿ ਬੇਹਥ ਆਇ ਆਹੈ ॥ ੩੨
ਬਕੀ ਯਮਤੁ ਮਾਗੁ ਮਚੁ ਨੀਯਾ ਫੁਤ ਮਾਨੁ ਮਾਇ ਮਬਤੇ ਗਲ
ਚੁ ਸਾਖਤ ਮਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਧੇ ਬੀ ਨੇ ਕਹਿ ਆਕੁ ਹਨ ਗਾਮੇ ਜਿ
ਵੇਹਥ ਲਗਾਹੈ ॥ ਸਕੁ ਹਕੀਕਤ ਜਾਹਰ ਕਰਦਾ ਹਾਮੈ ॥ ੩੩ ॥ ਕਿਸ
ਲੇ ਫੁਲਾਂ ਮਾਹਰ ਵਕਤ ਸਾਂ ਮਾਕਿ ਈਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਮਾ ਮਨਤ
ਮਾਮਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਫੁਲਾਂ ਨੇ ਬਰਸ ਸਮੇ ਸੀਧਿ ਆਦੇ ਏਹ ਮੈ ਨੁ

ਰ

ਹੁਥਲਗਾਹੈ॥ ਸੇਤੁਸਾਨੁਦਸਨੇਹਾ॥ ੩੪॥ ਗਹਤੇਮਸਿਦੂਕਦਰੀ
 ਆਆਮੀਕਾ॥ ਯਕੇਦਸਤੁੰਯਾਤੁਮੁਖੀਅਕੀਕਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦ
 ਰੀਆਉਬਡੇਵਿਚਿਸਿਦੂਕਮੇਨੁਹਥਲਗਾਹੈ॥ ਸਿਦੂਕਵਿਚਿਏਹ
 ਬਾਲਕਤੇਜਵਾਹਰਹਥਲਗਾਹੈ॥ ਏਹੇਵੇਖੋਜਵਾਹਰਹੈ॥ ੩੫॥
 ਬਿਦੀਦੰਗਉਹਰਗਾਰਿਫਤੰਦਅਜਾਂ॥ ਸਨਾਸਦਕਿਸੀਪਿਸ
 ਰਹਸਤਅੰਗੁਮਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਲੈਓਸੁਜਵਾਹਰਤੇਪਕੜਿਓਸੁ
 ਬਾਲਕਨੁ॥ ਜਾਤੇਸੁਜਏਹੁਬੇਟਾਮੇਰਾਹੀਰਿ॥ ਓਹੁਜੇਵਾਖੁਜਾਇ
 ਆਥਾਦਰੀਆਉਵਿਚਿ॥ ੩੬॥ ਬਰੇਤਾਜਸੁਦਸੀਗਪਿਸ
 ਤੁੰਅਜਾਂ॥ ਬਿਜਦਸੀਸਹਖੁਦਹਰਦੁਦਸਤੁਅਓ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥
 ੬

॥ ਤੁਭਿ ਸਦੇ ਬਣਾਵਿ ਚ ਦੁਪਾਏ ॥ ਆਇਆ ਬਾਣ ਕੇ ਨੇਹ ਬਾ ॥ ੨੮ ॥
ਤੁਭਿ ਸੀਨੇ ਉਤੇ ਮਾਏ ॥ ੩੧ ॥ ਸਨ ਸੁਦਾ ਅਨੇਹਰ ਦੁਲਿ ਬਰਕੁ ਸਾ
ਦਾ ॥ ਕਿਜਾ ਹਰਨ ਕਰਨ ਕਰ ਦਸੁ ਦਿਲਿ ਦਰ ਨਿਹਾਦਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥
॥ ਜਾਣਕੈ ਬਾਣ ਕੇ ਦੇਹੇ ਠੇਥੇ ਥੇ ॥ ਤੇ ਦਿਲਾਵਿ ਰਿਗਾ ਲਛੁ ਪਾਇ
ਰੁਖੀ ॥ ੩੨ ॥ ਦਿਗਰੇ ਜਰ ਫੁਤੀ ਦਰੇ ਨੇ ਫੁਲਾਂ ॥ ਮਰਾਖਾ ਬਦਾਦ
ਹ ਬਜਰੇ ਗੁਮਾਂ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਮਸੀਤ ਫੁਲਾਵੇ ਦੀ
ਗਈ ॥ ਰਾਤ ਬਿਤੀਤ ਕਰਕੇ ਪਰਕੁਤ ਸਮੇ ਕਹ ਦੁਲਾਰੀ ਮੇਨੁ
ਸੁਪਨੇ ਵਿਚਿ ਪੀਰੀ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ॥ ੩੪ ॥ ਤੁਰਾ ਮਨ ਕਿਫਰ ਜੇ
ਦੁਬਖਸੀ ਦਹਾਮਾ ॥ ਚਰਾਗੇ ਕਿਯਾ ਗਾਵ ਬਖਸੀ ਦਾਮਾ ॥

॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਤੈਨੂੰ ਮੇ ਬੇਟਾ ਬਖਸਿ ਆਗੇ ॥ ਕੇ ਸਾਹੇ ਵੇਗਾ ਹਰ
 ਵਲਾ ਇਤਦਾ ਪਾਤੁ ਸਾਹੇ ਵੇਗਾ ॥ ੪੦ ॥ ॥ ਜਿਹੀ ਜੇਜਰ ਸਗਉ
 ਹੇਤੁ ਖਤਦਾ ਦਾ ਵਜਾ ਪਿਸਰਗਾ ਖਾਨਹੇ ਖੁਦ ਨਿਗਾ ਦਾ ॥
 ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਤੇਹੁ ਕਮ ਪੀਰਦਾ ਤੇਹੁ ਜੇ ਮਾਯਾ ਕੀ ਇਸਨੂ ਦੇਹੇ
 ਤਖਤ ਕੀ ਇਸਨੂ ਦੇਹਾ ॥ ਇਸ ਪੁਤੁ ਤੁਆ ਪਵਿ ਪਰਗੁ ॥
 ੪੧ ॥ ਬਗੁ ਫਤਾ ਧੀਰਾ ਜਦਰੀ ਆਯਾ ਫਤਾ ਮਾ ਕਿਦਾ ਗਾਬਨ
 ਮਸਾਜੇ ਸਾਖਤ ਮਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਆਖਿ ਓਸੁ ਇਸਨੂ ਮੇ
 ਦਰੀ ਆਉ ਮੇ ਪਾਇਆ ॥ ਦਾਗ ਬਨਾ ਮਾਗੇ ਇਸਦਾ ॥
 ੪੨ ॥ ਕਿਸਾਹੀ ਜਗਾ ਬਦੇ ਮੇ ਦਿਹਾ ॥ ਵਜਾਤਾ ਜੁ ਇਕ ਬਾ

ਲਬਰਸਰਨਿਹਮ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਘਾਤਿਸਾਹੀਜਹਨਦੀਮੇ॥ ੨੮
ਸਤੁਦੇਦੀਹਾਂ॥ ਫੁੜਇਕਬਾਲਦਾਮਿਰਇਸਦੇਰਖਦੀਹਾਂ॥
੪੩॥ ਮਹਾਖੁਸਤਰਾਮਾਮਦਾਅਜਾਮੁਰਤਸਾ॥ ਰਿਹਸਨਲਜ
ਮਾਲਾਮਸਤਖੁਸਮੁਰਤਸਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਮੈਨੁਪਸਿਦਾਦ
ਦੀਹੈਇਸਦੀਮੁਰਤਾ॥ ਰੂਪਭੀਇਸਦਾਮੁਦਰੇਹੈ॥ ਤੁਰਾਭੀਇਸ
ਦੀਬੀਗੀਹੈ॥ ੪੪॥ ਕਿਅਜਸਾਹਚੁਰਖਬਰਜਾਫਤਸਾ॥ ਰਿ
ਦਾਗਬਨਾਨੇਖਰਰਸੁਦਸਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਖਬਰਸਾਰੇਜਗਤ
ਵਿਚਿਪਸਿਧੇਹੈ॥ ਦਾਗਬਨਾਮਪਸਿਧੇਹੈ॥ ੪੫॥
ਅਜਾਮੇਰਸੁਦਸਾਹਦਾਗਇਦੀ॥ ਹਕੀਕਤਸਨਾਸੁਤੇਮੇਨਬ

ਯਕੀਨ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸੇਕੇ ਸਾਹੇ ਇਆ ਸੇਰੇ ਇਆ ਦੀਨਾ ਦਾਪ
ਲਕੇ ਇਆ ਹਕੀਕਤ ਜਾਨ ਦੇਵਾ ਲਾਹੇ ਇਆ॥ ਤਿਸ ਦੀ ਤੁਸ
ਐਲਾ ਦੇਹੇ॥ ਪਿਤਾ ਤੁਸਾ ਰੂਹਿ ਦੂਹੇ ਮਾਤਾ ਵਰੁ ਕੀ ਤੁਸਾ ਫੀ ਤੁਰ
ਕਈ ਹੈ॥ ਵਰੁ ਕਾਜ ਵਹ ਗੀ ਹੈ॥ ੪੬॥ ਬਿਦਹਿ ਸਾਕੀ ਆਸਾ
ਗਰੇ ਸੁਖ ਛਾਮ॥ ਸਕਿ ਮਾਗ ਬਕਾਰ ਅਸਤ ਵਕਤੇ ਮੁਦਾਮ॥ ।
ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੇਹ ਸੁਖ ਈਸਾ ਪਿਆਲਾ ਸੁਰਾਬ ਦਾ ਮੈਨੂ॥ ਜੁ ਕੀ
ਮੈਂ ਮੈਨੂ ਜੀ ਗਦਾ॥ ੪੭॥ ਬਿਦਹਿ ਪਿਆਲਾ ਹਟੇ ਰੋਜ਼ ਗੀਨ
ਰੀ॥ ਸਕਿ ਮਾਗ ਖੁਸ਼ ਆਮਦ ਬਸੇ ਵਕਤ ਜੀਗਾ॥ ਟੀਕਾ॥
ਦੇਹ ਪਿਆਲਾ ਸੁਖੇ ਦਾ ਮੈਨੂ ਪਸਿੰਦਾ ਆਵਦਾ ਹੈ ਬਹੁਤ ਮੈਰੇ ਤੁ

ਕਿਹੁ ਸਨਲ ਜਮਾਲ ਅਸਤ ਸਾਹਿਬ ਕਰੀਮ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥
 ਕਥਾ ਮੇਸੁ ਟੀਕੇ ਅਜਮ ਪਾਤਸਾਹ ਦੀ ਸੇਕੇ ਸਾਸੀ ਬਤਾਉਂਦੇ
 ਸੀ ਬਖਸ਼ਦਾਹਿ ਗੁਰੂ ਦੀ ਉਸਨੁ ਬਹੁਤ ਸੀ ॥ ३ ॥ ਕਿ
 ਹੁਸਰੁ ਤਜਮਾਲ ਅਸਤ ਹੁਸਨਲ ਤਮਾਮਾ ਹਮ ਹਿਰੇ ਜਾਮਾ
 ਇਸੇ ਰੋਜ ਜਾਮਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਸੁਰਤ ਉਸਦੀ ਸੁੰਦਰੀ ਤੇਰੁ ਪ
 ਵਿਚ ਸਪੁਰਨ ਸੀ ॥ ਸਕੁ ਦਿਨ ਪਿਅਲੇ ਤੇਰਾ ਗਦੀ ਖਸੀ ਵਿ
 ਚਿਹਿ ਦਾਸੀ ॥ ४ ॥ ਕਿ ਸਰਹੰਗ ਦਾ ਨੰਜਿ ਫਰਜਾਨ ਗੀ ॥
 ਕਿ ਅਜਮ ਸਾਲਿ ਰਤ ਮਉ ਜਮਰਦਾਨ ਗੀ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਬੁ
 ਧਿਦਾਸਿ ਆਣਾ ਸੀ ॥ ਵਿਚ ਸਕੁ ਦੇ ਸੁਰਮਾਸੀ ॥ ਤੇਚਤਰ

ਸ੍ਰੀ॥ ੫॥ ॥ ਵਜਾ ਬਾਨੁ ਏਹ ਮਾਓ ਜੁਆ ॥ ਕਿ ਕਰ ਬਾਂਸ ਵਦ ॥ ੧੧
 ਹਰ ਸੇਨਾ ਜਦਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਉਸਦੇ ਪਾਗਿ ਇਕ ਇਸ
 ਤੀ ਸੀ ਜੈ ਸੇਢ ਦਮਾਹੇ ਤਾਹੇ ॥ ਜੋ ਕੋਈ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖੇ ਬਲਹਾਰ
 ਨੇ ਜਾਵੇ ॥ ੬॥ ॥ ਕਿ ਪੁਸ਼ਪ ਗਾਥਾ ਸੁਖੇ ॥ ਇਉਂ ਪੁਸ਼ਪ ਜਮਾਲਾ ॥ ਪੁ
 ਸ਼ਪ ਜਪੁਸ਼ਪਾਰਗੀ ਪੁਸ਼ਪਿ ਆਲਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਕੁਲਾ
 ਉਸਦਾ ਰੰਗ ਕੁਲਾਹੀ ਸੁਭਾਵਤੇ ਕੁਲੀਹੀ ਸੁਰਤਾ ॥ ਕੁਲਾਹੀ ਅ
 ਦਾ ਜ ਕੁਲਾਹੀ ਪਾਵਾਤੇ ਕੁਲੇਹੀ ਉਸਦੇ ਗਾਵਣੇ ਸੁਨਿ ॥ ੭॥
 ਬਦੀ ਦਨ ਕਿ ਪੁਸ਼ਪੇ ਇਉਂ ਬੀਜ ਗਾਂ ॥ ਜਿਹ ਰਫਤ ਕਰਦਨ ਪੁ
 ਸ਼ਪ ਜਪੁਸ਼ਪਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਦੇਖਣੇ ਜੋ ਕੁਲੀ ਪੁਬੀ ਕੁਲਾ

ਕੁਲਾ ਸੁਭਾਉ॥ ਜੇ ਬਚਨ ਮੁਖ ਸੇ ਬੋਲੇ ਸੇ ਖੁਸੀ ਦੇ॥ ੮॥ ਦੁਪਿਸ
 ਰਸ ਅਜਾ ਬੁਦ ਚੁੰ ਸਮਾਸਮਾਹਾ॥ ਕਿਹ ਉਸਨ ਤਈ॥ ਅਤਹ ਕੀਕ
 ਤਗਵਾਹ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੁਇ ਬੇਟੇ ਉਸ ਦੇ ਹੋ ਸਨਿ ਜੇ ਸੇ ਚੰਦ੍ਰ
 ਮਾਂ ਸੂਰਜ ਹੋ ਤਾ ਹੋ॥ ਬੁਧ ਵਡੀ ਵਾਲੇ ਤੇ ਹਕੀਕ ਤੇ ਜਾਣੇ ਵਾ
 ਲੇ॥ ੯॥ ਕਿਹੁ ਸਤਾਖ ਦਸਤਾ ਅਸਤ ਚਾਲਾ ਕਜੇਗਾ॥ ਬਵਕ
 ਤੇ ਤਰਦ ਦੁਸੇ ਨਿਹੰਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਹਥ ਦੇ ਉਦਰੁ ਹੋ ਸਨਿ
 ਤੇ ਜੁਪਾ ਵਿਚਿ ਚਲਾ ਕੇ ਹੋ ਸਨਿ॥ ਜੁਪ ਦੇ ਵਿਚਿ ਮੇ ਸੇ ਹੋ ਸਨਿ
 ਜੇ ਸੇ ਸੇ ਰਹੀ ਦਾ ਹੋ॥ ੧੦॥ ਦੁਪੀਲ ਅਫਕ ਨਹ ਮਚੁ ਸੇਰਾ ਅਫਕ
 ਨਸਤਾ ਬਵਕ ਤੇ ਵਗਾ ਸੇ ਰੋਈ ਤਨ ਅਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥

ਦੇਵੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਾਗਰੀ ਦੇ ਭੀ ਤਿਨ ਵਾਲੇ ਤੇ ਮੇਰੇ ਭੀ ਤਿਨ ਵਾਲੇ
 ਲਾਜ ਪਾਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਾਗਰੀ ਦੇ ਭੀ ਤਿਨ ਵਾਲੇ ॥ ਅਸਟ ਪਾਂਤ ਦਾ ਤਨ ਸ
 ਖਤ ਸੀ ॥ ੧੧ ॥ ਯਕੇ ਖੁਬੋ ਇਓ ਇਗਰ ਤਨ ਚੁਸੀ ਮਾਦੁਸੁ
 ਰਤ ਮਜਾ ਵਾਰਾ ਮਾਜਾ ਮਾਜੀ ਮਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਦੇਵੇ ਸੁਰਤ ਦੇ
 ਲਾਇਕੇ ਸਾਨਿ ਤੇ ਵਰੇ ਤੇ ਵਰੇ ॥ ੧੨ ॥ ਦੁਜਾ ਮਾਦੇ ਬੰਧੁ ਯਕਾ ਮਾ
 ਸੁਫਤ ਪਗ ਸਤਾ ਚੁਮਰਦ ਸਤਾ ॥ ਗੁਲਾ ਮਚੁ ਸੀ ਗੁਲ
 ਪਰ ਸਤਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਭਿਨਾ ਦੀ ਮਾਤਾ ਇਕ ਬੇਟੇ ਦੇ ਆਸਰ
 ਹੋਇ ਗਈ ॥ ਫਿਰ ਪੁਤ੍ਰ ਤੇ ਮੇਰੇ ਸਾਸੀ ਜੇ ਮੇਰੇ ਫੁਲ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥
 ਤੇ ਫੁਲ ਹੀ ਰਖਦਾ ਸੀ ॥ ੧੩ ॥ ਸਬੀਗਾ ਹਦਰ ਖਾਬਗਾ ਹਾਮ

੧੧
 ਦੇਵੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਾਗਰੀ ਦੇ ਭੀ ਤਿਨ ਵਾਲੇ ਤੇ ਮੇਰੇ ਭੀ ਤਿਨ ਵਾਲੇ
 ਲਾਜ ਪਾਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਾਗਰੀ ਦੇ ਭੀ ਤਿਨ ਵਾਲੇ ॥ ਅਸਟ ਪਾਂਤ ਦਾ ਤਨ ਸ
 ਖਤ ਸੀ ॥ ੧੧ ॥ ਯਕੇ ਖੁਬੋ ਇਓ ਇਗਰ ਤਨ ਚੁਸੀ ਮਾਦੁਸੁ
 ਰਤ ਮਜਾ ਵਾਰਾ ਮਾਜਾ ਮਾਜੀ ਮਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਦੇਵੇ ਸੁਰਤ ਦੇ
 ਲਾਇਕੇ ਸਾਨਿ ਤੇ ਵਰੇ ਤੇ ਵਰੇ ॥ ੧੨ ॥ ਦੁਜਾ ਮਾਦੇ ਬੰਧੁ ਯਕਾ ਮਾ
 ਸੁਫਤ ਪਗ ਸਤਾ ਚੁਮਰਦ ਸਤਾ ॥ ਗੁਲਾ ਮਚੁ ਸੀ ਗੁਲ
 ਪਰ ਸਤਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਭਿਨਾ ਦੀ ਮਾਤਾ ਇਕ ਬੇਟੇ ਦੇ ਆਸਰ
 ਹੋਇ ਗਈ ॥ ਫਿਰ ਪੁਤ੍ਰ ਤੇ ਮੇਰੇ ਸਾਸੀ ਜੇ ਮੇਰੇ ਫੁਲ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥
 ਤੇ ਫੁਲ ਹੀ ਰਖਦਾ ਸੀ ॥ ੧੩ ॥ ਸਬੀਗਾ ਹਦਰ ਖਾਬਗਾ ਹਾਮ

ਟੀਕਾ ਕਿ ਜੇਹਾ ਵਰਾ ਵਰਾ ਨਿਗਾਹਾ ਆਮਦੰਦਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਆ
 ਤ ਕੇਸਾ ਮੇ ਵਿਚ ਸਉਟ ਦੇ ਆਇ ॥ ਤੇ ਰਿਠੋ ਜੇ ਬਰਾ ਬੇਟੁ ਕੁਰਤਾ ਜੇ
 ਰਾਵਰੇ ਨਿ ॥ ੧੪ ॥ ਬੁਖਾ ਦੇ ਦੋਸੈ ਹਰੁ ਪਿਸਰੇ ਕਲੰ ॥ ਮੇਰਾ ਦ
 ਰਾ ਮਦ ਗਿਰਾ ਰਾਹੁ ਮਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਸਦਿ ਓਸੁ ਰੁਰਤੇ ਨੁ ਤੇ ਬ
 ਰੇ ਬੇਟੇ ਨੁ ॥ ਆਪ ਨੇ ਰੇ ਪਿਆਲਾ ਪਿਵਾਇ ਓਸੁ ਤੇ ਕਲਾਵਤ
 ਸਦ ਕੇ ਗਵਾਇ ਓਸੁ ॥ ਤੇ ਪੁਬ ਮਸਤੀ ਤੇ ॥ ੧੫ ॥ ਬਿਦਾਸ ਸਤ
 ਕੀ ਅਜ ਮਸਤੀ ਅਸ ਮਸਤ ਗਾਸਤਾ ॥ ਬਿਜ ਦਤੇ ਗਾ ਪੁਦ ਦਸਤ
 ਹਰ ਦੇ ਸਿਕਸਤਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਜਾ ਤੇ ਸੁਜੇ ਸਗਾ ਬਸੇ ਪੁਬ ਮ
 ਸਤ ਹੇ ਏਹੈ ਨਿ ॥ ਤਾ ਲੈ ਕੇ ਤੁਲਵਾਰ ਤੇ ਦੇਹਾ ਦਾ ਸਿਰ ਵਢ ਸੁਟੇ ॥

੧੬॥ ਬਿਜਦਹਰਦੁਸਤਸਰੇਖੇਸੋਜੇਰਾਬਜੀਬਸਦਰਾਅਮਦ
 ਬਕਰਦੇਦਸੇਗ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੇਵੇਹਥਮਿਰਤੇਮਾਰਿਓਸਾਤੇ
 ਸਿਰਵਿਚੀਮਟੀਪਾਈਓਸਾਬਰੇਜੀਬਸਨਾਲੋਵੇਲਗੀ
 ੧੭॥ ਬਿਗੋਯਦਕਿਏਮੁਸਲਮਾਨਪਕਾਰਗਾਚੁਕਿਕੁਸ
 ਤੀਅਜੀਜਾਮਹਿਚਾਕਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਆਖਿਓਸੁਕਿਏਮੁਸਲ
 ਮਾਨੇਪਾਕੇ॥ ਕਿਸਤਗਾਏਹੁਮੁਏਹੈਨਿ॥ ਐਸੇਕਹਿਕੈਜਾਮਾਰਲ
 ਦਾਪਾੜਸੁਟਿਓਸਾ॥ ੧੮॥ ਬਖੁਰਦੇਦੀਮੇਹਰਦੁਆਗਸਤਮਸ
 ਤਾਗਾਰਿਫਤੀਦਸਮਸੇਰਫੇਲਾਦਦਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਪੀਕੇ
 ਸਰਾਬਦੇਵੈਮਸਤਹੈਹੈਨਿ॥ ਤੁਲਦਾਰਹਥਪਕਕਿਲਈਹੈਨਿ

ਪੇਲਾਦਦੀ॥੧੯॥ਕਿਸੀਗਾਬਿਜਦਾਅੰਬਸੀਆਜਦੇਦਾਬਦੀ
 ਦਹਮਗਾਹਰਦੁਕੁਸੁਤਾਅੰਦਾ॥੧੯੧॥ਜੇਇਸਨੇਉਸਨੁਆ
 ਰਿਆਹੈ॥ਉਸਨੁਇਸਨੇਮਾਰਿਆਹੈ॥ਮੇਰੇਦੇਖਾਇਆਦੇਵੈ
 ਮਿਰਤੁਹੋਏਹੈਨਿ॥੨੦॥ਦੇਰੇਗਾਮਗਜਾਜਿਮੀਹਮਨਦਾਦਾਨਦ
 ਹਲੀਨਦੇਜਖਮਗਾਹਰਦੁਸਾਦਾ॥੧੯੨॥ਆਸਚਰਜਹੈਮੇਰੇ
 ਤਾਈਜਿਮੀਨਜਾਗਾਦੇਦੀਹੈ॥ਸਾਨਰਕਦੀਕੋਠੜੀਬੁਹਾਪੇਲਦੇਦ
 ੋਜੇਨਰਕਜਾਇਪਵਾਨਿਪਰਜਾਦਾ॥੨੧॥ਦੁਰਸਮੇਸਮਰਾਬੀ
 ਚਗਰਦੀਦਈ॥ਕਿਸੀਦੀਦਹੋਖੂਨਈਦੀਦਈ॥੧੯੩॥
 ਦੁਹਾਂਅਖੀਆਂਦੇਖਾਇਆਏਹੁਕੋਤਕੋਹੋਇਆਹੈ॥ਇਨਅਖੀਅੰ

ਨਾਇਖੁਨਾਤਿਠਹੈ॥ ਮੇਨੇਏਤ੍ਰਾਅਪਗਾਧੋਹੈਇਅਹਿ॥ ੨੨॥ ॥ ਬਿਹ ੬੪
 ਜਮੇਨੇਤਰਕਦੁਨੀਆਕੁਨਾ॥ ਫਕੀਰੇਸੁਦਾ॥ ਮੁਲਕਚੀਮੇਰਵਾ॥
 ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਕੁਲੀਮੈਨੁਏਹਾਗਲਹੈਜੇ॥ ਸਤੁਤਿਅਗਕਰਾ॥
 ਤੇਫਕੀਰਨੀਬਟਕੇ॥ ਮਕੇਨੁਜਾਨੀਹਾ॥ ੨੩॥ ॥ ਬਿਹਾਫਤਈਸੁਖ
 ਨਗਕੁਨਦਜਾਮਹਚਾਕਾ॥ ਸਵਾਸੁਦਸੁਏਦਸਤੁਖਤਚਾਕਚਾਕਾ॥
 ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਕਹਿਓਸੁਏਹੁਸਖਨਤੇਜਾਮਾਗਲਦਾਪਾਕੁਸੁਟਿ
 ਰਿਸਾ॥ ਟੁਰਪਈਤਰਫਮਕੇਦੀਫਕੀਰਨੀਹੋਇਕੈ॥ ੨੪॥ ॥ ਕਿ
 ਆਂਜਾਬਦੀਦੀਖੁਸਖਾਬਖਾਬਗਾਹਾ॥ ਨਿਸਸਤਾਅਸਤਬਰ
 ਗਾਵਬਯਕਜਨਚੁਮਾਹਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਓਸਜਾਓਜਕੁ

ਵਿਚਿ ਚੰਗੀ ਖਾਨਗਾ ਹਰਿ ਠੀ ਚਿਸਾ ॥ ਓਥੇ ਸਿਵ ਜੀ ਬੈਠੇ ਹੋ ਸਾਨਿ
 ਉਪਰ ਬੈਲ ਦੇ ਚੜ੍ਹੇ ਹੁਣੇ ਨਾ ਵਿਖਾਰ ਬੁਝੀ ਮਸਤ ਕਤੇਰੇ ਦਮਾਹੇ ॥
 ੨੫ ॥ ॥ ਬਿਪੁਰਸੀ ਦਰਿ ਓਥੇ ਕਿਏ ਨੇ ਕਜਨਾ ॥ ਹੁਮਾ ਯੁਗ ਰਖ ਤੇ ਚਮਰ
 ਦੇ ਚਮਨਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਪੁਛਿ ਓਥੇ ਸਤਾਈ ਕਿਏ ਕੁਲੀ ਇਸ
 ਤੀਜੇ ਸੇ ਬਾਗ ਮੇ ਸਰੂਪੀ ਦੋਹੇ ॥ ਤੇ ਸੇ ਤੂ ਸੁਦੋਹੇ ॥ ੨੬ ॥ ਕਿਹੁ ਰੇ ਪਰ
 ਚਨੁ ਰੇ ਜਹਾਂ ॥ ਕਿ ਮਾਹੇ ਫਲ ਕਾ ਫੁਤਾ ਬੇਯਮਾਂ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥
 ਤੂਹ ਰੇ ਕਿ ਪਰੀ ਹੈ ਕਿਨੁ ਰਜਹਾਨ ਦੀਹੇ ॥ ਕਿਰੀ ਦਮਾਹੇ ਗਕਾਸ
 ਦੀ ਕਿ ਸੁਰਜ ਹੇ ॥ ੨੭ ॥ ਨਹੁ ਰੇ ਪਰੀ ਅਮਨ ਨੁ ਰੇ ਜਹਾਂ ॥ ਅਨ ਦੁਖ
 ਰੇ ਸਾਹਜ ਬਲੁ ਸਿਤਾਂ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਨਾ ਮੇ ਹੁਰਾਹਾਨ ਮੇ ਪਰੀ

ਹਾਨ ਜਹਾਨ ਦੀ ਨੁਰਾਨਾ ਮੈਂ ਬੇ ਦੀ ਹਾਜ਼ਾ ਬਲ ਮਿਤਾ ਬਦੀ ॥ ਤੇ ਅਜਮ ੨੫
 ਸਾਹ ਦੀ ਇਸਤੀ ਹਾ ॥ ੨੮ ॥ ਬਪੁਰ ਸਾਸੁ ਦਰਾਂ ਮਦ ਪਰ ਜਤਨ ਮੁ
 ਦਾ ਬਨਿ ਜਦ ਸੁਜ ਬਾਹਾਂ ਬਦੁਰ ਸਤ ਕਰ ਸੁਦਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਜਿਤ
 ਦੇ ਬੇ ਮਿਦਨੀ ਪੁਛਿ ਆਤਾ ਮਿਦਨੀ ਦੀ ਪੁਜ ਕੀਤੀ ਭਿਸਾ ॥ ਅਪ
 ਨੇ ਹੇ ਇਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਭਿਸਾ ॥ ੨੯ ॥ ਬਦੀ ਦਨੁ ਤੁਮਾਹਾਂ ਬਸੇ ਜੁ
 ਰਦ ਹਾਮਾ ॥ ਬਿਭਿਸੀ ਕਿਹਰ ਚੀਜ ਬਖਸੀ ਦਹਾਮਾ ॥ ॥ ਟੀ
 ਕਾ ॥ ॥ ਤੈਨੁ ਦੇਖ ਕੈ ਅਜੁਰ ਦਾ ਹੇ ਇਆ ਹਾ ਜੇ ਤੂ ਕਹੈ ॥ ਮੈ ਤੈਨੁ ਬਖ
 ਸਨਾਹਾ ॥ ੩੦ ॥ ਬਹੀ ਗਾਮ ਪੀਗੀ ਜੁਆਮੇ ਸਦਾ ਮਾ ਬਖਸ ਕੇਹ
 ਮਾਯਾ ਹਮਨ ਮੇਰ ਵਮਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਮੈਨੁ ਹਿਯਾ ਕਰਿ ਕੈ ਏਹੁ ਦ

ਸ੍ਰੀਮਤਿ ਮਲਾ ਮੇਰਾ ਯਾਰ ਹੈ ਚੰਦਰੀ ਨਦੀ॥

ਨਦੇ ਵੇਜੇ॥ ਬਿਰਧ ਬੋਲੁ ਆਨਹੇ ਵਾ॥ ੩੧॥ ਬਿਦਾਸੁ ਤੁਦਾਨੀ ਵਗ
ਰਈ ਵਫਾ॥ ਬਯਾਦਾ ਅਮਦ ਸਬਦ ਤਰੀ ਬੇਵਫਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥
ਜਾਣਨੀ ਹੈ ਗੇਸਿ ਆਈ ਵੁਜੀ ਵਰਤੈ ਨੁਇਸ ਪਹਰਾ ਦੇਣਾਰੇ॥
ਪਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਗੀਟ ਬਦ ਕਰਮ ਯਾਦਿ ਆਇ॥ ੩੨॥ ਵਜਾ ਜਾ
ਬਿਅਮਦ ਬਗਿਰ ਦੇਦੁ ਚਾਹਾ ਕਜਾ ਜਾ ਅਜਾ ਬੂਦਨ ਖਜੀਰ
ਗਾਹ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਫੇਰਿ ਉਸ ਜਗਾ ਬੇ ਆਈ ਪਾਸ ਪੁਹੇ ਦੇ॥
ਉਸ ਜਗਾ ਬੇ ਫੇਰਿ ਜਿਥੇ ਸਿਕਾਹ ਗਾਹ ਚਿਥੇ ਆਈ॥ ੩੩॥ ਬ
ਸੈਰੇ ਦਿਗਰੋਰ ਜਾ ਅਮਦ ਸਿਕਾਹ ਚੁਮਿ ਨਕਾਲਾ ਅਜ ਬਾਸੇ
ਨਉ ਬਹਾਹ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਨਾਲ ਸੈਲ ਦੇ ਵੁਜੇ ਦਿਨ ਸਿਕਾਹ ਅਤਿ

3

ਬੇਓਲੇ ਬੂਟੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਮੁੰਦਰ ਬਣੀ॥ ਨਾਐ ਮੇਸੀ ਹੂਰ ਪੁਰੀ ਹੈ ਨ
ਸੁਰਜੁ ਹੈ॥ ੩੧॥ ਬਦੀ ਦਨ ਦੁਜਾ ਸਾਹਾ ਸੁਫਤ ਗਾਸਤਾ॥ ਕਿਅ
ਜਖੁ ਦਖ ਬਰਗ ਫਤ ਅਜੇਹੇ ਸਦਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦਿਖ ਕੇ ਇ
ਸਤੀ ਅਜਮਦਾ ਬੇਟਾ ਆਸੁ ਕੇਹੇ ਇਆਆ ਪਟੀ ਖਬਰਤੀ
ਬੁਲਗਾਈ॥ ਉਸਤੇਹੇ ਸੁਬੀਚ ਲਿਗਾਇਆ॥ ਅਜੇਹਾ ਆਸੁ
ਕੇਹੇ ਇਆ॥ ੩੨॥ ਕਿਕ ਸਮੇਖੁ ਦਾਮਨ ਤੁਰਾਮੇ ਕੁਨਮਾ॥ ਚਿਅ
ਜਜਾਨ ਜਾਨੇ ਤੁਬਰਤਰ ਕੁਨਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਵਾਹਗੁਰੂ ਦੀ ਸੇ
ਹੈ ਮੇਨੁ ਮੇਤੈ ਨੁ ਵਰਾਨਾਹਾ॥ ਪਰਜੇ ਮੇਰੇ ਇਸਤੀ ਆਹੈ ਨਿਸੇ
ਸਤੁ ਗੁਲਾਮ ਤੇਰੀ ਆਕਰਾਗਾ॥ ੩੩॥ ਉਜਰ ਕਰਦੇ ਜੇ ਚੁੰ

ਦੁਸੇ ਚਾਰ ਬਾਹਾਗਾ ਆਖਰ ਬਹੁ ਫਤੁ ਸਦ ਜਾ ਕਰ ਦਕਾਰਾ।
 ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੇਇ ਚਾਰ ਵਾਹੀ ਸੇ ਹਕ ਰਿਕੈ ਤੇ ਭੜਕ ਨੂ ਬੇਟੇ ਨੂ ਵਰਕੈ
 ਨ ਕਲ ਬੇਟੇ ਦੇ ਓਠਿਆਈ॥ ਲਗੀ ਨ ਕਲ ਵਸਟ ਤੇ ਲਗੀ ਭੋਗ ਭੋਗ
 ਟਾ॥ ੪੦॥ ਬੁਥੀ ਗਰਦ ਸੇ ਬੇ ਫਟਾਈ ਜਮਾਨਾ ਕਿਧੁ ਨੇ ਸਿਤਾ ਸ
 ਨ ਮਾਂਦ ਸਨਿ ਸਾਨ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੇਖਹੇ ਅਉਰੰਗ ਜੇ ਬਜ ਮਾਨੇ
 ਹਾਲਾ ਖੁਨ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਰਹਿਆ ਨਿਸਾਨੀ ਮਿਟ ਗਈ॥ ਤੇ ਪ
 ਪਨੀ ਮਟਿਆ॥ ੪੧॥ ਕੁਜਾ ਸਾਹ ਕੇ ਖੁਸਰ ਦੇ ਜਾਮ ਜਮਾ ਕੁਜ
 ਸਾਹ ਆਮਦ ਮਿੰਦ ਖਤੀ ਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਕਿਥੈ ਹੈ ਪਾਤਿਸਾ
 ਹ ਖੁਸਰ ਦੇ ਹੇਇਆ ਤੇ ਜਾਮ ਜਮਾ ਪਤ ਸਾਹ ਕਿਥੈ ਹੈ॥ ਆ

ਦਰਬਾਰਿ ਕੇ ਰੋਟਰਾ ਕਿ ਬੋਲੈ

ਮਦਕਿ ਬੋਲੈ ॥ ਮਹੀ ਮਦਕਿ ਬੋਲੈ ॥ ਜੇ ਛੇ ਕਦਾ ਪਿਕਿ ਬਰਕਿ ਬੋਲੈ ॥
੪੨ ॥ ਫਰੇ ਦੁਕੁ ਜਾ ਸਾਹਇ ਸਫੈ ਦਯਾਗ ॥ ਨਦਾਰਾ ਬਦਾਰਾ ਬਰਾਂ
ਮਦਸੁ ਮਾਰਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਫਰੇ ਦੁਪਾਤ ਸਾਹਕਿ ਬੋਲੈ ਇਸਦੀ
ਦਯਾਗਕਿ ਬੋਲੈ ॥ ਅਟਗਟਤੁ ਹੀ ਪਾਤਿ ਸਾਹਰੇ ਰੇ ਰੇ ਨਿੰ ॥ ੪੩
॥ ਕੁਜਾ ਸਾਹਇ ਸਕਿ ਦਰੇ ਸੇਰ ਸਾਹ ॥ ਕਿਯਕਹ ਮਨਾ ਦਸਤ
ਜਿੰਦਹ ਬਜਾਇ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਸਿਕਿ ਦਰਪਾਤ ਸਾਹਕਿ ਬੋਲੈ
ਸੇਰ ਸਾਹਕਿ ਬੋਲੈ ॥ ਇਕੁ ਭੀ ਜੀਵਦਾਰ ਹਿਅ ਨਹੀ ॥ ਇਸ ਜਾ
ਗਾ ॥ ੪੪ ॥ ਕੁਜਾ ਸਾਹਤੇ ਬੁਰਬਾ ਬਰਕੁ ਜਾ ਸਤਾ ॥ ਹੁਮਾ ਯੁਕੁ
ਜਾ ਸਾਹ ਅਕ ਬਰਕੁ ਜਾ ਸਤਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਤੇ ਮੂਰਪਾਤ ਸਾਹ

ਸੇਕਿ ਬੋਲੈ

ਕਿਥੇਹੈ॥ ਅਕਬਰਕਿਥੇਹੈ॥ ਬਾਬਰਕਿਥੇਹੈ॥ ਹੁਮਾਯੂਨਪਾਤਿ ੨੧
 ਸਾਹਕਿਥੇਹੈ॥ ਏਤਨੇਪਾਤਸਾਹਨਹੀਰਹੇਤਾਤੂਕਿਸਤਰਾਂਹੇ
 ਗਾ॥ ਜੇਹੀਕਾਰਕਰਦਾਹੈ॥ ੪੫॥ ॥ ਬਿਦਹਿਸਾਖੀਆਸੁਖਖਰੀਰੇ
 ਫਿਰੀਗਾ॥ ਖੁਸ਼ਆਮਦਮਗਾਵਕਤਜਦਤੇਗਜੇਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥
 ॥ ਦੇਹਿਸੁਖਸ਼ੀਯਾਪਿਆਲਾਸੁਗਬਦਾ॥ ਖੁਸ਼ਆਵਦਾਹੈ
 ਮੇਰੇਤਾਈਤੇਗਦੇਮਾਰੇਨੁ॥ ੪੬॥ ॥ ਬਾਮਨਦਿਹਕਖੁਸਦਗਾ ੨੨੦
 ਸਕੁਨਾ॥ ਬਤੇਗਾ॥ ਜਮਾਈਸਕੇਹਸਕੁਨਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥
 ਮੇਨੁਪਿਆਲਾਦੇਹੁਜੇਮੇਪੀਦਾਂਤੇਗਸੇ॥ ਜਮਾਇਸਚਲਾ
 ਕੀਕੀਕਰਾਂ॥ ੪੭॥ ॥ ॥ ਬਿਲਕੁਲਾਈਦਾਹਿਗੁਰੂਜੀਕੀਫਤੇ॥

ਟੀਕ
ਸੁਕਤ ਕਰਦਾ ਹੈ

॥੩॥੦ ॥੦ ॥੦੦॥੨ ॥੦੨॥੦੩॥੦੩॥੦੩॥
॥ ੧੬॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫੁਤੇ ॥ ॥ ਕਮਾਲ ਸਕਰਾ ਮਾਤੁ
ਆਜ ਮਾਜੀ ਮਾਤੁ ਜਾਬ ਸਰਾਜ ਕਰਹੇ ਕਰਹੀ ਮਾਂ ॥ ॥ ਵਾ
ਹੀ ਕਰਾ ਮਾਤੁ ਹੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਪਾਸਾ ਵਡੇ ਤੀ ਵਡਾ ਹੇ ॥ ਰਜਾ ਇਕਰ
ਕੈ ਬਖਸਦਾ ਹੇ ॥ ਰਿਜ ਕਦੇ ਦਾ ਹੇ ॥ ਵਾਇਆ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੇ ॥
॥ ਬਜਾ ਕਰਾਇ ਹੀ ਦਈ ਜਾਮੀ ਨੇ ਜਮਾਂ ਮਲੂਕੇ ਮਲਾ ਇਕਰ ਮਹ
ਆਜਹਾਂ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਰੁਜ ਨਦੇ ਦਾ ਹੇ ਜਿਮੀਆ ਕਾਸ ਦੇ ਪੈਦਾ
ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਹੇ ॥ ਸਰਬ ਦਾ ਪੁਜ ਕਰੇ ॥ ਸੰਬੁਜ ਹਾਨ ਦੇ ਪੁਜ ਦੇ ਹੇ
ਨਿ ॥ ੨ ॥ ਰਿਕਾ ਯਤ ਸੁਨੀ ਦੇ ਮਾਸ ਹੇ ਫਿਰੀ ਗਾ ॥ ਚੁਬਾ ਜਨ

ਨਿਸ਼ਸਤਿ ਦਪੁਸਤਿ ਪਿਲਿਗਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਸੁਨੀਹੈ ਫਿਰੰਗ
 ਪਾਤਿਸਾਹਦੀ ॥ ਨਾਲ ਇਸਤੀ ਦੇ ਬੈਠਾ ਹੋਸੀ ਪਲ ਪਉਪਰ
 ਚੜਿਆਸੀ ॥ ੩ ॥ ਨਜਰ ਕਰ ਦਬਰ ਬਚਹਗਾ ਉਹਰ ਨਿਗਾਰ
 ॥ ਬਦੀ ਦਨਹੁ ਮਾਯੂਜ ਦਵਾਂ ਉਸਤਦੁਗਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਜਵਾ
 ਹਰਦਾ ਬੈਟਾ ਆਇਆਸੀ ॥ ਪਰ ਬਡਾ ਸੁੰਦਰੇ ਬਡਾ ਗਭੂਰ
 ਦੁਗਾ ਪਲਿ ਆਹੈ ਇਆਸੀ ॥ ਫਿਰੰਗ ਦੇ ਨੇਰਿ ਨਾ ॥ ੪ ॥ ਬਦ
 ਕਤੇ ਸੁਰਬਰਾ ਬੁਖਾਦੰਦ ਪੇਸਾ ॥ ਬਦੀ ਦਨਹੁ ਮਾਯੂਜ ਬਬਲਾ
 ਇਬੇਸਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਗਤ ਦੇਸ ਮੇਸ ਦਿਓਸਾ ॥ ਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ
 ਸੁੰਦਰ ਸੀ ॥ ਬੇਸਤੇ ਪੇਸ ਮੇਹ ਤਹੈ ਇਗਈ ॥ ਦੇਖ ਕੇ ਸੁਰਤੁ ਨੀ

੫॥ ਬਿਆਵੇਖਤਹਿਗੋਦੇਚੁਬਾਯਕਦਿਗਗਾਨਨਜਾਹਗਸਵ
ਦੋਹਸੋਹੇਬਤਹੁਨਰਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਇਕਦੂਜੇਨਾਲਦੇਵੇਮਿ
ਲੇਆਪਸਮੇਰੇਗਲਗੋਕਰਣਾ॥ ਜਾਹਰਨਕੀਤੇਸੁਹੇਸਤੇਹੁਨ
ਰਾ॥ ੬॥ ਯਕੇਪੁਇਚੀਰਾਬੁਖਾਦੇਦਪੇਸਾ॥ ਬਿਆਜਪੁਇਚੀ
ਨੀਬਰਾਵੁਕਰੀਸਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਇਕਮੇਚਨਾਸਦਵਾਇ
ਆਮੇਚਨੇਸੇਦਾੜੀਸਰੁਬਾਹਰਖਿਚਕਦੀ॥ ॥ ਬੋਰੇ
ਹਰਕਿਬੀਨਦਨਦਾਨਦਸੁਖਨਾ॥ ਕਿਆਜੋਗੇਇਮਰਦੀਸੁਦ
ਹਸਕਲਜਨਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਉਸਨੁਸਰੁਕੇਈਵੇਖੇਪਰਕੁਦ
ਕੇਈਨਜਾਣੇ॥ ਇਸਤੀਮਲੁਮਕਰੇਪੁਰਖਸੇਇਸਤੀਬਟ

੮॥ ਬਿਦਾਨੰਦਹਰਕਸਕਿਤੀਹਮਜਨਾਅਸਤਾ॥ ਕਿਦਰਪੇਕ ੬੬
 ਰੇਚੂਪਗੀਰਉਸਨਾਅਸਤਾ॥ ੮॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸਰੁਕੋਈਇਸਤ੍ਰ
 ਹੀਕਰਿਜਾਵੇਪੁਰਖੁਨਜਾਵੇ॥ ਰੰਗਸੁੰਦਰੇਸਾਜੈਸੇਪਗੀਸੁੰ
 ਦਪਰਗਾਸਦੀਹੇ॥ ੯॥ ਬਿਦੀਦਨਓਰਾਯਕੋਰੇਜਸਾਹ॥
 ਕਿਮਕਬੂਲਪੁਰਤਚੁਰਖਸਿਦਹਮਾਹ॥ ੧੦॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਉਸ
 ਦੇਤਾਈਇਕਦਿਹਾਰੇਪਾਤਿਸਾਹਨੇਫਿਠਾਜੇਸੁੰਦਰਪੁਰਤ
 ਹੇਜਿਸਦੀਚੰਦਮਾਪਰਗਾਸਦਾਹੇ॥ ੧੦॥ ਬਿਪੁਰਸ
 ਦਓਰਾਕਿਏਨੇਕਬਖਤਾ॥ ਸਜਾਵਾਰਸਾਹਾਅਸਤਪੁਖੀਸਾ
 ਸੁਤਖਤਾ॥ ੧੧॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਪਾਤਸਾਹਨੇਪਾਛਿਅਏਨੇਕਬਖ
 ਜੈਸੇ

ਤਾ ਤੂਲਾਇਕ ਪਾਤਸਾਹ ਦੇ ਹੈ॥ ਤੇ ਲਾਇਕ ਤਖਤ ਦੀ ਹੈ॥ ੧੧॥ ਕਿ
ਜਨ ਤੇ ਕਦਾ ਮੀ ਕਿਰਾ ਦੁਖ ਤਰੀ॥ ਕਿ ਮੁਲ ਕੇ ਕਿਰਾ ਤੇ ਕਿਰਾ ਖਾਹ
ਗੀ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਕੇ ਦੀ ਤੂ ਇਸ ਤੀ ਹੈ ਕੇ ਦੀ ਤੂ ਬੇ ਦੀ ਹੈ॥ ਕੇ ਦੀ ਤੂ ਕੇ
ਟੇ ਹੈ॥ ੧੨॥ ਬਨ ਜਗ ਅੰਦਰ ਬਹੁ ਹਮੀ ਦਾ ਮਦਸਾ॥ ਬਦੀ ਦਨਸ
ਹੇ ਦਿਲ ਪਸੀ ਦਾ ਮਦਸਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਨਾਲ ਦੇ ਖਟੇ ਦੇ ਪਸੀ
ਦਾ ਆਈ॥ ਪਾਤਸਾਹ ਨੂ ਅਚਾਣ ਕਲਗੀ॥ ਰਿਦਾ ਪਾਤਿਸਾਹ
ਦਾ ਚਲੇ ਮਾਨ ਹੋਇਆ॥ ੧੩॥ ਕਨੀ ਜਕਯ ਕੇ ਰਾਬੁ ਖਾਈ ਦਧੇ
ਸਾ॥ ਸ੍ਰੀ ਗਾਹਬੁਰ ਦਸ ਦਰੁੰ ਖਾਨ ਹਥੇ ਸਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਇਕੁ
ਲੇਰੀ ਕੇ ਤਾਈ ਸਾਦਿਆ ਪਾਤਸਾਹ ਨੇ॥ ਰਾਤ ਦੇ ਸਮੇ॥ ਆਪਣੇ

ਪਰਿਸਦਵਾਇਆਲੋਕੀਨੁ॥੧੪॥ਬਗੁਫਤਾਕਿਸਰਵਕਦੇਸੀ॥੧੧੦॥
ਮਤਨਾਚਰਗੋਫਲਕਾਅਫਤਾਬੇਯਮਨ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਪਾਤਿ
ਸਾਰੇਅਖਿਆਲੋਕੀਨੁ॥੧੫॥ਇਸਤੀਮਿਠੀਠੀ॥ਸਰੂਟੀ
ਨਿਆਈਕਦੇਨਿਸਦਾਅਕਾਸਦੀਦੀਵਾਹੈਤੇਯਮਨਦੀਪੁਰ
ਜੇ॥੧੫॥ਵਜਾਬਹਿਰਮਾਗਤਪਸੀਦਹਦਿਲਾਕਿਮਾਹੀਬਿ
ਅਫਤਾਦਾਅਜਾਅਬਗਿਲਾ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਉਸਦਾਸਤੇਮੇਰ
ਦਿਲਪਾਇਆਸਰੂਦਾਹੈ॥ਮਿਲਨਵਾਸਤੇਤੜਫਦਾਹੈ॥ਜੇ
ਸੇਮਛੀਚਿਕੜਦਿਚਤੜਫਦੀਹੈ॥੧੬॥ਬੋਰੇਏਸਥਾਪੇਕਿਗੁ
ਲਜਾਗਮਾਕਿਦਰਪੇਸਯਾਰੇਬਫਾਦਾਗਮਾ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਏਲੋ

ਡੀਤੂਛੇਤੀਜਾਇ॥ ਜੈਸੇਪਰਗੁਤਦੀਪਵਦੁਵਗਾਦੀਹੈ॥ ਤੇਸੇਤੂਜ
ਇ॥ ਮੇਰੇਰਿਦੇਨੁਗਨਿਦਦੇਵਦੁਲੀਜੁਹੈਯਾਰਮੇਰੀਤਿਸਪਾਸਜਾ
ਇ॥ ੧੧॥ ਤੁਗਰਪੇਸਓਗਾਬਿਗਾਰੀਮਰਾ॥ ਕਿਬਖਸੇਮਸਰ
ਬਸਤਹਰੀਜੇਤੁਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇਕਰਿਓਸਦੇਤਾਈਮੇਰੇਪਾ
ਸਲੈਆਵੈ॥ ਤਾਂਸੇਰੀਜਸਰਬਸਤਬਖਸਾਂਮੇਤੈਨੁ॥ ੧੨॥ ਰ
ਵਾਂਸੁਦਕਨੀਜਕਸੁਨੀਦਈਸਖੁਨਾ॥ ਬਗੇਯਦਸੁਖਨਰਾਜਿਸ
ਰਤਾਬਬੁਨ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਗਲੇਡੀਸੁਟਕੇਦੇਡੀਸੁਟਕੇਦੇਸਬਚ
ਨਨੁ॥ ਬਹੁਤੇਜਾਇਕੇਸਰਗੀਹਕੀਕਤਾਗਾਦਿਅੰਤਿਤੀਕਕੀਤੀ
੧੯॥ ਜੁਬਾਨੀਕਨੀਜਕਸੁਨੀਦਈਸਖੁਨਾ॥ ਬਿਪੇਚੀਦਬਰਖਦ

ਜਿਥੇ ਸਾਕਸ਼ਨਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਐਤਹੀ ਦੀ ਜੁਬਾਨੀ ਇਹ ਬਚਨ ਸੁਣਿ १੦੨
 ਆਨਾ ਤੁਥਾ ਬਰਨ ਬਰਨ ਕੀ ਬਿਆਨ ਜਿਸਨੇ ਇਸ ਤੀ ਦਾ ਪਹਿਰਾ ਵਾਪ
 ਹਿਰਿਆ ਸੀ ॥ ੨੦ ॥ ਬਿਜਾਹਰ ਕੁਨਾਨੀ ਦਾ ਅਸਥਾ ਬਖੇਸਾ ਕਿਦੀ
 ਦਲਜਹਾ ਬਾਬਿਰ ਦਾਰਖੇਸਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਮੇਰਾ ਬੁਢਾ ਅਸਥਾ ਬ
 ਹੁਣਿ ਬਾਹਰ ਆਵੇਗਾ ਤੇਜਹਾਨ ਦੇਖੇਗਾ ਮੇਰੇ ਦਰਗੋਨੀ ॥ ੨੧ ॥ ਬਿ
 ਥਾਹ ਦਮਰਾ ਸਾਹੁ ਯਾਰ ਮਾਂ ਮਰਾ ਮਸਲਹਤ ਵਿਹਵਫਾ ਦਾਰ
 ਮਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਸਦਿ ਆਹੈ ਮੇਰੇ ਤਾਈ ਪੁਤ੍ਰ ਜਾਹਨੇ ਦਿਲ ਦੀ ਯਾ ३੮
 ਹੁੰ ॥ ਜਲ ਦਾ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ॥ ੨੨ ॥ ਤੁਹੇ ਈ ਮਨ ਈ ਜਾਗੁ ਰੇ ਜਾਂ
 ਸਦਮਾ ਕਿ ਇਮੇਰੇ ਜਾਜ ਜਾਇਖੇ ਜਾ ਸਦਮਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਤੁ

ਮੇਰੇ

ਜੇ ਮੇਨੁ ਆਖੇ ਤਾਂ ਮੇ ਇਥੋ ਨ ਸਜਾਵਾ ॥ ਇਸੇ ਰੋਜੇ ਦੇ ਕੁਜਾਵਾ ਰਹਾ
ਨਾਹੀ ॥ ੨੩ ॥ ਨਾ ਤਰਸੀ ਇਲਾਜੇ ਤੁਰਾ ਮੇ ਕੁਨਾ ਆਵ ਦੀ ਦਨ ਵਚਾ
ਰਾਮ ਹੋ ਨਿਹਾਮ ॥ ਆਟੀ ਕਾ ॥ ॥ ਫਿਰੰਗਾ ਵੇਨੇ ਕਹਿ ਆਜੇ ਤੂ ਭੂਓ
ਨਕਰਾ ਮੇ ਤੇਰਾ ਇਲਾਜ ਕਰਾਹੀ ਪਾਤੁ ਸਾਹ ਦੇ ਦੇਖਾ ਦਿਆ
ਹੀ ਚਾਹ ਮਹੀ ਨੇ ਤੈ ਨੂਰ ਪਾਹੀ ॥ ੨੪ ॥ ਚੁਖੁ ਸੁਪੀ ਦਯ ਕਜਾਇ
ਚੁਬੇਖ ਬਗਾ ਖਬਰ ਗਾਸਤ ਸੁਦ ਸਾਹ ਜੇ ਮੇਰ ਨਗ ॥ ਆਟੀ ਕਾ ॥
ਬਹੁਤ ਪਸਿਨੇ ਹੋਇ ਕੇ ਇਕ ਜਾਗਾ ਮੰਜੀ ਤੇ ਬਿਰਾਜ ਰਹੇ ॥ ਖਬਰ
ਹੋਈ ਪਾਤੁ ਸਾਹ ਨੂ ਮੇ ਦੁਤੈ ॥ ੨੫ ॥ ਜੁਬਾਨੀ ਕਨੀ ਜਕ ਸੁਨੀ ਦਈ
ਸੁਖਨਾ ਬਜੇ ਬਸ ਬਲ ਰਜੀ ਦਸ ਰਤਾ ਬਬੁਨ ॥ ੨੬ ॥ ਆਟੀ ਕਾ ॥

ਲੇਹੀਏ ਮੁਖੇ ਜਿਤ ਵੇਲੇ ਸੁਇਆ ॥ ਜੁ ਬਸਾਵਿਚਿ ਆਇਆ ॥ ਸੇ ੧੦੩
ਥਰਨ ਥਰਨ ਕੀ ਵਿਆ ॥ ਸਿਰ ਤੇ ਪੈਗਤੀ ਕਾ ॥ ੩੬ ॥ ਵਿਆ ਮਏ ਕੋ
ਜਾਇ ਓਖੁ ਛਤਹ ਦੀਦਾ ॥ ਰੁਸਹਤਾ ਕਦ ਮਹਾ ਮਚੁ ਮਿਹਰ ਸਤ ਪੀਦਾ ॥
॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਫੇਰਿ ਓਸ ਜਾਗਾ ਪਾਤਿ ਸਾਹ ਆਇਆ ॥ ਵਿਆ ਵੇਖੋ
ਮੇਰੀ ਇਸਤੀ ਨਾਲ ਸੁਤੀ ਪਈ ਹੈ ॥ ਫੇਰਿ ਸਿਰ ਪੈਗਤੀ ਕਰੀ ਵਿਆ
ਜੈ ਸੇ ਸੁਰਜ ਤੁਪਦਾ ਹੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਤੁਪਿਆ ਕਾ ਮਕਰਿ ਕੈ ॥ ੨੧ ॥ ਏ
ਦਾਨ ਦਾ ਵਿਸੀਹ ਮਖ ਬਰਦਾਰ ਸੁਦਾ ॥ ਬੋਰੇ ਜੇ ਅਜਾਈ ਖਬਰ ਦਾ
ਰਸੁਦਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਜਾਤੇ ਸੁਰੇ ਖਬਰ ਦਾਰੋ ਹੋਈ ਹੈ ॥ ਦਿਨ
ਓਸੇ ਖਬਰ ਦਾਰੋ ਹੋਈ ਹੈ ॥ ੨੨ ॥ ਏ ਪੁਸਪੀ ਦਯ ਕਜਾ ਯਕੇ ਖਾਬ

ਗਾਹਾ ਮੁਕਾ ਦਾਵਾ ਫਤ ਦਨ ਯਜ੍ਞ ਦਾਗ ਦਾਹਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ੧੫
 ਤਸਾਹ ਨੇਕ ਰਿਆਜੇ ਇਹ ਮੇਰੀ ਇਸਤੀ ਨਾ ਕਮਿਲੁ ਪੁਤੀ ਹੈ ॥ ਤੇ ਮੇ
 ਰੀ ਇਸਤੀ ਡਾਢੀ ਹੈ ॥ ਇਸ ਦੇ ਉਦੇ ਮੇ ਇਸ ਨੂਕੀ ਆਖ ਮੇਰਾ ਦਾਵ
 ਹੁਣ ਕੋਈ ਚਲਦਾ ਨਹੀ ॥ ੨੯ ॥ ਜੁਦਾਗਰ ਬਬੀਨ ਮਾ ਅਜੀ ਖਾਨ
 ਗਾਹਾ ਯਕੇਗੁ ਫਤ ਬਾਸ ਮਚੁਰ ਖਾਸਿ ਦਮਾਹਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਨਿ
 ਆਰਿਆ ਬੁਨਿਕਰ ਮੇ ਇਨ ਨੂਦੇ ਖਾਯਾਹਾ ॥ ਤਾ ਮੇ ਇਸ ਨੂਹ ਬ
 ਪਾਵਾਹਾ ਪਰ ਕਿਆ ਕਰਾ ॥ ੩੦ ॥ ਦਰੋਰੇ ਜਗ ਸਤੋ ਬਿਆ ਮਦਰਿ
 ਗਾਹਾ ਹੁਮਾਂਗੁ ਫਤ ਬੂਦੇ ਦਯਕ ਜਾਇ ਬਬਗ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ੧੬
 ਸਾਦਿਨ ਪਾਤਿਸਾਹ ਚਲਿਆਗਾ ਇਆ ॥ ਤੇ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਫੇਰਿਆ

ਇਆ ਫੇਰਿ ਕਿਆ ਦੇਖੇ ਜੇ ਸੇ ਤਰਾ ਸੁਤੇ ਨ ਜਰਾ ਆਇ ॥ ਇਕ ਸੇ १੦੪
ਬਰਾ ਲਾਇਚਾ ॥ ੩੧ ॥ ਦਰੇਗਾਂ ਅਜਾਗਰ ਜੁਦਾ ਯਾ ਫਤਮਾ ॥ ਯਕੇਹਮ
ਲਹੂਰੀ ਸੇਰ ਨਰ ਸਾਖਤਮਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਬਰਾ ਅਸਚਰ ਜੇਹੇ ਜੇ ਕ
ਰੇ ਮੇ ਉਨ ਨੂਨਿ ਆਗਾ ਦੇਖਾਂ ਆਗਾ ॥ ਤੁਹਾ ਇਕ ਹਮ ਲਾਹੇ ਐ ਸਾ ਕਰਦ
ਆਗਾ ॥ ਜੇ ਸੇ ਸੇਰ ਕਰਦਾ ਹੋ ॥ ਤੇ ਸੇ ਇਸ ਨੂਨੇ ਹਥ ਪਤਾ ਹੋ ॥ ੩੨ ॥
ਦਿਗਰੇ ਜਰ ਫਤ ਸਾ ਸਿਆਮਾ ਮਦ ਸਾ ਬਦੀ ਦੇ ਯਕ ਜਾਇ
ਬਰਤਾ ਫਤ ਸਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਚਲਿ ਆਗਾ ਇਆਤੀ ਜੇ
ਦਿਨ ਫੇਰਿ ਆਇਆ ॥ ਕਿਆ ਦੇਖੇ ਜੁ ਇਕੇ ਜਗਾ ਸੁਤੇ ਪਇ ਹੈ ਨਿ
੩੩ ॥ ਬਰੇ ਜੇ ਚਹਾਗਮ ਬਦੀ ਦੇ ਜੁ ਫਤਾ ॥ ਬਰੇ ਰਤ ਫੇਰੇ ਫਤ ਬਾ

ਦਿਲ ਬਗੁ ਫਤਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਦਿਨ ਚੋ ਥੋਂ ਆਇਆ ਦੇਖੋ ਕਿਆ
 ਜੇ ਫੇਰ ਜੁੜੇ ਹੋ ਨਿ। ਏਰਾ ਨ ਹੋਇ ਗਇਆ ਆਪ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਲਗਾ
 ਕਰਨਾ ॥ ੩੪ ॥ ਕਿਹੈ ਫਾਸ ਤਾ ਅੰਗ ਜੁ ਦਾਯਾ ਫਤਾ ਮਾ ਕਿ ਤੁਰਿ
 ਕਮਾ ਅੰਦਰੁ ਸਾਖਤਾ ਮਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਦੁਹਾਏ ਫਹੈ ਜੇ ਕਹਿ ਮੇਰਾ
 ਨੁਵਖ ਗੀਵੇ ਖਦਾ ਤਾ ਜੇ ਸੇ ਤੀਰ ਕਮਾਨ ਵਿਚੇ ਪਰੇ ਯੀ ਦਾਹੇ। ਤੇ ਸੇ ਮੇਰੇ
 ਸਨੁ ਮਿਲਾਹਾ ॥ ੩੫ ॥ ਬਦੀ ਦੇ ਮਦੁ ਸਮਨ ਕਿ ਦੇ ਜਮ ਬਤੀਰਾ ਨਕੁ
 ਸਤਾ ਮਾ ਦੁਰਾਨ ਕਰ ਦਮਾ ਸੀਰਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਦੇਖ ਕੇ ਵੈਰੀ ਨੁ
 ਮੇ ਤੀਰਨ ਪਰੇ ਤਾ ਤੇ ਮੇ ਵੈਰੀ ਨੁ ਨਾ ਮਾਰਿਆ ਨ ਕੇ ਦਕੀਤਾ ਮੇਰੇ ਦਿਲ
 ਦੀ ਹੋ ਸ ਦਿਲਾ ਵਿਚਿ ਰਹੀ ॥ ੩੬ ॥ ਸਮ ਮੇਰੇ ਜਾਮ ਦਵਦੀ ਦਹ

੨੫॥ ਵੇਖੋ ਸੁਸਦਰਾ ਦੇਖਤ ਹੁ ਛਤ ਅਜਗੁ ਰਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਪੰਨ
ਵੇਛੇ ਵੇਦਿ ਨਹੂ॥ ਇਸੇ ਤਰਾ ਅਨ ਰਿਠੇ ਸੁਆ ਵਿਚ ਵੇਟ ਦੇ ਅੰ ਦਰਾ
ਇਕੈ ਜੁ ਬਾਨਤੀ ਕਹਿ ਰਿਸੁ॥ ੩॥ ॥ ਨਦੀ ਦੇ ਮਦੁ ਸਮਨ ਕਿਰੇ ਜੇ ਮਧੁ॥
ਦਰੇ ਗਾਨ ਕੈ ਬਰਕ ਮਾਂ ਅੰਦਰੂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਨਾਮੇ ਵੈਰੀ ਦੇ ਖਿਆਨ
ਲੇਹੁ ਨੂੰ ਲਿਆ॥ ਬਡਾ ਅਸਚਰਜ ਹੈ॥ ਨਾਤੀਰ ਕਮਾਨ ਵਿਚ ਪਰੇਤ ਮੇ
੩੮॥ ॥ ਦਰੇ ਗਾਬ ਦੁਸਮਨ ਦਰਾ ਦੇਖਤ ਮਾ॥ ਦਰੇ ਗਾਬ ਬਾਯ ਕਹਿ
ਗਰੇਖਤ ਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਅਸਚਰਜ ਹੈ ਜੇ ਵੈਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਦਾ ਮੇ
ਪਾਇਆ॥ ਤੇਤੀਰ ਕਮਾਨ ਵਿਚ ਨ ਪਰੇਤਾ॥ ੨੯॥ ॥ ਹਕੀਕਤ ਸੁਨ
ਸੁਣਨ ਹਾਲੇ॥ ਦਿਗਗਾਰਿ ਮਾਇਲ ਬਸੇਗਾ ਸਤ ਉਤਾ ਬਸਗ॥ ॥

੨

ਟੀਕਾ॥ ॥ ਹਕੀਕਤ ਪਛਾਣਿ ਨਹੀ ਮੂਰਖ ਜੋ ਮੇਰੇ ਨਾ ਲਖਦੁ ਜੀ ਕਿਆ ਹੈ॥
 ਵੇਖ ਮਾਇਲ ਬਹੁਤ ਹੋਵੈ॥ ਸਿਰ ਪੈ ਗਤੀ ਕਾ ਮੂਰਖੁ ਨ ਜਾਣੈ॥ ਜੋ ਮੇਰੇ
 ਪਾਹਿ ਚੋਰ ਲਗੇ ਹੋਵੈ॥ ੪੦॥ ਬੁਝੀ ਬੇਖ ਬਰਗ ਚਿਕਾਰੇ ਕੁ
 ਨਦਾ॥ ਕਿਕਾਰੇ ਬਦਸ਼ਾਇ ਖਯਾਰੇ ਕੁ ਨਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੇਖ ਮੂਰ
 ਖ ਜੋ ਫਿਰੀ ਹੋ ਕੀਕੀ ਮਕਰਦਾਰੈ॥ ਬਦਕਰਮਾਨੁ ਚਾਹਦਾਰੈ॥ ਤਿਹਾ
 ਲਤ ਪਰਦੀ ਨਾ ਹੋ ਸੁ॥ ੪੧॥ ਬੁਝੀ ਬੇਖ ਬਰਗ ਬਦਖਰਾਸੀ ਕੁ ਨਦਾ॥
 ਕਿ ਬੇਆਬ ਸਰਖੁ ਦਤੁਰਾਸੀ ਕੁ ਨਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੇਖ ਮੂਰ
 ਖ ਬਦਕਰਮਾਨੁ ਚਾਹੈ॥ ਬਿਨਾ ਪਾਣੀ ਕੋਰਾ ਹੀ ਸਿਰ ਮੁਨਾਇ
 ਦਾਰੈ॥ ਅਯੋ ਅਉਰੰਗ ਜੋ ਬਹੁ ਸਾਨੁ ਪਰਦੀ॥ ਮਾਲੁ ਮਨਾ ਹੀ ਕੋਰਾ

ਮਲੁਮ

ਹੀ ਮਿਰਮੁਕਾਇਏਹੇ॥ ੪੨॥ ਬਿਦਹਿ ਸਾਕੀਆ ਜਾਮ ਸਬਜੇਮ
 ਰਾਮ ਰਿਸਰਬ ਸਤਹ ਮਨਰੀਜ ਬਖਸੀ ਮਤੁਰਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ ਰੇਹਸੁ
 ਪਈਯਾ ਪਾਲਾ ਸੁਖੇਦਾ ਮੇਰੇ ਤਾਈ ਜੁਦੇਵੇ ਗਾਤੁ ਸਿਰੀਜ ਮ
 ਜਾਕਾ ਤੇਨੁ ਬਖਸੰਗਾ॥ ਬਿਲਹੁਦਾ ਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ॥ ੪੩॥
 ੯॥ ॥੫੯੭॥ ॥੨੦॥ ॥੨੦॥ ॥੨੦॥ ॥੨੦॥ ॥੨੦॥
 ੧੬॥ ਟਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ॥ ॥ ਹਿਕਾਯ
 ਤਦ ਸਦੀਚੁਲੀ॥ ॥ ਗਫੂਰੇਗੁਨ ਹਬਖਸਗਾ ਫਲਕੁ ਸਸਤਾ॥
 ਜਹਾਂਗਤੁ ਬਸਤੁ ਏਈ ਬਿਦਬਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਬਖਸਵਾਲਾਹੇ
 ਐਗਾਣਾ ਦੇਤੇਗਾ ਫਲਦੇਨਾ ਸਕਰਨਵਾਲਾਹੇ॥ ਤੇਜਹਾਨ ਦੇਬਿਦਬ

ਸਤਬਨਦਾਰੇ। ਸੇਵਾਹਿਗੁਰੂਜੇ। ਸਾਰੇ॥ ੧॥ ਨਪਿਸੇਰੇਨਮਾਦਰ
 ਬਿਰਾਦਰਪਦਰ। ਨਦਾਮਾਦਦੁਸਮਨਨਯਰੇਦਿਗਰ॥ ੧੮੧॥ ਟੀਕਾ॥
 ॥ ਨਾਪੁਤਹੀਰੇਨਮਾਤਹੀਨਗੁਣਹੀਰੇਨਾਪਿਤਹੀ॥ ਨਜੁਵਾਣੀਹੀਨਵੇ
 ਰੀਹੀਨੀਮਤਹੀ॥ ਦੁਸਰਾਕੋਈਨਹੀਵਹਿਗੁਰੂਬਿਨਾ॥ ੧੮੨॥ ਸੁਨੀਦਮ
 ਸੁਖਨਰਾਸਾਹਿਮਾਯੀਦਰ॥ ਕਿਰੇਸਨਦਿਲੇਨਾਮਬੁਰਦਸਜਬਾ॥
 ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸੁਨਿਆਹੈਸੁਖਨਮਾਯੀਦਰਦਾਜੇਪਾਤਿਸਾਹੁਹੈ॥ ਰੇਸਨ
 ਦਿਲਪਾਤਿਸਾਹਦਾਨਾਮਸੀ॥ ੧੮੩॥ ਜਿਨਾਮਸਵਜੀਰਾਸਤੁਸਾਹਿ
 ਬਸੁਭਿਰਾ॥ ਕਿਸਾਹਿਬਦਿਮਾਗਾ॥ ਸਤੁਜਾਹਰਜਹੂਰ॥ ੧੮੪॥ ਟੀਕਾ॥
 ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਰੇਸਨਦਿਲਦਾਜੇਵਜੀਰਸੀ॥ ਤਿਸਦਾਨਾਉਸਾਹਿਬ

ਸੁਭਿਰਸੀ॥ ਜੇਸਾ ਹਿਰਸੀ ਬੁਧਦਾ॥ ਜਗਤ ਵਿਚਿ॥ ੪॥ ॥ ਕਿਪਿਸੇ ੧੦੭
 ਅਜਾ ਬੁਢੇ ਸਨ ਜਿ ਮੀਰਾ॥ ਹਿਰਸਨ ਲਜ ਮਾਲਾ॥ ਸਤ ਸਾਹਿਬ
 ਅਮੀਰਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਪਾਤਿਸਾਹ ਦੋ ਜੇ ਬੇਦਾ ਬਾਤਿ ਸਦਾ ਨ ਉਰੇ ਸੁ
 ਨ ਜਮੀਰਾ॥ ਬੁਧਦਾ ਉਦਸੀ ਤੇ ਅਮੀਰਾ ਦੁਖੀ॥ ਪਾਤਿਸਾਹੁ ਸੀ॥ ੫॥
 ॥ ਕਿਰੇ ਸਨ ਦਿਲੇ ਸਾਹਿਬ ਨਾਮ ਬੁਢਾ॥ ਅਦੁਰਾ ਜਿ ਮਰਦੀ ਬਰਾ ਦੁਰ
 ਦੁਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਰੇ ਸਨ ਦਿਲ ਪਾਤਿਸਾਹ ਦਾ ਨਾਮ ਸੀ॥ ਸੁਹਤ
 ਦਸੇ ਵੇਰੀ॥ ਆਦਾ ਪੂਰਿ॥ ਆਵਦਾ ਬਾਹਰ॥ ੬॥ ॥ ਵਜੀਰੇ ਯਕੋਬੀ
 ਦ ਜੇਹੇ ਸਮੀਦਾ॥ ਰਯਤ ਨਿਦਾਜਾ॥ ਸਤੁ ਦੁਸ ਮਨ ਗਜੀਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥
 ॥ ਵਜੀਰੇ ਜੇਥਾ ਸੇ ਬਢੀ ਹੋ ਸਵਾਲਾ ਸੀ॥ ਗਰੀਬਾ ਦੀ ਪਾਲ ਨ ਕ

ॐ ਤੇਤੁਸਾਮਨਗਾਲਟਾਅੇਸਾਵਨੀਰਥਾ॥ ੧॥ ਵਜਾਦੁਖਤਰੇ
 ਹਸਤਰੇਸਨਚਰਗਾ॥ ਰਿਨਾਮੇਅਜਾਬੂਦਰੇਸਨਦਿਮਾਗਾ॥ ੨॥ ਟੀ
 ਕਾ॥ ੩॥ ਵਜੀਰਦੇਪਰਜੇਬੇਟੀਸੀਸੇਜਗਨਦੀਦੀਵਾਸੀ॥ ਨਾਮਉਸ
 ਦਰੇਸਨਦਿਮਾਗਾਸੀ॥ ੪॥ ਬਾਮਕਤਬਾਸਪੁਰਦੰਦਹਰਦੇਤਿਫਲ
 ॥ ਰਿਤਿਫਲਸਬਸੇਰੇਜਗਸਤੀਦੀਖਿਜਲਾ॥ ੫॥ ਟੀਕਾ॥ ੬॥ ਮਸੀ
 ਤਾਦਿਰਿਸੈਪੇਸਰੁਦੇਵਲਕੁਰੇ॥ ਲਕੁਕੇਬਹੁਤੇਪਕੁਨਾ॥ ਮੁਲਾਂਦੇ
 ਪਾਸਰੇਜਪਕੁਨਾ॥ ੭॥ ਨਿਸਸਤਿਦਵਾਨਾਉਮੈਲਾਉਗੁਮਾ॥ ਰਿਚਿ
 ਰਾਮਸਬਬਖਸੀਦਾਅਮਰਜਬੂਮਾ॥ ਬੈਰੁੰਸਨਿਜਿਅਵੇਮਲਦੁਰ
 ਚਮਦੁਸੈਬਾਤਿਸਦੇਪਾ॥ ੮॥ ਪਨਕੁਤਿਪਰਤੀਕੁਤਿਬਹੁਤਬਖਸੀ
 ॥ ਟੀਕਾ॥

ਸਨੁ॥ ੧੦॥ ਨਿਸਸਤੰ ਦਦਰਾਂ ਜਾਇਤਿ ਫਲੇ ਬਸੇ॥ ਬੁਖਾਂ ਦੇ ਸੁਖ ਨਾ॥ ੧੦੮
 ਜਕਿਤਾ ਬਹਿਕਿ ਸੇ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਥੈ ਠੇਠੇ ਨਿਦਿ ਚਿ ਜਾਗਾ ਦੇ ਲੜਕੇ
 ਕਉਤ ਪੜਨ॥ ਹਰਕਿਤਾ ਬਾ ਸੁਖ ਨਾ॥ ੧੧॥ ਬਗਲਾ ਗੀਦਰਾ ਗਾਰੰਦ
 ਹਰਯਕ ਕਿਤਾ ਬਾ॥ ਜਿ ਤੋਰੇ ਤਾਂ ਜੀ ਲਵ ਜੇ ਅਦਾ ਬਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥
 ॥ ਬਗਲਾ ਵਿਚਿ ਕਿਤਾ ਬਾਲੇ॥ ਆਵਣਾ ਤੁਝੇ ਤਾਂ ਜੀ ਲਾ॥
 ਬਇਹ ਕਿਤਾ ਬਾ ਪੜਨ॥ ੧੨॥ ਦੁਮਕਤ ਬਹੁਨ ਨੀਦ ਹਠਤਾ ਜਨੁ
 ਬਾਂ॥ ਯਕੇ ਮਰਦ ਬੁਖਾ ਦੇ ਦਈ ਗਰਜਨਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਮਸੀਤਾ ਵਿ
 ਚਿ ਇਕ ਪਾਸੇ ਲੜਕੇ ਪੜਨਿ॥ ਇਕ ਬੀਨੇ ਲੜਕੀ ਆਪੜਨਿ॥
 ੧੩॥ ਕਿਤਿ ਫਲਾਂ ਬੁਖਾ ਦੇ ਦਮੁ ਲਾਂ ਪੁਸਮਾ॥ ਜਨਗ ਬੁਖਾ ਚੰਦਨ

ਮੇਰੀ ਅਵੇਤ ਸੋ ਪੜਨੁ॥

ਤੇ ਫੁੱਲਾਂ ਲਸਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਲੜਕਿਆਨੁ ਮਲਵਾਟਾ ਪੜਾਇ ॥ ਤੇ ਲ
 ਰੁਕੀਆਨੁ ਮਲਵਾਟੇ ਪੜਾਇ ॥ ੧੪ ॥ ॥ ਵਜਾਂਦਰ ਮਿਆ ਬੂਰਾ ਦਿਦ
 ਰਾਜੀ ॥ ॥ ਜਿਕੇ ਜਾਂਤਰ ਫੁੱਲ ਬੁਦਯਕੇ ਤਰਫੁ ਫੁੱਲੀ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਚਿਨਾ
 ਵਿਚਿ ਇਕ ਕੀ ਪਸੀ ॥ ॥ ਇਕ ਤਰਫੁ ਲੜਕੀਆ ਪੜਨਿ ਇਕ ਬੀਨੇ ਲੜ
 ਕੇ ਪੜਨ ॥ ੧੫ ॥ ॥ ਸਬ ਕਬੂਰ ਦਹਰਦੇ ਜਿਯ ਕਹਰੁ ਹੁਨਗਾ ॥ ॥ ਇਲਾਮ ਕ
 ਸਾਮ ਕਸਕਰ ਦਬਾਯ ਕਰਿ ਗਗ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਸੀਬਾ ਪੜਨਿ ਦੋਵੇ ਲ
 ਰੁਕੀਆ ਤੇ ਲੜਕੇ ਹਰ ਦਿਹਾ ਦਾ ॥ ॥ ਤੇ ਦਿਹਾ ਦੀ ॥ ॥ ਚਰਚਾ
 ਕਰਨਾ ਆਪਸਾ ਵਿਚਿ ॥ ੧੬ ॥ ॥ ਸੁਖਨ ਹਰਯਕੇ ਰਾਂਦਹਰਯਕ ਕਿਤਾਬ
 ਜੁਬਾਂ ਫੁਰਸਾ ਅਰਬੀ ਬੋਗੇਯ ਦਜਵਾਬ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਸੁਖਨ

ਲਾਵਟਾਹਰਕਿਸੇਨੁਕਿਤਾਬਦਾ॥ ਫਾਗਸੀਅਰਥੀਜਬਾਬਕਰਨ १੦੯
ਹਰਕਿਸੇਨੁ॥ ੧੭॥ ॥ ਇਲਾਮੰਸੁਖਨਰਾਦਬਾਸਕਦਿਗਾਰਾ॥ ਜਿਕਾਂ
ਮਲਾਜਿਜਾਪੁਲਜਿਨਾਦਰਸਿਅਗ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ॥ ਵਿਦਿਆਦਾਸੁ
ਖਨਾਇਕਦੁਸਰੇਨਾਲਕਰਨ॥ ਇਕਬਰੇਪਹਿਰੁਏਏ॥ ਹਰਿਵਿਦਿਆ
ਵਿਚਿਕਾਮਲਾ॥ ਇਕਸਭਨਾਬੇਚੰਗੋਪਹਿਰੁਏ॥ ੧੮॥ ॥ ਕਿਸਮਸੇਰ
ਇਲੋਮੇਅਲਿਬਹਕਸੀਦਾ॥ ਬਹਾਰੇਨੁਆਨੀਬਹਾਰੇਰਸੀਦਾ॥ ॥
ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੁਲਵਾਹਵਿਦਿਉਪਰੇਖਿਚਕਦੀ॥ ਬਹਾਰੇਰਾਨੁਆ
ਨਪਹੁਚੀ॥ ੧੯॥ ॥ ਬਹਾਰਸਦਰਾਂਮਦਗੁਲੇਬੇਸਤਾਂ॥ ਬਜੀਬਸਦ
ਦਰਾਅਮਦਸਹੇਲੀਸਤਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਬਹਾਰਵਿਚਿਅਇ

ਗੀਤਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਨੂੰ ਬਸਾਵਿਰਾਮਾਇਆ

ਆਦਿਕ ਨਿਰਾਦਾ॥ ਜੈਸੇ ਬਾਗ ਵਿਚ ਫਲ ਹੋਤੁ ਜੈ ਬਸਵਿਰਾਮਾਇਆ॥
੨੦॥ ਬਰਖਸਾ ਅੰਦਰਾ ਮਦਸਹਨਸਾ ਹਚੀਨਾ ਬਖੁਬੀਦਰੰ
ਮਦਤਨੇਨਾਜਨੀ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਚਮਕਦਾ ਅੰਦਰਾ ਆਈ ਜੈਸੇ ਸੂ
ਰਜ ਚਮਕਦਾ ਹੈ॥ ਬੁਬੀ ਵਿਚਿ ਆਈ ਬੇਟੀ ਵਜੀਰਦੀ॥ ੨੧॥ ਬ
ਖੁਬੀਦਰੰ ਮਦਗੁਲੇਬੇਸਤਾ॥ ਬਾਐਸਾ ਅੰਦਰਾ ਮਦਦਿਲੇ
ਦੇਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਵਡਿਆਈ ਵਿਚਿ ਆਈ ਜੈਸੇ ਬਾਗ ਵਿ
ਚ ਫਲ ਹੋਤਾ ਹੈ॥ ਐਸਾ ਵਿਚਿ ਆਇਆ ਦਿਲ ਮਿਤਾ ਚਾਹੀ ਵਿਚ
ਆਇਆ॥ ੨੨॥ ਜਿਦੇ ਵਾਹ ਜੈ ਅੰਦਰੀ ਮੁਸਹਸਤਾ॥ ਜੁਦੇ ਵਾਹ
ਹਮ ਚੁੰ ਸੁਰਾਖਗਾ ਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਮਸੀਤ ਦੀ ਕੰਧ ਵਿਚ ਇਕ

ਚੂਹਾਰਹਿਦਾਸੀ॥ਉਸਚੂਹੇਨੇਦੁਸਲੁਖਚੂਚਾਇਕੀਤੀ॥੨੩॥ਬ ੧੧੦

ਦੀਦੇਅਜਾ॥ਦਿਤੁਹਰਦੁਤਨਾ॥ਚਗਰੀਜਗਾ॥ਆਫਤਾਬੇਯਮਨਾ॥

॥ਟੀਕਾ॥॥ਉਸਕੀਪਦੇਫੁਕਵਿਚੇਵਜੀਰਦੀਬੇਟੀਨੂਦੇਖਾ॥ਜ

ਹਾਨਦਾਦੀਵਹੈਤੇਯਮਨਦੇਸੁਰਜਹੋਦੇਵੇ॥੨੪॥ਚੂਨਾਇਸਕਾ

ਵੇਖਤਹਰੇਨਿਹਾ॥ਗਿਇਲਮਸਰਵਦਦਸਤੁਅਜਜਗਾ॥॥ਟੀ

ਕਾ॥॥ਐਸੇਇਸਕਸੇਪਰਤੇਦੇਵੇਜੇਇਲਮਭੀਚਲਿਗਾਇਆ॥੨੫॥

ਤੇਹੇਸਕੁੀਚਲਿਗਾਇਆ॥੨੫॥ਚੂਨਾਹਰਦੁਆਵੇਖਤਬਾਹਮ

ਰਗੇਬਾ॥ਕਿਅਜਦੁਸਤਇਨਾਰਫਤਾਅਜਪਾਰਕੇਬਾ॥॥ਟੀਕਾ॥

ਐਸੇਦੇਵੇਆਸਕਹੋਏਨਾਲਾਇਕਦੂਜੇਦੇ॥ਹਥਾਸੇਜੇਸੇਵਾਗਾਦੂ

ਰਹੇ ਜਾਤੀ ਆਯੋਂ ਤੇ ਪੇਰ ਸੇਰ ਕਾ ਬਦੂਰਿ ਹੋ ਜਾਤੀ ਹੋ ਤੈ ਸੇ ਬਿਹ
ਸੋਇ ਗਇ ॥ ੨੬ ॥ ਅਬਿ ਪੁਰਸੀ ਦਹਰੇ ਕ੍ਰਿਏ ਨੇ ਕੋ ਬੇਇ ॥ ਅਕਿ
ਏ ਆਫਤਾ ਬੇਜਹਾਂ ਮਾਹਰੇਇ ॥ ੨੭ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਪੁਛਿ ਆਏਹ
ਬੇ ਮਲਵਾਈ ਤੇ ਮਲਵਾਟੇ ॥ ਕ੍ਰਿਏ ਜਹਾਨ ਦੇ ਸੂਰਜ ਚੰਦ ਮਾ ॥
੨੮ ॥ ਕਿਹਾ ਲਗੁ ਜਰਦ ਬਾਹਰ ਦੁਤਨਾ ॥ ਅਬਿ ਪੁਰਸੀ ਦਾ ਖਦੀ
ਦਾ ਖਵੰਦ ਜਨਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਤੁਸਾਨਾ ਦੁਹਾਵਾ ਕੀਹਾ ਲਗੁ
ਜਰਦਾਹੇ ॥ ਮਲਵਾਟੇ ਪੁਛਿ ਆਹੇ ਸਨ ਜਮੀਰ ਤੇ ਤੇ ਮਲਵਾ
ਟੀ ਪੁਛਿ ਆਹੇ ਸਨ ਦਿ ਮਾਗਤਿ ॥ ੨੯ ॥ ਚਰਾਗੇ ਫੁਲ ਕਾ ਫੁ
ਤਾ ਬੇਜਹਾਂ ॥ ਚਰਾਗਾ ਗੀਗ ਸਤਵ ਜਹੇ ਚੁਨਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥

੨੬

ਮੇਵਜੀਰਦੀਬੇਟੀਤੂਅਕਾਸਦੀਦੀਵਾਹੇ॥ ਤੇਜਹਾਨਦੀਸੂਰਜਹੇ
 ਕਿਸਵਾਸਤੇਤੂਮਾੜੀਹੋਈਹੇ॥ ੨੬॥ ਚਿਅਜਰਟਾਸਤੀਬੁਰੋਜਾ
 ਨਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੂੰਆਪਣਾਦੁਖਕਹੁਮੇਰੀਜਾਨਾਤੂੰਮਾੜੀਕਿਸ
 ਵਾਸਤੇਹੈਮੇਰੀਜਾਨਾ॥ ॥ ੩੦॥ ਅਜਰਸਬੁਰੋਤਾਇਲਾਜੇਕੁਨਮਾ॥
 ਕਿਮਰਜੇਸੁਮਾਰਾਖਿਹਾਜੇਕੁਨਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ਜੇਤੁਆਪਣਾਦੁਖ
 ਕਹੈਮੇਰੇਤਾਈਤਾਮੇਤੇਰਾਇਲਾਜਕਰਾਂ॥ ਰੋਗਤੁਮਾਰਾਦੂਰਿਕ
 ਰਾ॥ ੩੧॥ ਸੁਨੀਦੀਸੁਖਨਰਾਨਦਾਦਸਜਵਾਬਾ॥ ਫਿਰਬੁਰਦੁਹਰ
 ਦੇਤਨੇਇਸਕਤਾਬਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸੁਨਕੇਏਸਬਚਨੁਨਾਦਿਤੇ
 ਸੁਜਵਾਬਾਹੇਠਸਿਰਲੈਗਏਦੈਹੀਓਤਾਹਾਨਕੀਤਿਨੇ॥ ੩੨॥

ਉਪਰਿ

ਚੁਗੁਜਗੀਦਬਰਵੇਦੁਮੇਚਾਰੇਜਾ॥ ਬਿਰਾਮਦਜਿਤਨਹਰਿਦੁਗੋਈ
ਫੋਰੇਜਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਦਾਗੁਜਰੇਉਨਨੂਦੇਤੈਦਿਹਾਏ॥ ਸਾਰੇਜਗ
ਤੁਵਿਚਿਪ੍ਰਸਿਧਬਾਹਰਗਲਾਈ॥ ੩੩॥ ਬੋਰੇਦੂਰਗਾਸਤੀਦ
ਤਿਫਲੀਗੁਬਾਰਾ॥ ਕਿਮਿਹਰਸਮਬਰਾਟੂਰਦੂਰੈਨੋਬਹਾਰਾ॥ ॥
ਟੀਕਾ॥ ॥ ਉਪਰਸੇਦੂਰੋਈਅਵਸਥਾਬਾਲਕਦੀ॥ ਸੁਰਜਕੀਨਿ
ਆਈਨੋਬਹਾਰਦੀਅਵਸਥਾਆਈ॥ ਟੂਜਾਫਾਜਲੇਬੂਦੁਖਤ
ਰਯਕੇਸਾ॥ ਕਿਸੁਰਤਜਮਾਲਾਸਤਦਾਨਸਬਸੇ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥
ਚੁਗੁਜੇਮਲਵਾਟਾਥਾਤਿਸਦੀਇਕਬੇਟੀਸੀ॥ ਰੂਪਉਸਦਾਸੁੰਦ
ਰਥਾਬੁਧਿਉਸਦੀਬਡੀਸੀ॥ ੩੪॥ ਸਾਨਾਸੀਦਭਿਰਾਜਿਹਾਲਤ

੧੧੨
ਦੁਜਾਂ ਬਹੁ ਫੁਤ ਸਦਰੇ ਖਿਲਵਤ ਸੁਖੁ ਸੁਖੁ ਬਾਂ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਜਿ
ਤੀ ਚਿਸਤਿ ਦੀ ਹਕੀਕਤਾ ਤੇ ਪੁਛਿ ਚਿਸਤਿ ਤੇ ਬੈਠਕੇ ਮਨੀਜ
ਬਾਨਿਨਾ ਲਿ ॥ ੩੬ ॥ ਕਿਹੈ ਸਹਵਕ ਦੇ ਮਹਰੇ ਸੀ ਮਤਨਾ ਚਰਗੇ
ਫਲਕਾ ਫੁਤ ਬੇਯਮਨ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਕਿਹੈ ਵਜੀਹ ਦੀ ਬੇਟੀ
ਚੰਦ ਮੁਖੀ ਸਹੁ ਦੇ ਕਦਵਾਲੀ ਚਾਂ ਦੀ ਵਤਾ ॥ ਅਕਾਸ਼ ਦੀ ਦੀਵਾਯਮਨ
ਦੀ ਸੁਰਜਾ ॥ ੩੭ ॥ ਜੁਦਾਈ ਮਰਾ ਅਜੁਗਾ ਕਤ ਰਹੇ ਸਤਾ ਬਦੀਦ
ਨਦਕਾ ਲਬਹੁ ਫੁਤ ਗੰਯਕੇ ਸਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਪੜਦਾ ਮੇਰਾ ਤੇਰਾ
ਕਤ ਰਹੁ ਭੀ ਨਹੀ ॥ ਦੇਖਣ ਸੇ ਦੇ ਸਹੀ ਰਹੇ ਨਿ ॥ ਜਿਦ ਇਕ ਹੋ ਮੇਰੀ ਤੇ
ਰੀ ॥ ੩੮ ॥ ਬਮਨ ਹਾਲੇ ਗੋਤਾ ਜਿਗੁ ਜਰਦੁਤਾ ॥ ਕਿਸੇ ਜਦ ਹਮਰ

ਤੇਵ

ਜਾਨ ਨਿਗਰੇ ਮਰਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਰੋਗਾ ਆਪਣਾ ਆਖਤੇ
 ਰੇ ਨਾਲ ਕੀ ਗੁਜਰਦੀ ਹੈ ॥ ਏ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਦਿਲ ਨੂਪੇਇ ॥ ੩੯ ॥ ਕਿ ਪਿ
 ਨਹਾ ਸੁਖ ਨ ਕਰਦ ਯਾਰਾ ਖਤਾ ਸਤਾ ॥ ਅਮਿਰ ਨ ਦੁਜ ਦੀ ਵਜੀਰਾ ਖ
 ਤਾ ਸਤਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਮਿਤ੍ਰਾ ਬੇਪਕੂ ਦਾ ਕਰਨਾ ਐ ਗਣੇ ਹੈ ॥ ਅਮੀ
 ਹ ਜੇ ਸੇ ਵਜੀਰ ਬੇਚੇਰੀ ਕਰੇ ਤਾ ਐ ਗਣੇ ਹੋਦਾ ਹੈ ॥ ੪੦ ॥ ਕਿ ਦੀ ਗਰਬ
 ਗੇਇ ਮਮਰਾ ਸਤਗੇ ॥ ਕਿਈ ਖੁਨ ਨਿਗਰੇ ਮਰਾ ਤੇ ਬਿਸੇ ॥ ਟੀਕਾ
 ॥ ਦੁਜੀ ਵਰਕ ਹਿਰਾ ਸੁ ਮੇਰੇ ਤਾਈ ਸਚੁ ਕਹੇ ॥ ਜੇ ਏ ਲੋਹੁ ਨਿਗਰਦਾ
 ਮੇਰਾ ਤੂਧੇਇ ॥ ਅੰਦਰ ਦੀ ਬਾਤ ਕਹੇ ॥ ੪੧ ॥ ਸੁਖ ਨ ਦੁਜ ਦਗੀ ਕਰ
 ਦ ਯਾਰਾ ਖਤਾ ਸਤਾ ॥ ਅਗਰਾ ਸਤਗੇ ਏ ਤੁਬਰ ਮਨਰਦਾ ਸਤਾ ॥

ਟੀਕਾ॥ ॥ ਬਚਨ ਦਾ ਛਪਾਵਟਾ ਮਿਤ੍ਰ ਤੇ ਪੁੰਤ੍ਰ ਹੈ॥ ਸਚੁ ਆਖਦਾ १੧੩
 ਚੰਗਾ ਹੈ॥ ਤੇਰਾ ਹੀ ਦਾ ਹੈ॥ ਮਿਤ੍ਰ ਅਗੇ ਸਚੁ॥ ੪੩॥ ॥ ਪੁਖਨ ਗੁਫਤ ਨੇ
 ਰ ਸਚੁ ਗੁਫਤ ਨ ਪੁਸਤੁ ਆਸਤਾ॥ ਕਿਹ ਕਛੁ ਗੋਲੁ ਮਚੁ ਸਾਫੀ ਦਿਲ
 ਆਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਬਚਨ ਸਚ ਦਾ ਚੰਗਾ ਹੈ॥ ਸਚੁ ਕਹੀਏ ਦਿਲ
 ਸਾਫੀ ਨਾਲ॥ ੪੩॥ ॥ ਬਸੇ ਬਾਹੁ ਗੁਫਤ ਨ ਜਵਾਬ ਚਿਨ ਦਾਹਾ॥ ਜਵਾਬੇ
 ਜੁਬਾਨੁ ਪੁਖਨ ਸੀਰੀ ਕੁਸਾਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਅਲਵਾਏ ਟੀ ਬੇਟੀ ਬਹੁ
 ਤੀ ਵਰੀ ਕਹਿਆ॥ ਪਰ ਜੁਬਾਨੁ ਤੀ ਨਾ ਚਿ ਸਦਿ ਤੁ॥ ਜੁਬਾਨ ਬੀ ਬਚ
 ਨ ਮਿਠੇ ਖੇਲੇ॥ ੪੪॥ ॥ ਯਕੇ ਮਜਲਸ ਆਗਾ ਸਤ ਬਾਰੇ ਦੁਆ॥ ਕਿਹ
 ਮਹਾ ਸਤੁ ਸੁਦ ਮਜਲਸੇ ਚਿਤੁ ਮਾਮ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਇਕ ਮਜਲਸ

ਅਗਸਤਪਿਆਲੇਗਮੇਕੀਤੀ॥ ਸਕੁਮਸਤੋਹੇਸਾਹੀਸਤਾਚ
 ਇਮਸਤਕੀਤੀ॥ ੪੫॥ ਬਕੇਫਸਹਮਹਮਚੁਆਵੇਖਤੰਦਾ॥ ਕਿਜ
 ਖਮੇਜਿਗਰਬਾਜਬੋਰੇਖਤੰਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਕੇਫਨਲਮਸਤੋਹੇ
 ਇਕੇਅੰਦਰਦੀਬਾਤਬਾਹਰਕਫੀ॥ ੪੬॥ ਸੁਖਨਬਾਜੁਬਾਂਹਰਚੁ
 ਗੇਯਦਤਮਾਮਾਨੋਗੇਯਦਬਜੁਜਸੁਖਨਮਹਬੁਬਨਾਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ
 ॥ ਅੰਦਰਦੀਬਾਤਜੁਬਾਨਤੀਬਾਹਰਆਈ॥ ਬਿਨੋਰੇਸੁਨਜਮੀਰ
 ਤੇਅੰਗਬਾਤਦੁਜੀਰਦੀਬੇਟੀਨਾਅੰਦੀ॥ ਤੇਪਾਤਸਾਹਦੇਬੇਟੇਵਜੀਰ
 ਦੀਬੇਟੀਥੀਬਿਨਾਅੰਗਬਾਤਨਾਅੰਦੀ॥ ੪੭॥ ਦਿਗਮਸੁਖਸ
 ਅਗਸਤਬੋਰੇਦੀਗਾਜਵਾਂਨਨਸਾਇਸਤੋਹੇਖੁਬਰੀਗਾ॥ ॥ ਟੀ

ਕਾ॥ ॥ ਦੂਜੇ ਮਜਲਸ ਅਰਾਸ ਤਕੀਤੀ ਪਿਆਲੇ ਗਾਨ ਲਾਜੁ ॥ ੧੧੪ ॥
 ਆਨਚੰਗੇ ਪੁਬਰੀ ਗਵਾਲੇ॥ ੪੨॥ ॥ ਗਮ ਗਮ ਸਤ ਖੇ ਸੁਦਹ ਮਹ ਖੁੰਬ
 ਮਸਤਾ॥ ਇਨ ਨੇ ਫਜੀਲਤ ਕਰੇ ਸੁਦ ਨਿਦ ਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸੇਵੇ
 ਮਸਤ ਹੋਇ ਬੁਲੀ ਤਰਨ ਲਾਵਾ ਗਾਨੇ ਵਡਿਆਈ ਦੀ ਆਹੋ ਸਨਿ
 ਸੇਹ ਬਾਸੇ ਚਾਹੇ ^{ਅਸ} ਗਾਈਆ॥ ੪੩॥ ॥ ਹਰ ਕੋ ਰਿਆਜ ਇਲ ਸੁਖੇ
 ਬਿਗਾਂਦਾ॥ ਰਿਆਜ ਬੇਖੁਦੀ ਨਾ ਮਹਰ ਦੇ ਬਿਖਾਵਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸ
 ਕੁਕਿਸੇ ਨੁਵਿਦਿਆ ਸੇਬ ਚਨ ਕਰੇ॥ ਮਸਤ ਹੋਇ ਨਾ ਮਦੁ ਹਾਵਾ ਦਸ
 ਨ॥ ੪੦॥ ॥ ਚੁਇਲੇ ਮੇਫ ਜੀਲਤ ਫਰਮੇ ਸਗਾ ਸਤਾ॥ ਬੁਖਾ ਦੇ ਦਬਾ
 ਯਕ ਦਿਗਰਨ ਮਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਯੇ ਸੇਵਿਦਿਆ ਦੀ ਵਡਿਆ

ਵਿਸਰਿਗਈ॥ ਸਦਣਪਇਇਕਦੂਜੇਨੁਮਸਤਹੇਇਕੋ॥ ੫੧॥
 ਹਾਂਕਸਾਦੇਗੀਨਹਏਹਸਤਦੇਸਤ॥ ਜੁਬਾਂਪੁਦਿਰੁਸਾਜਿਦਹਾਜ
 ਨਾਮਭਾਸੁਆਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਿਸਕਿਸੇਨੁਪੁਰਤਨੀਮਤ੍ਰੀਮਿਥਦਯੋ॥
 ਤਾਜੁਬਾਨਾਪਈਜਿਭੁਕਹਦਯੋ॥ ੫੨॥ ਸੁਨਾਸਿਦਕਿਈਗੁਣ
 ਸੁਖਨਾਸਕਾਅਸਤਾ॥ ਬਗੁਫਤਨਹੁਮਾਂਯੁਸੁਬਕਤਨਖਸਾ
 ਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਮਥਵਾਟੇਦੀਬੇਦੀਪਛਾਤਾਜੇਏਹਾਸ
 ਕਹੈਨਿ॥ ਏਨਾਦੇਕਹਟੇਸੇਸ੍ਰੀਦਰਤਨਵਾਟੇਜੇਹੈਨਿਸੇਜਾਣਤੀਭਿ
 ਈ॥ ੫੪॥ ਕਿਅਜਕਇਸਕਾਅਜਮੁਸਕਾਅਜਖਮਗਧੀ॥ ਕਿ
 ਪਨਾਨਮਾਂਦਸਤਾਅਮਦਬਹੀ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਇਸਕਮੁਸ

ਕਤੇ ਸਗ ਬਤੇ ਖੁੰਨ ਚਰੇ ਛਪੀ ਆਨਹੀ ਰਹਈ ਆਜ ਦਕਰ ੧੧੫
ਬਾਹਰ ਆਵਈ ਆਪੈ ਨਿਭਾਵੇ ਛਪਕੈ ਕਰੇ ॥ ੪੫ ॥ ਬਸ ਸਗ ਅੰਦ
ਰੀ ਗਾਸਤ ਸਹੇਰ ਤਕਸੀਦਾ ॥ ਕਿਓਇ ਸਾਹਜ ਦੇਵ ਦੁਖ ਤਰਵਜੀਓ ॥
॥ ਟੀਕਾ ॥ ਸਹੇਸਹਿ ਗਵਿਚਿ ਬਾਤ ਪਾਸਿ ਧੋਹਈ ॥ ਪਾਤਿ ਸਾਹਦਾ ਦੇ
ਟਾਤੇ ਵਜੀਰ ਦੀ ਬੇਟੀ ਦੇ ਨਾ ਦੀ ਪੀਤਾ ਆਪਸ ਵਿਚਿ ਹੈ ॥ ੪੫ ॥ ਸੁ
ਨੀਦਈ ਸੁਖਨ ਸਾਹਿਦ ਕਿਸਤੀ ਬੁਖਾਦਾ ॥ ਜੁਦ ਬਰਜੁਦਾਹ
ਹਿਦ ਕਿਸਤੀ ਨਿਸਾਂਦਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਸੁਨਕੈ ਏ ਸੁਖਨ ਪਾਤ ਸਾਹ
ਨੇ ਦੇ ਬੇੜੀ ਆਸਦਵਾ ॥ ਆਵੇ ਬੇਵਖੈ ਬੇੜੀ ਆਉ ਪਰਦੇ ਨੇ ਬੇ
ਠਾਏ ॥ ੪੬ ॥ ਰਵਾਂ ਕਰਵ ਚਰਾ ਬਦੀ ॥ ਅਜੀਮਾ ਦੁਕਿਸਤੀਯ

ਕੇਜਾਸੁਦਹਮਉਜਬੀਮਾਂ[†]ਦੁਹਾਨੁਨੁਦਾਨੁਦਾਕਰਿਕੈਬਡੇਦਰੀ
ਆਉਵਿਚਿਲੁਕਾਇਆ[†]ਦੇਵੇਬੇੜੀਆਇਕਠੀਆਹੋਈਆ
ਲਹਰਨਲਾ॥ ੫੭॥ ਦੁਕਿਸਤੀਯਕੇਗਸਤੁਕਮੇਅਲਾਹਿ॥ ਬ
ਯਕਜਾਦਰਾਂਮਦਹੁਮਾਂਸਮਸਮਾਹ॥ ੧੧ਟੀਕਾ॥ ਯੇਵੇਬੇੜੀਆਇ
ਕਠੀਆਹੋਈਆਹੁਕਮਵਾਹਗੁਰੂਦੇਸੇ॥ ਇਕਤੋਲਹਿਕੇਇਕਟੇ
ਹਇਥੈਠੇ ਜੈਸੇਚੰਦਮਤਿਸੁਰਜਮਨੇਇਕਟੇਹੋਏਹੈਨਿ॥ ੫੮॥ ਬ
ਥੀਕੁਦਰਤੇਕਿਰਗਾਰੇਅਲਾਹਾਦੁਤਨਗਯਕੇਕਰਦਾਅਜਹੁਕ
ਮਸਾਹ॥ ੧੧ਟੀਕਾ॥ ੧੧ਦਿਖਕੁਦਰਤਵਾਹਿਗੁਰੂਜੀਦਿਹਾਨੁਇਕਠ
ਚਾਇਕੀਤਾ॥ ਵਾਹਗੁਰੂਆਪਬੇਪਰਵਾਹੁਹੈ॥ ੫੯॥ ਦੁਕਿਸ

ਤੀਦਗਾਮਬਕਜਾਤੁਤਾਚਰਗੋਮਰਬਾਅਫਤਬਿਸਮੁਲਾਮਈ
ਰਾਮਾ॥ ਇਸਾਅਦੇਵੇਇਕਤੀਆਇਜਗਾਹੇਈਆਮਰ
ਦੇਸਦੇਦੀਵਾਹੇਤੋਯਮਨਦੇਸੁਰਜਹੇ॥ ੬੦॥ ਬਿਰਹਤਿਚਕਿਸ
ਤੀਬਦਗੀਆਇਗਾਗਾਗਮੇਜਾਦੀਪੁਦਦੁਰਗੇਬਹਾਗਾ
॥ ਟੀਕਾ॥ ਬੇੜੀਛੇਤੀਨਲਚਲੀਦਗੀਆਦਿਲਹਗੁੰਦਿਚੁੰਦਿ
ਰੇਜੇਮੇਪਤੁਦਿਹਦਾਹੇ॥ ੬੧॥ ਜਕੇਅਜਦਗਾਬੁਦਾਅੰਜਨਿਸਮ
ਤਾਬਪੁਰਦਨਦਗਾਮਦਨਕਰਦਗਾਸਤਾ॥ ਟੀਕਾ॥ ਇਕ
ਸਰਪਥਾਉਸਜਗਾਥੈਰਾਥਾਉਨਦੇਖਾਟਿਦਾਅਤੇਛੁਲਾਮਰ
ਕੇਬੇੜੀਉਪਰਿਆਇਚਰਿਆ॥ ੬੨॥ ਦਿਗਹਧੇਸਤਰਬੁਦ

ਵਿਸਿਰਿ

ਕਹਰੇ ਬਲਾਇ॥ ਦਸਤ ਸੁਸਤੁ ਕਰਦਾ ਅਜੁ ਕਮਸਾਹ॥ ॥ ਟੀਕਾ
 ॥ ਇਕ ਕਹਰ ਦੀ ਬਲਾਇ ਉਠੀ ਚਿਨ ਦੇਖਾ ਵੇਦੇ ਵਾਸਤੇ॥ ਦੋਹਰੇ
 ਵਾਠੀ ਤਾ ਸਰਪ ਬੁਤਿ ਬਲਾਇ ਬੁਝੀ॥ ਹੁਕਮ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਸੇ॥ ६੨
 ॥ ਮਿਯਾਰ ਫਤ ਸੁਦ ਕਿਸਤੀ ਏਹਰ ਦੁਰਸੂ॥ ਬਨੇ ਸੇਦ ਮਾਨ ਦਾ ਅਜੇ
 ਮਾਰ ਮਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਬੇੜੀ ਵਿਚੇ ਪਿਸਕ ਗਈ ਦੋਹਾ ਦੇਹ
 ਬਾਵੇਚੇ॥ ਸਰਪ ਨੇ ਜੇ ਡੰਗ ਮਾਰਿਆ ਓਸ ਨੂੰ ਸੇ ਮਸਤ ਹੋਇਆ॥
 ६੩॥ ਗਾਰਿ ਫਤਿ ਦਓਰਾ ਬਦਸਤਾ ਅੰਦਰੂ॥ ਬਬਖ ਸੀ ਦਓਰਾ ਨਖ
 ਰਟਿ ਦਬੂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਬਲਾਇ ਨੇ ਪਕੜਿਆ ਸਰਪ ਨੂੰ॥ ਹਬਦੇ
 ਵਿਚਾ ਓਹੁ ਵਜੀਰ ਦੀ ਬੇਟੀ ਤੇ ਪਾਤਿਸਾਹਾ ਦਾ ਛੁਟ ਗਇ॥ ਚਿਨ ਦਾ
 ਬੇਟਾ

ਖੁੰਨ ਨਹੂਆ ॥ ੬੫ ॥ ਚੁਨ ਜੀਗ ਸੁਦਾਸ ਜਦ ਹਾ ਬਾ ਬਲਾ ॥ ਕਿ ਬੇਰੂ ॥ ੧੧੭
ਨਿਆਮ ਦਬ ਹੁਕਮੇ ਖੁਦਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਮੇਸਾਜੁ ਪਹੂਆ ਸਰਪਦਾ
ਸਾ ਬਲਾਇ ਦੇ ॥ ਵਿਚ ਦਰੀਆ ਉਦੇਗ ਰਕੋਏ ਬਾਹਰ ਨਾ ਆਇ
ਫੇਰਿ ॥ ੬੬ ॥ ਚੁਨਾ ਮੇਜ ਪੇਜ ਦ ਜਿਦਰੀਆ ਅਜੀਮਾ ॥ ਕਿ ਦੀਗਰ
ਨਦਾਨ ਤਜੁ ਜਯਕ ਕਰੀਮਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਮੇਸੇਲ ਹਿਰ ਭੁੰਨੀ ਆਦ
ਰੀਆ ਉਦੀਆ ਬਡੀਆ ॥ ਬਿਨਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਬੇਅੋਰ ਕੇ ਸੀਨ ਜਾਟੇ
ਨਹੀ ਦੁਖ ਜੇ ਓਨ ਨ ਲਹੇਇ ਆਰੈ ॥ ੬੭ ॥ ਬਦੰਗ ਸਤ ਕਿਸਤੀ ਬਮੇਜੇ
ਬਲਾਇ ॥ ਬਰਾਹੇ ਖਲਾਸੀ ਜਿਗਮਤ ਖੁਦਾਇ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥
ਰਵਾਨ ਹੋਈ ਬੇੜੀ ਲਹ ਰਕੇ ਸਾਬਾ ॥ ਰਾਹ ਦੀ ਖਲਾਸੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ

ਨੇਉਨਾਨੁਦਿਤੀ॥੬੮॥ਹਮਆਖਰਹਮਅਜਹਕਮਪਰ
ਦਰਦਗਾਗਾਕਿਰਿਸਤੀਬਰਾਮਦਬਦਰੀਆਕਿਨਾਰਾ॥
ਟੀਕਾ॥।ਬੁਓਰੁਕਨੁਦਾਹਿਗੁਰਦੇਹੁਕਮਸੇਬੇਰੀਦਰੀਆ
ਉਦੇਕਿਨਾਰੇਆਇਲਗੀ॥੬੯॥ਕਿਬੇਰੁਦਰਾਮਦਅੰਗਰ
ਦੁਤਨਾ।ਨਿਸ਼ਸਤਸੁਲਬੇਆਬਦਰੀਆਯਮਨਾ॥।ਟੀਕਾ॥
।ਫੇਕਿਬੇਰੀਤੇਉਤਰਕੇਦਰੀਆਉਦੇਕਿਨਾਰੇਦੇਵੇਆਇਬੇਠੇ॥
੭੦॥ਬਰਾਮਦਯਕੇਸੇਰਦੀਦਨਸਿਤਾਬਾਬਖੁਰਦਹਾਅਜ
ਹਰਦੁਤਨਾਕਬਾਬਾ॥।ਟੀਕਾ॥।ਫੁਲਵਿਚੇਸੇਰਦੇਖਕੇ
ਨਾਨੁਛੇਤੀਨਾਲਆਇਆ।ਓਨਾਰੇਹਾਰੇਖਾਵਦਵਾਸਤੇ॥

੧੧॥ ਜਿੰਦਰੀਆ ਬਰਾਮਦ ਜਿਮਰੇ ਅਜੀਮਾ॥ ਖੁਰਮ ਹਰਦੁਤਨ ੧੧੮

ਰਾਬਹੁਕਮੇ ਕਰੀਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦਰੀਆ ਉਸੇ ਵਰ੍ਹਾ ਮਛੁਆਇ

ਆਦੁਹਾ ਦੇਖਾ ਦੇਵਾ ਸੁਤੇ॥ ਦੁਹਿਰੁ ਸੇ ਹੁਕਮ ਸੇ ਆਇਆ॥ ੧੨

ਬਜਾਇ ਸਦਰਾਮਦਰੁ ਸੇਹੇ ਸਿਤਾਬਾ॥ ਗਜੀਦਸੁਹਮੀ ਬੁਰਦ ਬਰੇਦ

ਆਬਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਉਸ ਜਾਗ੍ਹੂ ਵਿਚਿ ਛੇਤੀ ਨਾਲਾ॥ ਛਾਕ ਮਾਰ

ਆਇਆ

ਤੁਹੀ ਦਰੀਆ ਉਦੇ ਵਿਚਾ॥ ੧੩॥ ਬਪੋਰੀ ਦਸਰ ਖਤਾ ਗਸਤ ਸੇਰਾ॥

ਬੁਦਹ ਨੇ ਦਿਗਰਦੁ ਸਮਨੰਦਿ ਲੇਰਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਚਿਨ੍ਹੇ ਹਾਸਿਰ

ਹੇਠ ਚਾਇ ਕੀਤਾ॥ ਸੇਰ ਚਿਨ੍ਹੇ ਬੇਖਤਾ ਗਇਆ॥ ਚਿਨ੍ਹੇ ਤੇ ਹਥ ਦੁ

ਇਅਗੇ ਸੇਰ ਮਛੁ ਚਿਨ੍ਹੇ ਦੇਖਾ ਵਟਨੁ॥ ਮੁਹਪ ਸਾਹੀ ਆਇਆ ਬਾ

ਅਛੁਤ

ਮਛਦੇ ਮੁਹਿ ਵਿਚਿ ਸੇਰ ਜਾਇ ਪਾਇਆ ॥ ੧੪ ॥ ਬਗੀਝਦ ਮਕ
 ਰ ਦਸਤ ਮਰਯਿ ਸਿਤਾ ਬਾ ॥ ਕਿ ਬੁਰਦੇ ਦਫਰ ਕਸੀ ਦਹ ਦਰਾ
 ਬਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਮਛ ਮੁਹ ਵਿਚਿ ਸੇਰ ਨੂਲੈ ਕਰਿ ਸੁਹਦਰੀ ਆਉ
 ਵਿਚਿ ਪਸੀਟੈ ਲੈ ਗਇਆ ॥ ੧੫ ॥ ਬੁਝੀ ਕੁਦਰਤੇ ਕਿਰਦ
 ਗਰੇਜਹਾ ॥ ਕਿ ਟੀਗ ਬਬ ਪਸੀਦ ਕੁ ਸਤ ਸਾਜਾਂ ॥ ਟੀਕਾ
 ॥ ਵੇਖ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਏਨ ਦੇ ਤਾਈ ਰਖਿ ਆਹੈ ਸੁ ॥ ਤੇਉ
 ਸੇਰ ਦੇ ਤਾਈ ਮਾਰਿ ਆਹੈ ਸੁ ॥ ੧੬ ॥ ਬਰਫ ਤੰਦ ਹਰ ਦੇ ਬ
 ਹੁਕਮੇ ਅਮੀਰ ॥ ਜਕੇ ਸਾਹਜ ਦੇ ਦੁਖ ਤਰਵ ਜੀਗ ॥ ਟੀਕਾ
 ॥ ਵੇਵੇ ਓਥੇ ਦੁਖ ਇਵਾਹੁਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲਾ ॥ ਇਕ ਪਾਤਿਸਾ

ਹਰਬੇਟਾਵੁਜੀਵਜੀਕਦੀਬੇਟੀ॥੧੧॥ਸਬਿਅਫਤੁਦਹਰਦੇਬਟ ॥੧੯॥
ਸਤਿਅਜੀ॥ਸਸਾਇਦਿਗਰਦੀਦਜੁਜਕਕਰੀ॥੧॥
ਟੀਕਾ॥ਦਿਵੇਦਿਚੇਲਦੇਜਾਇਪਏ॥ਨਕੇਈਜਾਦੈਵਾਹਿਗੁ
ਰੁਬੇਬਿਨਾ॥ਜੇਮਨਦੇਨਲਗੇਇਬੀਤੀ॥੧੮॥ਬਖੁਲਕੇਹਬਸ
ਆਦਿਲੇਕਥੇਇ॥ਜਕੇਸਾਹਜਾਦੇਦਿਗਰਪੁਬਰੇਇ॥੧੭॥
ਕਾ॥॥ਹਬਸਦੇਮੁਲਕਵਿਚਾਏਦੇਦੇਯਾ॥ਵੁਜੀਕਦੀਬੇਟੀਤਿ
ਪਾਤਸਾਹਦਵੇਟਾ॥੧੬॥ਦਰਾਅੰਜਬਿਅਮਦਰਿਬਿਨਸਮ
ਤੁਸਾਹ॥ਨਿਸਸਤਿਦਸਬਰੰਗਾਜਰਗੀਕੁਲਾਹ॥੧੫॥ਟੀਕਾ॥ਉ
ਜਗਾਦਿਚਿਬੇਠਾਸੀਪਤਿਸਾਹ॥ਕਾਲਉਸਦਾਰੰਗੁਸੀ॥ਜੇਸ

ਗਤਕਾਲੀਹੋਈਏ। ਤੇ ਸੁਇਲੇਈਟੇਪੀਸਿਰਤੇਹੈ॥ ੮੦॥ ਬਦੀਦੇ
ਓਰਾਬੁਖਾਦੀਦਪੇਸਾ। ਬਗੁਫਤੀਦਕਿਏਸੇਰਾਅਜਾਦਕੇਸਾ॥ ॥ ਟੀ
ਕਾ॥ ॥ ਦਿਖਕੇਉਨਨੁਤੇਸਦਿਓਸਾ। ਪਾਤੁਸਾਹਨੇਕਹਿਅਕਿਏਸੇਰ
ਅਜਾਦਮਰਦਾ॥ ੮੧॥ ਕਿਮੁਲਕੇਕਦਾਮੀਤੁਬਾਮਨਬਰੋ॥ ਚਿਨ
ਮੀਕਿਹਾਤੇਬਈਤਰਫੋਜੋ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਕੇਹਹੇਪੁਲਖਖਸੇਆ
ਏਹੇਤੁਸੀਮੇਨੁਕੋਹੇ। ਨਾਮਤੇਰਾਕਿਆਹੇਤਰਫਕੇਹੁਜੀਸੇਆਏਹੇ
੮੨॥ ਦੁਗਰਨਹਮਰਾਤੇਨਗੋਈਚੁਰਾਸਤਾ। ਕਿਮੁਰਦਨਸਿਤਾ
ਬਾਅਸਤਏਸਦਗਵਾਹਾਅਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇਤੁਮੇ
ਰੇਤਾਈਸਚਨਕੇਹੇਗਾ। ਤਾਤੇਰਾਮਰਨਛੇਤੀਰੇਵੇਗਾ। ਸਾ

ਹਰਇਸਗਲਦਾਵਾਹਿਗੁਰੂਹੈ॥੨੩॥ਸੁਹਿਨਸਾਹੀਪਸਰੇਮਮਾ॥੨੦

ਯੇਦਰਾਦੁਖਤਰਵਜੀਰਾਅਸਤਈਨਉਜੁਆਂ॥੧੧ਟੀਕਾ॥॥ਮਾ

ਯੇਦਰਾਂਦਾਪਾਤਿਸਾਹਜੇਹੈਤਿਸਦਾਮੇਬੇਟਹੈ॥ਤੇਏਹੁਜੇਮੇਰੇਨਾਲ

ਰੇਸਨਦਿਲ

ਹੈਸੇਵਜੀਰਦੀਬੇਟੀਹੈ॥੨੪॥ਹਕੀਕਤਬਗੁਫਤਸਜਿਪੇਸੀਨਹ

ਹਾਲਾ॥ਕਿਬਰਵੇਚੁਬੁਗਾਸਤਚੰਦੀਜਵਾਲਾ॥੧੧ਟੀਕਾ॥॥ਰੇਸਨ

ਜਮੀਰਨੇਸਰੁਹਕੀਕਤਜੇਹੀਅਗੈਬੀਤੀਸੀ॥ਜੇਆਪਦੇਉਪਹਿ

ਬਡਾਦੁਖਗੁਜਰਿਆਬਾਸੇਸਰੁਕਹਿਓਸਾ॥੨੫॥ਬੀਮਹਰਸੁਚ

ਰਾਮਦਬਗੁਫਤਸਜੁਬਾਂ॥ਮਰਾਖਾਨਗਾਹੇਜਿਖੁਦਖਾਨਹਿਦਾਂ॥

ਟੀਕਾ॥॥ਪਾਤਿਸਾਹਿਦਇਆਵਿਚਿਆਇਆਅਤੇਬਚਨਕ

ਤੇਸੁ। ਇਹੁ ਜੇ ਮੇਰਾ ਪਰਹੇਤੁ ਆਪਣਾ ਹੀ ਕਰਿ ਜਾਣੁ॥ ੨੬॥
 ਵਜਾਰਤੁ ਖਦਸਰਾ ਤੁਰਾ ਮੇ। ਇਹ ਮਾ। ਕੁਲਹੇ ਮੁਮਾਲ ਕਤੁ ਬਰ
 ਸਰ ਨਿਹ ਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਵਜੀਰੀ ਆਪਣੀ ਮੇ ਤੇ ਨੁਦੇ ਦਾਹ
 ਸਾਰੇ ਮੁਲਖ ਦੀ ਦੇ ਪੀਉ ਪਰ ਸਿਰ ਤੇ ਰੇਰ ਖਦਾਹਾ॥ ਮੇਸੇ ਮਾ
 ਪਿਓ ਸੁਤੇ ਵਜੀਰੀ ਚਾਇ ਦਿਤੀ॥ ਵਰੁ ਵਧਾਇ ਚਿਸੁ॥ ਸਭੁ
 ਫਉਜਾ ਮਗਰ ਲਾਇ ਦਿਤੀ ਮਾ॥ ੨੭॥ ਬਹਰ ਜਾਦੁ ਸਮਨ ਸ
 ਹਦਾ ਅਜੀ ਮਾ। ਵਦੀ ਦੇ ਦਬਰ ਵੈ ਬਹੁ ਕਮੇ ਕਰੀ ਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥
 ॥ ਜਿਸ ਜਾਗਾ ਵੈਰੀ ਪਛਾਣੈ ਦੇ ਕਰੇ ਬੜੀ॥ ਸੇ ਜਾਗਾ ਤੁਰ
 ਤਹੀ ਮਾਰ ਲਏ॥ ਬੀਨ ਲੈ ਵੈਰੀ ਆਨੁ॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਬਲ ਸੇ
 ਬੜਾ ਤੀਸੈ ਰਿਕਣੇ

ਵਡੇਰੇ ਸਨਜਮੀ ਗਾਵਣ ਵਧਿਆ ਸਭੁ ਪਿਥਮੀ ਕੰਢੀ ॥੮॥ ੧੨੧
੬॥ ਕਿਥੁੰਨ ਸਾ ਬਿਰੇਜੰਦ ਬਕਰਦੰਦ ਜੇਗਾ ॥ ਦਿਗਰਜਾ ਸੁਨੀ ਦੇ
ਵਣੀ ਦੇ ਵਲੇਗਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਹਰਿ ਜਾਗਾ ਜਿਥੈ ਜਾਵੈ ਸੇਵੇ
ਹੁਣੇਰੀ ਆਦਾਰੇ ਲੇ ॥ ਦੂਜੇ ਟਿਕਾਣੇ ਕੋਈ ਦੁਸਮਨ ਸੁਣੇ ਓ
ਥੇ ਹੀ ਦਉੜਨਾ ਕਰੇ ॥ ੬੦ ॥ ਬਹਰ ਜਾ ਕਿਤ ਰਗ ਸਾ ਬਿਰੇਜੰ
ਦ ਤੀਰਾ ਬਕੁ ਸਤੇ ਅਦੁਰਾ ਬਕਰਦੇ ਅਸੀਰਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥
ਸਭੁ ਜਾਗਾ ਤੁਰਗਾ ਸਤੇ ਤੀਰੇ ਲੇ ॥ ਵੇਰੀ ਆਮਰੇ ਕੈ ਦਕਰੇ
੬੧ ॥ ਬਖੁ ਦੁਯ ਕੇ ਸਾ ਲਤਾ ਚਾਗਾ ॥ ਦੁਰਖ ਸਿਦਹਾ
ਮਦ ਚੁਰਖ ਸਿਦਹਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਕੋਈ ਕੁਦਿਨ ਹੁਜ

ਰਿਆਏਕਬਰਸਤੇਚਾਰਮਹੀਨੇ।।ਐਸੇਪਾਸਿਧੋਹੋਏਜੈਸਾਚੰਦ੍ਰ
ਮਾਹੋਤਾਰੇ॥ ੬੨॥ ਬੋਦੇਜੀਦਦੁਸਮਬਸੇਜੀਦਤਨਾਬਾਯਾਦ
ਆਮਦਸੋਰੇਜਗਾਹੇਕੁਹਨਾ॥ ੥ਟੀਕਾ॥ ॥ ਮਾਰਨਵੇਰੀਆਨੂ
ਸਾੜਸਟਨਹਥਿਆਰਾਨਾਲਾਏਕਦਿਨਯਾਗਦਿਆਇਓ
ਆਪਣਾਪਗ॥ ੬੩॥ ਬਗੁਫਤਸਯਕੋਰੇਸਦੁਖਤਰਦਜ
ਗਾਕਿਏਸਾਹਸਾਹਾਨਰਓਜਨਜਮੀਗ॥ ੥ਟੀਕਾ॥ ॥ ਵਨੀ
ਰਦੀਬੇਟੀਕਹਿਆਏਕਦਿਨ।।ਕਿਏਸਾਹਨਕੇਸਾਹਰੇਸ
ਨਜਮੀਗ॥ ੬੪॥ ਬਯਕਬਾਰਮੁਲਕਤਫਰਾਮੇਸਗਾਸਤ
ਕਿਆਜਮਸਤਮਸਤੀਹਮਹੋਰੇਸਗਾਦੁਤਾ॥ ੥ਟੀਕਾ॥ ॥ ਇ

ਕੇਥਾਰੇਤੋਨੁ ਮੁਲਖ ਆਪਣਾ ਵਿਸਰਿ ਗਇਆ ਰਾਜ ਦੀ १੨੨
ਮਸਤੀ ਸੇਰੇ ਸਤਰਾ ਕਿਥੇ ਹੈ ॥ ੯੫ ॥ ਤੁਆ ਮੁਲਖ ਪੇਸੀ ਨਰ
ਯਾਦ ਕੁਨਾ ਕਿਸ ਹਰੇ ਪਦਰ ਰਾਤੁ ਆਬਾਦ ਕੁਨਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥
॥ ਤੂੰ ਹੁ ਮੁਲਖ ਆਪਣਾ ਯਾਦ ਕਰ ॥ ਪਿਤਾ ਦੇ ਮੁਲਖ
ਤੁਆ ਸੀ ਚਲੀਏ ॥ ੯੬ ॥ ਨਿਗਾਹ ਦਾ ਸਤਾ ਗਜ ਫੁੰਜ ਲ
ਸਕਰਤਾ ਮਾਮਾ ਬਸੇਰੀ ਜਬ ਪਸੀਦ ਬਰਵੇ ਮੁਦਾਮ ॥ ਟੀ
ਕਾ ॥ ਨਿਗਾਹ ਦਾ ਸਤੀ ਸਰੁਲ ਸਕਰਤੇ ਕੀਤੀ ॥ ਬਹੁਤੇਰੀ
ਜਬ ਪਸੇਮਾਇਆ ਦੇ ॥ ੯੭ ॥ ਯਕੇਲ ਸਕਰਾ ਗਾਰਾ ਸਤਰੇ
ਨਉ ਬਹਾਰਾ ਰੁਖੰਜਰ ਵਗੁਰੇ ਵਬਖਤ ਹਜਾਰਾ ॥ ਟੀ

ਕਾ॥ ॥ ਇਕਲਸਕਰਾਗਰਾਸਤਹਕੀਤੋਨੋਬਹਾਰਵਾ॥ ਥੀਜਰਤੇ
ਹਾਰਜਤੇਬਖਤਰਯਜਾਹੀਆਰਾਸਤਹਕੀਤੇ॥ ਜਿਹਰਥੇਦਗੁ
ਫਤਮਬਰਗਸਤਹਕੀਨੇ॥ ੯੮॥ ਜਿਹਰਥੇਦਗੁਫਤਮਬ
ਰਗਸਤੁਆ॥ ਕਿਸਮਸੇਰਹਿਦੀਗਿਗਾਂਤਾਗਿਗਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ
॥ ਸਿਜੇਆਟੇਪਚਿਲਤੇਪਾਖਰਾਂ॥ ਹਿਦਤਮਤਲਵਾਰਬਡੀ
ਆਂ॥ ੯੯॥ ਜਿਥੀਦੁਕਮਸ੍ਰਹਦਵਚੀਨੀਕਮਾਨਾ॥ ਜਿਹਰਗੁਮ
ਸਮਸੇਰਹਿਦੇਸਤਾਨ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਥੀਦੁਕਮਸ੍ਰਹਦਦੀ
ਆ॥ ਚੀਨਦੀਆਕਮਾਨੀ॥ ॥ ਸਿਜੇਆਗੁਮਦੀਆਰਿ
ਦਸਤਾਨਦੀਆਤਲਵਾਰੀ॥ ੧੦੦॥ ਚਿਅਸਤਾਜੀਅਸਪ

ਨਪੇਲਾਦਨਲਾਹਮਹਜੁਬਦਹਫੀਲਮਸਤੇਮਸਾਲਾ॥ ॥ ਟੀ ੧੨੩
 ਕਾ॥ ॥ ਘੋੜੇਤਾਜੀਪੇਲਾਦਨਲਾਹੀਰੋਗਾਥੀਰਾਤਦੀਨਿਅ
 ਣੀ॥ ੧੦੧॥ ਹਮਹਸੇਰਮਰਦਾਨਵਜੇਰਾਵਰਾ॥ ਕਿਸੇਰਾਗਫ
 ਕਨਾਰਾਵਸਫਅਫਕਨਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸਭੇਮਰਦਨਾਲਮੇ
 ਸੇਜੇਰਾਵਰਜੇਸੇਸੇਰਹੇਦਾਹੇ॥ ਮਨੇਸੇਰਦੇਦਿਲਭੀਤੇਰਨ
 ਵਾਲੇਹੇਸਨਿਜੁਪਾਦਿਚਰੇਸਕਤੇਹੇਸਨ॥ ੧੦੨॥ ਬਰਜਮਅ
 ਦਰੂਹਮਭੁਪੀਲਾਅਫਕਨਸਤਾ॥ ਬਰਜਮਅਦਰੂਚਰ
 ਬਚਾਲਾਕਾਅਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੁਪਾਦਿਚਾਸੇਹੇਸਨ
 ਹਾਥੀਅਦੇਭੀਮਾਰੇਵਾਲੇਹੇਸਨਿ॥ ਸਭੁਪਾਦਿਚਬਡੇਬੁ

ਭੀ

ਧਿਵਾਨਹੈਸ਼ਨਿ॥੧੦੩॥ਨਿਸਾਮੇਇਹਦੇਜਹਰਨੇਕਖੂ॥ਕਸੀ
ਦੰਦਆਤੇਗਜਹਰਆਬਰੂ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਨੇਨੇਨੇਕਾਵਾਥੇਤ
ਲਵਾਹੀਜਹਰਦੀਆਆਬਾਵਲੀਆਹੈਸ਼ਨਿ॥੧੦੪॥ਯ
ਕੇਫਉਜਾਗਾਸਤਹਹਮਚੁਕੇਗਾਜੁਵਾਂਨਾਨਸਾਇਸਤਹੇ
ਯਕਰੋਗੇ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਇਕਫਉਜਾਗਾਤਹਕੀਤੀਮਾ
ਨੇਪਹਾੜਦੀਜਵਾਂਨਚੰਗੇਇਕਦੂਜੇਨਾਲਿਪੀਤਵਾਲੇ॥ਸੁਰ
ਮੇਵਡੇਨਾਲਿਲੁਏ॥੧੦੫॥॥ਬਿਧੋਸੀਦਦਸਤਾਰਦੁਖਤਰ
ਵਜੀਗ॥ਬਬਸਤੰਦਸਮਸੇਰਜੁਸਤੰਦਤੀਗ॥॥ਟੀਕਾ॥॥
ਵਜੀਰਦੀਬੇਟੀਸਿਰਤੇਪਗਬਪੀ॥ਲਕਨਾਲਿਤਲਵਾਰਦੀਪੀ॥

ਤੇ ਹਥਾਵਿਚ ਤੀਰਕ ਮਾਨ ਲਈ॥ ੧੦੬॥ ਬਸਰ ਦੁਹਰੇ ਕਰਦ ੧੨੪
ਧੇ ਸੀ ਨਹ ਫੁੱਲਿ॥ ਰਵੰ ਕਰ ਦਲ ਸਕਰ ਰੁਦਰੀ ਆਇ ਮੇਜਾ॥
ਟੀਕਾ॥ ॥ ਫੇਜ ਦੇ ਆਗੇ ਵਜੀਰ ਦੀ ਬੇਟੀ ਸਿਰ ਦਾਰ ਬਣੀ॥ ਤੇ
ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਸਭ ਲਸਕਰ॥ ਜੈ ਮੇਦਰੀ ਆਉ ਹੋਤ ਰੇ॥ ੧੦੭
ਯਕੋ ਗੋਲ ਬਸਤ ਹਰੁ ਅਬਰੇ ਸਿਆਹ॥ ਬਲ ਰਚੀ ਦਬੂ ਮੇਬ
ਲਰ ਜੀ ਦਹ ਮਾਹ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਇਕ ਮੇਸਾ ਪੂਮਟ ਜੈ ਸਾਕਾ
ਲੀ ਪਟ ਹੋਤੀ ਰੇ॥ ॥ ਪਿਥ ਮੀ ਬਰਨ ਬਰਨ ਕੀਏ ਅਕਾ ਸਭੀ ਪ
ਤਾ ਕੀਏ॥ ੧੦੮॥ ਬਿਆਵੁਰ ਦਲ ਸਕਰ ਰੁਬਰ ਵੈ ਹਰੁ ਦਾ ਸ
ਲਾਹੇ ਦਿਗਰ ਤੇਗ ਤੀਰ ਨ ਮੂਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਦਾਲ ਸਕਰ

ਵੇਰੀਆਦੀਹਦਤੇਆਇਆ। ਤੁਤਲਵਾਹੀਦੀਤੇਰਾਦੀਤਦ
ਬੀਰਕੀਤੀ॥ ੧੦੯॥ ਬਿਆਲਸਕਰਬਸਜੇਤੁਮਾਮਾ॥ ਆਮਹ
ਖੰਜੋਗੁਰਜੋਪਾਲਨਾਮ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਲਸਕਰਾਅਰਾਤਹ
ਕੀਤਾ॥ ਸਭੁਖੰਜਰਗੁਰਜਪੁਰਾਣੀਸਭੁਹਬਿਆਰੁਏਕਰੇਸ
ਜੇ॥ ੧੧੦॥ ਬਿਬਰਦੰਦਅਕਲੀਮਤਾਰਾਜਸਖਤੁ। ਬਿਬਰ
ਦਨਸੇਬਾਦਪਯਾਨਰਖਤੁ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਵਲਾਇਤਾਲੁ
ਦਕੇਸਖਤੋਦੇਰਕਰਕੇਚਲੇਗਏ॥ ਫੇਜਾਸਖਤੋਦੇਰਕਰਕੇਚ
ਲੀਆਂ॥ ੧੧੧॥ ਚਨਾਲਰਜਕਰਦੰਦਆਮੁਲਕਰਾ। ਚੁਬ
ਰਗੇਦਰਖੰਤਾਂਜਿਬਾਦੇਸਖਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਐਸਾਕੀਬਿਆ

ਆਮੁਲਖਾ ਜੈਸੇ ਪਰਗਤਾ ਤੇ ਸਮੇਂ ਪੈਂਦੇ ਸੇਵਕ ਪਤਾ ਦੇ ਪਤ ॥ ੧੨੫ ॥
ਰਬ ਦੇ ਪੈਂਦੇ ॥ ੧੧੨ ॥ ਬਕੁ ਸਤਾ ਅਦੁਰਾ ਕੁਸਾਇਦ ਬਪੇਸਾ ॥ ਬ
ਬੇਰੁ ਜੁ ਮੁਲਕ ਸਬਰਾ ਦੁਰਰੇਸਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਕੁਠੇ ਸੁਦੁਸਮ
ਨਾਨੁ ਕੇ ਲੀਓ ਸੁ ਅਗਾ ਹੀ ॥ ਮੁਲਖਾ ਵਿਚ ਹਰੇ ਲੀ ਪਾਤਿ ਦਿਤੀ
ਰਿਸਾ ॥ ੧੧੩ ॥ ਪਾਗੀ ਚਿਹਰੇ ਹਮ ਚੁ ਸੇ ਰੇ ਨਿਯਾ ਦਾ ਬਕੁ ਸਤਾ
ਅਦੁਰਾ ਰਿਖੀ ਜਰ ਕੁਸਾ ਦਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਵਜੀਰ ਦੀ ਬੇਦੀ
ਐਸੇ ਸੁਦਹੇ ਜੈਸੇ ਪਗੀ ਰੇਤੀ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਸੇ ਰੇਤੀ ਹੈ ॥ ਤੈਸੇ ਦੁਸਮ
ਨਾਨੁ ਕੁਠੇ ਨੇ ਖੀ ਜਰ ਹਬ ਖੇ ਕੇ ॥ ੧੧੪ ॥ ਬਹਰ ਜਾਦਵੀ ਦੇ ਬਕੁ
ਸਤੈ ਅਜਾ ॥ ਬਹਰ ਜਾ ਰਸੀ ਦੇ ਬਕੁ ਸਤੈ ਅਜਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥

੬੯੯

ਸਭੁ ਜਾਗਾਏ ਫੇਰੇ ਤੇ ਕਹੇ ॥ ਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਅਗੇ ਤਕ ਰੂਹੇ ਵੈ ਤਿਸਨੁ ਪ
ਹਰ ਕੇ ਬੀਨਣਾ ॥ ੧੧੫ ॥ ਸੁਨੀਈ ਅਜਾ ਸਾਹਮਾ ਯੀ ਦਰਾ ਬਤੁ
ਈ ਦਰਾ ਮਦ ਬਜਾਯ ਸਹੁ ਮਾਂ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਜਿਤ ਵੇਲੇ ਮਾਯੀ
ਦਰਾ ਦੇ ਪਾਤਿਸਾਹ ਏਹ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ॥ ਜੇ ਮੇਰੇ ਉਤੇ ਗਾਨੀ ਮਚਾਇ
ਆਹੈ ॥ ਚੜ੍ਹਾ ਕੀ ਵਿਚਿ ਆਇਆ ਉਸੇ ਜਾਗਾਏ ਵਿਚਿ ਤਪਿ
ਆ ॥ ੧੧੬ ॥ ਬਰਗਾਸ ਤਹੂੰ ਉਨ ਉਬਹਾਰਾ ॥ ਜਿਤੇ ਪੈਤੁ ਪਕਖੀ
ਜੇਰੇ ਆਬਦਾਰਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਅਗਾਸ ਤਉ ਫਿਜਾਨੈ ਬਹਾਰ ਦੀ
ਆਕੀਤੀ ਆਪਿ ਤੇ ਪਾਤੁ ਪਕਖੀ ਜਗ ਸਭੁ ਸਸਤੈ ਨੇ ਬਹਾਰ ਦੇ ਕ
ਤੇ ॥ ੧੧੭ ॥ ਬਪੇ ਸਦਾ ਮਦ ਚੁਦਰੀ ਆ ਅਮੀਕਾ ॥ ਜਿਸ ਰਤਾ ਕ

ੲਮਹਮਰੁਆਹਨਗਰੀਕਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਵਿਚਜੁਧਦੇਅੰਤਿ ੧੨੬
ਆਜੈਸੇਦਰੀਆ॥ ਆਵਦਾਹੈ॥ ਸਿਰਤੇਪੈਰਾਤੀਕਵਿਚਲੇ
ਤੇਹੇਗਰਕਹੋਇਆ॥ ੧੧੧॥ ਬਾਆਵਾਜੋਤੇਪੈਤਾ॥ ਚਹਤੁਫੰ
ਗਾ॥ ਜਿਮੀਗਸਤਹਮਚੁਗਲੇਲਾਲਹਰੀਗਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਤੇ
ਪਾਤੇਤਮਾਚੇਤੇਬੰਦੁਕਾਸਤਤੀਗਫੁਟੇ॥ ਬਹੁਤੇਮਾਰੇਗਏ॥ ਬਿਹੁ
ਜਮੀਨਤੇਮੇਸਾਰੁਲਾਜੇਲਾਲਹੋਇਰਹੀ॥ ਬੁਮਕਾਜੈਸੇਗੁਲਾ
ਲੇਦਾਰੀਗਹੋਤਾਹੈ॥ ੧੧੨॥ ਬੀਮੇਦਾਂਦਰਾਂਮਦਾਕਿਦੁਖਤਰਵਜੀ
ਗਾ॥ ਬਯਕਦਸਤਚੀਨੀਕਮਾਂਦਸਤਤੀਗਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਬੇ
ਤਾਵਿਚਿਆਈਦੁਜੀਰਦੀਬੇਟੀ॥ ਇਕਹਚਚੀਨੀਦੀਕਮਾਨ

ਤੇ ਦੂਜੇ ਗਥ ਤੀਰਾ ॥ ੧੨੦ ॥ ਬਿਪਰਯਾਗਿ ਪਰਗੰਧਦਰਤੀ ਰਦਸ
 ਤਾ ਬਸਦ ਪਹਿਲੂ ਏ ਪੀਲ ਮਰਦੰਗੁ ਜਤੰਗੁ ॥ ਆਟੀਕਾ ॥ ॥ ਫੁ
 ਜੀ ਰਦੀ ਬੇਟੀ ਗਥ ਸੇਤੀ ਰਚ ਲਾਏ ॥ ਸੇ ਸੇ ਮਰਦ ਗਾਥੀ ਦੇ ॥ ਵੇਚ
 ਪਾਰ ਸੁਕਾਤੀ ਰਨਿ ਕਲਜਾਏ ॥ ੧੨੧ ॥ ਰੁਨ ਮੇਜ ਖੇਜ ਦਾਜਿ ਦ
 ਰੀਆ ਬਸੀਰਾ ॥ ਬਰਖਸਾ ਅੰਦਰ ਮਦ ਰੁਮੇਰੇ ਨਿਹੰਗਾ ॥ ਆਟੀ
 ਕਾ ॥ ॥ ਜੇ ਸੇ ਦਰੀਆ ਉਲੰਗਰਾ ਉਠਦੀ ਆਹੈ ਨਿ ॥ ਤੇ ਪਥਰ ਦੇ ਉ
 ਤੇ ਪਵੈ ਤੇ ਸੇਰ ਮਕਦੀ ਆਹੈ ਨਿ ॥ ਤੇ ਗਾ ਸੁਰ ਮੇਂ ਹਥੀ ॥ ੧੨੨ ॥ ਬ
 ਤਾ ਬਸਦ ਰਾਂ ਮਦ ਯਕੇ ਤਾ ਬਨਕਾ ॥ ਬਬਰਖਸਾ ਅੰਦਰ ਗਾ
 ਮਦ ਯਕੇ ਖੂਨ ਖਾਕਾ ॥ ਆਟੀਕਾ ॥ ॥ ਚ ਮਕਦੀ ਆਹੈ ਨਿ ਬਿਦੁ
 ਦੀ

ਦੀਆ

ਕਾ॥ ਵਿਚਲੇ ਹੁੰਨੇ ਖੁੰਨ ਦਾ ਹੋਸੇ ਚਮਕਦਾ ਹੈ॥ ੧੨੩॥ ਬਤਾ ਬਸਦ ੧੨੭

ਰਾਮ ਦਹਮ ਗਹਿੰਦ ਤੇਗਾ॥ ਬਗੁਰੀ ਦਲ ਸਕਰ ਰੁਦਰੀਆਇ ਮੇ

ਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਚਮਕਦੀਆ ਹੈ ਨਿਹਿੰਦ ਸਤਾਨੀ ਤਲਵਾਰਾ॥

ਗਰਜਾ ਹੈ ਲਸਕਰ ਜੇ ਸੇ ਦਰੀਆ ਉਕੜਕਦਾ ਹੈ॥ ੧੨੪॥ ਬਰਖ ਸਾਅ

ਦੁਰਾਮਦ ਬਚੀ ਨੀਕ ਮਾਂਨਾ॥ ਬਤਾ ਬਾਮਦ ਸੁਤੇਗਾ ਹਿੰਦੇ ਸਤਾਨਾ॥

॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਚਮਕਦੀਆ ਹੈ ਨਿਕਮਾ ਨੀਚੀ ਨਦੀਆਂ॥

॥ ਹਿੰਦ ਸਤਾਨੀ ਤਲਵਾਰਾ ਚਮਕਦੀਆ ਹੈ ਨਿ॥ ੧੨੫॥

ਗਰੇ ਵਹ ਬਰਾ ਦੁਰਦਰੀ ਕਰੇਗਾ॥ ਬਲਗ ਨੀਦ ਦਰੀਆ ਬਦਰ

ਦਰੇਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਕਈ ਕੋਸਾ ਤੀਕ ਕੜਕੜ ਸਸੜਦਾ ਸ

ਬਦੋਏ॥ ਦਰੀਆ ਉਭੀ ਸੁਕ ਗਏ॥ ਤੇ ਪਹਾੜ ਭੀ ਪਾਟ ਗਏ॥
੧੨੬॥ ਬਰਖਸਾ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਜਿ ਮੀਨੇ ਜਮਾ॥ ਬਤਾਵਸਦ
ਰਾਮਦ ਚੁਤੇ ਗੋਯਾਮਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਚਮਕਣ ਅੰਦਰ ਜਿ ਮੀਨੇ
ਜਮਾਨੁ ਆ॥ ਤੇ ਯਮਨ ਦੇ ਸਦੀਆ ਤਲਵਾਰੀ ਚਮਕੀ ਆ॥
੧੨੭॥ ਬਤੇਜਾਂ ਆਮਦੇ ਨੇ ਜੇ ਬਾਸਤੀ॥ ਬਜ਼ੀਬ ਸਦਗਾਂ
ਮਦਤ ਨੇ ਨਜਨੀ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਨੇਜੇ ਬਾਂਸ ਦੇ ਵਡੇ ਤੇ ਜਵਿਚ
ਆਇ॥ ਬਡੇ ਜ਼ੁਬ ਸਾਵਿਰਿ ਇਸਤੀ ਦਾ ਸਗੀਰ ਆਇ ਆ॥
੧੨੮॥ ਬਸੇਰ ਸਦਗਾਮਦਨ ਫਰਹਾਇ ਕਹਰਾ॥ ਜਿ ਤੇ ਪੇਵ
ਨੇਜ ਬਪੋ ਸੀਦਹਰਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸੇਰ ਵਿਚਿ ਆਇ

ਅਨਗਾਗਾਸਰਨਾਈਭਿਰੀਆਤੋਪਾਨੇਜੇਇਨਕਰਿਕੈਜਿ ॥ ੧੨੮ ॥
ਮੀਨਪੁਰਨਹੋਇਗਈ ॥ ੧੨੯ ॥ ਬਤੰਬਸਦਰਾਮਦਕਮ
ਨਕਮੰਦਾਦਰਖਸਸੁਦਹਤੇਗਾਸੀਮਾਬਤਨਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥
ਜੰਬਸਕਵਿਚਿਕਮਾਨਦੇਆਇ ॥ ਦਰਖਤਭੀਸੁਕਗਇ ॥ ਤੁ
ਲਵਾਗੀਐਸੇਚਮਕਨਜੈਸੇਪਾਰਾਚਮਕਦਾਹੈ ॥ ੧੩੦ ॥ ਬ
ਜੋਸਾਆਮਦੇਖੰਜਰੇਖੁਰਖੁ ॥ ਜੁਬਾਨੇਜਗਮਾਸਬਰਾਮਦ
ਬਰੀ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਜੋਸਾਵਿਚਾਇਖੰਜਰਖੁੰਨਦੇਖਾਵਦੇ
ਵਾਢੇ ॥ ਨੇਜੇਦੀਆਨੇਕਾਐਸੇਹੈਨਿ ॥ ਜੈਸੇਸਰਪਦੇਤੰਗ
ਰਦੇਹੈਨਿ ॥ ੧੩੧ ॥ ਬਤਾਬਸਦਰਾਮਦਲੋਕਤਾਬਨਕਾ ॥

ਯਕੇਸੁਰਖੋਗੋਗਿਰਦਸੁਰਗਸੁਰਖਾਕਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਆਚਮ
 ਕਦੀਆਹੈਨਿਬੀਦੁਕਾਤੇਤੇਪਾ॥ ਲਿਹੁਨਾਲਜਿਮੀਨਲਾਲਰੀਮ
 ਦੀਬਡੀਲਾਲਹੋਈ॥ १੩੨॥ ਦਗਦਿਹਗਾਮਦਜਿਤੀਰੋਤੁਠ
 ਗਾ॥ ਯਯਾਯਯਦਗਾਮਦਨਿਹੀਗੋਨਿਹੀਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੇਹ
 ਦੇਹਤੀਰਕਮਾਨਤੇਛੁਟੇ॥ ਬੀਦੁਕਾਛੁਟੀਆਹਾਇਹਾਇਸੁਰ
 ਮੇਕਰਨਾਜੈਸੇਸਿਸਾਰਹੁਦੇਹੈਨਿ॥ १੩੩॥ ਚਕਾਚਾਕਬਰਖਾ
 ਸਤਤੀਰਕਮਾ॥ ਬਰਾਮਦਯਕੇਰੁਸਤਖੇਜਾਜਜਗਾ॥ ॥ ਟੀ
 ਕਾ॥ ॥ ਬਡੀਬਰਖਾਹੋਈਕਮਾਤੀਜਿਤੀਰਛੁਟੇਹੈਨਿ॥ ਮਾਨੇਪ
 ਲੋਹੋਈਜਗਾਨਦਿਚਾਏਸੇਜੈਗਾਹੁਆ॥ १੩੪॥ ਨਯੇਇਹ

੧੬

ਗਬਗਜਿਮੀਬੂਟਜਾ। ਨਪੁਰਿੰਦਰਗਹਵਾਬੂਦਰਗ। ॥ ਟੀਕਾ ॥ ੧੨੯
॥ ਮੀਰਗਜੇਰੇਪਾਇਦੁਪਾਇਏਸਨਿਤਿਨਨੂਟੁਰਨਦੀਆਜਾਗ
ਰੇਕੀਗਈ। ॥ ਅਕਾਸਰੇਕਿਆਗਇਆ। ੧੩੫॥ ਚੁਨੰਤੇਗਾਵ
ਰੀਦਮਿਯਾਨੇਮੁਸਾਫਾ। ਕਿਸਨਭੁਸਗਾਨਪਜਿਮੀਕੋਹਕਾਫ
॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਮੇਸੇਤੇਗਾਦੀਬਰਖੋਹੇਈਵਿਚਜਪਦੇ। ਜੇਮੁ
ਹਦਿਆਦਾਦੇਰਹੇਇਗਇਆ। ਜੇਰੇਪਗਾਹੁੰਦੇਏਨਿ। ੧੩੬॥
ਕਿਪਾਰਿਸਰਾ। ਬੋਹਚੰਦਾਸੁਦਗ। ਕਿਮੇਦਾਪੁਰਾਅਜਗੋਵਚ
ਓਗਾਂਸੁਦਗ। ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਪੇਰਾਂਤੇਸਿਗਾਦਬਡਾਦੇਰਹੇਇ
ਆਖੇਤੇਮੇਸੇਪੁਰਿਆਖੁਦੇਤੇਖੁੰਡੀਆਸੇਦੇਰਹੇਇਗਇਆ

ਸਿਰਮੋਸੇ

ਟੰਗਾ ਬਾਂਹ ਅੰਮੇ ਜੇ ਰੈ ਨਿ ਜੈ ਸੇ ਖੁੰਡੀ ਆ ਹੋਤੀ ਆ ਰੈ ਨਿ ਜੈ ਸੇ ਖੁੰਡੇ
ਰੋਤੇ ਰੈ ਨਿ ॥ ੩੭ ॥ ਅਰਵੰਗ ਵਿਦਰਾ ਮਦੁੰਤੀ ਰੋਤੁ ਫੰਗਾ ॥ ਕਿ ਪਾਗ
ਸੁਦਹ ਬੇਦ ਖੁੰਡਤਾਂ ਬਜੇਗਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਤੀਰਬੰਦੁ ਕਾ ਬਹੁਤ
ਚਲੀ ਆ ਰੋ ਪਾਚਿਲ ਤੇ ਵਿਚਿ ਜੇਗਾ ਲੇਖਾ ਪਾਟ ਗਏ ॥ ੧੩੮
॥ ਚੁਨ ਤੇਗਾ ਤਾ ਬਸਤ ਪੀਟ ਆ ਫਤਾ ਬਾ ॥ ਚੁਰਖ ਸਾ ਸੁਦਹ
ਖੁਸਕਦਗੀ ਆਇਆ ਬਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਅੰਮੇ ਸੇ ਤਲਵਾਗੀ ਤਪੀ
ਆ ਜੈ ਸੇ ਸੁਰਜ ਦਾ ਤੇ ਜੋ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥ ਦਰਖਤ ਭੀ ਸੁਕ ਗਏ ॥ ੧
੩੯ ॥ ਚੁਨਾ ਤੀਰਬਾਗ ਸੁਦਹਾ ਮਚੁ ਬਰਕਾ ॥ ਕਿ ਆ ਫਤਾ ਦੁਸੁ
ਦਫੀਲ ਖੁੰਡਰ ਕਫਰਕਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਤੀਰਾਂ ਦੀ ਬਰਖਾ

ਈਜੇ ਸੇਬ ਦਲੀਬਰ ਖੋਹੇ ਤੀਹੇ ॥ ਗਾਥੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਿਛਾ ॥ ੧੩੦ ॥
 ੧੪੦ ॥ ਬਹਰਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਲੀਬਰ ਖੋਹੇ ਤੀਹੇ ॥ ਗਾਥੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਿਛਾ ॥
 ਗਾਥੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਿਛਾ ॥ ੧੪੧ ॥ ਬਹਰਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਲੀਬਰ ਖੋਹੇ ਤੀਹੇ ॥
 ਗਾਥੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਿਛਾ ॥ ੧੪੨ ॥ ਬਹਰਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਲੀਬਰ ਖੋਹੇ ਤੀਹੇ ॥
 ਗਾਥੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਿਛਾ ॥ ੧੪੩ ॥ ਬਹਰਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਲੀਬਰ ਖੋਹੇ ਤੀਹੇ ॥
 ਗਾਥੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਿਛਾ ॥ ੧੪੪ ॥ ਬਹਰਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਲੀਬਰ ਖੋਹੇ ਤੀਹੇ ॥
 ਗਾਥੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਿਛਾ ॥ ੧੪੫ ॥ ਬਹਰਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਲੀਬਰ ਖੋਹੇ ਤੀਹੇ ॥
 ਗਾਥੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਿਛਾ ॥ ੧੪੬ ॥ ਬਹਰਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਲੀਬਰ ਖੋਹੇ ਤੀਹੇ ॥
 ਗਾਥੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਿਛਾ ॥ ੧੪੭ ॥ ਬਹਰਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਲੀਬਰ ਖੋਹੇ ਤੀਹੇ ॥
 ਗਾਥੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਿਛਾ ॥ ੧੪੮ ॥ ਬਹਰਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਲੀਬਰ ਖੋਹੇ ਤੀਹੇ ॥
 ਗਾਥੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਿਛਾ ॥ ੧੪੯ ॥ ਬਹਰਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਲੀਬਰ ਖੋਹੇ ਤੀਹੇ ॥
 ਗਾਥੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਿਛਾ ॥ ੧੫੦ ॥ ਬਹਰਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਲੀਬਰ ਖੋਹੇ ਤੀਹੇ ॥

ਆਦਿ ਲਵੇ ਖਕੈ ਤਰਵਾਰ ਨੂਟ ਕਰੇ ਟਕਰੇ ਹੋਇ ਗਏ ॥ ੧੪੩ ॥
 ਯਕੇ ਤੇਗ ਜਦ ਬਰਸੇ ਹੋਸਾ ਮੰਦਾ ਨਿਮੀਨ ਸਦਗੰਮ ਦਚੁ ਕਰੇ
 ਬਿਲੀਦਾ ॥ ੧੪੪ ॥ ॥ ਵਜੀਰ ਦੀ ਬੇਈ ਨੇਜੇ ਮਾਗੀ ਤਲਵਾਰ
 ਹੋਸਵੰਦ ਵਜੀਰ ਦੇ ਸਿਰ ॥ ਨਿਮੀਨ ਵਿਚਿ ਮੇਸੇ ਗਿਰਾਜੇ ਸੇਪਾ
 ਰਬਤ ਗਿਰਾਜੇ ॥ ੧੪੪ ॥ ॥ ਦਿਗਰ ਤੇਗ ਓਰ ਬਿਜਦ ਕਰਦ
 ਨੀਮਾ ॥ ਬਿਅਫੁਤਾ ਦਬੂ ਮਸਚੁ ਕਰੇ ਆਜੀਮਾ ॥ ੧੪੫ ॥ ॥
 ਵਜੀਰ ਔਰ ਤਲਵਾਰ ਮਾਗੀ ਸੇਵੁ ਇਟਕਰੇ ਕੀਤੇ ॥ ਮੇਸੇ ਪਿਥ
 ਮੀਉ ਪਰਿ ਗਿਰਾਜੇ ਸੇਪਾ ਗਿਰਾਜੇ ॥ ੧੪੫ ॥ ॥ ਦਿਗਰ
 ਮਰਦਾਮਾ ਮਦਚੁ ਪਰਾਉ ਕਾਬਾ ॥ ਬਿਜਦ ਤੇਗ ਓਰ ਬਕਰ

ਦਸਖਰਬਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੂਜਾ ਮਹਟੇ॥ ਸੇ ਅਸਿਅਸੇ ॥ ੧੩੧
ਸੇਪੰਛੀਉਡਕੇਆਵਦਾਹੈ॥ ਮਾਰਕੈਤਲਵਾਰਓਸਨੁਭੀਖਰ
ਬਕੀਤਾ॥ ੧੪੬॥ ਚਕਰੇਵਜੀਰਸੁਬਰਹਤਰਸੀਦਾ॥ ਦਿ
ਗਰਮੇਹਨਤੇਸਿਯਮਆਮਦਪਦੀਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਦਾ
ਜੁਪਾਵਿਚਵਜੀਰਮਾਰਿਅਤੇਦੂਜਾਭੀਮਾਰਿਅਤਾਤੀਜ
ਆਇਆਓਸੁਆਸਥਾਨਵਿਚ॥ ੧੪੭॥ ॥ ਸਿਯਮਦੇਵਆਮ
ਬਗਲਤੀਦਖੁੰਨਾ॥ ਜੇਦਹਭੀਜਦੇਜਪਾਬਿਆਮਦਬਰੰਮ॥
॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੀਜਾਦੇਵਆਇਆਸੇਲੇਟਿਆਵਿਚਿਖੁੰਨਦੇ॥
ਨਰਕਦੀਦਹਭੀਜਾਆਇਪਇਆ॥ ੧੪੮॥ ਬਕੁਸਤੰਦਰ

ਦੁਕਰਦੰਦਤਨ। ਚੁਸੇਰੇਅਜੀਆਹਮਚੁਰੇਰੇਕੁਹਨ॥ ਟੀਕਾ॥
 ਕੁਠੇਸੁਓਸਤੁਈਦਇਦੁਕਰੇਕੀਤੀਸੁ। ਜੈਸੇਸੇਰਸਸਤਹੇ
 ਤਾਹੇ। ਜੈਸੇਸੇਰਸਖਰੇਤਾਹੇ॥ ੧੪੯॥ ਚਹਾਹਮਬਰਾਂਮਦਭ
 ਸੇਰਬਜੀਗ। ਚੁਬਰਬਚੇਰੇਗਗਰਗਪਿਲੀਗ॥ ਟੀਕਾ॥
 ਚੇਥਾਵਿਚਜੀਗਦੇਆਇਆਜੈਸੇਸੇਰਰੇਤਾਹੇ। ਜੈਸੇਸੇਰਸਖਰ
 ਦੇਬਚਿਆਉਪਹਿਸੇਰਆਵਤਾਹੇ। ਤੈਸੇਆਇਆ॥ ੧੫੦॥
 ਚੁਨਤੇਗਸੁਰਵੈਬਿਜਦਨਜਨੀ। ਫਿਅਜਪੁਸਤਾਅਸਪ
 ਸਦਰਾਮਦਜਿਮੀ॥ ੧੫੧॥ ਟੀਕਾ॥ ਐਸੇਤੁਲਵਾਰਉ
 ਪਰਉਸਦੇਜਦਾਇਸਤੀਨੇਮਾਰੀ॥ ਘੇਰੇਤੇਜੇਗਿਰਾਸੇਜਿਮੀਨ

ਤੇਗਾਇਆ॥ ੧੫੧॥ ॥ ਦਿਪੰਜਮਦਰਮਦਰੁਦੇਵੈਅਜੀਮ॥ ੧੩੨
ਯਕੇਜਖਮਕਰਮਰਦਹੁਕਮੇਕਰੀਮ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਪੰਜਦੇ
ਦਜਬਾਇਆਜੇਦੇਬਰੁ॥ ॥ ਯਕੇਜਖਮਨਾਲਮਾਰਿਆਵਾ
ਹਗੁਰੁਦੇਹੁਕਮਨਾਲ॥ ੧੫੨॥ ॥ ਚੁਨਤੇਗਾਬਰਦੇਜਦਾਅਖੁਬ
ਰੰਗ॥ ॥ ਜਿਸਰਤਕਦਮਾਮਦਹਜੇਰਤੰਗ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਐ
ਸੇਤੇਗਜਦਾਇਸਰੀਨੇਮਾਗੀਬਰੀ॥ ॥ ਮੁਦਇਸਰੀਹੈ॥ ॥ ਸਿਰਤੇ
ਪੇਰਾਤੀਕਾ॥ ॥ ਯਾਤਲੇਪਿਥਦੀਕੇ॥ ੧੫੩॥ ॥ ਸਸਮਦੇ
ਦਾਮਦਚੁਅਫਗੀਤਮਸਤਾ॥ ॥ ਚੁਤੀਰੇਕਮਾਗਮਚੁਕਬਜ
ਗੁਜਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ॥ ਫਿਦਦੇਦਾਅਇਆਜੈਸੇਮਸਤ

ਦੇਤਾ ਆਵਤ ਹੈ॥ ਕਮਾਨ ਹਥ ਦੇਵਿ ਰਿਤੀ ਰਚ ਲਾਵ ਦਾ ਚਲਿਆ
ਆਇਆ॥ ੧੫੪॥ ਬਿਜਦ ਤੇ ਗਭਰਾ ਕਿਰਨੀ ਮਸੁਦਾ॥ ਕਿਦੀ
ਗਰਬ ਲਾਗਾ ਜੇਈ ਮਸੁਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਮਾਰ ਕੇ ਰਲਵ
ਰਉ ਸਦੇ ਤਾਈ ਟੁਕੇ ਕੀਤਾ॥ ਹੋਰ ਜੇ ਦੁਨੀਆਂ ਬਲਾਈ ਬਡੀ
ਆਹੈ ਸਨਿਸੇ ਤਿਨ ਨੁਕੁਉ ਆਇਆ॥ ੧੫੫॥ ਚੁਨੀਤਾ ਬਮਿ
ਕਦਾ ਹਫਤਾ ਮਰਦਾ॥ ਬਤੇਗਾ ਅੰਦਰ ਮਾਵੇ ਖਤ ਖਾਸ ਅਜ
ਨਬਰਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਐਸੇ ਬਹਤ ਮਰਦ ਵਜੀਰ ਦੀ ਬੇਟੀ
ਨੇ ਵਿਚਤ ਰਵਾਰ ਦੇ ਪੇਰੇ॥ ੧੫੬॥ ਦਿਗਰ ਕਸਨਿਆ ਮਦਤ
ਮੰਨਾਇ ਜੀਗਾ॥ ਕਿ ਬੇਰੂਨਿਆ ਮਦਦਿ ਲਾਵਰ ਨਿਹੰਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥

੨੨੦

ਭੀਨਾ ਆਵੈ ਵਿਚ ਜੁਪਟੇ ॥ ਚਾਹ ਕਰ ਕੇ ॥ ਬਡੇ ਦਿਲ ਵਾਲੀ ਦਿਨੀ ॥ ੧੩੩ ॥
ਰਈ ਬੇਈ ॥ ਤਿਸ ਅਗੇ ਕੋਈ ਨ ਠਹਰੇ ॥ ੧੫੧ ॥ ਬਹੁ ਬਾਹ
ਮਦ ਸਸਾਹ ਮਾਯੀ ਦਹਾ ॥ ਬਤਾ ਬਸ ਦਹਾ ਮਦ ਦਿਲੇ ਦੇ ਸਤਾ ॥
॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਜੁਪਟੇ ਵਿਚਿ ਆਪ ਸਾਹ ਮਾਯੀ ਦਹਾਂ ਦਾ ਆਇ
ਆ ॥ ਵਡੇ ਤਾਉ ਵਿਚ ਆਇਆ ॥ ਦਿਲੇ ਦੇ ਸਤ ਦਾ ਜੈ ਸੇ ਆ
ਵਦਾਹੇ ॥ ੧੫੨ ॥ ਚੁ ਅਬ ਗਸੁ ਗਾ ਅੰਦਾਖ ਤੋ ਦੇਹੇ ਯਲਾਂ ॥ ਬਹੁ ਬਸ
ਅੰਦਰ ਆ ਮਦ ਜਿਹੇ ਅਸਮਾਂ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਜੈ ਸੇ ਬਦਲ ਗਗਨ
ਦਾਹੇ ਤੈ ਸੇ ਸੁਰ ਮੇਗ ਜ ਕੋ ਦੇਹੇ ॥ ਬਮ ਕਟਾ ਅੰਦਰ ਆਇਆ ਜਿ
ਮੀਤੇ ਅਸਮਾਨ ॥ ੧੫੩ ॥ ਬਤਾ ਬਸ ਦਹਾਂ ਆ ਮ ਜਿ ਮੀਨੇ ਜਮ

ਨਾਦਰਖਾਸੁਦਹਤੇਗਾਇਤੀਯਮਨ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜਿਮੀਅਸ
ਮਾਨਚਮਕਟਾਮੀਦਰਗਾਇਆਦਰਖਤਗੁੰਮੁਕਗਏ॥ ॥ ੧੬੦॥ ਚਲ
ਰਸਤਾਨਯਮਨਦੀਆਤਰਵਾਗੀਕੇਤੇਜਸੇਕਰਕੈ॥ ॥ ੧੬੧॥ ਚਲ
ਚਲਦਰਾਂਮਚਕਮੋਕਮੀਦਾਹਯਯਯਦਰਾਮਦਗੁਰੇਜੇਕੀ
ਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਚਲਦਾਮੀਦਰਾਏਤੀਰਕਮਾਨਸੇ॥ ॥ ਹਾ
ਇਹਾਇਦੇਵਿਚਿਯਾਦੁਸੁਰਮੇਗੁਰਜਾਏਕੇਓਠੇ॥ ॥ ੧੬੨॥ ਚ
ਕਾਚਕਥਰਖਾਸੁਤਤੀਰਿਤੁਫੰਗਾ॥ ਜਿਮੀਲਾਲਸੁਦਚੁੰਗੁ
ਲੇਲਾਹਰੰਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੇਹਦੇਹਤੀਗਾਦੀਬਰਖਾਬੀਦੁ
ਕਾਦੀਰੋਈ॥ ਜਿਮੀਲਾਲੋਈਜੇਸੇਗੁਲਾਏਦਾਰੰਗਲਾ

ਲੋਹੇਤਾਹੇ॥ ੧੬੨ ॥ ਗੁਰਗੁਰਾਮਾਮਦਰੁਪਹਨਾਮੀਦਰੁ॥ ੧੩੪
 ਹੁਸਦਹਖੀਜਹੇਖੂਬਖੂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਗੁਰਿਗੁਰਕਰਨਫਰੇ
 ਰੁਏ॥ ਜੇਤ੍ਰੇਹੈਸਨਾਦਿਚਖੇਭਏ॥ ਦੇਹਦੇਹਹੇਈਜੇਖੰਜਰਲੇਹੁਦੇ
 ਜੇਖਾਣਦੁਲੇਹੈਸਨਿ॥ ੧੬੩॥ ਬਿਰਖਸਾਮੀਦਰੁਆਮਦਯ
 ਕੇਤਾਬਰੀਗਾ॥ ਬਿਰਖਸਾਮੀਦਰੁਆਮਦਦੁਲਾਕਜੀਗਾ॥ ॥
 ਟੀਕਾ॥ ॥ ਚਮਕਦਾਮੀਦਰੁਆਏਦੁਹਾਤਰਫਾਬਨੇਸੁਰਮੇਜੇ
 ਵੇਚਲਾਕਹੈਸਨਿ॥ ੧੬੪॥ ਬਸੇਰਸਦਰੁਆਮਦਸਰਾਫੀਲਸੁਰਮ
 ਬਿਰਖਸਾਮੀਦਰੁਮਤਲੇਖਾਸਹੂਰਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਵੇਤ੍ਰੇਸੇਰਦਿ
 ਚਨਫੀਗਵਜਨਲਗੀਆ॥ ਵੇਤ੍ਰੇਚਮਕਦਦੇਦਿਚਾਘਾਈਦ

ਜੀਰਦੀਬੇਟੀ। ਪੁਰਦੀਨਿਆ। ਭੁਜੇਸੁਦੇ। ॥ ੧੬੫ ॥ ਬੋਸੇਸਦ
 ਰਾਮਦਜਿਤੀਦਰਬਰੇਸ। ਬਬਾਜੁਇਮਰਦਾਬਰਦੁਰਦੇਜੇਸ।
 ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਸੋਰਦਿਚਿਆਈਆਟੇਜਾਰੇਸਦਿਚਿਆਈਮ
 ਰਦਾ। ਪੁਰਮੇਜੇਹੈਨਿਤਿਨਦੀਬਾਹਾਤੇਹੇਸਬਾਹਰਪੜਾਜਾ
 ਏ। ॥ ਮੇਜੇਬਸਦਿਚਿਆਈਪੁਰਮੇ ॥ ੧੬੬ ॥ ਯਕੇਫਰਸ
 ਆਗਸਤਸੁਰਪਾਗਤਿਲਮੇ। ਬੁਖਾਦਨਚਮਕਤਬਜੁਬਾਪ
 ੧੬੭ ਹਿਲਦੇ। ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਇਕਸਤਰੀਜੀਲਾਲਰੀਗਦੀਮਾਨੇ
 ਦਿਛੀਹੈ। ਤੇਮਸੀਤਦਿਚਪਸਤੇਬਾਲਕੇਜੇਸੇਪੜਦੇਹੈਨਿ।
 ਤੇਸੇਹੀਸੋਰਹੇਇਰਹਿਆ ॥ ੧੬੭ ॥ ਬਮਰਦਨਚੁਨਕੁਸਤਰ

ਸੁਦਹਕਾਰਜਾਗਾ ਜੁਬਾਂ ਦਰਗੁਜਾਗਮ ਨਿਯਾਯ ਦਸੁ ਮਾਗਾ ॥ ੧੩੫
 ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਐਸੇ ਸੁਗਮੇ ਜੁ ਪਾਵਿਚਿ ਆ ਰੇਗਏ ਹੋਨਿ ਜੇ ਮੇ
 ਜੁਬਾਂ ਨਤੀ ਗਿਣਨ ਲਗਾ ਤੇ ਸੁਮਾਰ ਕੀਤਾ ਨਹੀ ਜਾਦਾ ॥ ੧੬੮
 ॥ ਗੁਰੇ ਜਾ ਸਵਦ ਸਾਹਮਾਯੀ ਦਰਾਂ ਬਕੁ ਸਤੰਦ ਲਸਕਰ ਗਿ
 ਰਾਂ ਤਾਰਿ ਗਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਫੇਰਿ ਮਾਯੀ ਦਰਾਂ ਦਾ ਪਾਤ ਸਾਹ
 ਨ ਸਗਾਇਆ ਨਾਲ ਦਾ ਜੇ ਲੁਸਕਰ ਮਾਰਿ ਆਗਾਇਆ ॥
 ਸਭੇ ਜਿਤ ਨ ਕੁਹੇ ਸੀ ਬਡੇ ਤੇ ਜੇ ਬਡਾ ਜੇ ਹੋ ਸੀ ॥ ੧੬੯ ॥ ਕਿਪੁਸ
 ਤੁਸ ਬਿਅਫੁਤਾ ਦਦੁਖਤ ਰਵ ਜੀਗਾ ਬਿਬ ਸਤੰਦ ਚਰਾਵ
 ਕਰਦੇ ਦਾ ਅਸੀਰ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਪਾਤ ਸਾਹ ਦੇ ਮਗਰ ਵਜੀ

ਰੁਈਬੇਟੀਪਈ। ਜਾਇਪਕਹਿਮਿਸੁਤੇਕੈਦਕੋਤੇਸੁ॥੧੭੦॥
ਬਿਬਸਤਹਬਿਆਵੁਰਦਨੇਸਾਹਖੇਸਾਬਗੁਫਤਾਕਿਏਸਾ
ਹਸਾਹਨਦੇਸਾ॥੧੭੧॥ ਬੀਨਕੋਪਾਤਸਾਹਨੁਆਪਟੇ
ਪਾਤਸਾਹਪਾਮਿਲੇਆਈ॥ਆਖਿਓਸੁਨੁਏਪਾਤਿਸਾਹ
ਦੇਪਾਤਸਾਹ॥੧੭੨॥ ਬਗੁਫਤਾਕਿਸਾਹਮਾਯੇਦਗਾਂਗਬਿ
ਬਸਤਹਬਿਆਵੁਰਦਨਿਜਦੇਸੁਮਾ॥੧੭੩॥ ਆਖਿਓ
ਸੁਏਪਾਤਿਸਾਹਮਾਯਦੇਗਾਂਦਾਹੇ॥ਤੇਪਾਸਤੇਰੇਬੀਨਾਆਦਾਹੇ
॥ਜਿਸਸਾਨੁਦਰੀਆਉਦਿਚਿਲੁੜਾਇਆਹੈਸੀ॥੧੭੪॥
ਗਾਹਤੇਬਗੋਈਬਜਾਈਬਰਮਾਵਗਾਹਤੇਬਗੋਈਬਜਿਦਾ

ਦਿਹਮਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਜੇ ਤੂੰ ਕਹੇ ਤਾ ਇਸ ਨੂ ਜਾਂ ਨਤੀ ਮਾਗਾ ਜੇ ॥ ੧੩੬
 ਤੂੰ ਆਖੇ ਤਾ ਕੇ ਦਵਿਚ ਪਤਾ ਬਿਨ ਛੁਡੀ ਇਸ ਖਤ ਕਰ ਕੇ ॥ ੧੩੭
 ॥ ਬਜਿੰਦਾ ਸਪੁਰਦ ਦਓਰਾ ਅਜੀ ਮਾ ॥ ਸਿਤਾਨ ਦਾ ਅਜੇ ਤਾ ਜ
 ਸਾਹੀ ਕਲੀ ਮਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਕੇ ਦਉ ਸਤਾਈ ਚਾਇ ਕੀ ਤੇ ਨੇ ॥
 ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਛੁੜ ਤੇ ਪਤ ਤੇ ਪੀਵ ਲਾਇ ਤਦੀ ਆਪ ਲੈ ਲਈ ਆਨੇ
 ॥ ੧੩੮ ॥ ਸਹਿਨ ਸਾਹਗੀ ਯਾ ਫਤਹੁ ਕਮੇਰ ਜਾ ਕਾ ਕਸੇ ਦਸ ਮ
 ਨਾ ਕੁਨ ਦਚਾ ਕਚਾ ਕਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਹੁਕਮ ਦਾ ਹਿਗੁਰ ਦੇ ਸੇ
 ਪਾਤਿਸਾਹੀ ਉਨਾ ਪਾਈ ॥ ਜੇ ਕੋਈ ਦਸ ਮਨ ਨੂ ਚਾਕ ਚਾਕ ਕਰ ਦ
 ॥ ਆਰਥੇ ਹੁਜੇ ਟੁਕ ਹੁਕ ਹੁਕ ਕਰ ਦਾ ਹੇ ਸੇ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ਪਾਇ

ਦਾਹੈ॥ ੧੭੫॥ ਚੁਨ ਕਰ ਦਸੁ ਦਕਸਦੀ ਮਿਹਨ ਤਕਸੇ॥ ਕਿਰਹ
 ਮਤ ਬਿਬਖਸੀ ਦੇ ਜੇ ਰਹਮ ਤੇ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇ ਐ ਸੇਕਮ
 ਈ ਕਰ ਦਾਹੈ॥ ਇਕ ਦੇ ਲੇ ਦੁਖ ਹੋਤਾ ਸੁਖ ਭੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸਚਾ
 ਸਾਹਿਬ ਬਖਸਦਾਹੈ॥ ੧੭੬॥ ਕਿਉ ਸਾਹਬਾਨੁ ਏਹੇ ਮੁਲਕ
 ਸਾਹਾ॥ ਕਿਸਾਹੀ ਹਮੀ ਯਾ ਫਤਹੁ ਕਮੇ ਇਲਾਹ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥
 ਓਹੁ ਪਾਤਸਾਹ ਦੀ ਇਸਤੀ ਭੁਝੀ॥ ਤੇਰੇ ਸਨਜ ਮੀਰ ਪਾਤਸਾ
 ਹ ਮੁਲਖੁ ਦਾ ਬਟਿਆ॥ ਦੁਜੀ ਰਦੀ ਬੇਟੀ ਬੇਗਮ ਬਣੀ॥
 ਪਾਤਸਾਹੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਸੇ ਪਾਈ॥ ਤੇ ਸੇਹੀ ਹੋ ਅਭਿ
 ਰੰਗ ਜੇ ਬੰਦਾ ਹਿਗੁਰੂ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ਖਾਲਸੇ ਨੂ ਦੇਵੈ ਗਾ ਜੈ ਸੇ
 ਜੈ

ਵਜੀਰਦੀਬੇਦੀ ਤੇਰੇ ਸਨਜਮੀਰ ਪਾਤਸਾਹ ਦਾ ਬੇਟਾ ਓਨਾ ॥ ੧੩੭ ॥
ਰਕੇ ਪਿਤਾਨੂ ਤੇ ਪਿਤਾ ਬਧੋ ਹੋਇਆ ਬੇਠਾ ਵੇਖੇ ॥ ਤੇ ਪਾਤਸਾ
ਹ ਦਿਵੈ ਲਗੇ ਕਰਨਾ ਤੇ ਸੇ ਤੈ ਨੁਕੇ ਦਕਰ ਕੇ ਤੇ ਬੀਨਗੇ ਤੂੰ ਵੇਖੇਗਾ
ਤੇ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਕਿਹੇਗਾ ॥ ੧੭੭ ॥ ਬਿਦਹ ਸਾਕੀ
ਆਸਾਗੇ ਸਬਜਾ ਬਾ ॥ ਕਿ ਬੇਰੂ ਬਿਅਫਤਾ ਦਪਰ ਦਹਨ
ਕਾਬਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਦੇਹ ਸੁਖਈ ਆਸੁ ਬੇਦਾ ਪਿਆਲਾ ਦੇ
ਹਾ ਬਾਹਰ ਲੈ ਆਵਾ ਪੜਦੇ ਤੇ ਮੋਤੀ ਰਾਜ ਰੂਪੀ ॥ ਰਾਜ ਮਲੇ
ਛਾਤੇ ਲੈ ਕੇ ਖਾਲਸੇ ਜੀ ਨੁਦੇਵਾ ॥ ੧੭੮ ॥ ਬਿਦਹ ਸਾਕੀ ਆਸ
ਬਜਰੀ ਗੋਦਿ ਰੰਗਾ ॥ ਕਿ ਦੁਕ ਤੇ ਬਕਾਰਾ ਅਸਤਾ ਅਜੇ ਰੇ ਜੁ ਜੰਗਾ ॥

॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਦੇਹ ਸੁਖਈ ਆਪਿ ਆਲਾ ਸੁਖੇ ਦਾ ਜੇ ਕੈ ਸਾਂ ਸੁਖ
 ਦੇ ਦਾ ਹੋ ਵਿਚ ਜੁ ਪਦੇ ਕੀ ਮਾ ਆਵਦਾ ਹੈ ॥
 ੧੦ ॥ ੧੦੦ ॥ ੨੦੦ ॥ ੩੦੦ ॥ ੪੦੦ ॥ ੫੦੦ ॥ ੧੬ ॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ
 ਕੀ ਫਤੇ ॥ ॥ ਹਿਕਾਯਤ ॥ ॥ ਤੁਈ ਦਸਤਗੀਰਾਂ ਸਤਦ
 ਗੁਮਾਵਗਾ ॥ ਤੁਈ ਕਾਰ ਸਾਜਾ ਅਸਤ ਬੇਚਾਰਗਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ
 ॥ ਤੁਹੀ ਹੋਵਾ ਹਿਗੁਰੂ ਹਥ ਨਾਲ ਕਢਿ ਲੇ ਦਾ ਹੈ ਮਾਂਦਗੀ ਵਿਚ
 ਹਰਾਗੀ ਬਾਨੁ ॥ ਤੁਈ ਕਰ ਸਾਜੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ਬਿਚਾਰਿਆ ਦੀ
 ੧ ॥ ॥ ਸਹਿਨ ਸਾਹਬ ਖਸਿ ਦਏ ਬੇ ਨਿਆਜਾ ਜਿ ਮੀਨੇ ਜਮਾ
 ਰਾ ਤੁਈ ਕਰ ਸਾਜਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਪਾਤ ਸਾਹਦਾ ਪਾਤ ਸਾਹੁ

ਹੁੰਦੇ॥ ਤੇ ਬਖਸ਼ਦ ਵਾਲੇ॥ ਤੇ ਬਖਸ਼ਦ ਹੁੰਦੇ॥ ਧਰਤੀ ਅਕਾ ੧੩੮
 ਸਦੇ ਕੀ ਮਸਾਜ ਨ ਵਾਲੇ॥ ੨॥ ਚਿਕਾਯਤ ਸੁਨੀ ਦੇ ਮਸਾਹ
 ਕਾਲਿ ਜਗਾ ਕੁਨਾਨੀ ਦਯਕ ਦਰਾ ਅਨੇ ਕੇ ਹਮੀ ਜਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥
 ॥ ਇਕ ਕਥਾ ਮੇ ਸੁਨੀ ਹੈ ਕਾਲਿ ਜਗ ਪਾਤੁ ਮਾਹ ਦੀ॥ ਪਹਾੜ ਦਿ
 ਚ ਜਿਸ ਦਾ ਪਰ ਹੋ ਸੀ॥ ੩॥ ਯਕੇ ਪਿਸਰ ਚਿਬੁ ਦਾ ਅਜ ਮੁਲਕ
 ਮਲਾ॥ ਕਿਲਾ ਇਕ ਜਗਾ ਬੁਦਾ ਅਜ ਮੁਲਕ ਮਾਲਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥
 ॥ ਲਾ ਇਕ ਸੀ ਮੁਲਕ ਤੇ ਮਾਲਾ॥ ਇਕ ਪੁਤ੍ਰ ਦਿਸਦਾ ਮੇ ਸਾ
 ਥਾ॥ ਰੂਪ ਦਿਸਦਾ ਸੁੰਦਰ ਸੀ॥ ੪॥ ਯਕੇ ਸਾਹ ਚਿਨ੍ਹ ਦੁਖ ਤਰਾ ਅਜੇ
 ॥ ਕਿਦੀ ਗਰਨ ਬੁਦ ਸਮਾਨ ਬਰਕੇ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਇਕ ਸੁਹ

੨

ਕਾਹਉ ਸਜਾਗਾ ਬਾਹਉ ਸਦੀ ਬੇਟੀ ਮੇਸੀ ਸੁਦਸੀ ਦੂਸਰੀ ਮੇ
 ਸੀ ਸੁਦਕਾਈ ਨਹੇ ਸੀ ਜਗਤ ਮੇ ॥ ੫ ॥ ਦੁਜਾ ਦੁਖ ਤਰੇ ਸਾਹ ਪਿ
 ਸਰੇ ਜਿਸਾਹਾ ਸੁਦਹਾ ਆਸੁ ਫਤਹ ਬਰਵੇ ਚੁਬਰ ਸਮ ਸਮਾਹ
 ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਸਹੁਕਾਰ ਬੇਟੀ ਪਾਤ ਸਾਹ ਦੇ ਬੇਟੇ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਆ
 ਸਕੇ ਹੋਇ ਗਈ ॥ ੬ ॥ ਬਿਗੋਯ ਦ ਕਿਏ ਸਹਾ ਮਾਰਾ ਬਿਕੁਨਾ ਕਿ
 ਦਹ ਸਤ ਕਸੇ ਮਰਦ ਦੀ ਗਰਮ ਕੁਨਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਸਹੁਕਾਰ ਦ
 ਬੇਟੀ ਨੇ ਆਖਿ ਆਏ ਪਾਤਿ ਸਾਹ ਦੇ ਬੇਟੇ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਤਾਈ ਦੁਗਾ ਕੁ
 ਕਿਸੇ ਦੂਸਰੇ ਮਰਦ ਦਾ ਨ ਕਰਾ ॥ ੭ ॥ ਕਿਸੁਰ ਮਦਰ ਸਾਹ ਹਿੰਦੇ
 ਸਤਾ ਕਿਨ ਮੇਵਜਾ ਸੇਰ ਸਾਹੇ ਬਿਦਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਸੁਇਆ ਤੇ

ਮੇਰਿ ਦਸਤਾਨ ਦਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨਾਮ ਉਸ ਦਾ ਮੇਰਾ ਸਾਹੁ ਹੈ ॥੮॥ ੧੩੯
 ਚੁਨਾਨ ਸਤ ਦਸਤੂਰ ਮੁਲਖੇ ਪੁਦਾ ॥ ਯਕਿ ਦਾਨ ਬੇਗਾ ॥ ਜੇ ਨ ਦੁ
 ਦਾ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਜੇ ਸੇ ਦਸਤੂਰ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਜੇ ਕੋਈ ਇਕੁ ਦਾ
 ਦਾ ਚੁਰਾਇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਵੁ ਕਰੇ ਕਰ ਦਾ ਹੈ ॥ ॥ ਖਿਰੀਰ ਦਸਾਹੀ ਬਿ
 ਹਫਤਾ ਦਤੂਰਗਾ ॥ ਬਪੇ ਮੇਰੇ ਜੇ ਨ ਦੁ ॥ ਜਨ ਬਾਜ ਮੁਰਗਾ ॥ ॥
 ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਜੇ ਸੇ ਸਾਹੀ ਪੀਧੀ ਨੁਪਕਰੁ ਦਾ ਹੈ ॥ ਜੇ ਸੇ ਬਾਜ ਮੁਰਗਾ
 ਕੋ ਪਕਰੁ ਦਾ ਹੈ ॥ ਜੇ ਸੇ ਰਾਜਾ ਚੋਰ ਨੁਪਕਰੁ ਦਾ ਹੈ ॥ ੧੦ ॥ ਖਿਰੀਰ ਦਸ
 ਜੇ ਹਰੁ ॥ ਅਸਪੇ ਕਲਾ ॥ ਫਿ ਮੁਲਕੇ ਅਰਕਸ ਬਿਆਮ ਦਾ ਅਜਾ
 ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਉਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਪੇਰੇ ਦੁਇਲ ਦਾ ਹੈ ਨਿ ॥ ਅਰਕ ਮੁਲ
 ਸਾਹ

ਮੁਲਖੋਸੇਆਏਹੈਨਿਓਨਨੂ॥੧੧॥ਬਿਬਖਸੀਦਓਗਬਸੇ
ਜਰਦੁਫੀਲਾ॥ਕਿਬੇਰੂਬਿਯਾਦੁਰਦਰਹੀਆਇਨੀਲਾ॥
ਟੀਕਾ॥ ॥ਘੋਰੇਜਿਸਆਨਦਿਤੇਹੈਸਨਿ॥ਤਿਸਨੂਦੇਇਹਾ
ਬੀਤੇਬਹੁਤਪਨੁਬਖਸਿਯਾ॥ਜੇਦਰੀਆਉਹਿਚੇਦਰ
ਆਈਘੋਰੇਹੈਨਿ॥੧੨॥ਯਕੋਨਾਮਰਹੇਸੁਰਹੇਦਿਗਰਾ॥ਚੁ
ਆਹੁਕੁਲਾਪਾਇਅਜੀਮੇਦੁਨਰਾ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਇਕਦਾ
ਨਾਉਰਾਹੇਸੀ॥ਤੇਦੂਜੇਦਾਨਾਉਸੁਰਾਹੇਸੀ॥ਅਥੇਘੋਰੇਦੇ
ਵੇਹੈਸਨਿ॥ਜੇਸੇਹਰਨਦੇਪੈਰਦੇਵੈਬਡੇਘਰਘੋਰੇਹੈਸਨਿ॥ਉ
ਸਦੇਪਾਸ॥੧੩॥ਅਗਰਾਸਪਹਰਦੇਅਜਾਮੇਦਿਹਦਾ॥

ਵਜਾਪਸਤੁਰਾਖਾਨਹਬਾਨੁਕੁਨਦਾ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਜੇਕਰਓਹੁਪੇ ੧੪੦
 ਤੇਦੇਵੈਮੈਨੁਆਟਦੇਵੈ॥ਉਸਤੇਪਛੈਮੈਤੈਨੁਵਹਾਂਗਾ॥੧੪॥
 ਸੁਨੀਦਈਸੁਖਨਰਾਹਮੀਸੁਦਰਵਾਂ॥ਬਿਗਾਮਦਸੁਹਰਸਾਹਿ
 ਦੇਸਤਾਂ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਏਹੁਸੁਨਕੈਸਹੂਕਚਟੀਬੈਟੀਰਵਾਨਹੇ
 ਇਚਲੀ॥ਆਈਤਿਸਤਾਨਦੇਸਹਿਗ॥੧੫॥ਨਿਸਸਤੰਦ
 ਬਰੇਦਜਮਨਲਬਾਬਾ॥ਬਿਬੁਰਦੰਦਦਰਬਾਦੁਪੁਰਦਨ
 ਕਬਾਬਾ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਬੈਟੀਆਇਜਮਨਦੇਕਿਨਹੇਸੁ
 ਹਾਬਪਿਕੋਮਹਾਪ੍ਰਸਾਦਿਖਾਇਕਰਮਸਤਹੇਈ॥੧੬॥ਪਸੇਚੁੰ
 ਬਰਾਮਦਸਬੈਚੁੰਸਿਆਹਾਰਵਾਂਕਰਦਾਗਾਬਸਬਸੇਪਸਤ

ਕਾਹ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੇ ਪਹਰਾਤੁ ਆਇਰੀ ਕਾਲੀ ਰਤੋਈ
 ਜਿਤ ਵੇਲੇ॥ ਰਵਾਨਾ ਕੀਤੀ॥ ਅਜਲ ਵਿਚ ਪੰਡਾ ਪਾਹ ਦੀ ਆਬ
 ਹਤ॥ ੧੭॥ ਬਦੀ ਦੇ ਓਹ ਬਸੇ ਪਾਸ ਬਾਂ॥ ਬਤੀ ਦੀ ਦਰਾ ਮਦ ਬਸ
 ਇਸਹੁ ਮਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦੇਖ ਕੈ ਪਾਸ ਦੀ ਆਪ ਪੰਡਾ ਪਾਹ ਕੇ
 ਬਹਤ ਬੈਠੇ ਹੈ ਸਨਿ॥ ਸੋਲ ਗੋਬੀ ਦੂਕਾ ਮਾਰਨ ਉਸੇ ਜਗਾ ਹੀ॥
 ੧੮॥ ਬਸੇ ਬਰਵੇ ਬੀ ਦੂਕ ਬਾਂ ਕੁਨ ਦਾ॥ ਚੁਬਾ ਬਰਕ ਅਬਰ ਸ
 ਬਾਂ ਰਾ ਕੁਨ ਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਬਹੁਤ ਬੀ ਦੂਕਾ ਦੀ ਬਰਖਾ ਓਨ
 ਨੇ ਕੀਤੀ॥ ਜੈਸੇ ਬਦਲਾਂ ਬਿਖੇ ਬਿਜੁਲੀ ਆਚ ਮਕਦੀ ਆਹੇ
 ਨਿ॥ ੧੯॥ ਅਹੀ ਵਜ ਯਕਰ ਦੇ ਦੁਸੇ ਚਰ ਬਾਂਗਾਂ ਆਖਰ

ਕੁਨਦਖਾਬਖੁਫਤਇਖਤੀਆਹ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਭੀਦੁਇਚਰ॥ ੧੪੯
ਬਾਰਓਨਨੁਬੀਦੁਕਾਮਾਚੀਆਰੁਓੜਕੁਨੁਤਿਠੇਨੇਜੇਪਾਸਦੀ
ਆਪੰਡੂਜੇਨਿਤਾਫੇਰਿਸੇਰਾਇ॥੨੦॥ਬਿਦਾਨਦਕਿਖੁਫਤਸੁ
ਸਦਦਪਾਸਬਾਂਸਾਬਪਯਮੁਰਦਸੁਦਹਹਮਚੁਜਖਮੇਯਲਾਂਸਾ
॥ਟੀਕਾ॥॥ਜਾਤਾਸੁਹੁਕਾਰਦੀਬੇਟੀਨੇਜੁਪਾਹੁਸੇਰੇਹੈਨਿ॥
ਜੇਸੇਮਿਰਤਕਸੇਰਹਿਤਾਹੈ॥ਜੇਸੇਜੁਪਾਮੇਸੁਰਮਾਫਟਿਆਹੈਇ
ਆਗਿਰੁਤਾਹੈ॥੨੧॥ਰਵੰਕਰਦਓਜਾਬਾਮਦਾਅਜਾਂ॥ਕਿ
ਬੁਨਗਾਹਾਜਸਾਹਕਰਖੇਗਿਰਾਂ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਉਸਜਗਾ
ਤੇਚਲੀਸੇਆਈਉਸਜਗਾ॥ਜਿਥੇਪਾਤਸਾਹਦੇਕਿਲੇਦਾਦ

ਰਵਾਜਾਥਾ॥੨੨॥ਪਰੀਚਿਕੇਵਦਪਰੀਆਪਰੀਆਗਾਦੁ
ਜਾਮੇਖਕੇਵਦਬਪਸਤੇਦਿਵਚ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਜਿਤਵੇਲੇਪ
ਤੀਆਲਉਪਰਸਟਮਹੇਪਰੀਆਲੀ॥ਤੁਇਹਸਟਮਚਕੇ
ਕਿਲੀਕੀਪਨਾਲਠਕੇ॥੨੩॥ਚੁਨਤਾਬਰਾਂਮਦਦਿਵਰੇਅਜ
ਮਾਦੁਅਸਪਸਨਜਰਕਰਦੁਕਮੇਕਰੀਮ॥॥ਟੀਕਾ॥॥
ਮੇਸੀਤਰਾਹੀਚੜ੍ਹੀਕਿਲੇਪਗਾਦੁਇਘੇੜੇਨਜਰਕੀਤੇਵਾਹ
ਗੁਰੂਦੀਦਇਆਸੇ॥੨੪॥ਯਕੇਰਾਬਿਜਦਤਾਅਜੇਨੀਮਕ
ਰਦਾਦਰੇਪਾਸਥਾਨੇਬਿਜਦਨੀਮਕਰਦਾ॥॥ਟੀਕਾ॥॥ਜੇ
ਨਜਰਕਰਵੇਖੇਤਾਸਤਚੇਕੀਆਖੈਠੀਆਹੈਨਿਫੇਰਿਇਕ

ਓਸਦੇ

ਦੇਕੀ ਮਾਰਕੇ ਦੁਇਟਕੇ ਦੇਕੀ ਤੇ ॥ ੨੫ ॥ ਦਿਗਰਗ ਬਿਜਲੁ ਦੁ ੧੪੨
ਗਸਤ ਸਗਾ ਸਿਆ ਮਰਾ ਬੁਸਤ ਸਸਵਦ ਖੁੰਨ ਤਰਾ ॥ ਟੀ
ਕਾ ॥ ਦੂਜੀ ਚੋਕੀ ਨੂ ਮਾਰਕੇ ਸਿਰਵਫਕੇ ॥ ਤੀ ਸਗੀ ਚੋਕੀ ਨੂ
ਮਾਰਿ ਓਸਾ ਤੇ ਖੁੰਨ ਕੀ ਤੀ ਓਸਾ ॥ ੨੬ ॥ ਚੁਆ ਮਰਾ ਜੁਦਾ ਕਰਦ
ਪੰਜ ਮ ਬਿਕੁ ਸਤਾ ॥ ਸਸ ਮਰਾ ਬਿਕੁ ਸਤੀ ਦਜ ਮਦਾ ਹੁ ਮਸਤ
॥ ਟੀਕਾ ॥ ਚੋਕੀ ਚੋਕੀ ਨੂ ਮਾਰਕੇ ਪੰਜ ਵੀ ਚੋਕੀ ਜਾਇ ਮਾਰ
ਛੇ ਵੀ ਚੋਕੀ ਮਾਰਕੇ ਕਟਾਰ ਕੇ ਲਾ ॥ ੨੭ ॥ ਸਸ ਮ ਚੋਕੀ ਆਸ
ਕੁਸਤ ਆ ਮਦ ਅਜਾ ॥ ਕਿਹ ਫਤ ਸ ਗਿਰਾਂ ਬੁਦ ਚੋਕੀ ਗਿਰਾਂ
॥ ਟੀਕਾ ॥ ਛੇ ਵੀ ਚੋਕੀ ਮਾਰਕੇ ਫੇਰਿ ਆਈ ਸਤ ਵੀ ਪਾਸ

ਓਸਦੇ
ਦੇਕੀ ਮਾਰਕੇ
ਦੁਇਟਕੇ
ਦੇਕੀ ਤੇ
ਓਸਦੇ
ਦੇਕੀ ਮਾਰਕੇ
ਦੁਇਟਕੇ
ਦੇਕੀ ਤੇ

ਸਤਵੀਸੋਚੋਕੀਗੁਰੀਹੈਸੀ॥ ਬਹੁਤਭਾਰੀਤੇਬਹੁਤਮਨੁਖਬੈਠੇ
ਹੈਸਨਿ॥ ੨੯॥ ਕਿਹਛਤਮਾਹਮੀਕੁਸਤਜਖਮੇਕਰੀਮਾ॥ ਕਿਦ
ਸਤਸਕੁਨਦਰਖਸੁਕਮੇਕਰੀਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਸਤਵੀਸੋ
ਕੀਬਡੇਭਾਰੀਜਖਮਨਾਲਮਾਰੀ॥ ਫੇਰਹਥਧੇਰੇਉਪਰਿਜ
ਇਰਖਿਆ॥ ਵਾਹਗੁਰੁਕੇਹੁਕਮਸੇ॥ ੨੯॥ ਚੁਨਤਾਜੀਅ
ਨਹਬਿਜਦਤਾਜੀਅਸਾ॥ ਕਿਬਾਲਾਖਿਆਮਦਬਜਮਨ
ਅੰਦਰਸਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਐਸੇਧੇਰੇਚਾਰਚਾਰਕੇਰਹੇਧੇ
ਇਆਨੁਮਾਰੇ॥ ॥ ਅਸਵਾਰਹੇਇਕੇਧੇਰਾਜੇਟਪਾਇਆ॥
ਜਮਨਾਦੇਅੰਦਰਆਇਪਇਆ॥ ੩੦॥ ਵਗਸਤੁਨਦਰਾਬੇ

੩੦

ਬਬੇਰੀਅਜਾਂ॥ ਕਿਹੈਰਤਬਿਮਾਦੰਦਸਾਹੇਜਗਾਂ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ ੧੪੩
ਤਰਾਇਕੇਜਲਦੇਵਿਚਿਛੁਲਾਂਕਰਵਾਈਅਸੇਪਾਰਜਮਨਤੇ
ਆਈ॥ ਪਰਕੁਤਦਾਸਮਾਹੇਇਆਤਾਪਾਤਸਾਹਨੁਖਬਰ
ਹੋਈ॥ ਤਾਪਾਤਸਾਹੇਹਨਹੇਇਗਇਆ॥ ੩੧॥ ਕਿਦੰਦਾਖੁ
ਰਦਦਸਤਜੇਸੇਰਸਾਹਾਬਹੈਰਤਹਮਿਰਫਤਾਅਲਮਪਸ
ਹਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ ਮੁਹਦੇਵਿਚਿਅਗਲਪਤਕੈਸੇਰਸਾਹੇ
ਰਾਨਹੇਇਰਹਿਆ॥ ਹੇਰਾਨਹੇਇਕੈਕਹਨਲਗਾਜੇਵਲਾਇਤ
ਦਚਾਜਾਹੈ॥ ੩੨॥ ਕਿਮਾਗਕੁਜਾਬੁਰਦਾਅਸਪੇਅਜੀਮ॥
ਬਬਖਸੀਦਰਹਮਚੁਕਸਮੇਕਰੀਮ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ ਮੇਰਾਐ

ਸਾਧੋ ਰੁਜੇ ਬਰੁ ਹੈ ਸੇ ਕੇ ਲੇ ਗਾਇਆ ਹੈ। ਬਖਸਿਸਾ ਮੇਰੇ ਸ
ਰੁਜੇ ਰੁ ਲੇ ਗਾਇਆ ਹੈ ਧੋ ਰੁ। ਨੁ ਮੇਰੇ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ॥ ੩੩॥
ਦੇ ਗਾਗਰੇ ਰੇ ਰਿਦੀ ਦਮੇ। ਬਸਰੀ ਜਸਰ ਬਸਤ ਬਖ
ਸੀ ਦਮੇ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇਕਰ ਮੇਰੇ ਸਦਾ ਮੁਖ ਭੀ ਦੇਖਾ। ਤਾਂ
ਸੇਰੀ ਜਮਾਇਆ ਬਖਸਦਾ॥ ੩੪॥ ਕਿਹੈ ਫਗਸਤ ਗੋਰੇ
ਦੇ ਯਾ ਫਤਮਾ ਬਜਾਇ ਰਿਗਰ ਦਿਲ ਨੇ ਤਾ ਫਤਮਾ॥ ॥
ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇਹੈ ਫਗੇ ਬਰੁ ਹੈ ਫਗੇ ਜੇਕਰ ਮੁਖ ਭੀ ਦੇਖੇ ਪਾਵੇ
ਤਾਇਸ ਜਾਗਾ ਦੂਜੀ ਮਿਤ ਬਣਾਵਾ ਮਾਪਣਾ ਓਸਨੁ॥ ੩੫॥
ਕਿਦੀ ਦਾਰ ਬਖਸਦਾ ਗਗਰੇ ਮਰਾ। ਕਿਸਦੀ ਜਸਰ ਬ

ਸਤ ਬਖਸ਼ ਮਵਰਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇਕਰ ਦੀਦਾਰ ਮੇਨੂੰ ਚਿਹਰਾ ॥ ੧੪੪
 ਖਸੇ॥ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਸਨੁ ਬਹੁ ਪਨ ਮਾਇਆ ਦੇ ਗੀਜ ਗੀ ਚਿਸਨੁ ਬਖ
 ਸਾਏ॥ ੩੬॥ ਚੁਸੁ ਚੁਸੁ ਤਕੁ ਨ ਨੀਦ ਸਹਰਾ ਅੰਦਰੀ॥ ਕਿ ਬਖ
 ਸੀ ਦਮਨ ਖੁੰਨ ਅਜ ਖੁਰਖੀ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਛੰਦੋਰਾ ਸਾਹੇ ਸਹ
 ਰ ਵਿਚਿ ਫਿਰਾਇਆ॥ ਜੇ ਸੁਟੇ ਤੁਸੀਂ ਕੁਈ ਚਿਮੇ ਉਸ ਦਾ ਗੁਨਾ
 ਹੁ ਬਖਸਿਆ॥ ਜਿਸ ਨੇ ਮੇਰਾ ਕੀ ਮਕੀਆ ਹੈ॥ ੩੭॥ ਬਖਸਤੀ
 ਦਰਸਤਾਰਾ ਅਜ ਜਾ ਮੁਜਰਾ॥ ਬਪੇ ਸੇ ਸਹਿਆ ਮਦ ਚੁਜਰੀ
 ਸਿਪਰਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਫੇਰਿ ਸੁਟਿ ਕੈ ਇਸ ਤੀਨੇ ਅਪੇ ਹਾਏ
 ਰਹਿਲੀ ਇਨ੍ਹੇ ਕੇ ਛੁਪਾਇਆ॥ ਤੇ ਆਪ ਪਗ ਬੀਨੈ ਜਾ ਮਾਜ
 ਇਹ ਬਤ

ਹੀਦਾ ਪੇਨ ਕੈ ਤੇ ਸੋਇ ਨੇ ਦੀ ਛਾਥ ਲੈ ਕੇ ਪਾਤੁ ਸਾਹ ਦੇ ਪਾਸ ਆ
 ਇਕ ਹਿਓ ਸੁ॥ ੩੮॥ ਬਗੋਯਦ ਕਿਏ ਸੇਰਾਗ ਛਕੇ ਸੇਰ ਸਾਹ
 ॥ ਕਿਆ ਜਗਾ ਮਨ ਬਿਬਰਦੈ ਦਰਾਹ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਏਪ
 ਤੁਸਾਹ ਸੇਰਦੈ ਤੇਰਨ ਦਾ ਲੋ॥ ਤੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮ ਹਾਏ ਸਰਾਹਿ ਮੈਲੈ ਗਾਇ
 ਆਹ॥ ੩੯॥ ਕਿਆ ਜਮਾਂ ਦਸਾਹ ਬਿਬਰਦੈ ਜੀਨ ਬਾਬਾ ਦਿਗ
 ਰਬਾਗੋਯਦ ਬਿਬਾਦੈ ਸੇਰਾਬ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਏਸੇ ਸੁਦੈ
 ਪਾਤੁ ਸਾਹਾ ਸਚਰ ਜਹੇਇਆ॥ ਦੁਜੀ ਬਿਬਰ ਕਹੇ ਸਾਬਤੁ ਲੇ
 ਦੇ॥ ੪੦॥ ਕਿਆ ਕਲਸਨੁ ਮਾਝੀ ਮਰਾ ਸੇਰਤਨਾ ਬਵਨ ਜਹੇ ਚਰਾ
 ਬਰਦਾਸ ਪੇਕੁਹਨਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਏਸੇਰਤਨ ਤੁਮੇਰੇ ਤਏ

ਨਕਲਾਇਖਾਇ ਤੁਕਿਸਪਕਰਾਪੇਰਾਅਗਲਾਏਗਾਇਆ ॥ ੧੪੫ ॥
ਏ॥ ੪੧॥ ਨਿਸਸਤੰਦਾਅਜਾਂਵਜਹਬਰੇਦਾਅਬਾ॥ ਬਿਬੁਰਦੀ
ਦਬਾਦਹਬਪੁਰਦੀਦਕਬਾਬਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਫਿਰਉਸੇਤਰਾਜ
ਮਨਦੇਕਿਨਰੇਬੈਕੀਤੇਸਰਾਬਪੀਤਤੇਕਬਾਬਾਥਾਏ॥ ੪੨॥
ਕਦਾਂਕਰਦਾਅਵਲਬਸੇਪੁਸਤਕਾਹ॥ ਦਗਾਮੇਰਿਹਦਪਾਸ
ਬਾਨਸਾਹ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਰਵਾਨਾਪਹਲੇਪੰਡਾਪਾਸਦੀਆ
ਕੀਤੀਆ॥ ਤੇਆਖਿਆਜੇਇਸਤਰਾਂਮੇਰਗਾਪਹੁਰਾਨੁ
ਦਿਤਾਹੈ॥ ਇਪਾਤਸਾਹਸਲਾਮਤ॥ ੪੩॥ ॥ ਵਜਾਂਪਸਬਕੇਸ
ਸਕੁਨਾਨੀਦਲਾਖਤਾ॥ ਬਪੇਰਸਦਰਾਮਦਜਿਦਰੀਆਇਸਖ

੨੬੨ ਤਾਂ ਉਸਤੋਂ ਪਿਛੇ ਚੁਕਾ ਕੀ ਕੀਤੀ ॥ ਓਸ ਇਸਤੀ
ਨਾ ਦਰੀਆ ਉਦੇ ਤੁਰਨ ਵਿਚਿ ਆਈ ਸਖਤੀ ਸੇਤਰੀ ॥ ਤੁ
ਰ ਕੈ ਪਾਹੁ ਗਈ ॥ ਓਸੇ ਤੁਰਾ ॥ ੪੪ ॥ ਹਰਜਾ ਮੇਖ ਕੋ ਬੀ ਦਓ
ਗੀ ॥ ਹਰ ਸੁਦਾ ਬਦੀਦੀ ਅਜੇ ਸਾਹ ਪੇ ਮੁਕਦ ਸੁਦਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥
॥ ਹਰਿ ਜਾਗਾ ਕਿਲੀਠ ਕੋ ਗਿਰਦੇ ਜਾਇਹ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਟਿਖ
ਕੈ ਪਾਤ ਸਾਹ ਮਿਤ ਹੋਦਾ ਜਾਇ ॥ ੪੫ ॥ ਪਪੜੀ ਕਾ ਬਿਮਾਦੀ
ਦਗ ਰੂਬਾ ਆਫਤਾ ਬਾ ॥ ਦੁਜਾ ਜਾ ਬਿਅਮ ਦਕੁ ਸਾਇਦ
ਤਨਾਬਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਏਕ ਪੜੀ ਜਿਦਾ ਆਇਹੀ ॥ ਤੁ
ਘੇਰੇ ਪਾਸ ਅੰਗਿ ਕੋਰ ਸਾਖੇ ਲਕੇ ਤਯਾ ਹੋਈ ॥ ੪੬ ॥

ਲਗਾਮਸਾਥਿਮਾਦੰਦਸਵਰੇਸੁਦਾਅਸਤਾਬਿਜਦਤਾ ॥੪੬॥
ਜੀਅਨਹਚੁਅਫਰੀਤਮਸਤਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਲਗਾਮ
ਦੇਕੈਅਸਵਾਰਹੋਈ॥ਮਾਰਕੈਕੋਰਹੁਤੇਮਸਤਹੋਈ॥ਜੇ
ਸੇਦੇਵਮਸਤਹੋਤਾਹੈ॥੪੭॥ਚੁਨਾਅਸਪਸਖੇਜੀਦਬਰ
ਤਰਜਿਸਾਹ॥ਕਿਬਾਲਾਬਿਆਮਦਬਦਰੀਯਾਇਗਾਹ
॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਐਸੇਘੋੜੇਕੋਊਠਾਇਅਜੇਘੋੜੇਨੇਛਾਲਾਮ
ਰੀ॥ਐਸੇਵਿਚਿਦਰੀਆਉਰੂਪੇਦੇ॥੪੮॥ਬਪੇਰਸਵਰ
ਮਦਜਿਦਰੀਆਅਜੀਮਾਕਿਪਾਰਸਹਮੀਗਾਸਤਹੁਕਮੇ
ਕਰੀਮਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਤਰਾਇਕੈਘੋੜੇਨੁਦਰੀਆਉਦਿ

ਰਫੇਰੋਜੇ ਪਾਰਜਾਇ ਪਈ॥ ਵਾਹਗੁਰੂ ਕੇ ਹੁਕਮ ਸੇ॥ ੪੮॥ ਬ
 ਰਿਆਮੁ ਅਜਾਮ ਸਪਕਰਦ ਸਸਲਾ॥ ਬੁਗੋਯਦ ਸੁਖਨ
 ਸਾਹਾ ਅਰਥੀ ਕਲਾਂ॥ ੪੯॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇ ਠਿਆਇ ਕੈ ਪੈ ਹੁ
 ਤੇ ਸਲਾਮ ਕੀਤੇ ਸੁ॥ ਤੇ ਬਚਨ ਅਰਥੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚਿ ਆਖਿ
 ਰਿਸੁ॥ ੫੦॥ ਤੁਅਕਲ ਸਚਰਾਗ ਸਤੁ ਸਾਹ ਸਾਹ॥ ਕਿਮ
 ਰਾਹ ਬੁਰਦਨ ਤੁਦਾ ਦਨ ਸੁਰਾਹ॥ ੫੧॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੇਰੀ ਅਕਲ
 ਕਿ ਬੋਲੀਏ ਪਾਹ ਸਾਹਾ ਦੇ ਪਾਤ ਸਾਹਾ॥ ਰਾਹਿ ਪੈ ਹੁਤਾ ਮੇਵਰੀ
 ਆਮਗੀ ਸੇਲਾਇ ਅਸੇ॥ ਤੇ ਸੁਰਾਹ ਤੇ ਆਪਣੀ ਹਥੀ ਦਿ
 ਤਾਸੇ॥ ੫੨॥ ਕਿਗੁਫਤ ਸਚੁ ਨੀਤਾ ਰਵਾਗ ਸਤੁ ਰਖ ਸਾ ਬ

ਯਾਦਾਅਮੋਦੇਏਜਦੇਦਾਦਬਖਸਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਐਸੇਆ १੪੭
ਖਿਓਸੁਤੇਫੇਰਗਵਾਨਾਘੋਰਿਆਨੂਕੀਤੇਸੁ॥ ਤੇਯਾਦਾਅ
ਇਓਸੁਦਾਹਿਉਰੁਬਖਸੀਸਕੀਤੀਹੇ॥ ੫੨॥ ਬਿਆਫੁਤ
ਦਪਸਤਾਅਸਪਹਾਬੇਸੁਮਾਗਾਕਿਓਗਾਨਗਮਬਰਕੁਨਦ
ਕਸਸੁਰਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਫੇਰਿਉਸਦੇਪਿਛੈਬਹੁਤਫੇਜਾਦ
ਉੜਾਈਆ॥ ਪਰਉਸਦੀਬਰਾਬਰੀਕੋਈਨਹੀਪਹੁਚਿ
ਆ॥ ਸਭੁਬਕਤਹੇਇਕੋਗਿਰੁਗੇ॥ ੫੩॥ ਬਿਜਦਮਰ
ਦਦਸਤਾਰੁਪੇਸਸਾਹਾਕਿਏਸਾਹਸਾਹਾਨਾਅਲਮਪਨ
ਹਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਸਭੁਨਾਮਰਦਾਆਇਕੈਪਗਾਮਾਰੀਆ॥

ਪਾਤਸਾਹਦੇ ਅਗੇ॥ ਤੇ ਆਖਿ ਆਇ ਪਾਤਿਸਾਹ॥ ਮੇਸਾ ਤੈ ਕਿ
ਆਕੀ ਆਤੇ॥ ੫੪॥ ਬਿਗੀਰਦ ਕਸੇ ਹਰਦੁ ਆਹੁ ਬੁਰਾਕ॥
ਕਿ ਓਰ ਬਬਖਸੀ ਦਖੁ ਦਸਤਤਾਕ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਕੋਈ
ਘੋੜਾ ਲੈਗਾਇਆ ਹੈ॥ ਮੇਸਾ ਜੇ ਹਰਨ ਕੀ ਨਿਆਈ ਸੀਸੇ
ਆਪ ਲੈਗਾਇਆ॥ ਦੂਸਰਾ ਤੇ ਆਪਣੀ ਗਥੀ ਦਿਤਾ ਹੈ॥
੫੫॥ ਚਰਾ ਮੇਕੁ ਨ ਦਕਾਰਹਾ ਬੇਖਦੀ॥ ਕਿਰਾਹਾ ਅਜੇ ਮਨ ਸੁ
ਰਾਹਾ ਤੁਈ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤੇ ਨੇਕੀ ਆਕੀ ਮਖਦੀ ਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ
॥ ਤੂਤਾ ਅਕਲਵੰਦ ਸੇ॥ ਰਾਹ ਘੋੜਾ ਤਾਉ ਸਾ ਆਪ ਲਾਇ
ਆਸੀ॥ ਪਰ ਸੁਰਾਹ ਤੇ ਕਿਉ ਆਪਣੀ ਗਥੀ ਦਿਤਾ॥ ੫੬॥

ਬਿਬੁਰਦਸ ਅਜੇ ਅਸਪਹਰਦੇ ਅਜੀਮਾ ਵਿਜਾਗਾ ਬਿਬਖ ੧੪੮
 ਸੀਦੁਕਮੇਕਰੀਮਾ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਅਲੇਕੇਘੇਰੇਦੇਵੇਬਡੇਚੰਗੇ
 ਜੇਹਰੇਰੈਸਾਨਿ ਸੇਇਸਤੀਨੇਪਾਤਸਾਹਦੇਬੇਰੇਨੁਆਨਦਿ
 ਤੇ ॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂਕੇਹੁਕਮਸੇ ॥ ੫ ॥ ਕਿਹਿਗਦਗਾਵੁਰਦਖਾ
 ਹਨਿਕਾਹਾ ਕਿਕਉਲੇਕੁਨਦਮੁਸਤਕੀਮਹੁਕਮਸਾਹਾ ॥ ਟੀ
 ਕਾ ॥ ਫਿਰਿਪਾਤਸਾਹਦਾਬੇਟਾਗਜੀਬਹੁਤੁਹੇਇਆਘੇ
 ਰੇਲੇਕੇਫੇਰਿਸਾਹੁਕਾਹਦੀਬੇਟੀਆਪਦਿਪਗੀਦਰਆਦੇ
 ਮੁਤੇਵਹਿਓਸੁਆਤੇਕਉਲਕੀਤੇਸੁਪੁਰਾਪਾਤਿਸਾਹਦੇ
 ਬੇਰੇਵਾਹਿਗੁਰੂਦੇਬੁਟੇਸੇ ॥ ੬ ॥ ਤੈਸੇਧੀਰੇਗੈਰੀਗਜੇਬਡੇ

੨੧

ਤੁਸੁ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਰਿਪਾਸੇ ॥ ਸਾਹੁ ਕਾਰ ਦੀ ਬੈਠੇ ਕਲੀਘੋੜੇ
ਲੇਆਈ ॥ ਤਾਉ ਸਦੇ ਨਾਲ ਕੇਹੜੀ ਫਿਜ਼ਹੈ ਸੀ ॥ ਤੂੰ ਜੇ ਫਿਰ ਜਾਵਾ
ਅਹਿ ਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ॥ ਜੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਰਿਪਾਕੀ ਤੀਖਾਲ ਸੇਜੀਉ
ਪਰਿਤਾ ਤੇਰੇ ਘੋੜੇ ਧਨ ਮਾਲ ਲੈਲ ਵਨਗੇ ॥ ਤੇਰਾ ਹੁਕਮ ਰਾਜ
ਵਾਹਗੁਰੂ ਦੇ ਭੁਵੇ ਸੇ ਕਰਨਗੇ ॥ ੫੮ ॥ ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਆ ਸਾਥ
ਰੇ ਕੋ ਕਨਾਰਾ ॥ ਦਰੇ ਵਕਤ ਜੀਗਾ ਸੁਖਿਆ ਮਦ ਬਕਾਰਾ ॥ ਟੀਕਾ
॥ ਦੇਹ ਸੁਖਈ ਯਾਪਿਆ ਲਾਘੋ ਸਤਦਾ ॥ ਕੈਸਾ ਪਿਆਲਾ
ਜੀ ਜੀਗਾ ਵਿਚਿ ਕੀ ਮਾਗਾ ਵਦਾ ਹੈ ॥ ਐਸਾ ਪਿਆਲਾ ਹੈ ॥ ੫੯ ॥
ਕਿਉ ਬਾਅਸਤ ਦਰ ਵਕਤ ਖਸਮਾ ਫਕੀ ॥ ਕਿਯਕੁ

ਤਯਸਫੀਲਗੇਪੋਕਨੀ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਕਿਪੂਬੋਧੇਪਿਮਾਲ ॥ ੧੪੯
 ਨੁਪਾਵਿਚਦੁਸਮਨਦੇਤੇਰੁਨਵਾਲਾ॥ ਜੇਏਕਚੁਲਾਪੀਵੈਤਾਹਾਬ
 ਦੀਨਿਆਈਮਸਤੀਲਿਆਵਦਾਏ॥ ੦੦ ੦ ॥ ੩ ॥ ੩
 ੬੦॥ ੮੮॥ ੩੮॥ ॥ ਅਫਜੂ॥ ॥ ੧੬॥ ॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂਜੀਕੀ
 ਫਤੇ॥ ॥ ਰਜਾਬਖਸਬਖਸਿਦਏਬੇਸੁਮਾਗਾ॥ ਰਹਾਈਦਿਹੇ
 ਪਕਪਰਦਰਦਗਾਗਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇਰਜਾਇਰਹਿਕੈਬਖ
 ਸਦਾਏ॥ ਤੇਬਖਸਿਦਾਏ॥ ਤੇਬੇਸੁਮਾਗੇ॥ ਤੇਖਲਾਪੀਕਰਨ
 ਵਾਲਾਏ॥ ੧॥ ਰਹੀਮੇਕਗੀਮੇਮਕੀਨੇਮਕਨਾ॥ ਅਜੀਮੇਫਹੀ
 ਮੇਜਮੀਨੇਜਮਨਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਦਇਗਾਦੇਰਨਵਾਲਾਏ॥

ਕਪਦਿਤੈਤੈਲਾਇਤੈਪਫ
 ਦੁਇਲਾਇ

ਰਿਪਾਕਰਨਵਾਲਾਹੈ॥ ਪਾਰਤੇਪਾਰਦੇਰਹਨਵਾਲੇਜੇਜੀਅਹੈ
 ਨਿ॥ ਸਭਨਾਦੀਪਾਲਨਕਰਦਾਹੈ॥ ਬਡੀਬੁਧਦੇਪਾਰਨਵਾਲ
 ਹੈ॥ ੨॥ ਸੁਨੀਦਮਸੁਖਨਕੋਹਖੇਬਰਾਜਨੀਮਾ॥ ਕਿਅਫਗਾ
 ਨਯਕੋਬੂਰਓਜਾਗਹੀਮਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਹੇਅੰਗਨੇਬਕਬਾਮੇ
 ਸੁਨੀਹੈਪਹਾੜਵਿਚੈ॥ ਉਸਜਾਗਾਗਹੀਮਖਾਂਪਠਣਗਹਿਦਾ
 ਸੀ॥ ੩॥ ਯਕੋਬਾਨੁਏਓਬੂਰਓਹਮਚੁਮਾਹਾਕੁਨਦਦੀਦਨਮ
 ਰਿਸਤਗਾਹਦਨਜਿਸਾਹਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਇਕਉਸਦੀਇਸ
 ਤੀਸੀਜੇਸਾਚੰਦਮਾਹੇਤਾਹੈ॥ ਜਿਸਬੰਨੇਦੇਖਦੀਸੀਸੋਉ
 ਸਨੁਖਿਚਲੈਦੀਸੀ॥ ੪॥ ਚੁਅਬਰੁਚੁਅਬਰੇਬਹਾਗਕੁਨਦ

ਬਿਮਿਯਗਾਂਚੁਆਜਤੀਰਬਾਹਾਕੁਨਦਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਉਸਦੀ॥ १੫੦
ਕੁੰਹਕੇਸੀਆਹੈਸਨਿ॥ ਜੈਸੇਬਦਲਹੋਤਾਹੈ॥ ਤੇਨੇਤਾਸੇਤੀਰਾ
ਟੀਬਰਪਾਕਰਦੀਹੈਜੀ॥ ੫॥ ॥ ਰੁਖੇਰੁਪਲਾਸੀਦਿਹਦਮਾਹਰਾ॥
ਬਹਾਰੇਗੁਲਿਸਤਾਦਿਹਦਮਾਹਰਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਜੇਪੁੰ
ਰੁਖੇਕੇਦੁਹਦੀਸੀ॥ ਤਾਜੈਸੇਰਾਮਚੰਦ੍ਰੇਦਾਪਰਗਾਸੁਹੇਤਾ
ਹੈ॥ ਤੈਸਾਉਸਦਾਪਰਗਾਸਸੀ॥ ਬਹਾਰਬਾਹਾਰਦੇਟੀਸੀ॥
ਪਾਤਸਾਹਦੇਤਾਈ॥ ੬॥ ॥ ਬਾਮਬਰੇਕਮਨੇਸੁਦਹਨਜੂਨੀ॥
ਬਚਸਮਸਜਨਦਕੈਬਰੇਕਹਰਗੀ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਉਸਦਿ
ਸਤੀਆਕੁਉਹਕਮਾਨਦੇਗੋਸੇਦੀਨਿਗਾਈਹੈਸਨਿ॥ ਨੇਤਾਦੇ

ਤੀਰਕਰਦੇ ਮਾਰਦੀ ਸੀ॥ ੨॥ ਬਸ ਮਤੀ ਦਿਹਦੁ ਮਚੁ ਨੀਰੋ
 ਇਮ ਸਤਾ॥ ਗੁਲ ਸਤਾ ਕੁਨ ਦੁਖ ਮੇ ਸੇਰੀ ਦਰ ਸਤਾ॥ ੩॥ ਟੀਕਾ॥
 ॥ ਮਸਤੀ ਰੂਪ ਦੀ ਸੇ ਮਸਤਾ ਮੁਖ ਰਹਿ ਦਾ ਸੀ ਉਸ ਦਾ ਬਾ
 ਗ ਬਾਗ ਕਰਦੀ ਸੀ॥ ੪॥ ਖੁਸੇ ਖੁਸੇ ਸਜ ਮਾ ਕੇ ਕਮਾਲੇ ਹੁਸ
 ਨਾ॥ ਬਸੁਰਤ ਜਵਾਨ ਅਸਤ ਫਿਕਰੇ ਕੁਹਨਾ॥ ੫॥ ਟੀਕਾ॥
 ਸੁੰਦਰੀ ਸੁੰਦਰ ਉਸ ਦਾ ਰੂਪ ਸੀ॥ ਬਡਾ ਹੁਸਨੁ ਮੁਰਤ ਦੀ ਚੰ
 ਰੀ ਸੀ॥ ਸੇ ਭੁਤ ਉਸ ਦੀ ਮਾੜੀ ਸੀ॥ ਅਕਲ ਦੀ ਵਡੀ ਚੰ
 ਆਨ ਅਵਸਥਾ ਸੀ॥ ਹੋ ਸੀ ਸੀ ਸੇ ਬਦ ਕਰਮ ਦਾ॥ ੬॥ ਯ
 ਕੇ ਹਸਨ ਖੰਬੂ ਦਰਿ ਜਾ ਫਗਾਂ॥ ਬਿਦਾਨ ਸਹ ਮੀ ਬੁਦਾ ਅਕ

ਸਜਦਾਂ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਇਕ ਹਸਨਖਾਂ ਪਠਾਵਰਹਿ ਦਾਸੀ ॥ ੧੫੧
 ਬੇ॥ ਐਸਾ ਸੁੰਦਰੀ ਬਹੁਤੁਤੀ ਅਕਲ ਦਾ ਮਾਹਾਸੀ॥ ਪਰਬਰ
 ਤਤਰਨਾ ਅਵਸਥਾ ਉਸਦੀ ਹੋਸੀ॥ ੧੦॥ ਕੁਨਦੇ ਦੇ ਸਤੀ ਬਾ
 ਹਮੇ ਯਕਦਿਗਾਗਾ ਕਿਲੇਲੀ ॥ ਮਜਨੂ ਖਿਜਲਗਾ ਸਤ ਸਰ॥
 ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤਾਂਗਹੀ ਮਖਾਨਦੀ ॥ ਇਸਤੀ ਦੁਹਾਨੇ ॥ ਆਪਸ
 ਮੇ ਪੀਤਕੀਤੀ॥ ਓਨਾ ਦੀ ਪੀਤਕੇ ਲੇਲਾ ਮਜਨੂ ਕੁਤੀ ਸਗੀਮ
 ਦੇਹੁ ਦੇਹੀ ਨਿ॥ ਲੇਲਾ ਮਜਨੂ ਕੇਹੇ ਜੇ ਮੇਸੀ ਪੀਤਸਾਡੀ ਭੀਨ
 ਤੇਜੇ ਸੀ ਇਨਾ ਦੀ ਹੋ॥ ੧੧॥ ਚੁਖਾ ਯਕਦਿਗਾਗਾ ਮਚੁਨੀ ਮਸ
 ਤਗਾ ਸਤਾ ਚੁਪਾ ॥ ਅਜਰਕਾ ਬੇ ਇਨਾ ਰਫਤਦ ਸਤਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥

ਭੁਵਨਗੁਣ

॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲਿ ਮਿਲਕੇ ਮਾਸ ਤੋਹ ਇਹ ਏਹਾ ਜੇ ਸੇ ਪੈਰਤੀ
ਰਕਾ ਬਾਦੁ ਹੋਤੀ ਆਹੈ ਨਿ। ਤੇਹ ਥਾ ਸੇਵਾ ਗਾਂਦੁ ਰਿਹੋਤੀ ਆ
ਹੈ ਨਿ। ਤੇਹਿ ਸੋਹੇ ਇਜਾਤ ਹੋ। ਤੇ ਸੇ ਮਾਸ ਤੋਹ ਇਹ ਏਹੈ ॥
ਆਪ ਸਾਥਿ ਥੇ ॥ ੧੨ ॥ ਤਲ ਬਕਰ ਦਫਿ ਖਾਨ ਹੇ ਖਿਲ ਵਤੇ ॥
ਮਿਅਾਂ ਆਮ ਦਸੁ ਜੇ ਬਦਨ ਸਹ ਵਤੇ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ਰਹੀ ਮ
ਖਾਂ ਪਠਾਣੇ ਸੁਇਆ ਜਿਤ ਵੇਲੇ ਤੁਘਾ ਪਰ ਵਿਚ ਵਰੇਗੇ ਪਲੇ
ਵਿਸਾਹੁ ਇਸਤੀ ਦਕਰੇ ਨਾਹੀ ॥ ਫੇਰਿ ਇਸਤੀ ਨੁਕਾਂ ਮਾ
ਇਪਾ ਪਤੁ ਬੁਇਆ ਪਾਰ ਚਾਰਾਂ ਚਲੇ ਨਾਹੀ ॥ ੧੩ ॥ ਹਮੀਜੁ
ਫਤਖਰਦੀ ਦੁਸੇ ਚਾਹ ਮਾਹਾ ॥ ਖਬਰ ਕਰਦੇ ਦਸ ਮਨੇ ਨਿਜ

ਦਸਾਹਾ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਭੀਇਸਤੀਨੁਜਿਤਵੇਲੇਦਾਉਲਗਾ॥ ੧੫੨

ਦੁਹਚਹੁਮਹੀਨਿਆਪਿਛੇਤਾਮਿਲਾਪਹਸਨਖਾਂਕੀਤਾਹਸ

ਨਖਾਂਆਇਆਤਾਪਠਾਈ॥ ਗੀਦਰਲੇਗਈ॥ ਤਾਓਨਾਦਾਇ

ਕੁਵੈਗੀਥਾ॥ ਉਸਨੇਦੇਖਕੇਜਾਇਰਹੀ॥ ਮਖਾਂਨੁਕਹਿਆ॥

ਜੇਤੇਰੇਪਹਚੇਰਲਗਾਏ॥ ੧੪॥ ਬੋਹੈਰਤਦਰਾਮਦਫਗਾਨੇਰ

ਹੀ॥ ਮਾਕਸੀਦਨਯਕੇਤੇਗਥੁਰਰਾਅਜੀਮ॥ ॥ ਟੀਕਾ॥ ॥ ਤਾ

ਏਹਬਾਤੁਸੁਣਕੇਹੈਗਨਗੀ॥ ਵਿਚਿਆਇਆਰਹੀ॥ ਮਖਾਂਪ

ਠਾਣਤਰਵਾਰਤਿਖੀਪੁਹਿਕੇ॥ ਮਿਆਨਵਿਚੇਲੈਚਲਿਆਹੁ

ਸੇਨਾਲਾ॥ ੧੫॥ ਕਿਖਬਰਸਰਸੀਦਿਕਿਆਮਦਸੇਹਗਾਹੁ

ਮਾਯਾਗੁਰੁਗਾਬਿਜਦਤੇਗਾਸਗਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਤਾਕਿਸੇਸ
ਜਦਖਬਰਜਾਇਪਠਾਈਹੁਕੀਤੀ॥ਜੇਤੇਗਾਭੁਰਤਾਅਗਿ
ਆਯੋ॥ਕ੍ਰੋਧਨਾਲਤਰਵਾਰਖਿਚੀ॥ਤਾਪਠਾਈਸੁਇਕੋਏ
ਯਬਤਓਸੇਆਪਦੇਯਾਗਦਾਤੁਲਵਾਰਨਾਲਮਿਰਵਦਿ
ਸੁਰਿਆ॥ਤਾਤਕਾਲਭੀਛੋਤੀਨਾਲ॥੧੬॥ਗਮਹਗੋਸਤੇ
ਦੇਗਾਮੀਦਰਨਿਗਦਾ॥ਮਸਾਗਬਿਮੀਦਾਖਤੁਹਾਅਤੁਸਬਿਦ
ਦਾ॥ ॥ਟੀਕਾ॥ ॥ਫੇਰਿਸੇਭੇਮਾਸਟਕੜੇਕਰਿਕੈਦੇਗਦੇਬੀ
ਚਪਾਇਆ॥ਵਿਚਮਸਾਲੇਪਾਏਤੇਅਗਨਬਾਣੀਰਿਨ
ਦਛੋਤੀਨਾਲਹੀਲਗੀ॥ਤਿਚਰਨੂਓਸਦਾਭੁਰਤਾਅਗਿ

੧੮

ਅਸਾਦੇਖੇਤਾਕਿਆਵੇਗਾਪਈਰਿਝਦੀਹੈ॥ਲਗਾਕਹਨ ੧੫੩
ਏਹੁਕਿਆਹੈ॥ਪਠਾਈਕਹਿਯੂਏਹੁਸਗੀਨੀਤਿਰੇਵਾਸਤੇ
ਕੀਤੀਹੈ॥ਸੁਖਸੁਖੀਅਜਸੇਪੂਰੀਭੁਝੀਹੈ॥੧੭॥ਸੇਹਰਗ
ਖੁਰਾਨੀਦਬਾਕੀ॥ਬਿਮਾਂਦਾ॥ਹਮਹਨੇਕਰਗਾਂਜਿਯਾਫਤਕੁਨ
ਦਾ॥੧੮॥ਦੀਕਾ॥॥ਫੇਰਿਏਸੀਨੇਖਵਾਇਆਕੁਰਤੇਨੁਯ
ਰਦਾਮਾਸਾ॥ਰਹਿਦਾਸਭੁਚਾਕਰਨੇਕਰਗਾਨੁਖਵਾਇਆ॥
ਸਗੀਨੀਕਰਕੇਵੰਡਦਿਤੇਸਾ॥ਸਾਰੇਕਈਲੇਵਿਚਿਵਹੀਸਾ
ਦੀਹੋਈ॥ਬਹੁਤਪਠਾਵਰਾਜੀਹੋਇਆ॥੧੯॥ਚੁਖਸੁਗ
ਸਤਸੇਹਰਨਦੀਦਸਚੁਨਰਾ॥ਬਕੁਸਤਾਕਸੇਗਾਰਿਦਾਦਸ

ਵੈਰੀ

ਨਿਵਾਰ ਸਖ ਬਗ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਤੁਹਿ ਬਹੁਤ ਹਾਜੀ ਹੋਇਆ
ਪਠਾਣਾ ॥ ਕਿਸ ਕਰਕੇ ਜਦ ਦੂਜਾ ਮਨੁ ਖਜੇ ਨਾ ਡਿਠਾ ॥ ਇਤ ਕਰ
ਕੇ ਲਗਾ ਕਹੇ ॥ ਜੇਏ ਸਦੇ ਉਪਹਿ ਚੁਗਲੀ ਕਰਿ ਕੈ ਕਿਸੇ ਆ
ਖਿਆ ਹੋ ॥ ਜੇ ਸਚੁ ਗਲੀ ਮਾਗੀ ਸੀ ਤਿਸਨੁ ਮਾਰਿ ਸਦਿਆ
ਤੁਰਤ ਹੀ ॥ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਇਹੁ ਬਾਤ ਤੁਰਤ ਹੀ ਉਸ ਕੀਤੀ ॥
ਇਤ ਨਾਜ ਬਾਬੁ ਸੁਣਕੇ ॥ ਹੇ ਅਉਰੰਗ ਜੇ ਬਤੇ ਮੇਹੀ ਵਿਸਾਹੁ
ਇਸਤੀ ਦੋ ਕੇ ਖਾਨਾਹੀ ॥ ਇਸਤੀ ਆਛਲ ਰੂਪ ਹੋ ਨਿ ॥ ਵਿ
ਸਾਹੁ ਬੁਧਵਨ ਨਹੀ ਕਰਦੇ ॥ ੧੯ ॥ ॥ ਬਿਦਹਿ ਸਾਕੀ ਆਸਾ
ਗਰੇ ਸਬਜ਼ ਹੀ ॥ ਕਿ ਮਾਰਾ ਬਕਾਰਾ ਸਤ ਜੰਗ ਅੰਦਰੂ ॥ ॥

॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਦੇਹ ਸੁਖ ਹੀ ਆਪਿ ਆਲਾ ਸੁਖੇ ਦਾ ਜੇ ਖੇ। ਜੇ ਮੇ ॥ ੧੫੪ ॥
 ਰੇ ਤਾ ਹੀ ਕੀ ਮਾ ਆਵ ਦਾ ਹੀ ਜੰਗਾ ਅੰਦਰ ਜੇ ਪੀ ਕੇ ਜੰਗ ਕਰਾਂ ॥ ੨੦ ॥
 ਲਬਾਲਬ ਬਿਕਨ ਦਮਾ ਦਮਨ ਸਕਨ ॥ ਗਮੇ ਹਰ ਦੁਆਲਾ ਮਫ
 ਰਾ ਮੇ ਸਕਨ ॥ ॥ ਟੀਕਾ ॥ ॥ ਪੂਰ ਕੇ ਵਡੂ ਆਪਿ ਆਲਾ ਦੇਹੁ ਜੇ ਮੇ
 ਪੀਵਾ ॥ ਇਹੁ ਕੇ ਮਾ ਹੀ ਜੇ ਇਸ ਲੇ ਕਤੇ ਪਰ ਲੇ ਕਦੀ ਚਿਤਾਗ
 ਦਾ ਇਹੇ ਦਾ ਹੀ ॥ ਸਭੁ ਚਿਤਾ ਦੂਰ ਕਰ ਦਾ ਹੀ ॥ ਜਿਨਾ ਪੀਤਾ ਹੀ ਤਿਨ
 ਨੁ ਵਡਾ ਸੁਖ ਦੇ ਦਾ ਹੀ ॥ ਹਮੇ ਸਾਰੀ ਗਚੀ ਗਾ ਰਖ ਦਾ ਹੀ ॥ ਬਡੀ ਬੁ
 ਧ ਭਿਜ ਲਕਰ ਦਾ ਹੀ ॥ ਇਹੁ ਬੇਤਾ ਮਠ ਸੇ ਸੁ ਠਿਹੈ ਨਿ ॥ ੨੬੦ ॥
 ॥ ਇਤ ਸੀ ਜਫਰ ਨਾਮਾ ਸਮਾਪਤ ਭਇਆ ਹੈ ॥ ਜੇ ਕੋਈ

ਤਰਤਰੀ
 ਸਾਇਹੁ ਪਾਉ ਕੁੰ
 ਦੁਹੈ ॥

ਸਿਖ ਪਛੇਗਾ ॥ ਤਿਸਨੂੰ ਸਿਖੀ ਗੁਰੂ ਬਖਸੇਗਾ ॥ ॥ ਮੁਕਤ ਪਾ
 ਪਤਿ ਹੋਵੇਗੀ ॥ ਜਨਮ ਮਰਨ ਤੇ ਰਹਤ ਹੋਤੀ ਹੈ ॥ ॥ ਏਲਹੁ ਖਾ
 ਲਸਾਜੀ ਦਾ ਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ॥ ॥ ਅਗੇ ਪੰਜਾ ਸਿਖ ਪਾਏ
 ਨਾਮ ਲਿਖ ਯਤੇ ॥ ॥ ਦਇਆ ਸਿਖ ਸੇਬਤੀ ਲੋਹੇ ਰਦੀ ਦਾ
 ਸੀ ॥ १ ॥ ਮੁਹਕ ਸਿਖ ਪਛੀ ਬਾਦੁ ਆਕਾਦੀ ਦਾ ਸੀ ॥ २ ॥
 ਤੀਜਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿਖ ਪਨਾਈ ਬਿਦਰਦੀ ਦਾ ਸੀ ॥ ३ ॥ ਧਰਮ
 ਸਿਖ ਪਠੀ ਲਾਜਟ ਸਿਖ ਹਸਤ ਨਾ ਪੁਰਦੀ ਦਾ ਸੀ ॥ ४ ॥ ਪੰ
 ਜਵਾਹੀ ਮਤ ਸਿਖ ਪਸ਼ੀ ਦਰ ਸਿਖ ਜਗੀ ਨਾ ਬਦੀ ਦਾ ਸੀ ॥ ५ ॥
 ਏਹੁ ਪੰਜ ਸਿਖ ਹਜੂਰ ਦਾ ਖਤ ਲੇਕੇ ॥ ॥ ਰੀਗ ਜੇਬ ਪਾਸ ਰਾਏ ॥

ਅਗੇ ਐਰੰਗ ਪਲਪ ਉਪਰਿ ਬੈਠਾ ਚਾਗ ਐਰੰਗ ਕਿਆ ਦੇਖੇ ॥ ੧੫੫ ॥
 ਜੇ ਪੰਜ ਸਿਖ ਹੋ ਨਿਸਿ ਆਖ ਸਤ ਹੋ ਨਿਸਿ ਸਤ ਸਤ ਸੰਜੁਗ
 ਤੁਆ ਦੇਖੋ ਨਿਸਿ ਜੇ ਸੇ ਸੇਰਾ ਆਵਦਾ ਹੋ ॥ ਐਸੇ ਸਿਖ ਹੋ ਨਿਸਿ
 ਖੜੇ ਐਰੰਗ ਕੀ ਬਿਆ ਤਾ ਸਿਖ ਪਾਕੁ ਹਿਯਾ ਬੋਲੁ ਹੁਦਾ ਹਿਗੁਰੂ
 ਜੀ ਕੀ ਫਤੇਹੋ ॥ ਤਾ ਤੀਨ ਸਿਖ ਮਿਰਾਈ ਤੇ ਦੁਇ ਸਿਖ ਪਦਾ
 ਦੀ ਬੈਠ ਗਏ ॥ ਤੁਐ ਐਰੰਗ ਕੀ ਬਿਆ ਕਹਨ ਲਗਾ ਖਲ ਸਾਹੂਆ ॥
 ॥ ਤਾ ਸਿਖ ਪਾਕੁ ਹਿਯਾ ਹੁਆ ਤਾ ਫੇਰਿ ਐਰੰਗੋ ॥ ਤੀਜੀ
 ਬਾਹਕੁ ਹਿਯਾ ਹੁਆ ਤਾ ਸਿਖਾ ਤੀਜੀ ਬਾਹਕੁ ਹਿਯਾ ਹੁਆ ॥
 ਤਾ ਐਰੰਗੋ ਕਹਿ ਆਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿਖ ਨੇ ਬਹੁਤ ਕਾਹਲੀ

ਕਹਿ ਆਗੁਰੂ ॥ ਤਾ ਸਿਖ ਹੋ ਨਿਸਿ ॥
 ਕਹਿ ਆਗੁਰੂ ॥ ਤਾ ਸਿਖ ਹੋ ਨਿਸਿ ॥

ਤਿਵ

ਕੀਨੀਹੈ॥ ਸਉ ਬਰਸ ਖਾਲ ਸੇਕਾ ਹਲੀਕੀ ਤੀਹੇ ਅਗੇ ਦੀ॥
ਬਡਾ ਦੁਖ ਖਾਲ ਸਾਜੀ ਪਾਇਗਾ॥ ਤੁਮਿ ਖਾਕ ਹਿਆਇ ਹੁਖ
ਤੁਮੁ ਰੁਜੀ ਤੈਨੁ ਦਿਤਾਹੈ॥ ਤੂਪਹੁ ਤੁਮੈ ਰੀਗਾ ਖਤ ਲੈਕੈ ਮਹਲ
ਦੇ ਅੰਦਰਿ ਜਾਇਕੈ ਪੜਨ ਲਗਾ॥ ਜਿਵੇ ਜਿਵੇ ਪੜੈ ਤਿਵੇ ਰੰਗ
ਜਰ ਦੋਹੇ ਦਾ ਜਾਵੇ॥ ਜਾ ਸਿ ਪੂਰਨ ਪੜਰਹਿਆ ਤਾਲਗਾ ਤ
ਰੂਫਨੇ॥ ਜਿੰਦ ਨਿਕਲੇ ਨਾਹੀ॥ ਤਾ ਬੇਟੀ ਅੰਗੇ ਦੇ ਪਾਸ ਅ
ਈ॥ ਓ ਸਕਹਿਆਇ ਬਾਪ ਜੀ ਇਹੁ ਕਿਆ ਬਾਤਹੈ॥ ਤਾ ਅੰ
ਗੇ ਕਹਿਆ॥ ਮੇ ਗੁਰੂ ਬੇਬੇ ਮੁਖਹਾ॥ ਮੇ ਮਥੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਲਗਨਹੀ
ਸਕਦਾ॥ ਉਸ ਦੇ ਬਚਨ ਮੇ ਪੜੈ ਹੈਨਾ॥ ਸੇ ਮੇਰੇ ਕਲੇਜੇ ਨੁ ਬੇਧ
ਬੇਟੀ

ਗਏ ਹੋਨਿ ਨਾਮੇ ਮਰਸਕ ਦਾਗਾ ਨਾਮੇ ਜੀਵਸਕ ਦਾਗਾ ਏਕਨ ੧੫੬
ਮਖਦਾਇਦੈ ਜੇਮੇ ਚੁਲ੍ਹਵਾਂਤਾ ਮੇਗੀ ਜਿੰਦ ਸਿਕ ਲੇਗੀ।
ਨਹੀਤਾ ਮੇਤਰ ਦਾਗਾ ਗਾਸੇ ਮੇਲੇ ਦਾਨਹੀ ਜੇਮੇ ਕਾਫਰ ਹੋ
ਦਾਗਾ ਇਸਕ ਕਿੰਨੇ ਮੁਖੇ ਮੇਲੇ ਦਾਨਹੀ ਤਾ ਬੇਦੀ ਕਹਿਆ
ਬੁਲਾ ਜੀ ਜੇ ਮੁਖੇ ਤੁਸੀਲੇ ਦੇਨਹੀ ਤਾ ਲਿਖਵਖਾ ਲੋ ਜੇਮੇ ਸਾ
ਨਾਉਤੇ। ਤੁਸੀਂ ਹੋ ਕਹਿਆ ਬੁਲੀ। ਕਾਗਦ ਸਿਆਹੀ ਅਟ
ਦਾਇਕੇ ਲਿਖਦਾ ਤੁਸੀਂ ਕਾਗਦ ਸਿਆਹੀ ਆਵਦੀ ਸੀ। ਤੁਸੀਂ
ਹੋ ਚਾਹਾ ਆਖਗ ਲਿਖਾਇਤੇ ਹੈਨਿ। ਤੇਜੀ ਆਵਿਚ ਆਵੇਦੈ
ਨਿੰਨ ਜਿਤ ਵੇਲੇ ਜੀਵਿਚ ਆਇ ਤਿਤੇ ਵੇਲੇ ਪਾਨ ਛੁਰ ਗਏ।
ਤਾਲਿਖੀ ਦੇ ਪੈਨ।

ਤਾਵਾਹਿਗੁਰੂਸਾਹਿਬਬੈਠੇਹੈਸਮਿਥੈਲੇਕਾਗਾਸਵਾਪਹਰ
ਦਿਨੁਚੜਿਆਸੀਜੇਵਾਹਿਗੁਰੂਸਾਹਿਬਬਚਨਕਹਿਆਹੈ
। ਜੇਮਾਰਿਆਹੈਐਰੰਗਾਪਰਕਾਫਰਕਰਕੇਮਾਰਿਆਹੈ
ਤਾਸਿਖਾਕਹਿਆਸਚੇਪਾਤਸਾਹੁਇਹੁਬਚਨਕਿਆਕੀਤਾ
ਹੈ। ਤਾਗੁਰੂਜੀਬਚਨਕੀਤਾਭਾਈਸਿਖਐਰੰਗੇਨੁਆਸਾਮ
ਰਿਆਹੈ। ਪਰਕਾਫਰਕਰਕੇਦਿਲੀਦਿਚਾਸੁਦਿਕੇਸਿਖ
ਅਸਚਰਜਹੋਇਹੋ। ਤਾਹੀਚੇਬੋਦਿਨੇਉਪਰੰਦਸਿਖਾਅ
ਹੈ। ਓਨਕਹਿਆਜੀਐਰੰਗਾਮਰਿਗਾਇਆਹੈ। ॥ ਬੇਲ
ਹੁਖਾਲਸਾਜੀਵਾਹਿਗੁਰੂਜੀਕੀਫਤੇਹੈ। ॥ ਜੇਕੋਈਗੁਰੂ

ਕਾਸਿਖਪਰੇਗਾਵਿਚਰੇਗਾਉਸਦੀਸਰਬਭਾਵਨਾਪੁਰੀ ੧੫੭
ਤੇਵੇਗੀ॥ ਮੁਕਤਤੇਵੇਗੀ॥ ਜਨਮਮਰਨਥੀਛੁਟੇਗਾ॥ ਬਡਾ
ਫੁਲਹੇ॥ ਇਸਜੇਗਾ॥ ਦਰਫਲਕੋਈਨਹੀ॥ ॥ ਜਫਰਨਾ
ਮਾਪਹੀਤੇਸੁਣਤੇਮੁਕਤਫਲੁਲਹੀਤੇ॥ ਜੀਗਾਵਿਚਜੇਕੋਈਜਾ
ਵੇਤਿਸਦੀਫਤੇਤੇਵੇਗੀ॥ ਜਿਦੇਐਰੀਗੇਨੂਮਾਰਕੇਫਤੇਪਾਏ
ਏ॥ ਤੈਸੇਸੁਨਦਪੜਨਦਾਲਾਫਤੇਪਾਵੇਗਾ॥ ॥ ਬੋਲਹੁਖ
ਲਸਾਜੀਵਾਹਿਗੁਰੂਜੀਕੀਫਤੇਏ॥ ॥ ਪੋਥੀਸਪੁਰੇਹੀ
ਹੁਕਮਵਾਹਿਗੁਰੂਦੇਸੇ॥ ॥ ਭੁਲਾਚੁਕਾਬਖਸਦਾ॥
॥ ਸਦਕਾਵਾਹਿਗੁਰੂਜੀਕਾ॥ ਸਾਧਸੀਗਤਿਚਰਨਕਮ

ਲਾਟਾਸਰਕਾ॥ ॥ਵਾਹਿਗੁਰੂਜੀ॥ ॥ਪਿਨਵਾਹਿਗੁਰੂਜੀ॥

॥ ॥ਐਥੀਲਿਖੀਸੀਪੁਰਨੇਸ਼ੀ॥ ॥ਸੀਬਤ ੧੯੨

॥ ॥ਪੜ੍ਹਕੇਰਖਣੀਪਾਸਾ॥ ॥ਸਰਬਤਕੇਗੁਰੂਚਿਤ

ਆਵੈ॥ਗੁਰੂਸਾਹਿਬੁਬਖਸਿ॥ ॥=०॥=०॥=०॥

॥=०॥=००॥॥੦੦॥=੦੦॥੦੦॥=੦੦॥=॥॥=੦॥

॥= ॥=੦ ॥=੦੦॥=੦੦॥=੦੦ ॥=੦੦॥=੦੦॥੦੦॥੦੦॥੦੦॥

20